

**UCHWAŁA NR XIII/70/07
RADY GMINY UCHANIE
z dnia 27 grudnia 2007 r.**

w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015”.

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt. 6 w zw. Z art. 7 ust.1 pkt.18 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 roku Nr 142, poz. 1591, z 2002 roku Nr 23 poz. 220, Nr 62 poz. 558, Nr 113 poz. 984, Nr 214 poz. 1806, z 2003 r. Nr 80 poz.717, Nr 162 poz. 1568, z 2004 r. Nr 102 poz. 1055, Nr 116 poz. 1203) Rada Gminy w Uchaniach uchwala co następuje:

§1

1. Przyjmuje się „Strategię Rozwoju Gminy Uchanie” zwaną w dalszej części „Strategią” o treści stanowiącej załącznik do niniejszej uchwały
2. Z uwagi na obszerność załącznika do uchwały, znajduje się on i jest dostępny do wglądu w siedzibie Urzędu Gminy Uchanie.

§2

„Strategia” stanowi podstawę formułowania założeń społeczno-gospodarczych do planowania i wykonywania budżetu gminy oraz sporządzania planów rozwojowych i strategii branżowych

§3

Z uwagi na zmieniającą się w czasie sytuację społeczno-gospodarczą w gminie, regionie i kraju „Strategia” winna być weryfikowana przed formułowaniem założeń do budżetu gminy na kolejny rok.

§4

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Uchanie.

§5

Traci moc uchwała nr VIII/53/99 Rady Gminy z dnia 23 października 1999 r. w sprawie zatwierdzenia „Strategii Rozwoju Gminy Uchanie na lata 1999-2010”.

§6

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

*Przewodniczący
Rady Gminy
Stefan Brzuchala*

**STRATEGIA
ROZWOJU
GMINY UCHANIE
NA LATA 2007-2015**

UCHANIE, LISTOPAD 2007

Zespół redakcyjny:

- mgr Stanisław Lis** - Prezes Zarządu,
- ekspert ds. polityki regionalnej i funduszy UE i EOG
- mgr Olga Stadelmeyer – Dunaj** - Dyrektor Fabryki Projektów,
- ekspert ds. polityki regionalnej i funduszy UE i EOG
- mgr Józef Komarewicz** - Specjalista ds. public relations,
- rzecznik prasowy
- mgr Marta Rygiel** - Specjalista ds. opracowania i obsługi projektów
- mgr Małgorzata Sowa** - Referent ds. opracowania i obsługi projektów
- mgr Monika Stanek** - Specjalista ds. opracowania i obsługi projektów

Na zlecenie
Gminy Uchanie
na podstawie umowy zawartej
w dniu 10 PAŹDZIERNIKA 2007 r.
pomiędzy:
Gminą Uchanie z siedzibą:
22-510 Uchanie, ul. Partyzantów 1
reprezentowaną przez
Marię Gumieniak – Wójta Gminy
zwanym dalej „Zamawiającym”,

o

Firmą Marketingową HEKTOR Sp. z o.o.,

wpisaną do Krajowego Rejestru Sądowego Rejestru
Przedsiębiorców przez Sąd Rejonowy dla Krakowa-
Śródmieście w Krakowie Wydział XII Gospodarczy
Krajowego Rejestru Sądowego dnia 15.02.2002 r. pod
numerem KRS: 0000088647 z siedzibą w Tarnowie, ul.
Kaczkowskiego 7, reprezentowaną przez Stanisława Lisa –
Prezesa Zarządu,

zwaną w dalszej części umowy **Wykonawcą**.

Skład i korekta:
Fabryka Projektów
F.M. Hektor Sp. z o.o.

Wydruk:
Józef Komarewicz – Kierownik Oficyny
Wydawniczej WEKTORY, specjalista
ds. public relations,
Oficyna Wydawnicza WEKTORY
F.M. Hektor Sp. z o.o.

Wstęp

„Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015” została opracowana w celu planowego, wszechstronnego i harmonijnego rozwoju gminy, spełniającego ambicje i oczekiwania mieszkańców.

Wymóg posiadania Strategii przez gminę Uchanie wynika z ustawy z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, w której określono, iż polityka rozwoju w skali lokalnej prowadzi samorząd powiatowy i gminny [rozdział I, art. 3], a podstawą prowadzenia tej polityki są strategie rozwoju lokalnego, w tym strategie rozwoju gmin. Posiadanie aktualnej strategii rozwoju wraz z wynikającym z niej wieloletnim planem inwestycyjnym będzie dla jednostek samorządu terytorialnego warunkiem formalnym ubiegania się o środki z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013.

Posiadanie aktualnej strategii rozwoju lokalnego wraz z wynikającym z niej wieloletnim planem inwestycyjnym jest warunkiem formalnym ubiegania się o środki w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013*, zatem osiągnięcie pewnego stopnia porównywalności tych dokumentów jest istotne. Dlatego w procesie opracowania oraz aktualizacji strategii lokalnej zaleca się stosowanie poniższego schematu, mimo, że nie ma on charakteru obligatoryjnego.¹

Opracowana Strategia wyznacza obszary strategiczne:

- DZIEDZINA GOSPODARCZA,
- DZIEDZINA SPOŁECZNA,
- DZIEDZINA ŚRODOWISKO,
- DZIEDZINA TECHNICZNA,

które mają olbrzymie znaczenie w rozwoju gminy Uchanie, w kontaktach z potencjalnymi inwestorami oraz przy poszukiwaniu funduszy zewnętrznych, w tym UE i EOG na współfinansowanie rozwoju cywilizacyjnego gminy.

Stworzona Strategia kładzie nacisk na unowocześnienie gminy Uchanie, powiększenie jego potencjału gospodarczego, dalszą poprawę stanu infrastruktury społecznej i technicznej, a przede wszystkim na podniesienie jakości życia mieszkańców gminy i zmniejszenie bezrobocia poprzez organizację nowych miejsc pracy.

¹ <http://www.rpo.lubelskie.pl/index.php/page/id/12805/>

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

Opracowana Strategia powstała dzięki współpracy ze społecznością gminy Uchanie. Przeprowadzone badania ankietowe liderów opinii publicznej oraz złożone przez mieszkańców gminy wnioski pozwoliły określić nową wizję, misję, cele strategiczne, operacyjne, a w konsekwencji przejść do wytyczenia konkretnych przedsięwzięć – celów szczegółowych, które umożliwiają dalszy rozwój gminy i pomyślność wszystkich jego mieszkańców.

Jednym z najważniejszych procesów implikujących stworzenie Strategii jest integracja Polski z Unią Europejską, przy czym nie chodzi tu wyłącznie o wymogi funduszy strukturalnych, których beneficjentem zamierza być samorząd gminy Uchanie. Znacznie poważniejszym wyzwaniem jest partnerstwo gospodarki i kultury gminy Uchanie w interakcjach z gospodarką i kulturą Unii, co bez kompleksowych, długoterminowych i spójnych działań, jakie niesie ze sobą zarządzanie strategiczne jest bardzo mało prawdopodobne.

Zakres merytoryczny Strategii odpowiada najnowocześniejszym, a jednocześnie sprawdzonym koncepcjom w planowaniu strategicznym, ze szczególnym uwzględnieniem:

- nowej sytuacji i pozycji strategicznej gminy,
- innych koncepcji planistycznych oraz zaawansowania ich realizacji,
- nowoczesnej, dostosowanej do potrzeb jednostek samorządu terytorialnego analizy strategicznej,
- kluczowych rozstrzygnięć, za jakie działania związane z jej realizacją odpowiadają władze samorządowe, a za które pozostałe podmioty,
- szczegółowych rozwiązań w zakresie organizacji procesu jej wdrażania,
- potrzeb wynikających z rozwoju partnerstwa publiczno-prywatnego oraz lobbingu władz różnych szczebli,
- nowoczesnego marketingu terytorialnego.

Strategia jest zatem – z jednej strony dokumentem określającym kierunki rozwoju gminy Uchanie, z drugiej zaś strony stanowi podstawę do opracowania planów działania na poziomie operacyjnym, takich jak: plan rozwoju lokalnego, wieloletni plan inwestycyjny [WPI], wieloletni plan finansowy [WPF] i innych dokumentów specjalistycznych.

Zespół redakcyjny

Rozdział I

Założenia ogólne i metodologiczne

1.1. Podstawowe definicje

Strategia to określenie sposobu postępowania i wybór drogi rozwoju społeczno-gospodarczego poprzez sformułowanie misji i docelowej wizji jednostki, a w tym przypadku jednostki samorządu terytorialnego – gminy Uchanie. Strategia to wybór długookresowych celów rozwojowych zapewniających urzeczywistnienie przyjętej wizji w określonym okresie czasu.

Częścią strategii jest polityka realizacji strategicznych celów rozwojowych, określająca zasady postępowania oraz wskazująca narzędzia niezbędne do osiągnięcia przyjętych celów, w tym sposób alokacji środków kapitałowych, zaangażowania społecznego, systemu informacji. Ważnym elementem polityki są więc wyodrębnione zadania wdrożeniowe ujęte w ramach operacyjnych programów strategicznych.

Rozwój zrównoważony – rozwój społeczno-gospodarczy, mający na celu wdrożenie zmian o charakterze cywilizacyjnym w sferze gospodarczej i społecznej oraz stworzenie dobrych przyrodniczych podstaw trwałego rozwoju, przy poszanowaniu zasad ochrony środowiska – ekorozwoju.

Na potrzeby niniejszej strategii wyróżniono trójpoziomą hierarchię celów:

CELE STRATEGICZNE – jest to forma deklaracji ukierunkowująca wszelkie działania, na ogół w programach strategicznych jest utożsamiany z misją lub stanowi główny element misji.

CELE OPERACYJNE – określa drogę osiągnięcia stanu docelowego w ramach strategicznego programu rozwojowego.

CELE SZCZEGÓŁOWE – *programy działania* – określają sposób osiągnięcia celu ogólnego (wskazują konkretne działania).

1.2. Założenia wyjściowe

Prace nad opracowaniem strategii rozpoczęto od sformułowania założeń wyjściowych, konsultacji ich z mieszkańcami i uzyskania akceptacji władz gminy. Zgodnie z nim:

- a. Strategia powinna być opracowana zgodnie z nadrzędną zasadą rozwoju zrównoważonego, tzw. ekorozwoju.
- b. Cele strategiczne rozwoju gminy powinny być spójne z ogólnymi celami rozwoju powiatu, województwa oraz kraju. Przy określaniu strategicznych celów rozwojowych gminy oraz kierunków działań będą brane pod uwagę cele strategiczne, zalecenia oraz wskazówki zawarte w następujących dokumentach:
 - Strategia Rozwoju Powiatu Hrubieszowskiego,
 - Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do na lata 2006-2020,
 - Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015,
 - Narodowa Strategia Spójności 2007-2013.

- c. Strategia rozwoju powinna stanowić dokument pragmatyczny. Strategia ta powinna określać ścieżkę i zakres rozwoju gminy Uchanie.
- d. Strategia rozwoju gminy Uchanie powinna być narzędziem umożliwiającym podejmowanie działań rozwojowych przez władze gminy. Działania proponowane w strategii powinny służyć przede wszystkim:
 - Stymulowaniu i tworzeniu warunków aktywności społeczeństwa i prorozwojowych zachowań podmiotów gospodarczych, w tym także stworzeniu odpowiedniej infrastruktury,
 - Poprawie stanu środowiska przyrodniczego gminy Uchanie oraz wzbogaceniu istniejących walorów przyrodniczych regionu.
- e. Strategia rozwoju gminy Uchanie powinna być dokumentem o charakterze planistycznym. W związku z powyższym strategia powinna:
 - Przedstawiać klarowny obraz celów przyszłego rozwoju gminy akceptowanych społecznie;
 - Umożliwiać podporządkowanie działań doraźnych działaniom długofalowym;
 - Zapewniać koordynację przemian gospodarczych i społecznych,
 - Umożliwić lepsze zagospodarowanie zasobów gminy, tj. ludzi, ziemi, obiektów, wiedzy, środków finansowych, zasobów naturalnych i kulturowych;
 - Wpływać na stymulowanie przez władze gminne zmian zgodnych z programem rozwoju;
 - Zwiększać szanse na uzyskanie zewnętrznych źródeł finansowania strategicznych działań rozwojowych.
- f. Realizacją strategii będą kierować władze gminy. W dokumencie przedstawiona zostanie koncepcja systemu zarządzania wdrażaniem strategii oraz monitoringu i ewaluacji. Wszystkie zadania realizowane przez jednostki zależne od samorządu gminnego powinny być podporządkowane strategicznym celom rozwojowym i być zgodne z programami realizacyjnymi.

1.3. Horyzont czasowy

Cezura czasowa strategii rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Uchanie obejmuje lata 2007–2015.

Ten horyzont czasowy jest zgodny z założeniami Strategii Rozwoju Kraju 2007-2015 i Narodowej Strategii Spójności 2007-2013. Jest podyktowany pragmatyczną oceną możliwości współfinansowania poszczególnych zadań inwestycyjnych z funduszy strukturalnych UE i EOG.

Jest również zbieżny z propozycją Departamentu Strategii i Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego zawartą w publikacji „STRATEGIE ROZWOJU LOKALNEGO w latach 2007-2015. Vademecum dla jednostek samorządu terytorialnego województwa lubelskiego”.

Rozdział II

Ogólna charakterystyka

2.1. Położenie.

Gmina Uchanie położona jest w południowo-wschodniej części województwa lubelskiego przy szlaku handlowym Lublin, Krasnystaw, Hrubieszów, Zosin - Granica Państwa. Gmina Uchanie jest jedną z ośmiu gmin powiatu hrubieszowskiego. Sąsiaduje z takimi gminami jak: Trzeszczany (pow. hrubieszowski), Grabowiec (pow. zamojski), oraz Wojśławice i Białopole (pow. chełmski). Gmina Uchanie jest gminą typowo rolniczą, w skład której wchodzi 27 wsi. Gminę zamieszkuje 5760 osób.

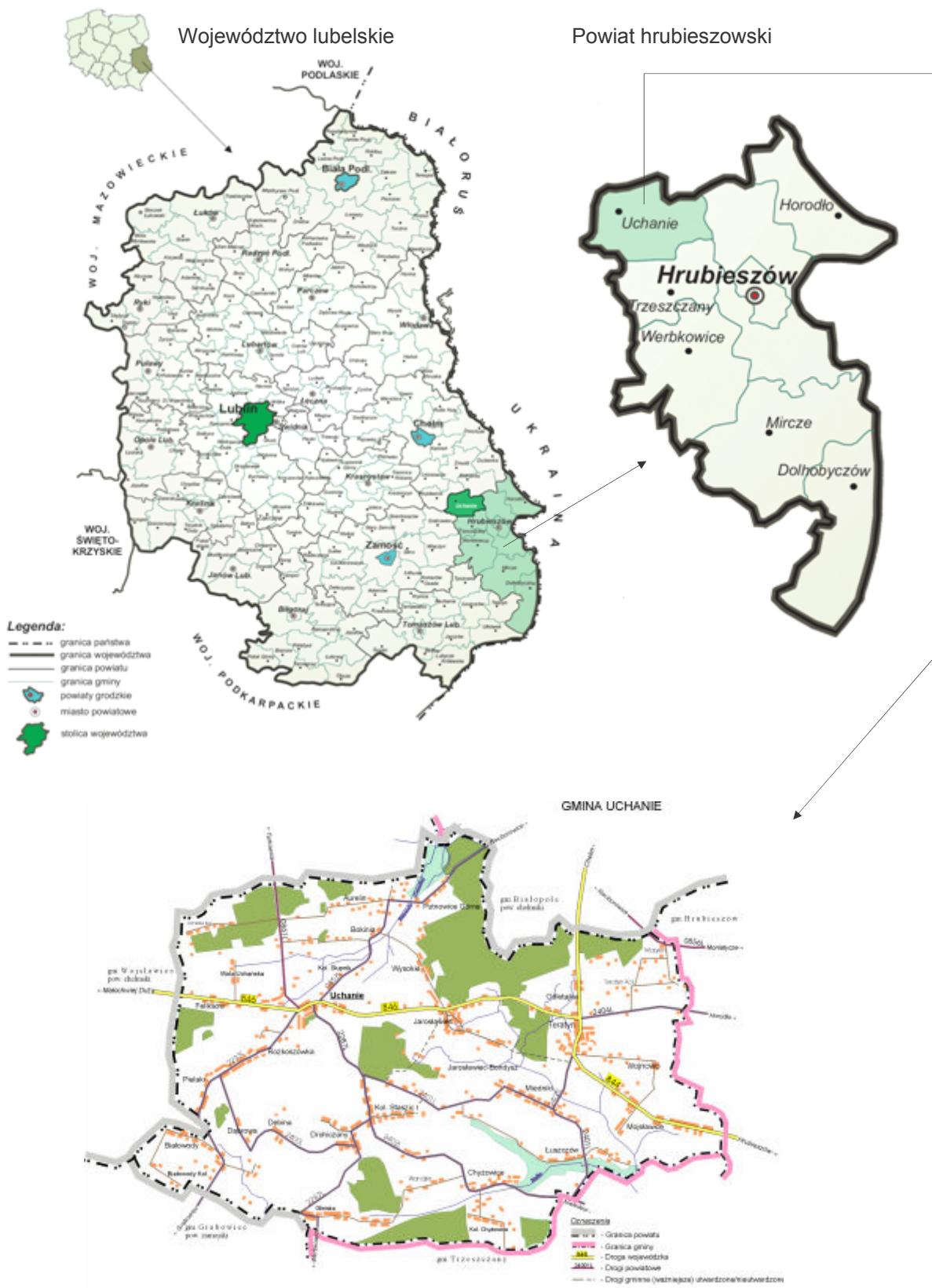
Tab.2.1. Jednostki administracyjne tworzące gminę Uchanie wg powierzchni i gęstości zaludnienia.

Jednostki administracyjne	Powierzchnia w km ²	Gęstość zaludnienia (osoba/km ²)
1. Sołectwo Aurelin	3	42,3
2. Sołectwo Białowody	4	48,3
3. Sołectwo Bokinia	4	37,0
4. Sołectwo Chyżowice	12	35,5
5. Sołectwo Dębina Kol.	2	20,5
6. Sołectwo Drohiczany	7	46,3
7. Sołectwo Feliksów Kol.	2	49,5
8. Sołectwo Gliniska	3	48,0
9. Sołectwo Jarosławiec	17	30,7
10. Sołectwo Lemieszów	2	25,5
11. Sołectwo Łuszczów	2	33,5
12. Sołectwo Łuszczów Kol.	2	30,0
13. Sołectwo Marysin	2	39,0
14. Sołectwo Miedniki	3	56,3
15. Sołectwo Mojsławice	3	53,3
16. Sołectwo Mojsławice Kol.	2	98,5
17. Sołectwo Odletajka	2	72,0
18. Sołectwo Pielaki	1	117,0
19. Sołectwo Putnowice Górne	1	77,0
20. Sołectwo Rozkoszówka	8	56,0
21. Sołectwo Staszic	3	79,7
22. Sołectwo Teratyn	6	66,0
23. Sołectwo Teratyn Kol.	3	45,7
24. Sołectwo Uchanie	5	140,0
25. Sołectwo Uchanie Kol.	3	6,7
26. Wola Uchańska	5	42,4
27. Sołectwo Wysokie	1	87,0
Gmina Uchanie	108	49,0

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

Mapa sytuująca Gminę w powiecie oraz województwie

Krótką charakterystyka sołectw w gminie Uchanie.

LEMIESZÓW, gm. Uchanie.

Wieś położona w środkowej części gminy Uchanie, w obrębie Działów Grabowieckich.

Pierwsza wzmianka o miejscowości pochodzi z roku 1451. W 1564 roku Lemieszów należał do łacińskiej parafii w Hrubieszowie i powiatu chełmskiego. Posiadał wtedy 1/2 łana użytków.

W XVII wieku wieś należała do Komorowskich herbu Korczak. W 2 poł. właścicielem części wsi był Jan Komorowski, a po nim w 1676 roku odziedziczył Adam Komorowski, łowczy buski, żonaty z Katarzyną Jarocką. W 1685 roku Aleksandra Komorowska ze swoim mężem Andrzejem Mączyńskim wzięła w zastaw część Lemieszowa od Adama Komorowskiego, łowczego buskiego. Według spisu z 1840 roku wieś obok Chyżowic i Łuszczowa wchodziła w skład unickiej parafii w Chyżowicach. W 1845 roku wieś należała do gminy Łuszczów. Istniała tu karczma, która uzyskała patent na dalsze prowadzenie wyszynku alkoholu. Na pocz. XIX wieku dobra Łuszczów (wraz z Lemieszowem) należały do Onufrego Antoniego Batowskiego herbu Trzy Zęby, żonatego z Petronellą Bełżecką. Prawdopodobnie odziedziczył on dobra po ojcu Stanisławie Antonim Batowskim.

Pod koniec XIX wieku wieś wchodziła w skład dóbr Łuszczów. Było tu 14 domów włościańskich i 285 mórg ziemi. Właścicielem tych dóbr byli zapewne Ratomscy. Według spisu z 1921 roku wieś liczyła 21 domów i 137 mieszkańców, w tym 96 Ukraińców.

ŁUSZCZÓW, gm. Uchanie.

Wieś położona na południowym skraju gminy Uchanie, nad rzeką Białką, w obrębie Działów Grabowieckich.

Po raz pierwszy miejscowość wymieniana jest w 1451 roku, kiedy występował Wojciech z Łuszczowa. W 1472 roku było we wsi 7 łanów użytków i 2 karczmy. W latach 1527-1539 występował Stanisław Russjan z Łuszczowa, podsędek a później sędzia bełski. W 1535 roku notowano we wsi pustą cerkiew „sinagoga Dekerta”. Późniejsze źródła nie notują już cerkwi w Łuszczowie.

Rejestr poborowy z 1531 roku zanotował tu 1 i 1 4 łana użytków i młyn o 1 kole. W 1578 roku wieś, a w posiadaniu Łuszczowskich, którzy mieli w Łuszczowie 2 łany użytków, 3 zagrodników bez ziemi i 2 komorników. W 1582 roku Prokop i Stanisław, synowie Pawła Łuszczowskiego i Anny z Trzeszczan dopełnili podziału Łuszczowa. W 1594 roku Dorota Witowska, córka Jerzego Łuszczowskiego sprzedała swoją część wsi Szewnickim, natomiast Katania Trzcńska i Anna, za Stanisławem Golińskim, także córki Jerzego sprzedały swoje części w 1600 Koniępcolskim. W 1609 roku Jan Komorowski, podkomorzy bełski (zm. w 1642 r.) ożenił się z Dorotą z Lipskich, l-o v. Jeremiaszowa Plichta i wszedł w posiadanie części Łuszczowa. W 1638 roku córka Andrzeja Łuszczowskiego, Marianna Granowa sprzedała swoją część wsi Komorowskiemu. W 2 poł. XVII wieku część wsi była w posiadaniu Wacława Łuszczowskiego, którego syn Prokop w 1698 roku sprzedał ją Wawrzyńcowi Wąsowiczowi. Pod koniec XVII wieku właścicielem części Łuszczowa był Adam Komorowski, żonaty z Katarzyną Jarecką.

Spis z 1827 roku notował wieś w powiecie hrubieszowskim i parafii Trzeszczany. Liczyła wówczas 26 domów i 154 mieszkańców. W 1845 roku istniała tu karczma, która uzyskała patent na dalsze prowadzenie wyszynku alkoholu.

Na pocz. XIX wieku wieś należała do Onufrego Antoniego Batowskiego herbu Trzy Zęby, żonatego z Petronellą Bełżecką (A. Boniecki, uzupełnienia, s. 88). Prawdopodobnie odziedziczył on dobra po ojcu Stanisławie Antonim Batowskim.

Spis z 1840 roku notował wieś w unickiej parafii w Chyżowicach i gminie Moniatycze. Pod koniec XIX wieku wieś liczyła 24 domy i 384 morgi ziemi. Dobra Łuszczów złożone były z folwarku Łuszczów oraz wsi: Łuszczów i Lemieszów i liczyły 760 mórg ziemi, w tym 515 mórg gruntów ornych i ogrodów, 144 morgi łąk, 2 morgi wody, 50 mórg lasu, 30 mórg zarośli, 19 mórg nieużytków i placów oraz 21 budynków drewnianych. Właścicielem tych dóbr byli zapewne Ratomscy, od których w 1908 roku kupił je hrabia Bogdan Ronikier. W 1923 roku Ronikier sprzedał wieś prawdopodobnie Władysławowi Kani, który jest notowany jej właścicielem w okresie międzywojennym.

Według spisu z 1921 roku było we wsi 36 domów i 192 mieszkańców, w tym 170 Ukraińców, natomiast kolonia liczyła 12 domów i 75 mieszkańców, w tym 3 Ukraińców.

MIEDNIKI, gm. Uchanie.

Wieś położona we wschodniej części gminy Uchanie, w obrębie Działów Grabowieckich.

Pierwsza wzmianka o miejscowości pochodzi z roku 1462, kiedy król Kazimierz Jagiellończyk nadał miasto Teratyn z 7 wsiami Jakubowi i Mikołajowi Koniępcolskim za ich zasługi w wojnie pruskiej. Zapewne wśród tych wsi znalazły się także Miedniki. W roku 1539 właścicielem wsi był Stanisław Przedbór Koniępcolski herbu Pobóg (zm. 1588), kasztelan sieradzki, ożeniony z Elżbietą Ligenzą. Posiadał on tu w 1564 roku 1 i 3/4 łana użytków, 3 zagrodników z ziemią i 2 komorników. W 1595 roku Teratyn przejęli po nim synowie: Aleksander, wojewoda sieradzki, ożeniony z Anną Sroczycką i Samuel. W 1651 roku wieś należała do Jana Przedbór z Konic Koniępcolskiego. W 2 poł. XVII wieku dobra Teratyn otrzymał Stanisław Koniępcolski (1643-1682), kasztelan krakowski, żonaty z Joanną Barbarą Zamoyską. Nie pozostawił on jednak potomka, a cały swój olbrzymi majątek zapisał stryjowi Janowi Aleksandrowi Koniępcowskiemu (zm. 1719), wojewodzie braclaw-skiemu i sieradzkemu, żonatemu z Heleną Rzewuską. Obdarowany zmarł jednak bezpotomnie, a jego dobra w większości przypadły Walewskim.

W XVIII wieku wieś należała najpierw do Piotra Skotnickiego, a następnie jego syna Józefa. Pod koniec XIX wieku dobra te przeszły na Józefa Chociszewskiego, a potem na jego córkę Józefę, która wniosła je w posagu Feliksowi Dolińskiemu. Od niej w 1818 roku dobra Teratyn wraz z Miednikami kupił Wincenty Poletyło. W 1823 roku po ojcu majątek odziedziczyły dzieci: Seweryn i Helena. W 1836 roku Helena, żona Tadeusza Turkuła odkupiła drugą połowę dóbr od brata Seweryna. W 1869 roku po matce odziedziczyła majątek córka Helena, która wyszła za mąż za hrabiego Karola Miera. W 1888 roku Helena Mier sprzedała dobra za 150 tys. rubli Bogdanowi Gałęzowskiemu. Pod koniec XIX i na pocz. XX wieku dobra te zostały rozparcelowane i sprzedane.

Spis z 1827 roku notował wieś w powiecie hrubieszowskim i parafii Uchanie. Liczyła wówczas 20 domów i 138 mieszkańców. W 1845 roku istniała tu karczma, która uzyskała patent na dalsze prowadzenie wyszynku alkoholu. Wówczas Miedniki były w gminie Teratyn.

Pod koniec XIX wieku wieś liczyła 25 domów i 498 mórg ziemi i wchodziła nadal w skład dóbr Teratyn .

Według spisu z 1921 roku w Miednikach było 37 domów i 224 mieszkańców, w tym 184 Ukraińców i 5 Żydów. W okresie międzywojennym notowano we wsi wiatrak.

MOJSŁAWICE, gm. Uchanie.

Wieś położona na południowo-wschodnim skraju gminy Uchanie, w obrębie Działów Grabowieckich.

Pierwsza wzmianka o wsi pochodzi z roku 1446, kiedy księżę bełski Władysław I nadał dwa dworzyszczka nazwane Mojsławycze Janowi z Drzejowic. W roku 1463 źródła notowały Jana z Mojsławic. W 1472 roku wieś liczyła 4 łany użytków. Według rejestru

poborowego w 1578 roku Mojsławiccy posiadali tu 1/2 łana użytków, 1 zagrodnika z ziemią, 1 zagrodnika bez ziemi i 1 komornika, natomiast Stanisław Koniecpolski 1/2 łana użytków i 2 zagrodników bez ziemi. W 1595 roku Mojsławice otrzymali Samuel i Aleksander Koniecpolscy, wnukowie Stanisława. W 1607 roku Samuel sprzedał swoją część Stanisławowi Koniecpolskiemu. W poł. XVII wieku dobra Teratyn zapewne wraz z Mojsławicami otrzymał Stanisław Koniecpolski (1643-1682), kasztelan krakowski, żonaty z Joanną Barbarą Zamoyską. Nie pozostawił jednak potomka, a cały swój olbrzymi majątek zapisał stryjowi Janowi Aleksandrowi Koniecpolskiemu (zm. 1719), wojewodzie braclawskiemu i sieradzkiemu, żonatemu z Heleną Rzewuską. Ten ostatni również zmarł bezpotomnie, a jego dobra w większości przypadły Walewskim. Jednak Mojsławice prawdopodobnie wcześniej przeszły w ręce Rzeczyckich, bowiem w 1698 wieś należała do Zofii Rzeczyckiej i jej syna Piotra Skotnickiego, którzy zapisali 3000 złp dla zakonu karmelitanek w Lublinie i ubezpieczyli tę sumę na dobrach Mojsławice. W 1717 roku wieś [w części] należała do Michała Potockiego. W 1751 roku Jadwiga Mogielnicka zapisała 2000 złp na rzecz kościoła w Sawinie i ubezpieczyła je na dobrach Mojsławice. W latach 1767-1772 właścicielem wsi notowany był Józef Skotnicki. W 2 poł. XVIII wieku dobra te przeszły we władanie Krzysztofa Wylężyńskiego, od którego w 1818 roku Mojsławice kupił Wincenty Poletyło. W 1823 roku po ojcu majątek odziedziczyły dzieci: Seweryn i Helena. W 1836 roku Helena, żona Tadeusza Turkuła odkupiła połowę dóbr od brata Seweryna i stała się ich jedyną właścicielką.

Spis z 1827 roku notował wieś w powiecie hrubieszowskim i parafii Uchanie. Liczyła wówczas 19 domów i 132 mieszkańców. W 1845 roku istniała tu karczma, która uzyskała patent na dalsze prowadzenie wyszynku alkoholu. Wówczas wieś była w gminie Teratyn należącej do Tadeusza Turkuła. Jeszcze za swego życia Turkuł przekazał majątek w 1869 roku córkom; Felicji Camello i hrabinie Helenie Mier. Ta ostatnia spłaciła siostrę i objęła całość dóbr, lecz w 1888 roku sprzedała Stefankowice i zapewne Mojsławice Ksaweremu Gałęziowskiemu. Pod koniec XIX wieku wieś liczyła 23 domy i 396 mórg ziemi i należała do dóbr Teratyna. W 1866 roku tutejszy folwark liczył 323 morgi, w tym 199 mórg ziemi ornej i ogrodów, 43 morgi łąk, 49 mórg lasu i 32 morgi placów i nieużytków. W 1898 roku dobra te zostały częściowo rozparcelowane a cały swój olbrzymi majątek zapisał stryjowi Janowi Aleksandrowi Koniecpolskiemu (zm. 1719), wojewodzie braclawskiemu i sieradzkiemu, żonatemu z Heleną Rzewuską. Ten ostatni również zmarł bezpotomnie, a jego dobra w większości przypadły Walewskim. Jednak Mojsławice prawdopodobnie wcześniej przeszły w ręce Rzeczyckich, bowiem w 1698 wieś należała do Zofii Rzeczyckiej i jej syna Piotra Skotnickiego, którzy zapisali 3000 złp dla zakonu karmelitanek w Lublinie i ubezpieczyli tę sumę na dobrach Mojsławice. W 1717 roku wieś [w części] należała do Michała Potockiego. W 1751 roku Jadwiga Mogielnicka zapisała 2000 złp na rzecz kościoła w Sawinie i ubezpieczyła je na dobrach Mojsławice. W latach 1767-1772 właścicielem wsi notowany był Józef Skotnicki. W 2 poł. XVIII wieku dobra te przeszły we władanie Krzysztofa Wylężyńskiego, od którego w 1818 roku Mojsławice kupił Wincenty Poletyło. W 1823 roku po ojcu majątek odziedziczyły dzieci: Seweryn i Helena. W 1836 roku Helena, żona Tadeusza Turkuła odkupiła połowę dóbr od brata Seweryna i stała się ich jedyną właścicielką.

Spis z 1827 roku notował wieś w powiecie hrubieszowskim i parafii Uchanie. Liczyła wówczas 19 domów i 132 mieszkańców. W 1845 roku istniała tu karczma, która uzyskała patent na dalsze prowadzenie wyszynku alkoholu. Wówczas wieś była w gminie Teratyn należącej do Tadeusza Turkuła. Jeszcze za swego życia Turkuł przekazał majątek w 1869 roku córkom; Felicji Camello i hrabinie Helenie Mier. Ta ostatnia spłaciła siostrę i objęła całość dóbr, lecz w 1888 roku sprzedała Stefankowice i zapewne Mojsławice Ksaweremu Gałęziowskiemu.

Pod koniec XIX wieku wieś liczyła 23 domy i 396 mórg ziemi i należała do dóbr Teratyna. W 1866 roku tutejszy folwark liczył 323 morgi, w tym 199 mórg ziemi ornej i ogrodów,

43 morgi łąk, 49 mórg lasu i 32 morgi placów i nieużytków. W 1898 roku dobra te zostały częściowo rozparcelowane. Przed 1915 rokiem istniała we wsi 2-klasowa szkoła cerkiewna. Według spisu z 1921 roku wieś wraz z kolonią liczyła 77 domów i 496 mieszkańców. W II ćwierci XX wieku wybudowano tu drewniany młyn motorowy. W 1939 roku Niemcy rozstrzelali w Mojsławicach ok. 200 Żydów z Chełma.

ODLETAJKA, gm. Uchanie.

Wieś położona na północnym skraju gminy Uchanie, w obrębie Działów Grabowieckich.

W latach 1884 i 1885 Towarzystwo Rolnicze Hrubieszowskie odkupiło z majątku Teratyn należącym do hrabiny Heleny Mier 1005 mórg lasu. Wkrótce na części wykarczowanego lasu powstała Odletajka. Według mapy austriackiej z 1914 roku było tu 7 domów. Spis z 1921 roku notował Odletajkę jako kolonię, która liczyła 31 domów i 227 mieszkańców, w tym 55 Ukraińców i 4 Żydów. W 1938 roku kolonia miała 226 mieszkańców. Samodzielną wsią została dopiero po II wojnie światowej.

PUTNOWICE GÓRNE, gm. Uchanie.

Wieś położona na północnym skraju gminy Uchanie, nad rzeką Wełnianką, w obrębie Działów Grabowieckich.

Pierwsza wzmianka o miejscowości pochodzi z roku 1564, kiedy notowano tu 5 łąnów użytków, 2 zagrodników z ziemią, 6 zagrodników bez ziemi i 1 komornika. Od pocz. XVII wieku wieś ta wraz z młynem Busieniec wchodziła w skład starostwa hrubieszowskiego. Według lustracji w 1627 roku było tu 10 kmieci, 7 zagrodników, młyn i karczma, natomiast w latach 1661-65 roku było tu 2 kmieci, 5 komorników, młyn zniszczony i karczma.

Pierwsza wzmianka o cerkwi w Putnowicach pochodzi z roku 1492. Notują ją źródła w XV, XVI i pocz. XVII wieku. W 1759 roku notowano tu drewnianą cerkiew parafialną p.w. św. Demetriusza Męczennika, która należała do dekanatu chełmskiego.

Putnowice pozostały częścią starostwa hrubieszowskiego do 1799 roku, kiedy rząd austriacki zamienił je z Ignacym Cetnerem, wojewodą bełskim, w zamian za jego dobra solne. W 1800 roku ks. Stanisław Staszic odkupił za 700 tys. zł od Cetnera dobra, a 11 kwietnia 1816 roku zawarł z chłopami kontrakt, mocą którego uwolnił ich od pańszczyzny i wydzierżawił ziemię w ramach utworzonego przez siebie Towarzystwa Rolniczego Hrubieszowskiego. W 1822 roku Stanisław Staszic dokonał zamiany kontraktu na wieczystą darowiznę uwłaszczając w ten sposób chłopów w TRH. Towarzystwo składało się obok części Putnowic z wójtostwa hrubieszowskiego i 7 okolicznych wsi, a jego siedziba mieściła się w Dziekanowie.

W roku 1822 część wsi należąca do TRH (Putnowice Górne) liczyła 7 domów. Spis z 1827 roku notował wieś i powiecie i parafii Hrubieszów. Liczyła wówczas 9 domów i 43 mieszkańców, a w 1864 roku 22 domy i 213 mórg ziemi. Pod koniec XIX wieku Putnowice Górne należały do gminy Jarosławiec i parafii w Uchaniach. Była tu cerkiew filialna parafii Buśno. W 1845 roku istniała w Putnowicach karczma, która uzyskała patent na dalsze prowadzenie wyszynku alkoholu. Według spisu z 1921 roku putnowice Górne liczyły 34 domy i 246 mieszkańców.

ROZKOSZOWKA, gm. Uchanie.

Wieś położona w zachodniej części gminy Uchanie, w obrębie Działów Grabowieckich.

Miejscowość została założona przez Kazimierza Ossolińskiego w 1784 roku na gruntach Uchań. Osadnicy zostali zwolnieni na 7 lat od wszelkich opłat na rzecz dworu. Po tym okresie gospodarze posiadający grunta o powierzchni 4 morgi płacili 7 zł. Gospodarze posiadający zaprzęgi musieli odpracować w folwarku 10 dni (8 dni zaprzęgiem i 2 piechotą), zaś bez zaprzęgu płacili tylko czynsz w wysokości 7 zł oraz daninę: kurę i

kapłona. Na chłopów posiadających mniej niż 4 morgi gruntu nałożono stosunkowo mniejsze ciężary, ale musieli brać udział w pracach przy reperaturze grobli, oczyszczania stawów itp. W 1795 roku dobra Uchanie częściowo należały do Aleksandra Sieniuty-Lachowicza, a w 1798 roku do Józefa Kusza, miecznika podlaskiego, ożenionego z córką Kazimierza Ossolińskiego - Teresą. W 1801 roku część dóbr była nadal w posiadaniu Aleksandra Sieniuty, część Wojciecha Danaczewskiego, a następnie Żyda Rozenberga i od 1804 roku Antoniego Sieniuty-Balińskiego, sędziego pokoju powiatu hrubieszowskiego. Trudno dociec, w której części znalazła się Rozkoszówka. Antoni Baliński prawdopodobnie wykupił pozostałe części majątku, gdyż tylko on figuruje w dokumentach jako właściciel Uchań. Zmarł on w 1820 roku, a jego majątek odziedziczyła Marianna z Balińskich Prodyświczowa i jego żona Małgorzata Balińska.

W 1833 roku dobra Uchańskie za udział dziedzica Uchań Sieniuty-Balińskiego w powstaniu listopadowym zostały skonfiskowane. Obejmowały one wówczas: Uchanie, Wolę Uchańską, Rozkoszówkę, Pielaki, Bokinie i Aurelin i zajmowały 2796 mórg powierzchni. Dobra te w większości nabył Jan Popławski, a niewielką część także Józef Chrzanowski. W 1838 roku Chrzanowski sprzedał swoją część hr. Alojzemu Poletyło za 8000 złp, który ponadto w 1846 roku odkupił od Jana Popławskiego pozostałą część za 531 366 zł i 20 gr,

W 1853 roku Alojzy Poletyło przekazał Uchanie swojej córce Władysławie, zamężnej za Feliksem Szydłowskim. W ich posiadaniu były one do 1877 roku. Wówczas dobra obejmowały folwarki w Uchaniach, Dąbrowie, Władzinie i Feliksowie. Folwark Dąbrowa powstał na terenie wsi Rozkoszówka. Zasadniczą część majątku Uchanie (wraz z folwarkiem Dąbrową) kupił w 1877 roku za 135 tys. rubli książę Stefan Lubomirski.

Spis z 1827 roku notował wieś w powiecie hrubieszowskim i parafii Uchanie. Liczyła wówczas 67 domów i 293 mieszkańców. W 1838 roku z materiału rozbiórkowego drewnianego szpitala w Uchaniach zbudowano karczmę w Rozkoszówce. W 1845 roku karczma ta uzyskała patent na dalsze prowadzenie wyszynku alkoholu. W 1861 roku powstała we wsi szkoła. Pod koniec XIX wieku Rozkoszówka należała do gminy Jarosławiec i parafii w Uchaniach. Liczyła wtedy 77 domów oraz 825 mórg ziemi włościańskiej. Była tu także szkoła początkowa. Na pocz. XIX wieku w części wsi istniał folwark Dąbrowa. Od końca XIX wieku do chwili przejęcia wsi na rzecz reformy rolnej właścicielami Dąbrowy byli Mackiewicz, którzy nabyli majątek prawdopodobnie od Stefana Lubomirskiego. Mackiewicz wznieśli tu murowany dwór parterowy, z piętrową facjatką na osi. W 1929 roku Wincenty Mackiewicz posiadał w folwarku Dąbrowa 208 ha, a młyn motorowy we wsi należał do P. Zająca.

Według spisu z 1921 roku Rozkoszówka liczyła 108 domów (3 niezamieszkałe) i 730 mieszkańców, w tym 2 Ukraińców i 11 Żydów.

Latem 1943 roku Niemcy wysiedlili mieszkańców wsi, a podczas tej akcji zastrzelili kilku mieszkańców.

Po II wojnie światowej dwór w Dąbrowie użytkowany był jako siedziba Ośrodka Kultury Rolnej, później umieszczono w nim Szkołę Podstawową, a w końcu przeznaczono na mieszkanie prywatne. W 1958 roku budynek uległ zawaleniu i został rozebrany. Pod koniec lat 80-tych XX wieku istniały tu jeszcze 3 budynki gospodarcze, służące do celów magazynowych i hodowlanych PGR-u Uchanie.

STASZIC, gm. Uchanie.

Wieś położona w środkowej części gminy Uchanie, nad rzeką Białka, w obrębie Działów Grabowieckich.

W 1909 roku Towarzystwo Rolnicze Hrubieszowskie zakupiło folwark i las Drohiczyany o powierzchni 1375 mórg. Na zakupionym terenie założono wówczas kolonię o nazwie Staszyc.

Według spisu z 1921 roku miejscowość notowana jako kolonia liczyła 63 domy i 390 mieszkańców, w tym 142 Ukraińców i 4 Żydów. W okresie międzywojennym istniał w Kol. Staszyc młyn gazowy zatrudniający pracowników, cegielnia oraz olejarnia, zlikwidowana w 1936 roku. W 1938 roku kolonia liczyła 539 mieszkańców. Samodzielną wieś utworzono po II wojnie światowej.

TERATYN, Gm. Uchanie

Wieś położona na północno-wschodnim skraju gminy Uchanie, nad rzeką Białką, w obrębie Grzędy Horodelskiej.

Pierwsza wzmianka o miejscowości pochodzi z roku 1428, kiedy występował „Stasthkone woyewode de Teratyn”. W 1439 roku Teratyn wymieniony jest jako miasto królewskie. Król Kazimierz Jagiellończyk nadał w 1462 roku miasto Teratyn z 7 wsiami Jakubowi i Mikołajowi Koniecpolskim za ich zasługi w wojnie pruskiej (J. Górak 1990, s. 88). W roku 1539 właścicielem miasta był Stanisław Przedbór Koniecpolski herbu Pobóg (zm. 1588), kasztelan sieradzki, ożeniony z Elżbietą Ligenzą, który posiadał tu w 1564 roku 8 i 1/2 łana użytków, 7 zagrodników, 1 rzemieślnika i cerkiew. W 1595 roku Teratyn przejęli po nim synowie: Aleksander, wojewoda sieradzki, ożeniony z Anną Sroczycką i Samuel.

W 1651 roku miejscowość należała do Jana Przedbór z Konic Koniecpolskiego. Istniał tu murowany dwór na planie prostokąta, trójdzielny, dwutraktowy z sienią na osi. Po jednej stronie sieni znajdowała się izba stołowa i komnata, a po drugiej stronie pokoik mały, o 2 oknach z małą komnatą. Do dworu dobudowano dwa pokoje, w każdym po 1 oknie oprawionym w ołów. Kryta słomą rezydencja ogrzewana była piecami. Pierwotnie wybudowano ją zapewne w 1 poł. XVI wieku, a rozbudowano w 2 poł. XVI wieku i ponownie przed 1651. Dwór istniał jeszcze w roku 1760.

Ostatni raz Teratyn jako miasto występował w dokumencie z 1629 roku. W 2 poł. XVII wieku jego właścicielem był Stanisław Koniecpolski (1643-1682), kasztelan krakowski, żonaty z Joanną Barbarą Zamoyską. Nie pozostawił on jednak potomka, a cały swój olbrzymi majątek zapisał stryjowi Janowi Aleksandrowi Koniecpolskiemu (zm. 1719), wojewodzie braclawskiemu i sieradzkemu, żonatemu z Heleną Rzewuską. Ten jednak również zmarł bezpotomnie, a jego majątek w większości przypadł Walewskim.

W XVIII wieku Teratyn należał najpierw do Piotra Skotnickiego, a następnie jego syna Józefa. Tego ostatniego jako właściciela notują źródła w 1767 roku. Jeszcze w 2 poł. XVIII wieku dobra te przeszły we władanie Józefa Chociszewskiego, a następnie jego córki Józefy, która wniosła je w posagu Feliksowi Dolińskiemu. W 1818 roku od Józefy Dolińskiej dobra Teratyn wraz z Mojsławicami kupił Wincenty Poletyło, a w 1823 roku po ojcu majątek odziedziczyły dzieci: Seweryn i Helena. W 1836 roku Helena, żona Tadeusza Turkuła odkupiła połowę dóbr od brata i stała się ich jedyną właścicielką. W 1869 roku Teratyn po matce odziedziczyła córka Helena, która wyszła za mąż za hrabiego Karola Miera. W 1888 roku sprzedała ona dobra za 150 tys. rubli Bogdanowi Gałęzowskiemu, ten zaś pod koniec XIX i na pocz. XX wieku dobra rozparcelował i sprzedał.

Pierwsza wzmianka o cerkwi w Teratynie pochodzi z roku 1531, a jej istnienie potwierdzają źródła XVI i XVII-wieczne. W 1760 roku drewniana cerkiew p.w. św. Mikołaja Biskupa należała do dekanatu horodelskiego diecezji chełmskiej. W 1840 roku w skład unickiej parafii wchodziły: Teratyn, Miedniki i Mojsławice. Liczyła ona wówczas 660 parafian. W 1845 roku cerkiew została odnowiona przez Tadeusza Turkuła (SGKP, wypisy, s. 390). W 1880 roku wzniesiono murowaną cerkiew p.w. św. Mikołaja. Od 1875 roku do II wojny światowej istniała tu parafia prawosławna, która w okresie międzywo-

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

jennym liczyła 4342 parafian. W 1948 roku cerkiew została rekoncyliowana na kościół rzymskokatolicki p.w. św. Stanisława Biskupa.

Pierwotnie cmentarz grzebalny istniał wokół cerkwi, przeniesiony prawdopodobnie na pocz. XIX wieku poza zabudowę wsi. Cmentarz był czynny do II wojny światowej. Obecnie posiada on kształt prostokąta o powierzchni 0,42 ha. Rzymskokatolicy po erygowaniu parafii w 1948 roku założyli nowy cmentarz, w kształcie połowy trapezu o powierzchni 1 ha.

Spis z 1827 roku notował Teratyn w powiecie hrubieszowskim i parafii Uchanie. Liczył wówczas 59 domów i 396 mieszkańców. W 1845 roku istniała tu karczma, która uzyskała patent na dalsze prowadzenie wyszynku alkoholu. Wówczas dziedzicem wsi był Tadeusz Turkuł. W 2 połowie XIX wieku wybudowano we wsi drewnianą szkołę. W 1866 roku folwark Teratyn liczył 1743 morgi, w tym 546 mórg ziemi ornej, 171 mórg łąk, 858 mórg lasu i 168 mórg nieużytków. Wieś liczyła 96 ddmów i 990 mórg ziemi włościańskiej.

Według spisu z 1921 roku wieś liczyła 111 domów i 630 mieszkańców, w tym 547 Ukraińców i 55 Żydów.

WOLA UCHAŃSKA, gm. Uchanie

Wieś położona w środkowej części gminy L". hanie, nad rzeką Wełnianką, w obrębie Działów Grabowieckich.

W 1470 roku król Kazimierz Jagiellończyk sprzedał połowę Uchań Pawłowi Jasieńskiemu herbu Poronia, kasztelanowi sandomierskiemu, staroście chełmskiemu i bełskiemu, żonatemu z Katarzyną Magnuszewską, który posiadał Wolicę Uchańską i Polemec. W 1489 roku po Pawła Jasieńskiego wieś przeszła na własność jego syna Pawła i była w jego posiadaniu do 1505 lub 1507 roku. Po jego śmierci całość dóbr otrzymali krewni: Feliks z Oleśnicy, Jan Bochornicki i bracia: Jakub, Paweł i Krystyn Magnuszewscy. Około 1514 roku doszło do podziału majątku i Uchanie (wraz z Wolą) trafiły w ręce Pawła Magnuszewskiego herbu Radwan, który od majątku przybrał nazwisko Uchański. Po jego śmierci w 1548 roku dobra przejęli dwaj synowie: Arnulf i Jakub. Ten ostatni obrał stan duchowny i doszedł do godności prymasa Polski. Arnulf (1503 lub 1506-1574), łowczy bełski i starosta chełmski odbudował wraz ze swym bratem Jakubem w latach 1550-1580 kościół w Uchaniach, zniszczony po najeździe tatarskim w 1549 roku.

Według rejestru poborowego w 1564 roku wieś należała do łacińskiej parafii Uchanie i liczyła 3 i 1/2 łana użytków, 3 zagrodników bez ziemi i 2 rzemieślników. Jej właścicielami byli najpierw Uchańscy, a następnie Daniłowicze, najpierw Mikołaj, a później jego syn - Jan Mikołaj, a wreszcie brat tego ostatniego Mikołaj. Dobra Uchańskie w XVII wieku znacznie zostały poszerzone i składały się z Uchań, Putnowic, Woli Uchańskiej, Wysokiego, Bokinii i Stupnika. Mikołaj Daniłowicz zmarł w 1676 roku, a Uchanie wraz z ręką jego córki Zofii Anny otrzymał Jan Cetner (zm. w 1680 r.), starosta szczorowiecki i rotmistrz królewski. Po Janie i Zofii Cetnerach dobra Uchanie wraz z Wolą Uchańską odziedziczyła ich najstarsza córka - Teofila Teresa (zm. w 1741 r.), która poślubiwszy Józefa Potockiego (zm. w 1723 r.) wniosła mu w posagu ten majątek. Po nich Uchanie wraz z okolicznymi wsiami odziedziczył syn - Franciszek Salezy (zm. w 1772 r.), wojewoda kijowski oraz starosta bełski i hrubieszowski. W latach 1772-1780 dobra Uchanie były w rękach Stanisława Potockiego, syna Salezego Franciszka i jego drugiej żony Anny Potockiej, którzy majątek wydzierżawiali. Przed 1767 rokiem dzierżawcą był Hilewski, od 1767 roku Stanisław Dzbański, łowczy grabowiecki, a po nim od ok. 1774 roku Mikołaj Dzbański, chorąży koronny. W 1780 roku Stanisław Potocki sprzedał Uchanie (wraz z Wolą Franciszkowi Ossolińskiemu, biskupowickiemu i czernihowskiemu, a po jego śmierci w 1784 roku odziedziczył je Kazimierz Ossoliński. W 1795 roku dobra Uchanie częściowo należały do Aleksandra Sieniuty-Lachowicza, a w 1798 roku do Józefa Kuszała, miecznika podlaskiego, ożenionego z córką Kazimierza Ossolińskiego - Teresą. W 1801 roku część

dóbr była nadal w posiadaniu Aleksandra Sieniuty, część Wojciecha Danaczewskiego, a następnie Żyda Rozenberga i od 1804 roku Antoniego Sieniuty-Balińskiego, sędziego pokoju powiatu hrubieszowskiego. Trudno jednak określić do kogo należała wieś Wola Uchańska. Dopiero Antoni Baliński wykupił pozostałe części majątku, gdyż figuruje w dokumentach jako jedyny właściciel dóbr. Zmarł on w 1820 roku, a jego majątek odziedziczyła córka Marianna z Balińskich Prodysiewiczowa i jego żona Małgorzata Balińska.

W 1833 roku majątek obejmujący: Uchanie, Wolę Uchańską, Rozkoszówkę, Pielaki, Bokinie i Aurelin i zajmujące 2796 mórg powierzchni za udział dziedzica Uchań Sieniuty-Balińskiego w powstaniu listopadowym zostały skonfiskowane. Dobra te w większości (w tym zapewne Wolę Uchańską) nabył Jan Popławski, a niewielką część także Józef Chrzanowski. W 1838 roku Chrzanowski sprzedał swoją część hr. Alojzemu Poletyło za 8000 złp, który w 1846 roku odkupił od Jana Popławskiego pozostałą część za 531 366 zł i 20 gr. W 1853 roku Alojzy Poletyło przekazał Uchanie swojej córce Władysławie zamężnej za Feliksem Szydłowskim. W ich posiadaniu były one do 1877 roku. Wówczas dobra obejmowały folwarki w Uchaniach, Dąbrowie, Władzinie i Feliksowie. Zasadniczą część majątku kupił w 1877 roku za 135 tys. rubli ksiądz Stefan Lubomirski. W jego posiadaniu dobra pozostały do 1918 roku.

Pod koniec XIX wieku wieś liczyła 26 domów i 481 mórg ziemi włościańskiej. Według spisu z 1921 roku w Woli Uchańskiej były 53 domy i 340 mieszkańców, w tym 80 Ukraińców.

W 1963 roku wybuchł we wsi groźny pożar, który strawił 24 budynki.

WYSOKIE, gm. Uchanie.

Wieś położona w środkowej części gminy Uchanie, nad rzeką Wełnianką, w obrębie Działów Grabowieckich.

Pierwsza wzmianka o miejscowości pochodzi z roku 1575, kiedy stanowiła uposażenie kościoła w Uchaniach. Wówczas biskup Uchański, zmienił uposażenie i w zamian za Wysokie Uchańskie nadał plebanowi Wolę Hajownicką i połowę Wysokiego Hajownickiego. Od początku wieś wchodziła w skład dóbr Uchanie, najpierw we władaniu Uchańskich, a później Daniłowiczów: Mikołaja, następnie jego syna - Jana Mikołaja, a wreszcie brata tego ostatniego - Mikołaja. Dobra te w XVII wieku znacznie zostały poszerzone i składały się z Uchań, Putnowic, Woli Uchańskiej, Wysokiego, Bokinii i Stupnika. Mikołaj Daniłowicz zmarł w 1676 roku, a Uchanie wraz z ręką jego córki Zofii Anny otrzymał Jan Cetner (zm. w 1680 r.), starosta szczorowiecki i rotmistrz królewski. Po Janie i Zofii Cetnerach dobra Uchanie wraz z Wysokiem odziedziczyła ich najstarsza córka - Teofila Teresa (zm. w 1741 r.), która poślubiwszy Józefa Potockiego (zm. w 1723 r.) wniosła mu w posagu dobra. Po nich Uchanie wraz z okolicznymi wsiami odziedziczył syn - Franciszek Salezy (zm. w 1772 r.), wojewoda kijowski oraz starosta bełski i hrubieszowski. W latach 1772-1780 dobra Uchanie były w rękach Stanisława Potockiego, syna Salezego Franciszka i jego drugiej żony Anny Potockiej, którzy dobra Uchańskie wydzierżawiali. Przed 1767 rokiem dzierżawcą był Hilewski, od 1767 roku Stanisław Dzbański, łowczy grabowiecki, a po nim od ok. 1774 roku Mikołaj Dzbański, chorąży koronny. W 1780 roku Stanisław Potocki sprzedał majątek Franciszkowi Ossolińskiemu, biskupowi kijowskiemu i czernihowskiemu, a po jego śmierci w 1784 roku odziedziczył je Kazimierz Ossoliński. W 1795 roku dobra Uchanie częściowo należały do Aleksandra Sieniuty-Lachowicza, a w 1798 roku do Józefa Kusza, miecznika podlaskiego, ożenionego z córką Kazimierza Ossolińskiego - Teresą. W 1801 roku część dóbr była nadal w posiadaniu Aleksandra Sieniuty, część Wojciecha Danaczewskiego, a następnie Żyda Rozenberga i od 1804 roku Antoniego Sieniuty-Baliriskiego, sędziego pokoju powiatu hrubieszowskiego. Trudno jednak określić do kogo należała wieś Wysokie. W 1905 roku mieszkaniec wsi Marcin Wilkos wybudował w Wysokiem murowaną kaplicę. Według spisu z 1921 roku wieś należała do gminy Jarosławiec i liczyła 17 domów oraz 107 mieszkańców, w tym 3 Ukraińców i 8 Żydów.

2.2. Turystyka

Jedną z oznak ożywienia gospodarczego na terenie Gminy Uchanie jest dający się w ostatnim dziesięcioleciu odnotować rozwój ruchu turystycznego. Walory przyrodnicze i historyczne Gminy powodują, że właśnie rozwijanie tej gałęzi gospodarki ma ogromne perspektywy, aczkolwiek dotychczasowy brak możliwości inwestycyjnych w infrastrukturę turystyczną jest trwałym i najważniejszym jej ogranicznikiem. Dla przykładu, Gmina Uchanie nie dysponuje żadnym hotelem. Jedynymi miejscami noclegowymi na jej terenie są 3 kwatery agroturystyczne. Brak także sieci restauracji i ośrodków rekreacyjno-wypoczynkowych. Przez Gminę Uchanie przebiega Niebieski szlak turystyczny im. Tadeusza Kościuszki o długości 120 km. Rozpoczyna się od miejscowości Uchańka z Kopca Kościuszki przez Dubienkę, Starosiele, Jastrów, Maziarnię, Raciborowice, Kurmanów, Buśno, Busieniec, Jarosławiec, Uchanie, Rozkoszówkę, Rozięcin, Majdan Nowy, Popławy, Olszanek, Bończę oraz inne miejscowości i kończy się w miejscowości Krasnystaw.

Zabytki występujące na terenie gminy Uchanie:

Na terenie gminy Uchanie znajduje się szereg obiektów o dużych walorach turystycznych. Perłą architektury jest tu renesansowy kościół p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, rozbudowany w XVII w. na zrębie XV wiecznych murów (zabytek klasy „O”). We wnętrzu świątyni zachwycają bogate dekoracje stiukowe i renesansowe nagrobki. Na uwagę zasługują również: Kapliczka św. Antoniego i św. Jana Nepomucena, a także wspomniane już ruiny zamku, które przyciągają swą tajemniczością.

Z gminą Uchanie związana jest postać Stanisława Staszica. Założone przez niego Towarzystwo Rolnicze Hrubieszowskie obejmowało następujące wsie: Drohiczany, Jarosławiec, Putnowice Górne, Odletajka i Kol. Staszic. Po działalności Towarzystwa pozostało wiele pamiątek. Najwięcej możemy zobaczyć w miejscowości Jarosławiec gdzie znajduje się m.in. zabytkowy zajazd pochodzący z 1820 roku (obecnie mieści się tam biblioteka, izba pamięci i świetlica), spichlerz oraz leśniczówka.

W miejscowości Bokinia (dawniej Władzin) znajduje się drewniany dworek i część zabudowań gospodarczych po rodzicach światowej sławy architekta - Stefana Du Chateau. Ponadto, w wielu miejscowościach gminy Uchanie tj. Białowody (zespół dworsko parkowy, z dworem w centrum), Chyżowice (pozostałość XIX wiecznego parku krajobrazowego), Putnowice (tzw. „Kaflarnia”) i Łuszczów, do dnia dzisiejszego przetrwały w dobrym stanie parki podworskie, które swą piękną przyrodą zachwycają wielu znawców piękna przyrody.

Na obszarze gminy znajdują się stanowiska archeologiczne, spośród których wymienić należy cztery: kopiec ziemny w Chyżowicach, dwa cmentarzyska kurhanowe w Jarosławcu i zamczysko średniowieczne w Uchaniach, które umieszczone zostały w rejestrze zabytków.

Poniższa tabela przedstawia wykaz zabytków i dóbr kultury znajdujących się na terenie Gminy Uchanie.

L.p.	Miejscowość	Opis obiektu	Nr w rejestrze zabytków
1.	Białowody	Dworek z otaczającym go parkiem	Z A/206
2.	Chyżowice	Cmentarzysko kurhanowe	
3.	Dąbrowa	Park i trzy budynki gospodarcze	A A/237
4.	Jarosławiec	Cmentarzysko kurhanowe – stanowisko archeologiczne 83	Z Aa/80
5.	Jarosławiec	Cmentarzysko kurhanowe – stanowisko nr 1	Z Aa/1
6.	Jarosławiec	Dawny spichlerz zbudowany po 1816 r.	A/561

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

7.	Jarosławiec	Dawny zajazd wzniesiony po 1816 r.	A/562
8.	Jarosławiec	Murowany budynek leśnictwa wzniesiony po 1816 r. z elementami pierwotnego wystroju	A/560
9.	Jarosławiec	Aleja lipowa przy leśniczówce	
10.	Uchanie	Murowany kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP sięgający epoki Gotyku, z wyposażeniem wnętrza w zabytki ruchome, otaczający drzewostan, dzwonnica, wzgórze na którym kościół wzniesiony	A/64
11.	Uchanie	Park krajobrazowy oraz zamczysko średniowieczne (A/231) wraz z drzewostanem	Z A/287
12.	Uchanie	Zamczysko z wałami i fosą z okresu średniowiecza stanowiące pozostałość zamku średniowiecznego zniszczonego w XVIII w.	A/231
13.	Uchanie	Budynek dawnej apteki przy ul. Partyzantów 30, wraz z otoczeniem	Z A/491
14.	Bokinia	Dworek z pozostałościami parku i sadu owocowego	Z A/201
15.	Uchanie	Cmentarz Żydowski z pozostałościami nagrobków.	
16.	Chyżowice	Pozostałości parku dworskiego	
17.	Chyżowice	Cmentarz grzebalny – prawosławny (nieczynny)	
18.	Chyżowice	Wozownia (mur), stodoła (mur), czworak mieszkalny, obora dworska	
19.	Chyżowice	Kapliczka św. Jana Nepomucena, murowana	
20.	Gliniska	Kapliczka św. Jana Nepomucena, drewniana	
21.	Drohiczyany	Kapliczka domkowa św. Jana Nepomucena, drewniana	
22.	Jarosławiec	Cmentarz grzebalny d. przy cerkwi	
23.	Jarosławiec	Układ przestrzenny wsi - okolica	
24.	Łuszczów	Pozostałości parku dworskiego	
25.	Teratyn	Kościół parafialny (dawna cerkiew) murowany, cmentarz przykościelny z drzewostanem	
26.	Teratyn	Cmentarz grzebalny, nieczynny	
27.	Uchanie	Krzyż drewniany	
28.	Mojsławice	Kapliczka domkowa św. Jana i Józefa, drewniana	
29.	Odletajka	Kapliczka drewniana	
30.	Odletajka	Leśniczówka murowana	
31.	Odletajka	Spichlerz drewniany	
32.	Putnowice Górne	Zajazd murowany, ob. kaflarnia	
33.	Rozkoszówka	Budynek szkoły (drewniany)	
34.	Staszic	Kapliczka drewniana	
35.	Uchanie	Stara plebania	
36.	Uchanie	Kapliczka św. Jana Nepomucena, drewniana	
37.	Uchanie	Kapliczka św. Antoniego na wodzie	
38.	Uchanie	Dom cerkiewny (ul. Partyzantów) drewniany obecnie mieszkalny	
39.	Uchanie	Zajazd (Rynek 2) obecnie mieszkania	
40.	Uchanie	Karczma (Rynek 11) obecnie mieszkanie	
41.	Uchanie	Dwór, murowany	
42.	Uchanie	Oficyna dworska ob. budynek gospodarczy	
43.	Wola Uchańska	Figura kamienna (ros.)	
44.	Uchanie	Młyn drewniany motorowy	
45.	Staszic	Młyn drewniany motorowy	
46.	Wysokie	Kaplica murowana	
47.	Uchanie	Dom drewniany Nr 9 (ul. Jurydyka) Nr 3 i 4 (ul. Kościelna), Nr 16 (ul. Kościuszki), Nr 6 (ul. Ogrodowa), Nr 8 (ul. Staszica), Nr 2, 8, 19, 21, 27, 50, 101 (ul. Partyzantów)	
48.	Wola Uchańska	Stanowiska archeologiczne (4)	
49.	Chyżowice	Stanowiska archeologiczne (1)	
50.	Feliksów	Stanowiska archeologiczne (1)	
51.	Gliniska	Stanowiska archeologiczne (1)	

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

52.	Marysin	Stanowiska archeologiczne (11)	
53.	Odletajka	Stanowiska archeologiczne (5)	
54.	Putnowice Górne	Stanowiska archeologiczne (1)	
55.	Teratyn	Stanowiska archeologiczne (20)	
56.	Uchanie	Stanowiska archeologiczne (2)	

Źródło: www.uchanie.pl

Źródło: www.uchanie.pl

Na terenie gminy Uchanie rezerwy przyrody oraz pomniki przyrody. Poniższa tabela przedstawia ich lokalizację:

Wyszczególnienie	Powierzchnia obszarów prawnie chronionych		Ilość w ha			Liczba pomników przyrody
	Ilość w ha	%	Rezerwy	Parki krajobrazowe	Obszary chronionego krajobrazu	
20006	22. Sołectwo Teratyn					1
	4. Sołectwo Chyżowice	-	-	-	-	2
	8. Sołectwo Gliniska	34	-	34	-	-
	Gmina Uchanie	34		34		3
	2. Sołectwo Białowody					
	3. Sołectwo Bokinia					
	4. Sołectwo Chyżowice					2
1996	8. Sołectwo Gliniska	34		34		
	22. Sołectwo Teratyn					1
	Gmina Uchanie	34		34		3

2.3. Działalność kulturalna gminy Uchanie.

Na terenie Gminy Uchanie działalność kulturalna prowadzona jest przez następujące instytucje i organizacje:

- Gminny Ośrodek Kultury w Uchaniach,
- Gminną Bibliotekę Publiczną w Uchaniach oraz filię tej biblioteki w Jarosławcu,

Organizacją działalności kulturalnej w Gminie Uchanie zajmuje się Gminny Ośrodek Kultury utworzony 1968 r. W początkach swego istnienia miał siedzibę we wsi Jarosławiec – miejscowości o bogatych tradycjach staszycowskich. W roku 1978 Gminny Ośrodek Kultury zostaje przeniesiony z Jarosławca do nowej siedziby, którą był budynek OSP w Uchaniach. W 1988 roku przeniesiony zostaje ponownie, tym razem do nowo wybudowanego budynku Urzędu Gminy gdzie prowadzi działalność do chwili obecnej. Nowy budynek został wyposażony w pracownię fotograficzną, plastyczną oraz salę widowiskową wraz z zapleczem i kawiarenką. Starania naszej placówki wychodzą naprzeciw potrzebom kulturalnym wszystkich grup wiekowych społeczeństwa naszej gminy.

Prowadzone są zajęcia w następujących stałych formach pracy:

- **grupa plastyczna** - pracuje pod bacznym okiem instruktora p. Romana Blacharza, skupia dzieci i młodzież ze Szkół Podstawowych i Gimnazjum, które korzystając z różnych form plastycznych dekorują swymi pracami wnętrza Gminnego Ośrodka kultury, biorą udział w konkursach plastycznych i wystawach. Zajęcia plastyczne pozwalają rozwijać uzdolnienia i zainteresowania dzieci i młodzieży.

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

- **grupa recytatorska i teatralna w żywym planie** - prowadzi od wielu lat instruktor GOK p. Jadwiga Siedlakiewicz. Uczestnicy obu grup swoimi występami uświetniają wszystkie lokalne uroczystości organizowane przez GOK a także biorą udział w przeglądach i konkursach poza gminnych. Swą działalnością przyczyniają się do upowszechniania recytacji i teatru. Przedstawienia teatralne w wykonaniu grupy teatralnej bardzo ożywiają i ubarwiają wszystkie uroczystości,

- **młodzieżowa grupa wokalna** - pracuje pod kierunkiem instruktora muzyki p. Jarosław Kołtuna skupiając utalentowaną wokalnie młodzież, która swym pięknym śpiewem uświetnia wszystkie imprezy organizowane przez GOK, a jest ich wiele. Uczestniczy również w wielu imprezach poza gminnych,

- **dziecięca grupa wokalna** - skupia dzieci młodsze z terenu gminy a pracuje pod kierownictwem instruktorów: Jarosława Kołtuna i Piotra Gontarza. Dzieci poprzez uczestnictwo w zajęciach rozwijają swoje zdolności, mają możliwość występów przed szeroką publicznością, podobnie jak młodzieżowa grupa wokalna występują na wielu imprezach organizowanych przez GOK,

- **zespół ludowy z kapelą „ Staszycowiaci”** - zasłużony propagator uchańskiej kultury ludowej, który w roku 2004 obchodził jubileusz XX-lecia swojej pracy twórczej. Myśl zorganizowania zespołu zrodziła się w 1983 roku. Tego trudnego zadania podjęły się Panie zrzeszone w Kole Gospodyń Wiejskich w Jarosławcu z ówczesną przewodniczącą P. Aleksandrą Kaliszuk. Obecnie Kierownikiem zespołu jest P. Irena Zajac. W chwili obecnej Zespół liczy 18 osób, których łączy zamiłowanie do muzyki i śpiewu, artystyczna pasja oraz lata trudów i wyrzeczeń a także satysfakcja i duma ze wspólnego muzykowania. Niejednokrotnie swoim śpiewem i muzyką uświetniał różne uroczystości kulturalne na terenie naszej gminy, powiatu i województwa.

- **orkiestra dęta** - działa przy GOK w Uchaniach ponad 20 lat i również może pochwalić się bogatym dorobkiem artystycznym. Powstała w 1985 roku dzięki wydatnej pomocy Urzędu Gminy w Uchaniach oraz Zarządu Wojewódzkiego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych w Zamościu. Szkoleniem kandydatów do orkiestry zajął się P. Feliks Kidaj, który prowadził orkiestrę do września 1988 r. Kolejnymi dyrygentami orkiestry byli: P. Krzysztof Świca , P. Jan Szady , P. Mateusz Franecki, P. Franciszek Gołębiowski. Od 15 września 1995 r. obowiązki dyrygenta przyjmuje P. Jan Rybczyński, który funkcję tę pełni do chwili obecnej .Orkiestra liczy 20 osób i jest jedyną w powiecie hrubieszowskim. W okresie swojej 20-letniej działalności artystycznej dała wiele koncertów, nie ma uroczystości w gminie oraz powiecie, której nie uświetniałaby orkiestra. Orkiestra jest kilkakrotnym laureatem Przeglądu Orkiestr Dętych woj. zamojskiego w Krasnobrodzie. W roku 1999 zajęła III miejsce, w roku 2001 – II miejsce a w 2002 roku zajęła również II miejsce. W 2002 r. jeden z członków orkiestry, kłarnecista P. Mariusz Narolski uznany został za najlepszego instrumentalistę Przeglądu. Orkiestra prezentowała swój program artystyczny w czasie trwania ogólnopolskiej imprezy pt. „ Nadbużańskie Spotkania Artystyczne” w Hrubieszowie, uczestniczyła wielokrotnie w dożynkach wojewódzkich i powiatowych, uświetnia corocznie Powiatowe Obchody Święta Ludowego. Tradycją już jest, że orkiestra umiła czas zawodnikom powiatowych i gminnych zawodów sportowo-pożarniczych jednostek OSP. Dokonania orkiestry docenił Samorząd Województwa Lubelskiego przyznając jej z okazji jubileuszu 20-lecia działalności nagrodę kulturalną. Ponadto, orkiestra otrzymywała kilkakrotnie pomoc finansową od Starostwa Powiatowego w Hrubieszowie. Jakże smutny i mało uroczysty byłby przebieg uroczystości religijnych i świeckich bez muzyki przez nią wykonywanej,

- **zespół „Nadzieja”** - działa przy Gminnym Ośrodku Kultury w Uchaniach od listopada 2006 roku . Zespół „ Nadzieja” po raz pierwszy zaprezentował się w styczniu 2007 r. - w czasie trwania Gminnych Obchodów 64 rocznicy wysiedlenia ludności z terenu Gminy Uchanie. Występ Zespołu spotkał się z bardzo ciepłym i serdecznym przyjęciem przez

licznie zgromadzoną publiczność i już po pierwszym występie zyskał sobie wielu wielbicieli. Mieszkańcy Gminy Uchanie mogli również podziwiać Zespół w pięknym koncercie kolęd i pastorałek, który wykonany został w dniu 28 stycznia 2007 r. w czasie spotkań kolędowych zorganizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury w Uchaniach a także w pięknym koncercie piosenek biesiadnych zaprezentowanym w czasie trwania spotkania z okazji Święta Kobiet w dniu 11 marca 2007 r. Obecnie członkowie Zespołu pracują nad nowym repertuarem - będzie to „ Koncert retro „ prezentujący piosenki żołnierskie, które były wielkimi przebojami pamiętnych Festiwali Piosenki Żołnierskiej w Kołobrzegu. Zespół zaprasza zainteresowanych na swoje koncerty.

Duży wpływ na kultywowanie tradycji kulturalnych mają miejscowi twórcy ludowi, których piękne i bardzo pracowite prace służą do organizowania wystaw podczas różnych uroczystości:

- P. Roman Gajewski - rzeźba i tkactwo artystyczne – Feliksów
- P. Krzysztof Wrzeszcz – obrazy ze słomy, akwarela - Uchanie
- P. Andrzej Dubicki – rzeźba – Uchanie
- P. Józef Konaszczuk – malarstwo – Uchanie
- P. Krystyna Wilgos – malarstwo – Wysokie
- P. Maria Ufnal – wieńce dożynkowe – Jarosławiec
- P. Ryszard Korniak – stolarka artystyczna – Uchanie
- P. Teresa Łubiarz – robótki ręczne, szydełkowanie - Staszic.
- P. Krystyna Śmiech – poetka ludowa, z Rozkoszówki, której wiersze znalazły się w tomiku wydanym przez Stowarzyszenie Twórców Ludowych w Lublinie, laureatka Przeglądu Twórczości Ludowej, którego organizatorem był P. Waldemar Józwick, twórca ludowy z kielecczyzny.

Trwały ślad lokalnych tradycji, zwyczajów i historii dla przyszłych pokoleń pozostawiają, ludowi artyści, regionaliści, społeczni działacze kultury. Do takich osób na terenie naszej gminy należy z pewnością Jan Czyżewski, który przez 45 lat pracował jako bibliotekarz w Jarosławcu, inicjator wielu cennych działań kulturalnych i społecznych na terenie gminy i rodzinnej wsi Jarosławiec. Jan Czyżewski od lat pełni funkcję przewodniczącego Stowarzyszenia Miłośników Towarzystwa Rolniczego Hrubieszowskiego Fundacji ks. Stanisława Staszica. Z jego inicjatywy powstało we wsi Jarosławiec Koło PTTK oraz Klub „Ruchu”, organizator wielu wystaw staszicowskich, wydawca staszicowskiej serii naukowo – regionalnej, redaktor czasopism „ Staszicowskie wieści” i „ Skarbiec”, zapalony kolekcjoner pamiątek przeszłości wsi, organizator pamiątkowych zbiorów staszicowskich, które są eksponowane na stałej wystawie staszicowskiej mieszczącej się w zabytkowym spichrzu we wsi Jarosławiec. Dzięki staraniom Jana Czyżewskiego miejscowe Gimnazjum przyjęło nazwę im. Ks. Stanisława Staszica a gimnazjalna biblioteka wzbogacona została o ponad 2000 tomów.

GOK ściśle współpracuje z organizacjami kombatanckimi z terenu gminy. Do kombatantów, którzy wykazują się szczególnym zaangażowaniem należą:

- P. Ryszard Salewski - prezes Koła Terenowego Polskiego Związku byłych Więźniów Politycznych Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych - Środowisko Dzieci Zamojszczyzny
- P. Mieczysław Budzyński – prezes Związku Kombatantów RP i byłych Więźniów Politycznych Koło Gminne Uchanie

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

- P. Antoni Wiech były oraz P. Andrzej Jaroszyński obecny prezes Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej Koło Rejonowe Uchanie.

Gmina współpracuje również z Kołami Gospodyń Wiejskich, których działalność koordynuje Gminna Rada Kobiet z przewodniczącą P. Teresą Łubiarz, z jednostkami OSP, ze szkołami, Urzędem Gminy oraz Gminną Komisją d/s Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminną Biblioteką Publiczną, z księżmi parafii, Koalicją Gminną niosącą pomoc rodzinom i osobom będącym w sytuacjach kryzysowych (w GOK znajduje się Punkt Konsultacyjny, w którym przyjmuje psycholog), z Gminnym Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego i Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Dobrze układa się współpraca z Gminnym Ludowym Klubem Sportowym w Jarosławcu, Klubami Sportowymi ze wsi Staszic i Mojsławice, z Kołem Łowieckim „ Basior” z Jarosławca oraz Kołem Wędkarskim „ Szczupak” z Uchań. Tworzenie, przekaz i upowszechnianie kultury to zajęcie bardzo trudne, wymagające niegasnącej pasji i twórczej inicjatywy- nie byłoby efektów naszej pracy bez przychylności władz samorządowych, dobrej współpracy z działaczami kultury oraz instytucjami i organizacjami społecznymi z terenu gminy.

2.4. Rolnictwo

Gmina Uchanie jest gminą typowo rolniczą. Łączna ilość gospodarstw rolnych wynosi 1550, a średnia ich powierzchnia to 7,79 ha. 80% gospodarstw prowadzi produkcję wielokierunkową, 5% stanowią gospodarstwa prowadzące produkcję mleka. Rolnictwu w gminie sprzyjają dobre gleby. W uprawach dominuje pszenica, buraki cukrowe oraz ziemniaki. Strukturę własności gruntów prezentuje poniższa tabela:

Struktura własności gruntów [%]

Wyszczególnienie	Własność państwowa	Własność komunalna	Własność prywatna
1. Sołectwo Aurelin	3	4	93
2. Sołectwo Białowody	2	2	96
3. Sołectwo Bokinia	2	2	96
4. Sołectwo Chyżowice	1	2	97
5. Sołectwo Dębina Kol.	4	-	96
6. Sołectwo Drohiczany	-	1	99
7. Sołectwo Feliksów Kol.	2	1	97
8. Sołectwo Gliniska	1	1	98
9. Sołectwo Jarosławiec	1	1	98
10. Sołectwo Lemieszów	1	1	98
11. Sołectwo Łuszczów	2	2	96
12. Sołectwo Łuszczów Kol.	1	1	98
13. Sołectwo Marysin	1	1	98
14. Sołectwo Miedniki	-	1	99
15. Sołectwo Mojsławice	1	2	97
16. Sołectwo Mojsławice Kol.	-	1	99
17. Sołectwo Odletajka	-	-	100
18. Sołectwo Pielaki	2	1	97
19. Sołectwo Putnowice Górne	19	5	76
20. Sołectwo Rozkoszówka	6	1	93
21. Sołectwo Staszic	-	1	99
22. Sołectwo Teratyn	2	2	94
23. Sołectwo Teratyn Kol.	-	1	99
24. Sołectwo Uchanie	3	7	90
25. Sołectwo Uchanie Kol.	2	-	98
26. Wola Uchańska	3	1	97
27. Sołectwo Wysokie	3	2	95
Gmina Uchanie	2	2	96

Struktura użytków rolnych w gminie Uchanie.

Wyszczególnienie	Użytki rolne [ha]				Lasy i grunty leśne	Pozostałe
	grunty	sady	łąki	pastwiska		
1. Sołectwo Aurelin	218	5	32	1	35	18
2. Sołectwo Białowody	371	-	38	2	5	27
3. Sołectwo Bokinia	333	19	103	6	9	23
4. Sołectwo Chyżowice	846	10	130	3	239	54
5. Sołectwo Dębina Kol.	196	12	1	2	-	11
6. Sołectwo Drohiczany	540	9	39	12	76	32
7. Sołectwo Feliksów Kol.	261	-	-	2	-	17
8. Sołectwo Gliniska	189	11	15	33	58	16
9. Sołectwo Jarosławiec	591	14	161	9	944	71
10. Sołectwo Lemieszów	217	3	38	-	-	17
11. Sołectwo Łuszczów	209	-	42	1	-	14
12. Sołectwo Łuszczów Kol.	160	-	55	2	-	10
13. Sołectwo Marysin	190	1	-	5	-	8
14. Sołectwo Miedniki	258	6	53	3	-	19
15. Sołectwo Mojsławice	265	8	58	4	-	33
16. Sołectwo Mojsławice Kol.	181	3	13	1	-	19
17. Sołectwo Odletajka	148	3	8	-	100	11
18. Sołectwo Pielaki	153	-	2	9	22	10
19. Sołectwo Putnowice Górne	92	2	39	1	-	10
20. Sołectwo Rozkoszówka	603	22	-	41	124	46
21. Sołectwo Staszic	238	18	45	-	-	21
22. Sołectwo Teratyn	541	1	69	2	-	43
23. Sołectwo Teratyn Kol.	245	-	17	-	97	11
24. Sołectwo Uchanie	449	39	33	5	-	69
25. Sołectwo Uchanie Kol.	130	9	-	-	160	10
26. Wola Uchańska	374	7	79	2	35	19
27. Sołectwo Wysokie	82	5	11	-	9	10
Gmina Uchanie	8080	207	1081	146	1913	649

2.5. Infrastruktura społeczna

Opiekę zdrowotną mieszkańcom Gminy Uchanie zapewniają:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia w Uchaniach,
- Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Hrubieszowie – Wiejski Ośrodek Zdrowia w Teratynie,
- Prywatny gabinet stomatologiczny w Uchaniach.

Zakres świadczonych przez NZOZ usług wynika z zawartych umów.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Uchaniach udziela różnorodnych form pomocy rodzinom z budżetu Gminy oraz z dotacji celowych budżetu centralnego. Szczególnie ostro odczuwalny jest natomiast brak placówki, w której prowadzona byłaby opieka nad ludźmi starszymi i obłożnie chorymi.

Na terenie Gminy Uchanie brak jest posterunku policji; najbliższa Komenda Powiatowa znajduje się w Hrubieszowie.

Na terenie Gminy Uchanie Ochotnicza Straż Pożarna działa już od lat 30 dwudziestego wieku; w roku 2006 było to 10 jednostek i około 265 członków. Najbliższa placówka Państwowej Straży Pożarnej znajduje się w Hrubieszowie. Na terenie Gminy Uchanie brak jest posterunku policji; najbliższa Komenda Powiatowa znajduje się w Hrubieszowie. Na terenie gminy Uchanie działa 10 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w tym 1 jednostka tj. OSP Uchanie, włączona jest do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego. Jednostka ta jest wyposażona w niezbędny sprzęt do prowadzenia działań ratowniczo – gaśniczych tj. samochód gaśniczy GBA, oraz Ford przystosowany do ratownictwa drogowego. OSP na terenie gminy zrzesza 265 druhow strażaków.

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

Na podstawie art. 19 ust. 4 i art. 20 ust. 2 Ustawy z dnia 26. 04. 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym został powołany Gminny Zespół zarządzania kryzysowego oraz Gminne Centrum Zarządzania Kryzysowego. GZZK został podzielony na grupy robocze o charakterze stałym tj. grupa planowania cywilnego, monitorowania i analiz oraz czasowym tj. grupa operacji i organizacji działań, grupa zabezpieczenia logistycznego, grupa opieki zdrowotnej i pomocy socjalno bytowej. Powołano również całodobowy dyżur telefoniczny.

Edukacja i sport

Na terenie Gminy Uchanie działają następujące placówki edukacyjne. Poniższa tabela przedstawia jednostki edukacyjne z podziałem na poszczególne sołectwa oraz zakres ich kształcenia:

Wyszczególnienie	Szkoły podstawowe				Gimnazja			
	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba nauczycieli	Ilość obiektów sportowych przy szkołach	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba nauczycieli	Ilość obiektów sportowych przy szkołach
2006	1. Sołectwo Aurelin	-	-	-	-	-	-	-
	2. Sołectwo Białowody	-	-	-	-	-	-	-
	3. Sołectwo Bokinia	-	-	-	-	-	-	-
	4. Sołectwo Chyżowice	15	2	3	-	-	-	-
	5. Sołectwo Dębina Kol.	-	-	-	-	-	-	-
	6. Sołectwo Drohiczano	-	-	-	-	-	-	-
	7. Sołectwo Feliksów Kol.	-	-	-	-	-	-	-
	8. Sołectwo Gliniska	-	-	-	-	-	-	-
	9. Sołectwo Jarosławiec	-	-	-	-	200	9	17
	10. Sołectwo Lemieszów	-	-	-	-	-	-	-
	11. Sołectwo Łuszczów	-	-	-	-	-	-	-
	12. Sołectwo Łuszczów Kol.	-	-	-	-	-	-	-
	13. Sołectwo Marysin	-	-	-	-	-	-	-
	14. Sołectwo Miedniki	-	-	-	-	-	-	-
	15. Sołectwo Mojsławice	-	-	-	-	-	-	-
	16. Sołectwo Mojsławice Kol.	-	-	-	-	-	-	-
	17. Sołectwo Odletajka	-	-	-	-	-	-	-
	18. Sołectwo Pielaki	-	-	-	-	-	-	-
	19. Sołectwo Putnowice Górne	-	-	-	-	-	-	-
	20. Sołectwo Rozkoszówka	-	-	-	-	-	-	-
	21. Sołectwo Staszic	-	-	-	-	-	-	-
	22. Sołectwo Teratyn	121	6	17	-	-	-	-
	23. Sołectwo Teratyn Kol.	-	-	-	-	-	-	-
	24. Sołectwo Uchanie	173	8	19	1	-	-	-
	25. Sołectwo Uchanie Kol.	-	-	-	-	-	-	-
	26. Wola Uchańska	-	-	-	-	-	-	-
	27. Sołectwo Wysokie	-	-	-	-	-	-	-
Gmina Uchanie	309	16	39	1	-	-	-	
2005	1. Sołectwo Aurelin	-	-	-	-	-	-	-
	2. Sołectwo Białowody	-	-	-	-	-	-	-
	3. Sołectwo Bokinia	-	-	-	-	-	-	-
	4. Sołectwo Chyżowice	16	2	3	-	-	-	-
	5. Sołectwo Dębina Kol.	-	-	-	-	-	-	-
	6. Sołectwo Drohiczano	15	1	2	-	-	-	-
	7. Sołectwo Feliksów Kol.	-	-	-	-	-	-	-

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

Wyszczególnienie	Szkoły podstawowe				Gimnazja			
	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba nauczycieli	Ilość obiektów sportowych przy szkołach	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba nauczycieli	Ilość obiektów sportowych przy szkołach
8. Sołectwo Gliniska	-	-	-	-	-	-	-	-
9. Sołectwo Jarosławiec	-	-	-	-	206	9	17	-
10. Sołectwo Lemieszów	-	-	-	-	-	-	-	-
11. Sołectwo Łuszczów	-	-	-	-	-	-	-	-
12. Sołectwo Łuszczów Kol.	-	-	-	-	-	-	-	-
13. Sołectwo Marysin	-	-	-	-	-	-	-	-
14. Sołectwo Miedniki	-	-	-	-	-	-	-	-
15. Sołectwo Mojsławice	16	2	3	-	-	-	-	-
16. Sołectwo Mojsławice Kol.	-	-	-	-	-	-	-	-
17. Sołectwo Odletajka	-	-	-	-	-	-	-	-
18. Sołectwo Pielaki	-	-	-	-	-	-	-	-
19. Sołectwo Putnowice Górne	-	-	-	-	-	-	-	-
20. Sołectwo Rozkoszówka	15	2	3	-	-	-	-	-
21. Sołectwo Staszic	-	-	-	-	-	-	-	-
22. Sołectwo Teratyn	112	6	13	-	-	-	-	-
23. Sołectwo Teratyn Kol.	-	-	-	-	-	-	-	-
24. Sołectwo Uchanie	184	8	22	1	-	-	-	-
25. Sołectwo Uchanie Kol.	-	-	-	-	-	-	-	-
26. Wola Uchańska	-	-	-	-	-	-	-	-
27. Sołectwo Wysokie	-	-	-	-	-	-	-	-
Gmina Uchanie	358	21	46	1	206	9	17	-
2004								
1. Sołectwo Aurelin	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Sołectwo Białowody	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Sołectwo Bokinia	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Sołectwo Chyżowice	13	3	4	-	-	-	-	-
5. Sołectwo Dębina Kol.	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Sołectwo Drohicznany	20	3	4	-	-	-	-	-
7. Sołectwo Feliksów Kol.	-	-	-	-	-	-	-	-
8. Sołectwo Gliniska	-	-	-	-	-	-	-	-
9. Sołectwo Jarosławiec	-	-	-	-	221	9	15	-
10. Sołectwo Lemieszów	-	-	-	-	-	-	-	-
11. Sołectwo Łuszczów	-	-	-	-	-	-	-	-
12. Sołectwo Łuszczów Kol.	-	-	-	-	-	-	-	-
13. Sołectwo Marysin	-	-	-	-	-	-	-	-
14. Sołectwo Miedniki	-	-	-	-	-	-	-	-
15. Sołectwo Mojsławice	24	3	5	-	-	-	-	-
16. Sołectwo Mojsławice Kol.	-	-	-	-	-	-	-	-
17. Sołectwo Odletajka	-	-	-	-	-	-	-	-
18. Sołectwo Pielaki	-	-	-	-	-	-	-	-
19. Sołectwo Putnowice Górne	-	-	-	-	-	-	-	-
20. Sołectwo Rozkoszówka	45	6	7	-	-	-	-	-
21. Sołectwo Staszic	-	-	-	-	-	-	-	-
22. Sołectwo Teratyn	107	6	14	-	-	-	-	-
23. Sołectwo Teratyn Kol.	-	-	-	-	-	-	-	-
24. Sołectwo Uchanie	171	6	17	1	-	-	-	-
25. Sołectwo Uchanie Kol.	-	-	-	-	-	-	-	-
26. Wola Uchańska	-	-	-	-	-	-	-	-
27. Sołectwo Wysokie	-	-	-	-	-	-	-	-

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

Wyszczególnienie	Szkoły podstawowe				Gimnazja			
	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba nauczycieli	Ilość obiektów sportowych przy szkołach	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba nauczycieli	Ilość obiektów sportowych przy szkołach
Gmina Uchanie	380	27	51	1	221	9	15	-
2003	1. Sołectwo Aurelin	-	-	-	-	-	-	-
	2. Sołectwo Białowody	-	-	-	-	-	-	-
	3. Sołectwo Bokinia	-	-	-	-	-	-	-
	4. Sołectwo Chyżowice	28	5	7	-	-	-	-
	5. Sołectwo Dębina Kol.	-	-	-	-	-	-	-
	6. Sołectwo Drohicznany	-	-	-	-	-	-	-
	7. Sołectwo Feliksów Kol.	-	-	-	-	-	-	-
	8. Sołectwo Gliniska	-	-	-	-	-	-	-
	9. Sołectwo Jarosławiec	9	3	4	-	-	-	-
	10. Sołectwo Lemieszów	-	-	-	-	-	-	-
	11. Sołectwo Łuszczów	-	-	-	-	-	-	-
	12. Sołectwo Łuszczów Kol.	-	-	-	-	-	-	-
	13. Sołectwo Marysin	-	-	-	-	-	-	-
	14. Sołectwo Miedniki	-	-	-	-	-	-	-
	15. Sołectwo Mojsławice	22	5	4	-	-	-	-
	16. Sołectwo Mojsławice Kol.	-	-	-	-	-	-	-
	17. Sołectwo Odletajka	-	-	-	-	-	-	-
	18. Sołectwo Pielaki	-	-	-	-	-	-	-
	19. Sołectwo Putnowice Górne	-	-	-	-	-	-	-
	20. Sołectwo Rozkoszówka	57	6	10	-	-	-	-
	21. Sołectwo Staszic	-	-	-	-	-	-	-
	22. Sołectwo Teratyn	97	6	14	-	-	-	-
	23. Sołectwo Teratyn Kol.	-	-	-	-	-	-	-
	24. Sołectwo Uchanie	173	6	15	1	223	9	18
25. Sołectwo Uchanie Kol.	-	-	-	-	-	-	-	
26. Wola Uchańska	-	-	-	-	-	-	-	
27. Sołectwo Wysokie	-	-	-	-	-	-	-	
Gmina Uchanie	380	33	54	1	223	9	18	
2002	1. Sołectwo Aurelin	-	-	-	-	-	-	-
	2. Sołectwo Białowody	-	-	-	-	-	-	-
	3. Sołectwo Bokinia	-	-	-	-	-	-	-
	4. Sołectwo Chyżowice	42	6	9	-	-	-	-
	5. Sołectwo Dębina Kol.	-	-	-	-	-	-	-
	6. Sołectwo Drohicznany	45	6	7	-	-	-	-
	7. Sołectwo Feliksów Kol.	-	-	-	-	-	-	-
	8. Sołectwo Gliniska	-	-	-	-	-	-	-
	9. Sołectwo Jarosławiec	36	6	8	-	-	-	-
	10. Sołectwo Lemieszów	-	-	-	-	-	-	-
	11. Sołectwo Łuszczów	-	-	-	-	-	-	-
	12. Sołectwo Łuszczów Kol.	-	-	-	-	-	-	-
	13. Sołectwo Marysin	-	-	-	-	-	-	-
	14. Sołectwo Miedniki	-	-	-	-	-	-	-
	15. Sołectwo Mojsławice	41	6	7	-	-	-	-
	16. Sołectwo Mojsławice Kol.	-	-	-	-	-	-	-
	17. Sołectwo Odletajka	-	-	-	-	-	-	-
	18. Sołectwo Pielaki	-	-	-	-	-	-	-
	19. Sołectwo Putnowice Górne	-	-	-	-	-	-	-

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

Wyszczególnienie	Szkoły podstawowe				Gimnazja			
	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba nauczycieli	Ilość obiektów sportowych przy szkołach	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba nauczycieli	Ilość obiektów sportowych przy szkołach
20. Sołectwo Rozkoszówka	56	6	9	-	-	-	-	-
21. Sołectwo Staszic	-	-	-	-	-	-	-	-
22. Sołectwo Teratyn	66	6	11	-	-	-	-	-
23. Sołectwo Teratyn Kol.	-	-	-	-	-	-	-	-
24. Sołectwo Uchanie	139	6	11	1	237	9	21	-
25. Sołectwo Uchanie Kol.	-	-	-	-	-	-	-	-
26. Wola Uchańska	-	-	-	-	-	-	-	-
27. Sołectwo Wysokie	-	-	-	-	-	-	-	-
Gmina Uchanie	425	42	62	1	237	9	21	-
2001								
1. Sołectwo Aurelin	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Sołectwo Białowody	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Sołectwo Bokinia	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Sołectwo Chyżowice	45	4	6	-	-	-	-	-
5. Sołectwo Dębina Kol.	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Sołectwo Drohicznany	44	3	6	-	-	-	-	-
7. Sołectwo Feliksów Kol.	-	-	-	-	-	-	-	-
8. Sołectwo Gliniska	-	-	-	-	-	-	-	-
9. Sołectwo Jarosławiec	42	4	5	1	-	-	-	-
10. Sołectwo Lemieszów	-	-	-	-	-	-	-	-
11. Sołectwo Łuszczów	-	-	-	-	-	-	-	-
12. Sołectwo Łuszczów Kol.	-	-	-	-	-	-	-	-
13. Sołectwo Marysin	-	-	-	-	-	-	-	-
14. Sołectwo Miedniki	-	-	-	-	-	-	-	-
15. Sołectwo Mojsławice	41	4	6	-	-	-	-	-
16. Sołectwo Mojsławice Kol.	-	-	-	-	-	-	-	-
17. Sołectwo Odletajka	-	-	-	-	-	-	-	-
18. Sołectwo Pielaki	-	-	-	-	-	-	-	-
19. Sołectwo Putnowice Górne	-	-	-	-	-	-	-	-
20. Sołectwo Rozkoszówka	52	5	8	-	-	-	-	-
21. Sołectwo Staszic	-	-	-	-	-	-	-	-
22. Sołectwo Teratyn	70	6	10	-	-	-	-	-
23. Sołectwo Teratyn Kol.	-	-	-	-	-	-	-	-
24. Sołectwo Uchanie	146	6	14	1	227	9	15	-
25. Sołectwo Uchanie Kol.	-	-	-	-	-	-	-	-
26. Wola Uchańska	-	-	-	-	-	-	-	-
27. Sołectwo Wysokie	-	-	-	-	-	-	-	-
Gmina Uchanie	440	32	55	1	227	9	15	-
2000								
1. Sołectwo Aurelin	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Sołectwo Białowody	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Sołectwo Bokinia	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Sołectwo Chyżowice	47	4	6	-	-	-	-	-
5. Sołectwo Dębina Kol.	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Sołectwo Drohicznany	54	5	7	-	-	-	-	-
7. Sołectwo Feliksów Kol.	-	-	-	-	-	-	-	-
8. Sołectwo Gliniska	-	-	-	-	-	-	-	-
9. Sołectwo Jarosławiec	48	4	7	1	-	-	-	-
10. Sołectwo Lemieszów	-	-	-	-	-	-	-	-
11. Sołectwo Łuszczów	-	-	-	-	-	-	-	-
12. Sołectwo Łuszczów Kol.	-	-	-	-	-	-	-	-
13. Sołectwo Marysin	-	-	-	-	-	-	-	-

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

Wyszczególnienie	Szkoły podstawowe				Gimnazja			
	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba nauczycieli	Ilość obiektów sportowych przy szkołach	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba nauczycieli	Ilość obiektów sportowych przy szkołach
14. Sołectwo Miedniki	-	-	-	-	-	-	-	-
15. Sołectwo Mojsławice	41	4	5	-	-	-	-	-
16. Sołectwo Mojsławice Kol.	-	-	-	-	-	-	-	-
17. Sołectwo Odletajka	-	-	-	-	-	-	-	-
18. Sołectwo Pielaki	-	-	-	-	-	-	-	-
19. Sołectwo Putnowice Górne	-	-	-	-	-	-	-	-
20. Sołectwo Rozkoszówka	48	5	8	-	-	-	-	-
21. Sołectwo Staszic	-	-	-	-	-	-	-	-
22. Sołectwo Teratyn	76	6	9	-	-	-	-	-
23. Sołectwo Teratyn Kol.	-	-	-	-	-	-	-	-
24. Sołectwo Uchanie	157	6	14	1	154	6	15	-
25. Sołectwo Uchanie Kol.	-	-	-	-	-	-	-	-
26. Wola Uchańska	-	-	-	-	-	-	-	-
27. Sołectwo Wysokie	-	-	-	-	-	-	-	-
Gmina Uchanie	471	34	56	1	154	6	15	-

Na terenie gminy Uchanie znajduje się 2 stadiony piłkarskie, 6 boisk szkolnych oraz 2 stowarzyszenia sportowe.

Wyszczególnienie	Stadiony piłkarskie	Boiska – w tym szkolne	Hale sportowe o sale gimnastyczne	Pływalnie kryte	Pływalnie kryte	Lodowiska sztuczne	Korty tenisowe	Stowarzyszenia sportowe	Jeździectwo
9. Sołectwo Jarosławiec	1	1	-	-	-	-	-	1	-
22. Sołectwo Teratyn	-	1	-	-	-	-	-	-	-
24. Sołectwo Uchanie	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Gmina Uchanie	1	3	-	-	-	-	-	1	-

Rozdział III

Analiza uwarunkowań rozwojowych

3.1. Analiza SWOT

Analiza SWOT to jedna z najpopularniejszych tzw. „heurystycznych technik analitycznych”. Jej podstawowym zadaniem jest uporządkowanie informacji.

Analiza SWOT jest stosowana we wszystkich niemal obszarach planowania strategicznego, jako narzędzie uniwersalne, niezbędne w analizach strategicznych, stanowiących bazę dla planowania strategicznego.

Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji kategorii słabych i silnych stron oraz szans i zagrożeń:

- S** (*Strengths*) – mocne strony,
- W** (*Weaknesses*) – słabe strony,
- O** (*Opportunities*) – szanse,
- T** (*Threats*) – zagrożenia.

Głównym celem analizy SWOT jest określenie aktualnej i perspektywicznej pozycji gminy Uchanie.

Zakres rodzajowy czynników, które mają wpływ na przedmiot analizy SWOT jest bardzo szeroki.

Skuteczna identyfikacja czynników jest podstawą analizy SWOT. Pomocnym w celu identyfikacji tych czynników jest schemat dzielący czynniki analizy SWOT na cztery kategorie:

- **Zewnętrzne, pozytywne (szanse lub okazje).** Należy znaleźć w otoczeniu kluczowe czynniki, które pozwolą na utrzymanie pozycji lub jej ekspansję, a jednocześnie osłabiają zagrożenia. Szanse mają pozytywny wpływ na rozwój i pokonywanie barier płynących z otoczenia.
- **Zewnętrzne, negatywne (zagrożenia).** Należy zidentyfikować w otoczeniu kluczowe czynniki, które są przeszkodą dla utrzymania pozycji, rozwoju lub ekspansji. Zagrożenia mają negatywny wpływ przede wszystkim na utrzymanie pozycji, jak również na perspektywy rozwoju. Skuteczna ich identyfikacja jest podstawą opracowania prawidłowej strategii. Czynniki zewnętrzne mogą w jednym przypadku być szansą, a w innych są zagrożeniem. Typowymi przykładami jest polityka gospodarcza prowadzona przez państwo, tendencje rynkowe, koncesjonowanie działalności gospodarczej.
- **Wewnętrzne, pozytywne (mocne strony).** Identyfikacja mocnych stron wynika ze znajomości przedmiotu analizy. Im ta znajomość jest głębsza, tym wynik analizy jest bardziej efektywny. Mocne strony zależą od rodzaju przedmiotu analizy. Całkowicie inaczej będzie prowadzona ich identyfikacja w przypadku przedsiębiorstwa, a inaczej w przypadku analizy jednostki samorządu terytorialnego, w ramach której przedsięwzięcia o charakterze gospodarczym muszą być ściśle powiązane z zadaniami społecznymi. Praktycznie w każdym przypadku mocne strony są wynikiem wszelkiego rodzaju zasobów i kwalifikacji przedmiotu analizy.

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

- Wewnętrzne, negatywne (słabe strony). Identyfikacja słabych stron przebiega podobnie jak identyfikacja mocnych stron przedmiotu analizy i jest wynikiem znajomości przedmiotu analizy. Praktycznie jednak w każdym przypadku słabe strony są wynikiem wszelkiego rodzaju braku zasobów i braku kwalifikacji przedmiotu analizy.

Sporządzając analizę wzięto pod uwagę uwarunkowania charakterystyczne dla gminy Uchanie, jako potencjału cywilizacyjnego, a także dotychczasowe wyniki badań ankietowych liderów opinii publicznej i konsultacji społecznych.

Przy ich ocenie zadano sobie następujące pytania:

- Czy te składniki diagnozy stanu i potencjału rozwoju gminy Uchanie są nadal aktualne i opisują stan faktyczny?
- Czy mają one związek z problemami rozwoju gminy, które trzeba rozwiązać?
- Jeżeli trzeba coś zmienić, to co, jak i dlaczego?

Analizę SWOT najlepiej przeprowadzić strukturalnie, wyznaczając obszary analizy gminy. Takimi wspólnymi obszarami na potrzeby analizy SWOT dla gminy Uchanie są następujące dziedziny:

- gospodarcza,
- społeczna,
- środowisko,
- techniczna.

DZIEDZINA GOSPODARCZA	
Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none">1. Dobrze rozwinięte rolnictwo.2. Korzystne warunki naturalne do produkcji rolniczej.3. Dostępność do istniejącej infrastruktury.4. Doskonałe warunki przyrodnicze.5. Dobre walory przyrodnicze i terenowe do promocji gminy.	<ol style="list-style-type: none">1. Bardzo ograniczone możliwości zbytu produktów rolnych.2. Słabo rozwinięte usługi turystyczne.3. Niewystarczająca ilość uzbrojonych terenów do aktywizacji gospodarczej.4. Brak wysoko wykwalifikowanych pracowników.5. Nierównomierny rozwój sołectw tzw. „wsie daleko od szosy”.6. Słabo wykorzystane walory turystyczne.7. Słabo wykorzystywane walory przyrodnicze gminy w jej promocji.
Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none">1. Rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego i zakładów produkcyjnych.2. Rozwój turystyki i agroturystyki.3. Pozyskiwanie inwestorów spoza gminy.4. Powiększenie i unowocześnienie gospodarstw rolnych.5. Pełne uzbrojenie terenów budowlanych w infrastrukturę techniczną.	<ol style="list-style-type: none">1. Import towarów i surowców.2. Konkurencyjne działania innych gmin regionu w sferze turystyki i rekreacji.3. Nieuzbrojone tereny przeznaczone dla inwestorów.4. Brak systemu zachęt dla wysoko wykwalifikowanych kadr.5. Spadek opłacalności w rolnictwie.

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

6. Rozwój bazy turystycznej.	6. Pogarszający się stan dróg dojazdowych.
7. Profesjonalna, konsekwentna promocja gminy.	7. Przyciąganie turystów przez inne sołectwa i gminy posiadające odpowiednią infrastrukturę turystyczną.
	8. Aktywna promocja innych gmin stanowiących „konkurencję” dla gminy Uchanie.

DZIEDZINA SPOŁECZNA

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none">1. Istniejąca infrastruktura oświatowej i społeczna (budynki, nieruchomości).2. Istniejąca baza edukacyjna [nieruchomości, obiekty].3. Stosunkowo wysoki procent dzieci kontynuujących naukę w szkołach ponadgimnazjalnych.4. Dobrze działająca opieka społeczna.5. Istniejące podmioty gospodarcze na terenie gminy.	<ol style="list-style-type: none">1. Zły stan techniczny infrastruktury oświatowej oraz społecznej (budynki, nieruchomości).2. Słaba współpraca samorządu gospodarczego ze sferą szkolnictwa, instytucjami oświatowymi, w tym słabe dostosowanie szkolnictwa do rynku pracy.3. Brak współpracy między pracodawcami, a szkołami w zakresie promocji szkolnictwa z oraz zauważalny w środowisku społeczności mniej zamożnej obniżający się poziom wykształcenia.4. Ograniczone środki na działalność instytucji kulturalnych, niewystarczająca promocja działalności kulturalnej oraz niedostosowana baza infrastrukturalna i wyposażenie instytucji kultury.5. Ograniczone środki finansowe przeznaczone dla opieki społecznej.6. Słabo rozwinięte specjalistyczne usługi medyczne.7. Wysoki poziom bezrobocia.
Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none">1. Pozyskiwanie funduszy na rozbudowę infrastruktury oświatowej i społecznej2. Możliwość dostosowania kształcenia do rynku pracy.3. Możliwość rozbudowy szkolnictwa ponadgimnazjalnego na terenie gminy.4. Bogate tradycje kulturalne w gminie oraz zachowanie zwyczajów i tradycji regionu, pozwalające na organizowanie imprez kulturalnych.5. Zmniejszenie liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.6. Rozwój usług medycznych na terenie gminy7. Rozwój przedsiębiorczości na terenie	<ol style="list-style-type: none">1. Brak środków na modernizację budynków, nieruchomości oświatowych i społecznych2. Rosnące koszty edukacji3. Ograniczone możliwości pozyskania nauczycieli – zwłaszcza nauczycieli języków obcych do szkół.4. Niewystarczająca współpraca z przedsiębiorcami w zakresie sponsoringu i mecenatu kultury i sportu oraz wspierania rozwoju gminy.5. Ograniczony dostęp do sportu z uwagi na ubożenie społeczeństwa.6. Postępujące ubożenie społeczeństwa.7. Brak dostępu ludności do

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

gminy, zwiększenie miejsc pracy.	specjalistycznych usług medycznych. 8. Emigrację z gminy osób młodych i dobrze wykształconych.
----------------------------------	---

DZIEDZINA ŚRODOWISKO

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none">Istniejąca infrastruktura ochrony środowiska.Dobre warunki przyrodnicze w postaci dużych kompleksów leśnych.Brak przemysłu silnie zanieczyszczającego środowisko.Niezanieczyszczone środowisko naturalne.	<ol style="list-style-type: none">Brak zakładów przetwórstwa i utylizacji odpadów, w tym także systemu recyklingu oraz niewystarczający system segregacji odpadów.Niewystarczająca liczba zalesień na gruntach klas marginalnych, niewystarczająca liczba wytyczonych tras rowerowych i turystycznych.Duża ilość źródeł niskiej emisji w obszarach wiejskich.Słaba edukacja ekologiczna społeczeństwa.Niewystarczająca aktywność w dziedzinie ochrony środowiska.Zanieczyszczenie wód powierzchniowych.
Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none">Budowa i rozbudowa systemów kanalizacji w gminie.Wytyczenie tras i szlaków turystycznych, budowa ścieżek rowerowych oraz rozwój zaplecza dla rekreacji i turystyki (kontenery na śmieci, ubikacje, wydzielone pola biwakowe, wydzielone łowiska, parkingi itp.).Dbłość ogółu mieszkańców gminy o środowisko i estetykę.Edukacja ekologiczna społeczeństwa.Pozyskanie środków na likwidację źródeł niskiej emisji, budowę urządzeń służących wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii i ochronę środowiska.Zagospodarowanie wód powierzchniowych pod turystykę i rekreację.	<ol style="list-style-type: none">Brak podmiotów zainteresowanych zagospodarowaniem odpadów.Dewastacja środowiska przez pseudo turystów.Dalsza dewastacja środowiska.Brak wystarczających środków finansowych na aktywną ochronę środowiska.Postępujące zanieczyszczenie wód, oraz zabudowa dolin rzecznych i terenów zalewowych.

DZIEDZINA TECHNICZNA

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none">Dostęp do internetu szerokopasmowego.Istniejąca infrastruktura ochrony środowiska.	<ol style="list-style-type: none">Mało terenów uzbrojonych przeznaczonych na aktywizację gospodarczą oraz brak uzbrojonej bazy turystyczno – wypoczynkowej.

Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none">1. Lokowanie inwestycji gospodarczych w gminie.2. Rozwój informatyzacji na terenie gminy.3. Pozyskiwanie środków finansowych z UE I EOG.	<ol style="list-style-type: none">2. Niezadawalający stan techniczny dróg na terenie gminy.3. Zbyt wysoki koszt podłączenia do Internetu oraz brak bezpłatnego dostępu do Internetu.4. Niewystarczające skanalizowanie gminy, oraz niewystarczające środki na likwidację miejsc niebezpiecznych i właściwą organizację ruchu. <ol style="list-style-type: none">1. Rosnące koszty inwestycji w zakresie infrastruktury technicznej, niewystarczająca ilość środków finansowych na rozwój infrastruktury technicznej.2. Brak środków finansowych na dalszą poprawę stanu dróg na terenie gminy.3. Duża liczba osób zagrożonych wykluczeniem cyfrowym.4. Brak środków finansowych na rozbudowę infrastruktury ochrony środowiska.

3.2. Identyfikacja problemów

1. DZIEDZINA GOSPODARCZA

- Brak zachęt i wyznaczonych obszarów dla nowych inwestorów
- Bardzo ograniczone możliwości zbytu płodów rolnych.
- Słabo rozwinięte usługi turystyczne.
- Niewystarczająca ilość uzbrojonych terenów do aktywizacji gospodarczej.
- Brak wysoko wykwalifikowanych pracowników.
- Słabo wykorzystane walory turystyczne i przyrodnicze gminy w jej promocji.

2. DZIEDZINA SPOŁECZNA

- Niewystarczająca oferta dla mieszkańców i turystów w zakresie kultury, sportu i rekreacji.
- Niezadawalający system edukacji i niewystarczająca oferta edukacyjna i wychowawcza w gminie.
- Niewystarczające wspieranie rozwoju gminy poprzez działania informacyjne, promocyjne, szkoleniowe i doradcze.

3. DZIEDZINA ŚRODOWISKO

- Brak zakładów przetwórstwa i utylizacji odpadów, w tym także systemu recyklingu oraz niewystarczający system segregacji odpadów.
- Niewystarczająca liczba zalesień na gruntach klas marginalnych, niewystarczająca liczba wytyczonych tras rowerowych i turystycznych.
- Słaba edukacja ekologiczna społeczeństwa.

- Niewystarczająca aktywność w dziedzinie ochrony środowiska.
- Zanieczyszczenie wód powierzchniowych.

4. DZIEDZINA TECHNICZNA

- Modernizacja i rozbudowa dróg.
- Zwiększenie infrastruktury przeznaczonej pod inwestycje dla przyszłych inwestorów.

3.3. Badania ankietowa

1. Ankieta do konsultacji wizji, misji, celów strategicznych i operacyjnych.

WIZJA

Uchanie gminą atrakcyjną turystycznie, aktywną przedsiębiorczością swoich mieszkańców, zaangażowanych w rozwój we wszystkich aspektach życia społeczno – gospodarczego.

- AKCEPTUJĘ 96,88% odpowiedzi
- NIE AKCEPTUJĘ 3,12% odpowiedzi

MISJA

Wszelstronny i zrównoważony rozwój gminy, stwarzający korzystne warunki życia i wypoczynku dla mieszkańców i przyjezdnych, rozwoju przedsiębiorczości

- AKCEPTUJĘ 93,75% odpowiedzi
- NIE AKCEPTUJĘ 6,25% odpowiedzi

CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE

CS1. Wspieranie wszelkich form aktywności gospodarczej na terenie gminy oraz promocja przedsiębiorczości

- ✓ **CO.1.1.** Wspieranie sektora MSP.
- ✓ **CO.1.2.** Kompleksowy rozwój bazy i usług turystycznych, zwłaszcza agroturystycznych oraz szersze wykorzystanie walorów turystycznych gminy.
- ✓ **CO.1.3.** Budowa nowoczesnego rynku pracy.
- ✓ **CO.1.4.** Aktywizacja promocji gminy.

- AKCEPTUJĘ 93,94% odpowiedzi
- NIE AKCEPTUJĘ 6,06% odpowiedzi

Zdecydowana większość akceptuje ten cel strategiczny i związane z nim cele operacyjne strategii rozwoju społeczno – gospodarczego gminy Uchanie. Ankietowani, którzy nie zaakceptowali tego celu, nie zaproponowali alternatywnego rozwiązania.

CS.2. Poprawa życia społecznego w gminie poprzez rozbudowę infrastruktury społecznej

- ✓ **CO.2.1.** Wzmacnianie systemu edukacyjnego gminy, poprzez zwiększenie nakładów na oświatę.
- ✓ **CO.2.2.** Poprawa stanu infrastruktury społecznej oraz jej wyposażenia.
- ✓ **CO.2.3.** Wzmacnianie zaplecza sportowo – rekreacyjnego oraz kulturalnego gminy.
- ✓ **CO.2.4.** Poprawa stanu zdrowia mieszkańców, poprzez zapewnienie im łatwiejszego dostępu do infrastruktury medycznej.
- ✓ **CO.2.5.** Przeciwdziałanie patologiom społecznym oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji osób.

- AKCEPTUJĘ 94,94% odpowiedzi
- NIE AKCEPTUJĘ 5,06% odpowiedzi

Prawie wszyscy ankietowani akceptują ten cel strategiczny i związane z nimi cele operacyjne. Tylko 5,06% osób udzieliło odpowiedzi negatywnej.

CS.3. Rozwój i unowocześnienie infrastruktury ochrony środowiskowej.

- ✓ **CO.3.1.** Rozwój infrastruktury sanitarno – ściekowej.
- ✓ **CO.3.2.** Wprowadzenie edukacji ekologicznej do szkół.
- ✓ **CO.3.3.** Proponowanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

- AKCEPTUJĘ 100% odpowiedzi

CS.4. Lepsze ukształtowanie ładu urbanistycznego przestrzennego gminy Uchanie poprzez rozwój i unowocześnienie infrastruktury technicznej

- ✓ **CO.4.1.** Poprawa stanu infrastruktury drogowej.
- ✓ **CO.4.2.** Poprawa uzbrojenia terenu.
- ✓ **CO.4.3.** Poprawa zagospodarowania i estetyki gminy.

- AKCEPTUJĘ 100% odpowiedzi

2. Badania ankietowa liderów opinii publicznej.

Badania ankietowe – gdzie jesteśmy i dokąd zmierzamy?

W dniu 31 października 2007 r. w budynku Urzędu Gminy Uchanie zostało przeprowadzone anonimowe badanie ankietowe. Próba została dokonana na 37 osobach wybranych spośród mieszkańców Uchania, jako liderów opinii publicznej. Byli wśród nich między innymi radni, sołtysi, mieszkańcy gminy, przedstawiciele instytucji użyteczności publicznej, pracownicy UG. Celem badania było poznanie opinii mieszkańców gminy Uchanie na temat strategii rozwoju społeczno – gospodarczego oraz problemów występujących w gminie.

I. Czy Pana(i) zdaniem gminie Uchanie potrzebny jest program ożywienia gospodarczego, społecznego i przestrzenno-środowiskowego w postaci strategii rozwoju społeczno-gospodarczego?

- TAK 100% odpowiedzi.
- NIE 0% odpowiedzi.

II. Proszę wskazać, Pana(i) zdaniem, 6 najważniejszych problemów do rozwiązania na terenie gminy:

- Problemy związane ze złym stanem dróg i chodników 91,9% odpowiedzi.
- Problemy związane z infrastrukturą sanitarno-ściekową 48,6% odpowiedzi.
- Problemy związane z oświetleniem 35,1% odpowiedzi.
- Problemy związane z budową wodociągów 35,1% odpowiedzi.
- Problemy związane z bezrobociem 32,4% odpowiedzi.
- Problemy związane z infrastrukturą medyczną 29,7% odpowiedzi.

Ankietowani uznali, że najważniejszymi problemami do rozwiązania są: modernizacja infrastruktury technicznej, a w szczególności modernizacja dróg, sieci sanitarno – ściekowej, rozbudowa oświetlenia oraz modernizacja obiektów infrastruktury medycznej. Istotną kwestią, jak wynika z odpowiedzi ankietowanych, jest również walka z bezrobociem i stworzenie nowoczesnego rynku pracy.

III. Proszę podać jeden problem [teren, zadanie w ujęciu przestrzennym], który Pana(i) zdaniem powinien być rozwiązany/zrealizowany w pierwszej kolejności.

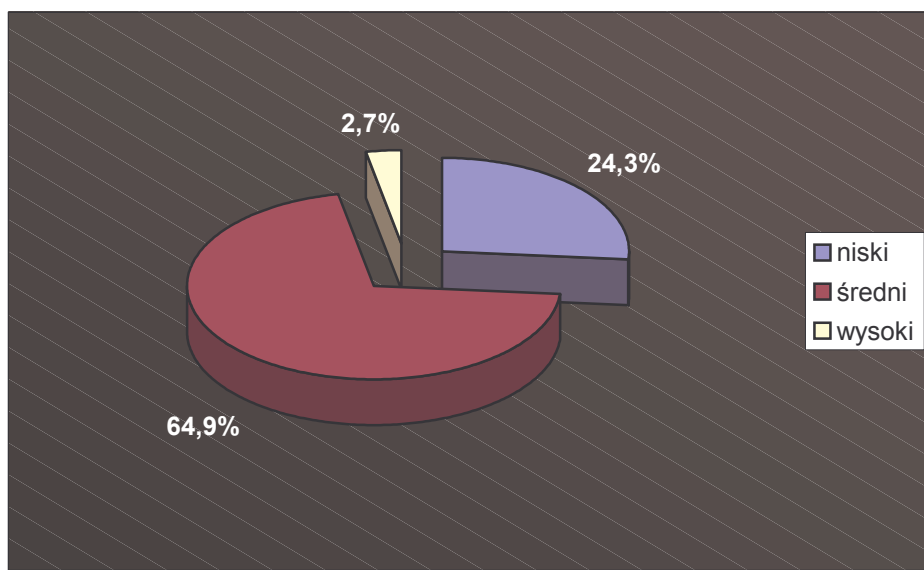
Odpowiedzi na to pytanie w dużej części są odzwierciedleniem pytania 2. Respondenci podobnie uznali modernizację dróg za problem, który powinien być rozwiązany w pierwszej kolejności.

- Poprawa jakości dróg i chodników 35,1% odpowiedzi.
- Kanalizacja 10,8% odpowiedzi.

- Wodociągi 10,8% odpowiedzi.
- Zwiększenie rynku zbytu produktów rolnych 8,1% odpowiedzi.

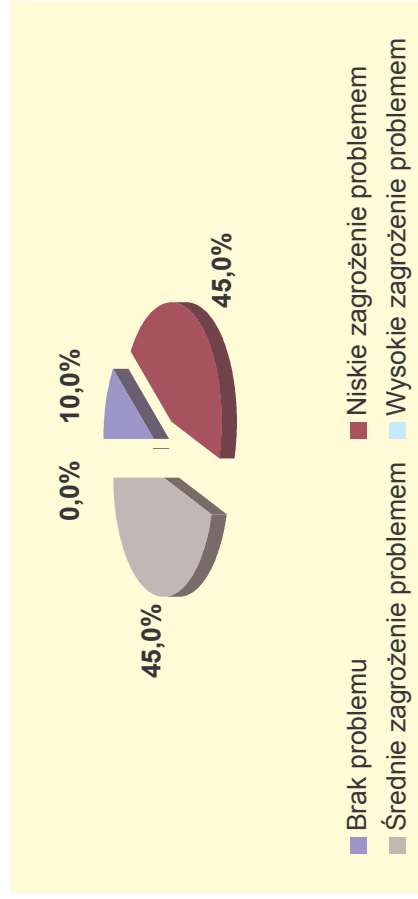
IV. Proszę ocenić poziom samoorganizacji społecznej i poziom współpracy między mieszkańcami, a władzami gminy.

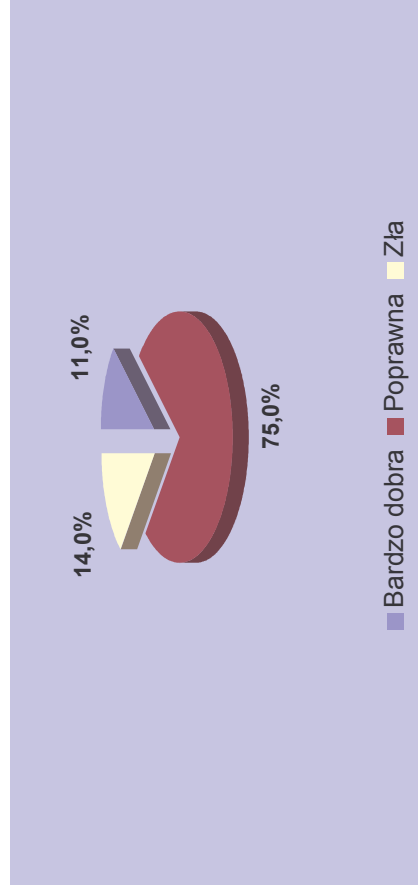
Ankietowani w większości (64,9%) uznali, że poziom samoorganizacji społecznej oraz współpracy z mieszkańcami jest średni. 24,3% badanych ocenia poziom jako niski, natomiast 2,7% uważa, że współpraca władz gminy i mieszkańców jest na wysokim poziomie.

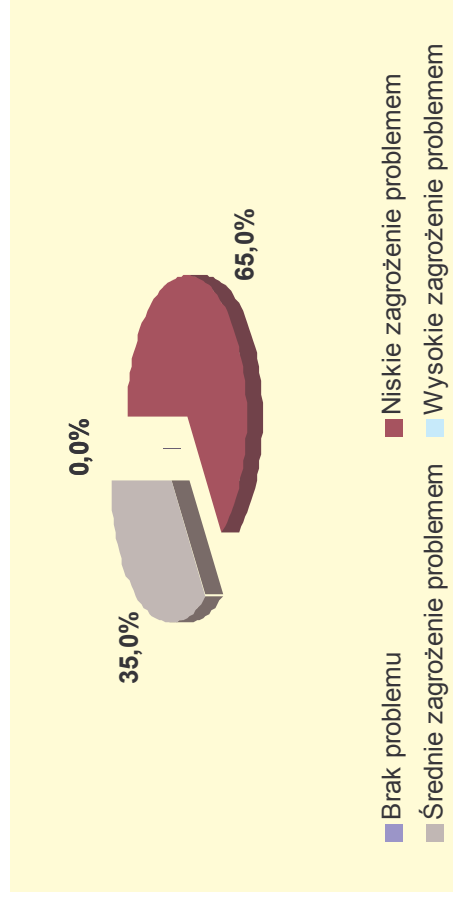
V. Jakie PROBLEMY Pana(i) zdaniem występują na terenie gminy?

VI. Proszę ocenić POZIOM DZIAŁANIA PODMIOTÓW odpowiedzialnych za rozwiązywanie problemów występujących na terenie gminy.

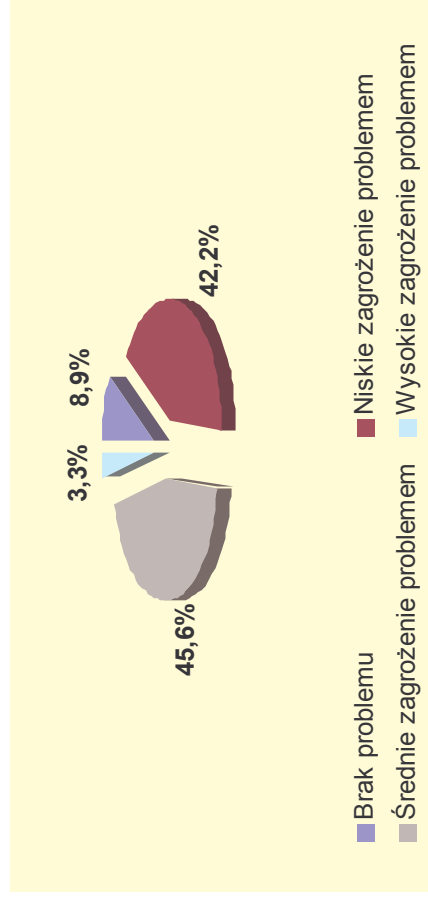

Przestępczość

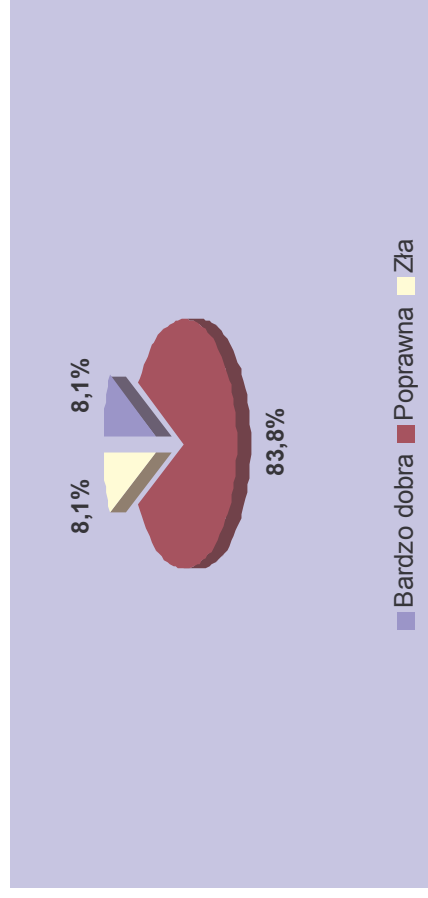

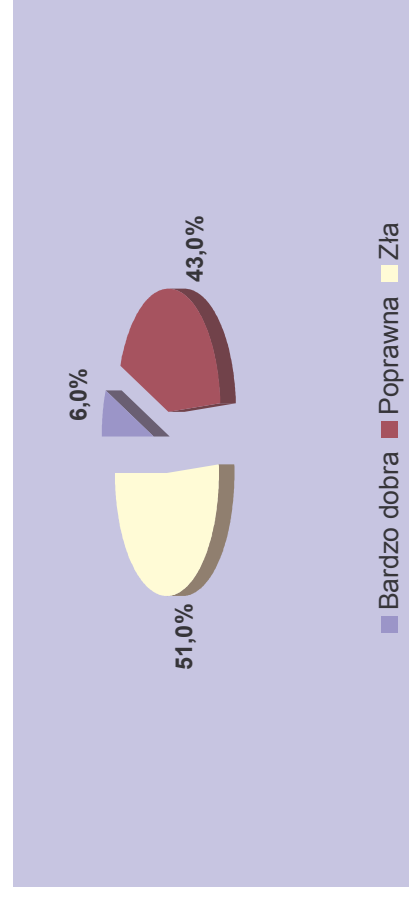
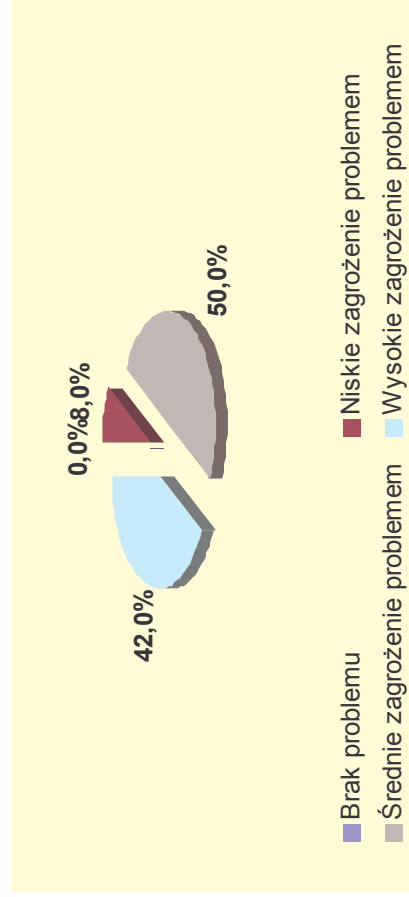
V. Jakie PROBLEMY Pana(i) zdaniem występują na terenie gminy?

VI. Proszę ocenić POZIOM DZIAŁANIA PODMIOTÓW odpowiedzialnych za rozwiązywanie problemów występujących na terenie gminy.

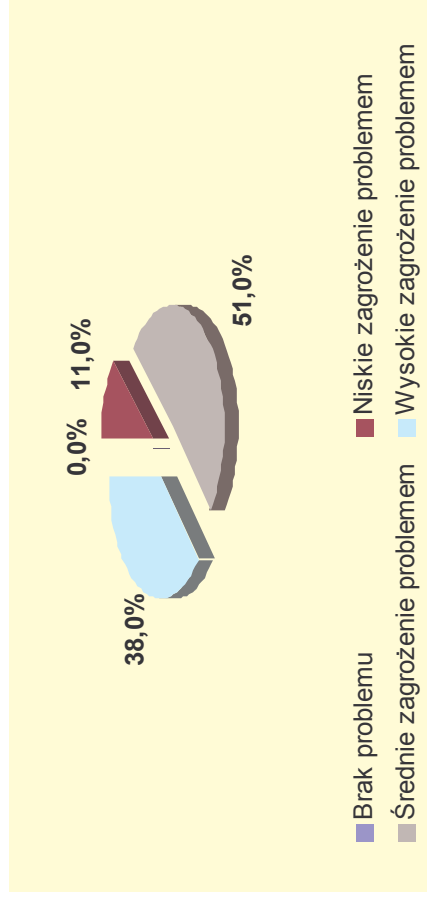

Bezrobocie

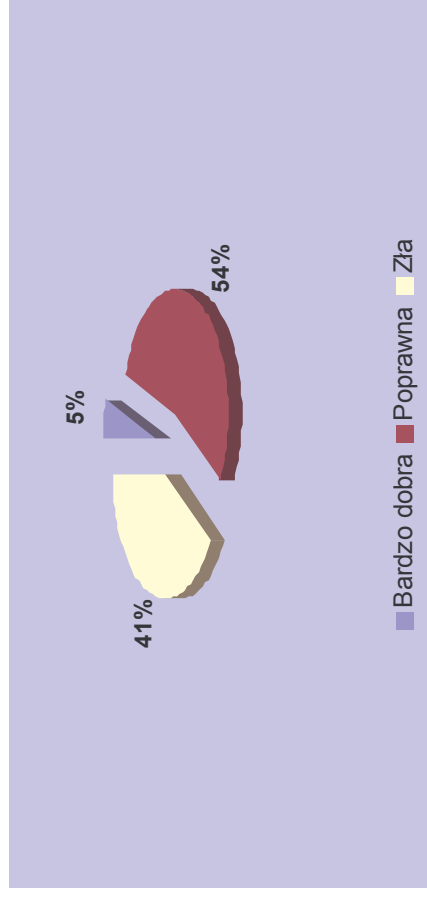

V. Jakie PROBLEMY Pana(i) zdaniem występują na terenie gminy?

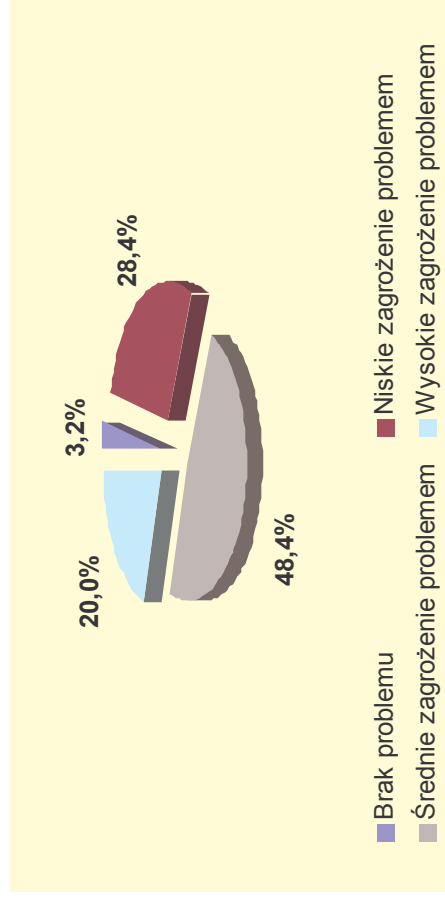

Bieda

VI. Proszę ocenić POZIOM DZIAŁANIA PODMIOTÓW odpowiedzialnych za rozwiązywanie problemów występujących na terenie gminy.

Alkoholizm

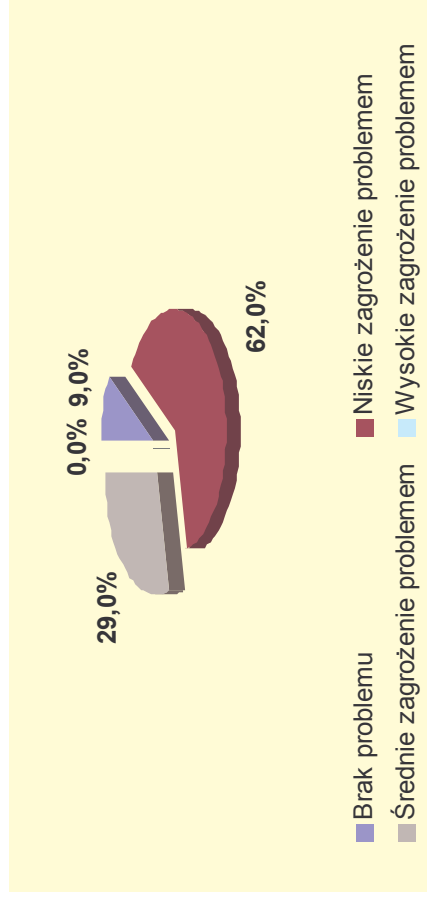

Bardzo dobra ■ Poprawna ■ Zła

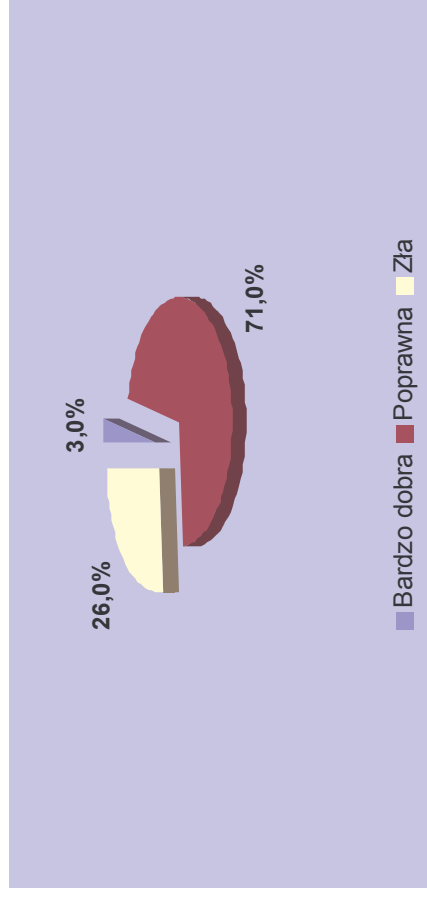
V. Jakie PROBLEMY Pana(i) zdaniem występują na terenie gminy?

Przemoc w rodzinie

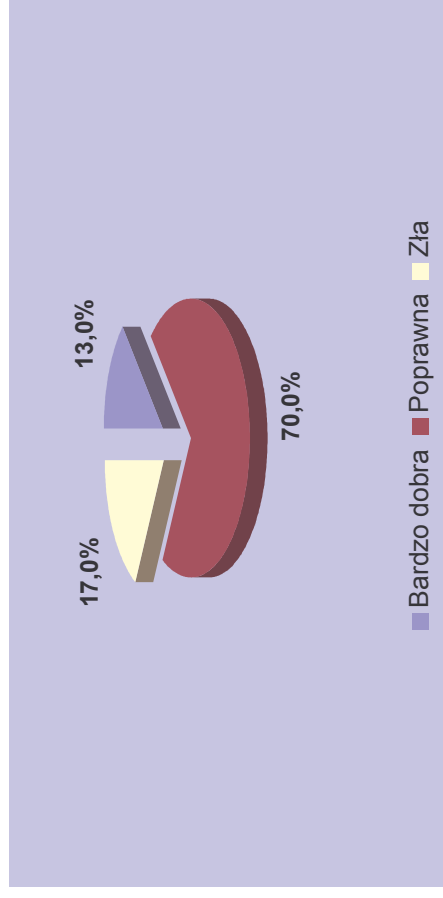
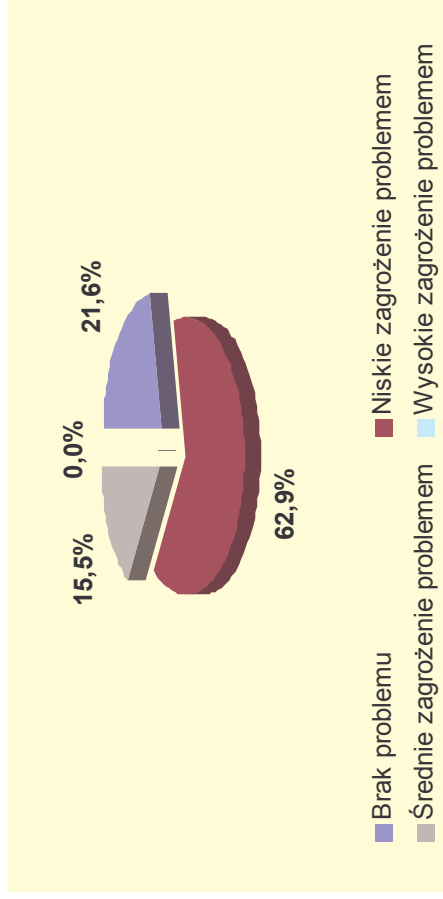

VI. Proszę ocenić POZIOM DZIAŁANIA PODMIOTÓW odpowiedzialnych za rozwiązywanie problemów występujących na terenie gminy.

Przemoc w rodzinie

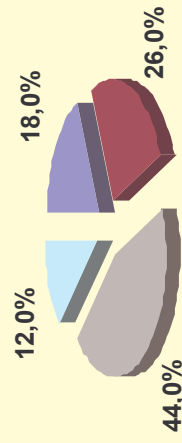
Narkomania

V. Jakie PROBLEMY Pana(i) zdaniem występują na terenie gminy?

Utrudniony dostęp do dobrych szkół

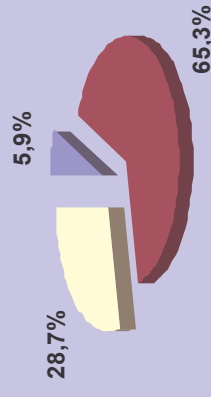
- Brak problemu
- Średnie zagrożenie problemem
- Niskie zagrożenie problemem
- Wysokie zagrożenie problemem

VI. Proszę ocenić POZIOM DZIAŁANIA PODMIOTÓW odpowiedzialnych za rozwiązywanie problemów występujących na terenie gminy.

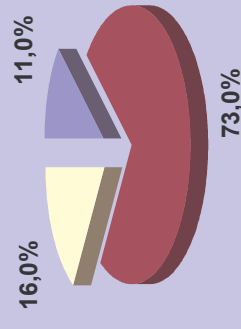
Brak dostępu do nowoczesnej technologii (komputer, Internet)

- Brak problemu
- Średnie zagrożenie problemem
- Niskie zagrożenie problemem
- Wysokie zagrożenie problemem

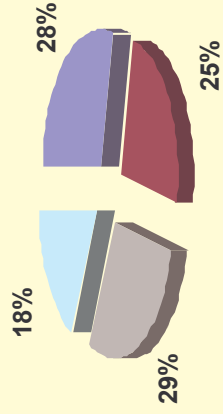
- Bardzo dobra
- Poprawna
- Zła

- Bardzo dobra
- Poprawna
- Zła

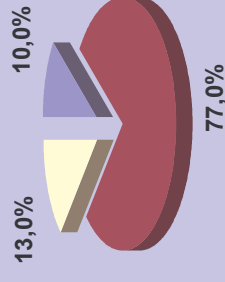
V. Jakie PROBLEMY Pana(i) zdaniem występują na terenie gminy?

- Brak problemu
- Średnie zagrożenie problemem
- Niskie zagrożenie problemem
- Wysokie zagrożenie problemem

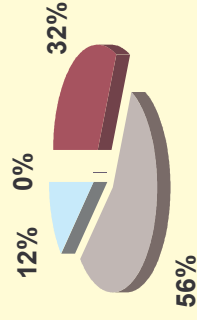
Brak podstawowych mediów

VI. Proszę ocenić POZIOM DZIAŁANIA PODMIOTÓW odpowiedzialnych za rozwiązywanie problemów występujących na terenie gminy.

- Bardzo dobra
- Poprawna
- Zła

Zanieczyszczenie środowiska

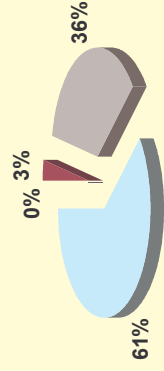
- Brak problemu
- Średnie zagrożenie problemem
- Niskie zagrożenie problemem
- Wysokie zagrożenie problemem

- Bardzo dobra
- Poprawna
- Zła

V. Jaki PROBLEMY Pana(i) zdaniem występują na terenie gminy?

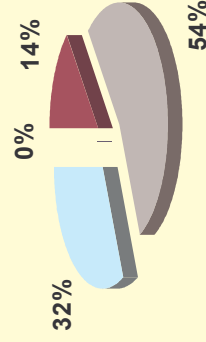
Emigracja z miasta ludzi młodych i dobrze wykształconych

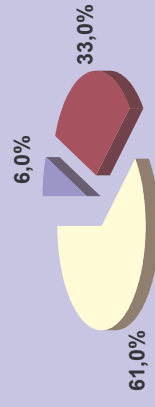
- Brak problemu
- Średnie zagrożenie problemem
- Niskie zagrożenie problemem
- Wysokie zagrożenie problemem

VI. Proszę ocenić POZIOM DZIAŁANIA PODMIOTÓW odpowiedzialnych za rozwiązywanie problemów występujących na terenie gminy.

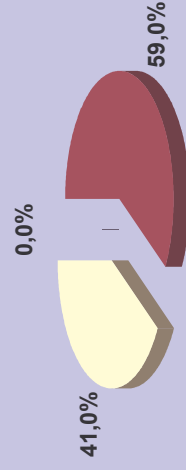
Niedobór organizacji pomagających w zmianie pracy (przekwalifikowania, szkolenia)

- Brak problemu
- Średnie zagrożenie problemem
- Niskie zagrożenie problemem
- Wysokie zagrożenie problemem

- Bardzo dobra
- Poprawna
- Zła

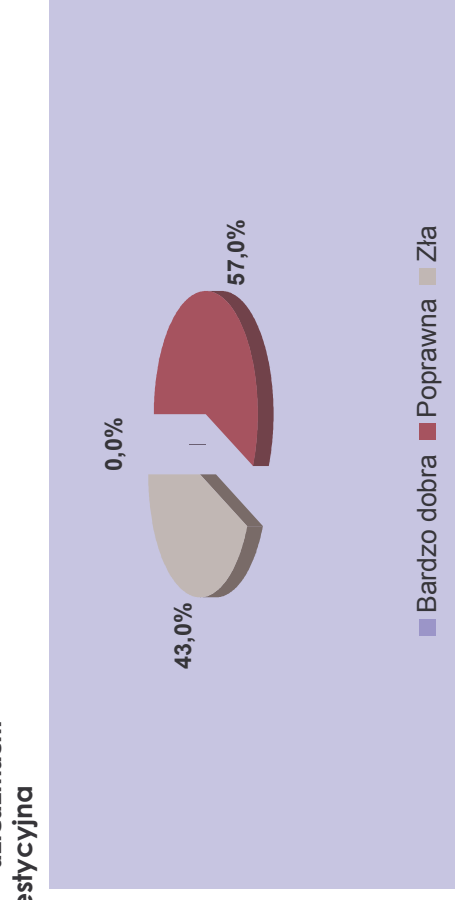
- Bardzo dobra
- Poprawna
- Zła

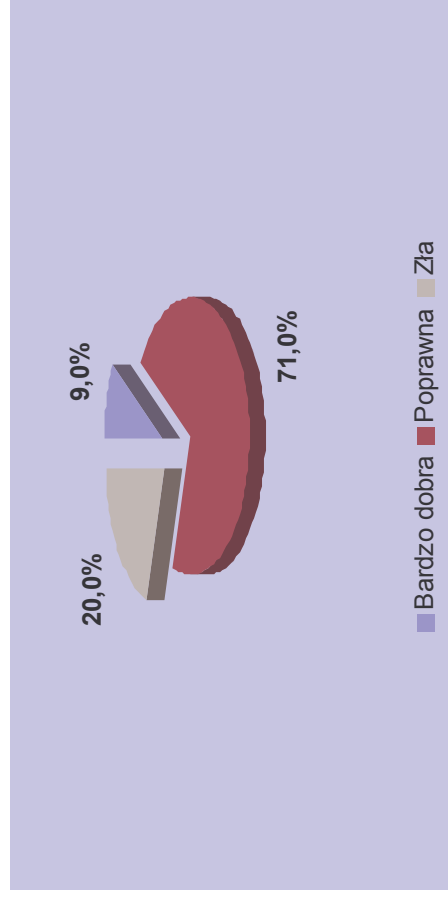
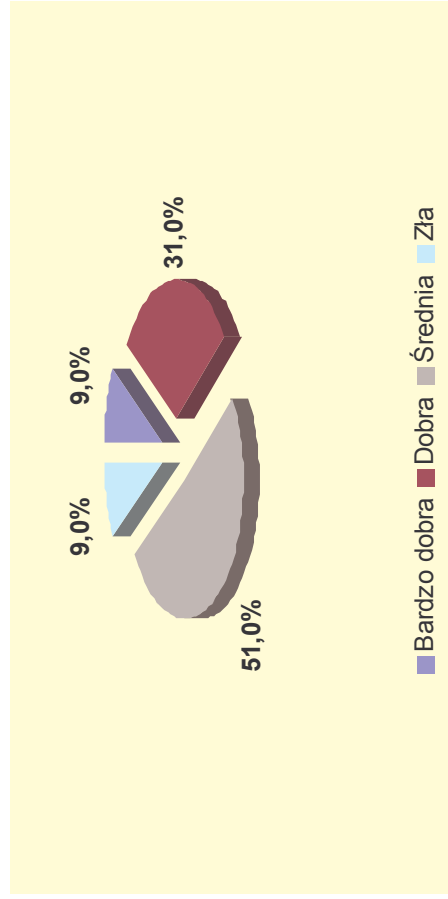
VII. Proszę ocenić JAKOŚĆ podanych dziedzin.

VIII. Proszę ocenić POZIOM DZIAŁANIA PODMIOTÓW w podanych dziedzinach.

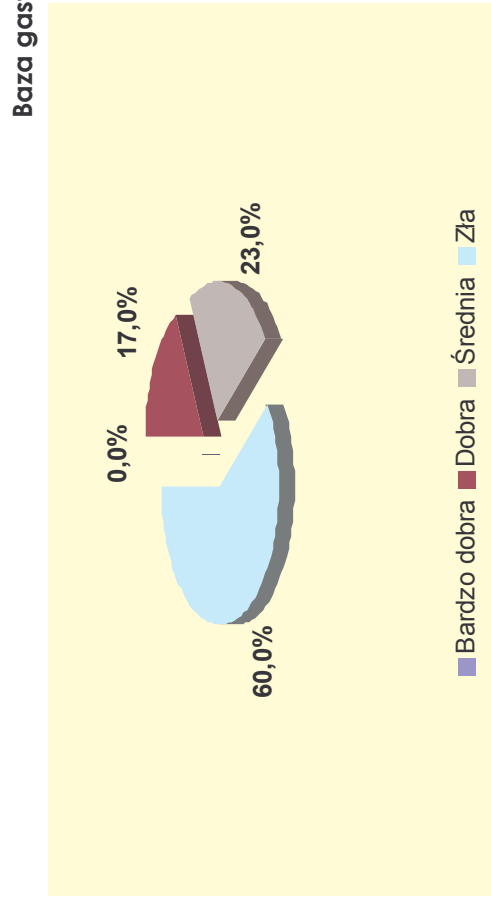

Oferta kulturalna

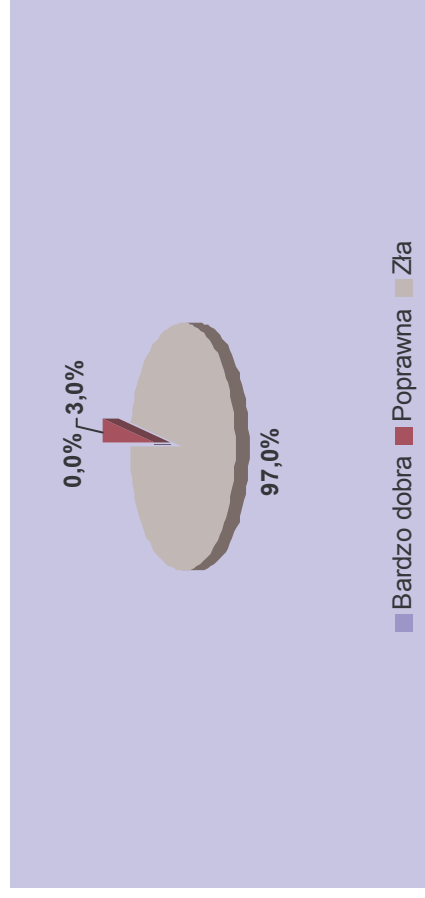
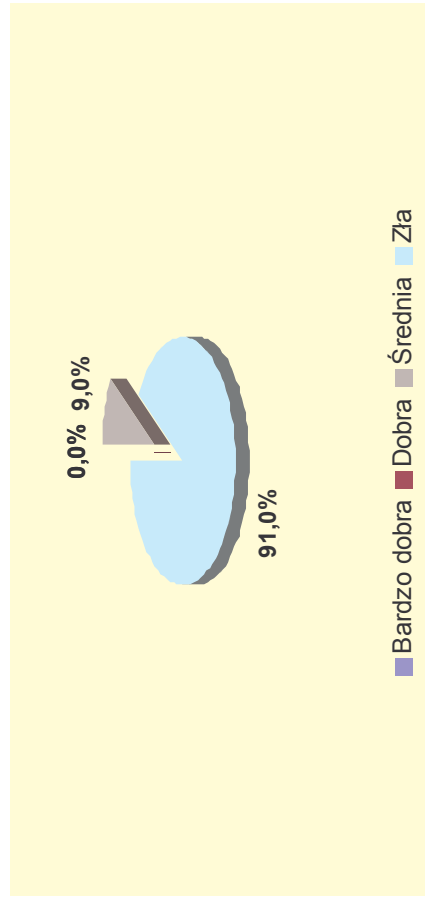
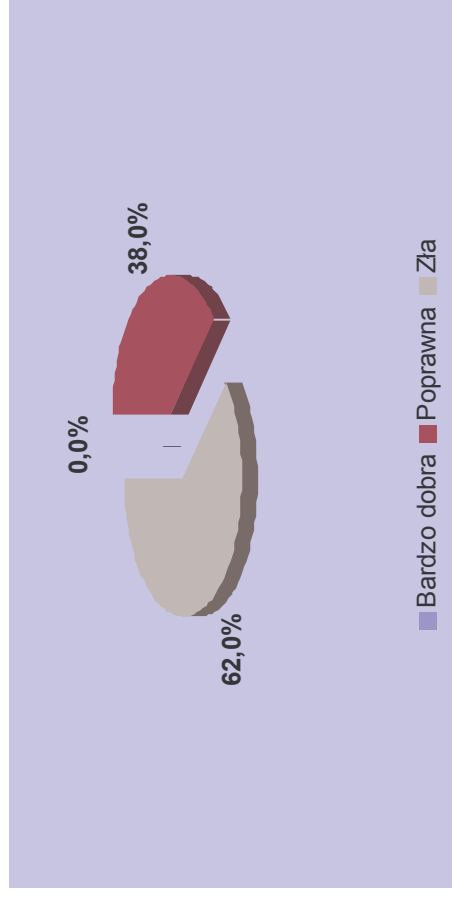

VII. Proszę ocenić JAKOŚĆ podanych dziedzin.

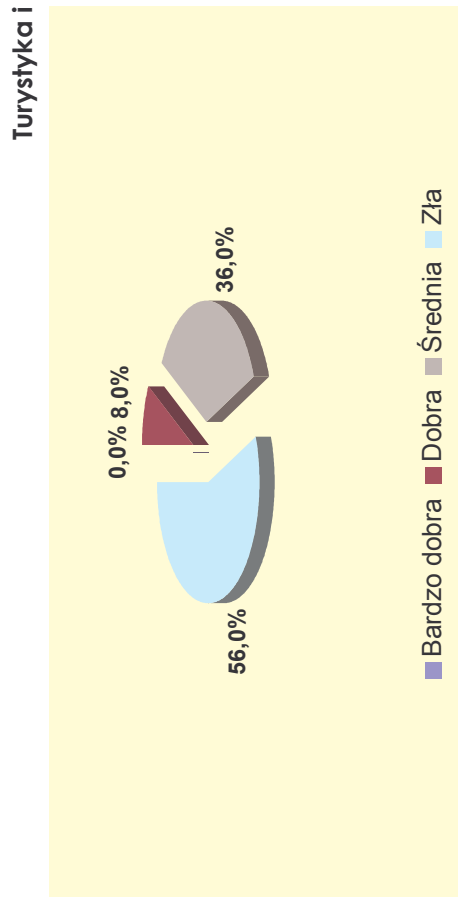

VIII. Proszę ocenić POZIOM DZIAŁANIA PODMIOTÓW w podanych dziedzinach.

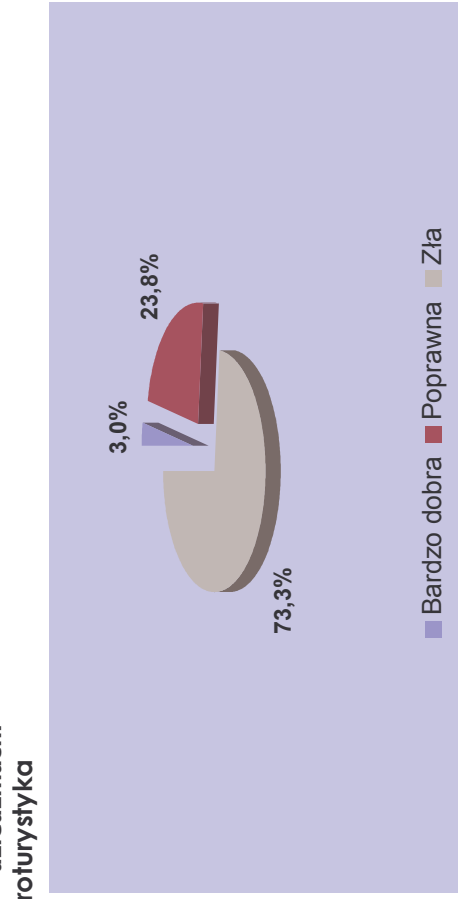

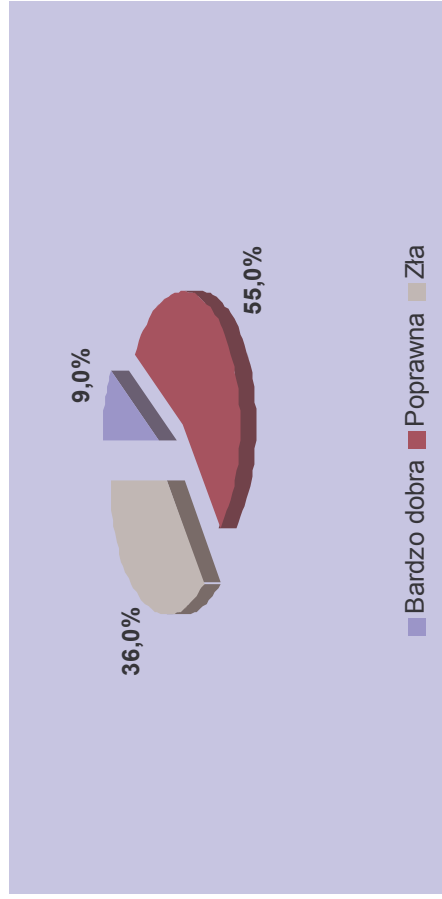
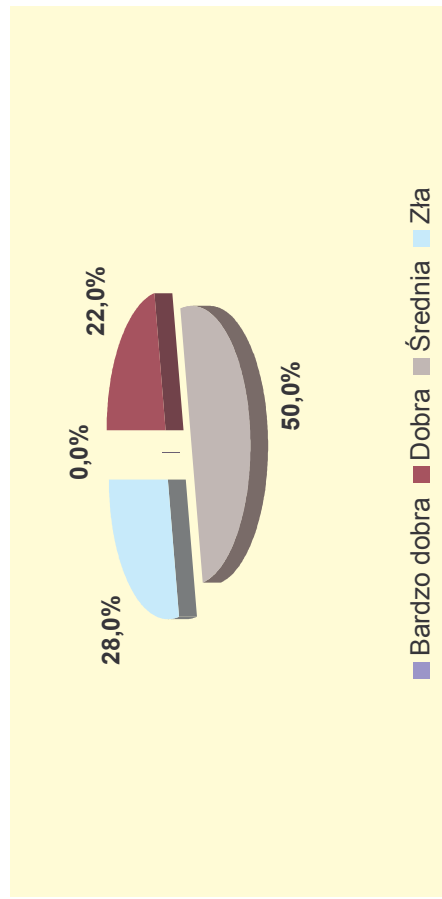
VII. Proszę ocenić JAKOŚĆ podanych dziedzin.

VIII. Proszę ocenić POZIOM DZIAŁANIA PODMIOTÓW w podanych dziedzinach.

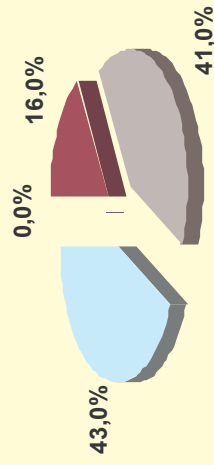

Promocja gminy

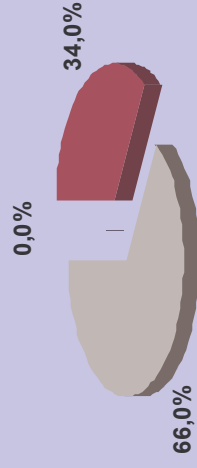
VII. Proszę ocenić JAKOŚĆ podanych dziedzin.

■ Bardzo dobra ■ Dobra ■ Średnia ■ Zła

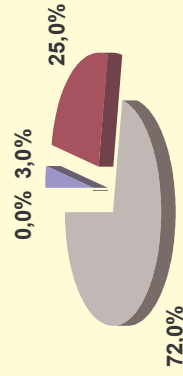
VIII. Proszę ocenić POZIOM DZIAŁANIA PODMIOTÓW w podanych dziedzinach.

Sport i kultura fizyczna

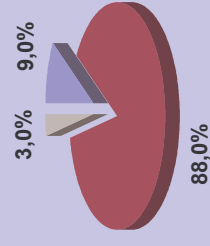

■ Bardzo dobra ■ Poprawna ■ Zła

Handel

■ Bardzo dobra ■ Dobra ■ Średnia ■ Zła

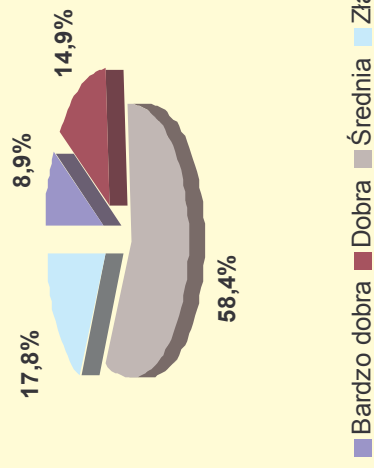

■ Bardzo dobra ■ Poprawna ■ Zła

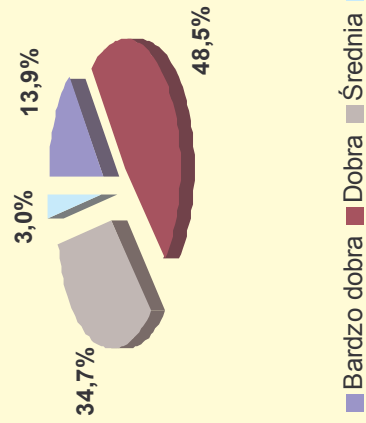

VII. Proszę ocenić JAKOŚĆ podanych dziedzin.

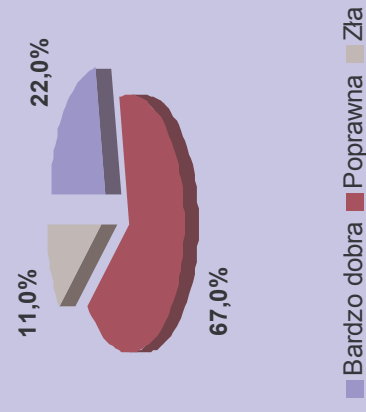
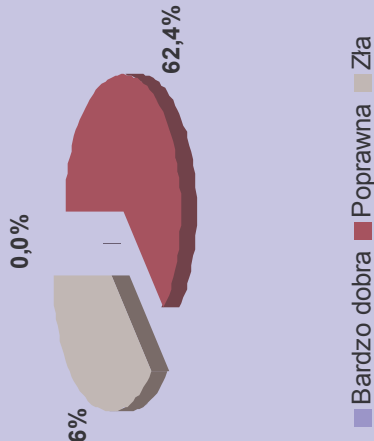
Usługi

Telekomunikacja

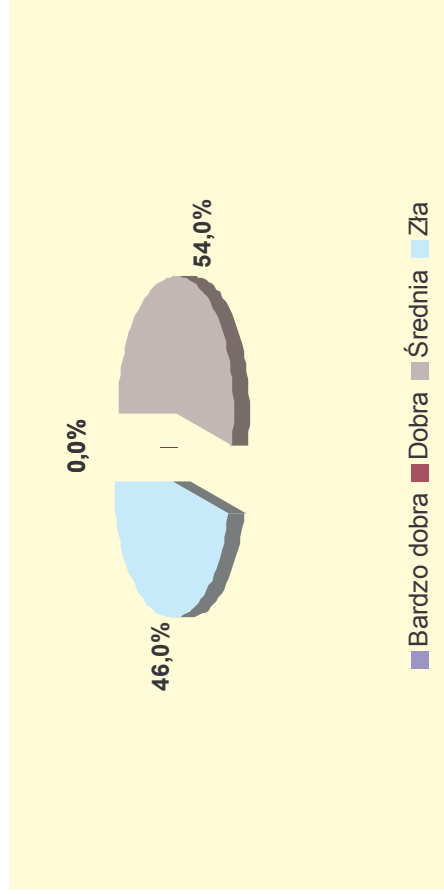

VIII. Proszę ocenić POZIOM DZIAŁANIA PODMIOTÓW w podanych dziedzinach.

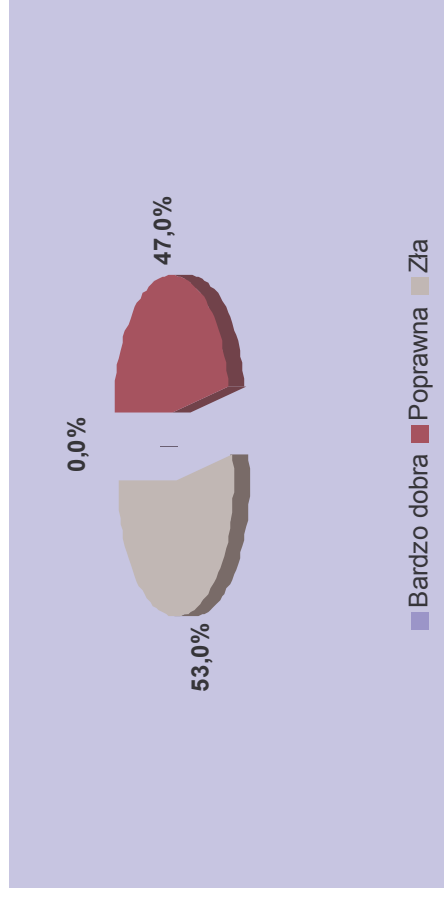

VII. Proszę ocenić JAKOŚĆ podanych dziedzin.

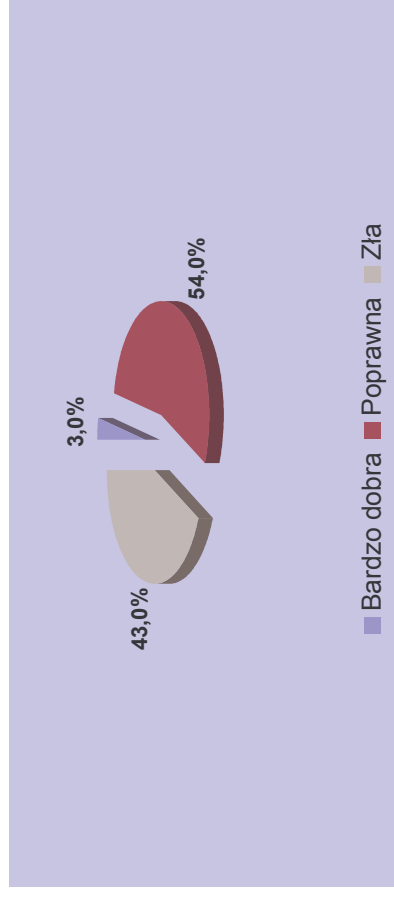
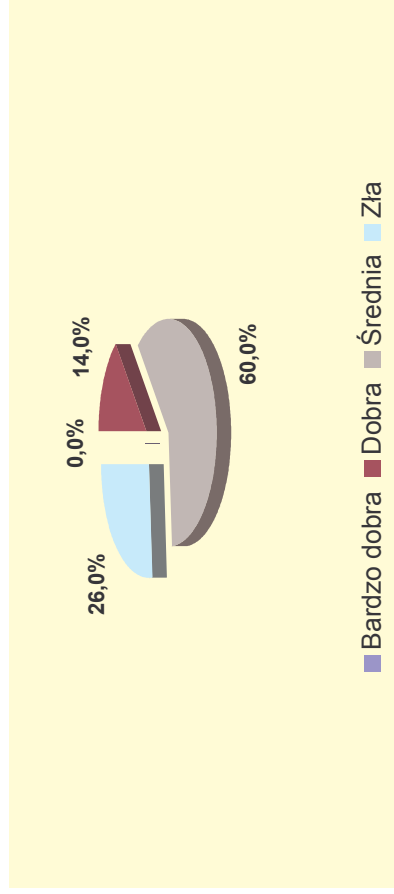

VIII. Proszę ocenić POZIOM DZIAŁANIA PODMIOTÓW w podanych dziedzinach.

Stacja komunikacyjna, ilość dróg

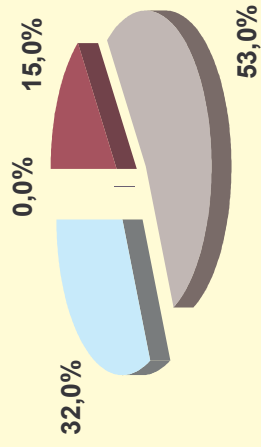

Połączenia komunikacyjne, ilość dróg

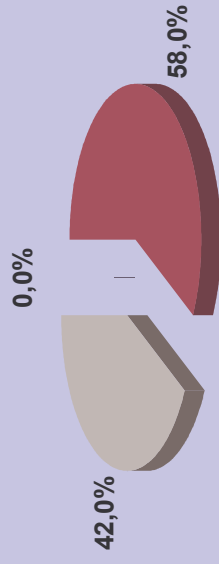
VII. Proszę ocenić JAKOŚĆ podanych dziedzic.

■ Bardzo dobra ■ Dobra ■ Średnia ■ Zła

VIII. Proszę ocenić POZIOM DZIAŁANIA PODMIOTÓW w podanych dziedzicach.

Stan zabytków

■ Bardzo dobra ■ Poprawna ■ Zła

IX. Czy problem rozwoju społeczno-gospodarczego jest dla Pana(i) ważny?

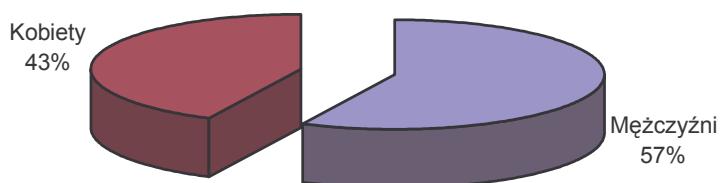
Badana grupa liderów opinii publicznej w 100% odpowiedziała na to pytanie pozytywnie.

Metryczka

X. Dane osób udzielających odpowiedzi

➤ Płeć

Wśród badanej grupy liderów opinii publicznej zanotowano przewagę mężczyzn.

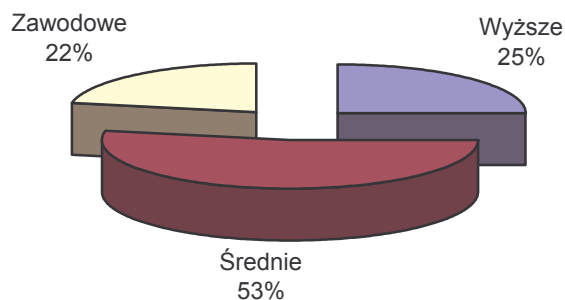

➤ Wiek

Średnia wieku badanej grupy liderów opinii publicznej wyniosła 44 lat.

➤ Wykształcenie

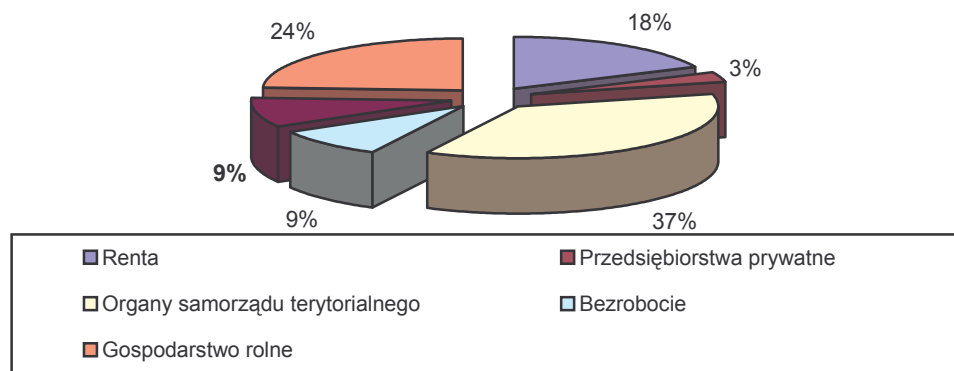
25% badanej grupy stanowiły osoby z wyższym wykształceniem, 53% to osoby z wykształceniem średnim, a 22% z wykształceniem zawodowym.

➤ **Zatrudnienie**

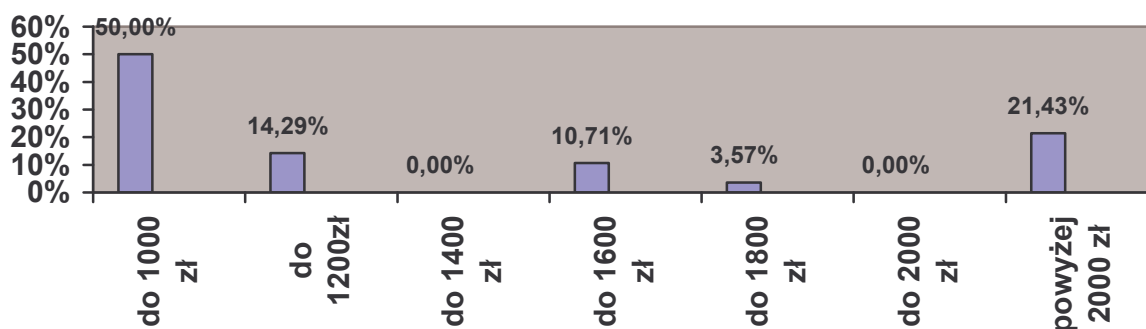
Największa grupa badanych zatrudniona jest w organach samorządu terytorialnego – 37%. 18% ankietowanych to renciści, natomiast 24% to osoby prowadzące gospodarstwo rolne. Szczegółową statystykę dotyczącą zatrudnienia badanej grupy ilustruje poniższy wykres:

➤ **Wynagrodzenie**

Miesięczne wynagrodzenie brutto zdecydowanej większości badanych jest wyższe niż 1000 zł. Ankietowani w grupie 21,43% zarabiają powyżej 2000 zł. Szczegółowe dane zostały przedstawione na poniższym wykresie.

Wynagrodzenie

3.4. Wizja lokalna.

Źródło: www.uchanie.pl

Źródło: www.uchanie.pl

Źródło: www.uchanie.pl

Źródło: www.uchanie.pl

Źródło: www.uchanie.pl

Źródło: www.uchanie.pl

Rozdział IV

Podstawowe elementy strategii rozwoju

4.1. Wizja gminy Uchanie

Wizja to obraz przyszłości, który samorząd terytorialny i inni beneficjenci z terenu gminy Uchanie chcą wykreować w określonym horyzoncie czasowym np. do 2015 roku.

WIZJA

Uchanie gminą atrakcyjną turystycznie, aktywną przedsiębiorczością swoich mieszkańców, zaangażowaną w rozwój we wszystkich aspektach życia społeczno – gospodarczego.

OBSZARY ROZWOJOWE	Wizje szczegółowe	Gmina Uchanie będzie gminą:
DZIEDZINA GOSPODARCZA	W1	o rozwiniętej bazie turystyczno – wypoczynkowej, zwłaszcza agroturystycznej, o dobrze wykreowanym wizerunku, stosującym nowoczesne techniki marketingu terytorialnego w działalności promocyjnej, w pełni wykorzystującej istniejące walory przyrodnicze i lokalizacyjne.
DZIEDZINA SPOŁECZNA	W2	zapewniającą swoim mieszkańcom dogodne warunki życia poprzez dobrze rozwiniętą infrastrukturę społeczną, ochronę zdrowia i dostęp do nowoczesnej opieki medycznej, promującą nowoczesne metody nauczania oraz równy dostęp do wszelkich placówek edukacyjnych.
DZIEDZINA ŚRODOWISKO	W3	propagującą ochronę środowiska, wprowadzającą zasady ekorozwoju we wszystkich dziedzinach rozwoju społeczno – gospodarczego oraz promującą odnawialne źródła energii, a także propagującą nowoczesne rolnictwo, w tym także rolnictwo ekologiczne.
DZIEDZINA TECHNICZNA	W4	posiadającą dobrze rozwiniętą nowoczesną infrastrukturę techniczną, wspierającą rozwój obszarów wiejskich, zapewniającą bezpieczeństwo publiczne mieszkańcom i przyjezdnym.

4.2. Misja gminy Uchanie

Misja, to syntetyczne określenie intencji tego, co gmina Uchanie, liczne instytucje publiczne i prywatne oraz wszyscy mieszkańcy zamierzają osiągnąć w określonym czasie, aby zapewnić optymalny rozwój swojej gminy.

Deklaracja misji jest związana z czasem określonym do osiągnięcia wizji. Należy ją traktować jako proces rozwojowy, przyczyniający się do wzrostu konkurencyjności i rangi gminy w otoczeniu regionalnym, krajowym i międzynarodowym. Inaczej - misja gminy jest „drogą” do osiągnięcia w określonym horyzoncie czasowym – wizji.

MISJA

Wszzechstronny i zróżnicowany rozwój gminy Uchanie, stwarzający korzystne warunki życia i wypoczynku dla mieszkańców i przyjezdnych oraz rozwój przedsiębiorczości.

4.3. Cele rozwoju gminy Uchanie

Cele strategiczne w odróżnieniu od deklaracji misji, która mówi ludziom jaka jest droga do wizji, cele strategiczne są konkretnymi, określonymi punktami, czy stacjami końcowymi. Pełnią funkcję „kamieni milowych”. Cele strategiczne odzwierciedlają konkretne warunki zewnętrzne i wewnętrzne możliwości rozwojowych gminy.

Cele strategiczne, to najważniejszy element planowania rozwoju lokalnego. To one wyznaczają drogę do pokonania, mówią, co jest najistotniejsze i – co najważniejsze – wyrażają wolę do wzrastania.

Cel strategiczny powinien być:

- ✓ prosty (S) – zrozumiały dla wszystkich, czytelny. A. Einstein mawiał, iż wszystko trzeba przedstawić jak najprościej się da, ale już nie bardziej. Tak samo jest z celem. Wszyscy pod jednym sformułowaniem muszą rozumieć to samo. Cel nie może być dwuznaczny, bowiem wtedy drogi osób dążących do jego osiągnięcia mogą się rozminąć;
- ✓ mierzalny (M) – taki, którego zrealizowanie jesteśmy w stanie ocenić, zarówno na koniec, jak i w trakcie jego realizacji;
- ✓ ambitny (A) – stanowiący wyzwanie i wyzwalający determinację do jego zrealizowania;
- ✓ realny (R) – możliwy do zrealizowania;
- ✓ określony w czasie (T) – nie za krótkim, bo cel przestanie być realny i nie za długim, aby nie utracić dynamiki realizacji.

Cele operacyjne to cele, do których dąży się za pośrednictwem rzeczywistych programów działań, projektów i procedur. Określają kierunek działań wymagany od poszczególnych jednostek organizacyjnych i osób. Mogą służyć także jako kryteria oceny wydajności, czy skuteczności podejmowanych działań w różnych dziedzinach. Cele operacyjne muszą być powiązane bezpośrednio z celami szczegółowymi.

Cele szczegółowe: to konkretne zadania przeznaczone do realizacji w ramach Strategii.

CS1. Wspieranie wszelkich form aktywności gospodarczej na terenie gminy oraz promocja przedsiębiorczości

- ✓ **CO.1.1.** Wspieranie sektora MSP.
- ✓ **CO.1.2.** Kompleksowy rozwój bazy i usług turystycznych, zwłaszcza agroturystycznych oraz szersze wykorzystanie walorów turystycznych gminy.
- ✓ **CO.1.3.** Budowa nowoczesnego rynku pracy.
- ✓ **CO.1.4.** Aktywizacja promocji gminy.

CS.2. Poprawa życia społecznego w gminie poprzez rozbudowę infrastruktury społecznej.

- ✓ **CO.2.1.** Wzmacnianie systemu edukacyjnego gminy, poprzez zwiększenie nakładów na oświatę.
- ✓ **CO.2.2.** Poprawa stanu infrastruktury społecznej oraz jej wyposażenia.
- ✓ **CO.2.3.** Wzmacnianie zaplecza sportowo – rekreacyjnego oraz kulturalnego gminy.
- ✓ **CO.2.4.** Poprawa stanu zdrowia mieszkańców, poprzez zapewnienie im łatwiejszego dostępu do infrastruktury medycznej.
- ✓ **CO.2.5.** Przeciwdziałanie patologiom społecznym oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji osób.

CS.3. Rozwój i unowocześnienie infrastruktury ochrony środowiskowej.

- ✓ **CO.3.1.** Rozwój infrastruktury sanitarno – ściekowej.
- ✓ **CO.3.2.** Wprowadzenie edukacji ekologicznej do szkół.
- ✓ **CO.3.3.** Proponowanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

CS.4. Lepsze ukształtowanie ładu urbanistycznego przestrzennego gminy Uchanie poprzez rozwój i unowocześnienie infrastruktury technicznej.

- ✓ **CO.4.1.** Poprawa stanu infrastruktury drogowej.
- ✓ **CO.4.2.** Poprawa uzbrojenia terenu.
- ✓ **CO.4.3.** Poprawa zagospodarowania i estetyki gminy.

Rozdział V

Powiązanie celów i obszarów rozwojowych strategii z celami i kierunkami rozwoju dokumentów strategicznych na poziomie kraju, województwa, powiatu.

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015” jest powiązana z następującymi dokumentami określającymi warunki rozwoju Polski i województwa lubelskiego:

A. POZIOM KRAJOWY

- 5.1. Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007-2015
- 5.2. Narodowa Strategia Spójności 2007-2013
- 5.3. Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego na lata 2007-2013
- 5.4. Koncepcja Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju
- 5.5. PO Infrastruktura i Środowisko
- 5.6. PO Kapitał Ludzki
- 5.7. PO Innowacyjna Gospodarka
- 5.8. PO Europejskiej Współpracy Terytorialnej
- 5.9. Strategia Długofalowego Rozwoju Sektora Mieszkaniowego 2005- 2025
- 5.10. Strategia Wdrażania w Polsce Zintegrowanej Polityki Produktowej
- 5.11. Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych 2003-2010
- 5.12. Polityka Ekologiczna Państwa 2007-2010
- 5.13. Polityka Leśna Państwa
- 5.14. Polityka Energetyczna Polski do 2025
- 5.15. Strategia Rozwoju Edukacji Narodowej 2007-2013
- 5.16. Strategia Gospodarki Wodnej (do 2020r.)
- 5.17. Krajowa Strategia Ochrony i Umiarkowanego Użytkowania Różnorodności Biologicznej
- 5.18. Narodowa Strategia Rozwoju Kultury 2004- 2020
- 5.19. Strategia Rozwoju Sportu (do 2016 r.)
- 5.20. Strategia Rozwoju Transportu (do 2013 r.)
- 5.21. Strategia kierunkowa rozwoju informatyzacji Polski do roku 2013

B. POZIOM REGIONALNY

- 5.22. Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013
- 5.23. Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006-2020
- 5.24. Strategia Rozwoju Powiatu Hrubieszowskiego na lata 1999-2015

C. POZIOM LOKALNY

5.25 Strategia Rozwoju Gminy Uchanie

5.1. Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007-2015

Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015 jest podstawowym dokumentem strategicznym określającym cele i priorytety w obszarze rozwoju społeczno – gospodarczego Polski oraz warunki, które powinny ten rozwój zapewnić.

Strategia wyznacza cele i identyfikuje obszary uznane za najważniejsze z punktu widzenia osiągnięcia tych celów, na których koncentrowane będą działania państwa. Uwzględnia jednocześnie najważniejsze trendy rozwoju światowej gospodarki oraz cele, jakie stawia Unia Europejska w odnowionej Strategii Lizbońskiej.

Strategia Rozwoju Kraju jest nadrzędnym, wieloletnim dokumentem strategicznym rozwoju społeczno – gospodarczego kraju, stanowiącym odniesienie dla innych strategii i programów rządowych.

Horyzont czasowy Strategii pokrywa się z okresem nowej perspektywy finansowej UE na lata 2007-2013 wraz z zastosowaniem reguły wydatkowania n+2 (tj. w ciągu dwóch kolejnych lat).

Strategia spaja wszelkie działania rozwojowe podejmowane na rzecz poprawy warunków społeczno – gospodarczych. Jej zadaniem jest odważne, ale jednocześnie realistyczne zaprogramowanie rozwoju i modernizacji kraju, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości wykorzystania obecności Polski w UE, a także wszystkich zasobów i atutów, które nasz kraj posiada, na rzecz rozwoju i poprawy poziomu i jakości życia.

Strategia Rozwoju Kraju stanowi podstawę dla efektywnego wykorzystania przez Polskę środków rozwojowych, zarówno krajowych, jak i z Unii Europejskiej, na realizację celów społeczno – gospodarczych, a zarazem podstawę do pomnażania ilości środków przez szybszy i efektywniejszy wzrost gospodarczy. Istotną rolą Strategii Rozwoju Kraju jest koordynowanie reform instytucjonalno – regulacyjnych z działaniami finansowanymi ze środków UE, tak aby poprzez efekt synergii te dwa obszary polityki gospodarczej przynosiły możliwie największy rezultat prorozwojowy.

Główny cel strategii:

PODNIESIENIE POZIOMU I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW POLSKI - POSZCZEGÓLNYCH OBYWATELI I RODZIN.

Przez podniesienie poziomu życia rozumie się wzrost siły nabywczej dochodów w sektorze gospodarstw domowych, ułatwienie dostępu do edukacji i szkolenia, wzrost zatrudnienia i wydajności pracy oraz poprawę zdrowotności mieszkańców Polski.

Przez podniesienie jakości życia rozumie się istotną poprawę stanu i wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród obywateli, możliwość korzystania z funkcjonalnej i łatwo dostępnej infrastruktury technicznej i społecznej, życie w czystym, zdrowym i sprzyjającym środowisku przyrodniczym, uczestnictwo w kulturze i turystyce, przynależność do zintegrowanej, pomocnej wspólnoty lokalnej, umożliwiającej lepszą harmonizację życia rodzinnego i zawodowego oraz aktywność w ramach społeczeństwa obywatelskiego.

Cel główny oraz problemy społeczno-gospodarcze wynikające z zapóźnień rozwojowych oraz niedoinwestowania polskiej gospodarki pozwalają wyodrębnić priorytety, określające główne obszary działań, dzięki którym możliwe będzie osiągnięcie celów Strategii Rozwoju Kraju.

Priorytetami są:

- wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki,
- poprawa stanu infrastruktury podstawowej: technicznej i społecznej,
- wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości,
- budowa zintegrowanej wspólnoty, systemu bezpieczeństwa i zasad współpracy,
- rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej kraju.

Finansowanie

Realizacja Strategii Rozwoju Kraju finansowana będzie zarówno ze środków krajowych, jak i zagranicznych. Środki krajowe pochodzą będą ze źródeł publicznych i prywatnych.

Spśród publicznych środków krajowych najistotniejszym źródłem finansowania realizacji Strategii będzie budżet państwa, budżety jednostek samorządu terytorialnego oraz innych podmiotów sektora finansów publicznych. Rosnącą rolę w finansowaniu szeroko rozumianego rozwoju kraju, poprzez inwestycje własne, powinny odgrywać prywatne podmioty gospodarcze. Coraz większe znaczenie powinno mieć także upowszechnienie mechanizmów i form partnerstwa publiczno – prywatnego.

Możliwości inwestycyjne kraju zdecydowanie powiększą środki pozyskiwane z Unii Europejskiej oraz innych źródeł zagranicznych.

Łączna kwota środków budżetowych UE, możliwa do wykorzystania na realizację Strategii Rozwoju Kraju wyniesie blisko 86 mld EUR, a wraz z publicznymi i prywatnymi środkami na współfinansowanie - około 108 mln EUR.

5.2. Narodowa Strategia Spójności 2007-2013

Zakładanym efektem strategii proponowanej w Narodowej Strategii Spójności jest znaczące podniesienie jakości życia mieszkańców Polski i osiągnięcie spójności gospodarczej z innymi krajami UE.

Do 2013 roku Polska i jej regiony powinny stać się miejscem atrakcyjnym dla inwestowania, życia i pracy. Oznacza to znaczącą poprawę jakości i dostępności drogowej infrastruktury transportowej oraz infrastruktury środowiska.

Polska gospodarka dzięki zwiększaniu przez przedsiębiorstwa przemysłowe nakładów na działalność innowacyjną stanie się gospodarką nowoczesną.

Celem strategicznym Narodowej Strategii Spójności jest tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Realizacja celu strategicznego będzie odbywać się poprzez horyzontalne cele szczegółowe. Zdefiniowane one zostały w odpowiedzi na wyzwania odnowionej Strategii Lizbońskiej oraz na podstawie wniosków wynikających z analizy słabych i mocnych stron polskiej gospodarki, także szans i zagrożeń przed nią stojących.

W świetle tych założeń przyjęto następujące **cele szczegółowe**:

- poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa
- poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej
- budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej na celu podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski
- podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług
- wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej
- wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich.

NSS będą realizowane przy pomocy Programów Operacyjnych (PO), zarządzanych przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego oraz Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO), zarządzanych przez samorządy poszczególnych województw.

Na szczeblu centralnym realizowane będzie siedem głównych programów, co zapewni koordynację działań wewnątrz programów i ograniczenie administracji niezbędnej do zarządzania programami.

16 Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO),
Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej,
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,
Program Operacyjny Kapitał Ludzki,
Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka,
Program Operacyjny Pomoc Techniczna.

5.3. Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego na lata 2007 – 2013

Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego (NSRR) jest dokumentem określającym uwarunkowania, cele i kierunki wspierania rozwoju regionalnego przez państwo oraz koordynacji polityki sektorowej w województwach.

Dokument określa priorytety i kryteria wyodrębniania obszarów wsparcia, zasady i kryteria wsparcia finansowego programów wojewódzkich z punktu widzenia polityki państwa. Stanowi punkt odniesienia dla preeliminowania wysokości i kierunków wydatkowania środków z budżetu państwa, w tym środków zagranicznych, na realizację kontraktów wojewódzkich oraz innych zadań (m. in. programów doradczych, informacyjnych oraz działań o charakterze pilotażowym) z zakresu rozwoju regionalnego. NSRR określa także sposób koordynacji działań wszystkich ministrów oraz funduszy celowych, które są zgodne z celami i zasadami polityki rozwoju regionalnego państwa, są terytorialnie ukierunkowane i przewidziane do wdrożenia w ramach kontraktów.

Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego na lata 2001-2006 i jej założenia przygotowane na lata 2007-2013 określają zasady prowadzenia polityki regionalnej państwa, cele kierunkowe tej polityki oraz instrumenty finansowania poszczególnych zadań z tym związanych, zarówno na poziomie regionu, jak i całego kraju.

Ważnym elementem tej polityki jest wzrost konkurencyjności polskich regionów, poprzez wsparcie obszarów wymagających aktywizacji i zagrożonych marginalizacją. Służą temu programy operacyjne rozwoju regionalnego opracowane dla poszczególnych województw w tym również dla województwa podkarpackiego. W programach tych bardzo ważne miejsce zajmują programy strategii gmin szczególnie tych, które ze względu na swój potencjał cywilizacyjny mogą podnieść swój potencjał gospodarki i rozwoju, a w konsekwencji wpłynąć na podniesienie konkurencyjności całego regionu.

5.4. Koncepcja Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju

Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju (zwana dalej Koncepcją) jest podstawowym dokumentem określającym politykę państwa w dziedzinie przestrzennego zagospodarowania kraju w perspektywie najbliższych dwudziestu lat (w horyzoncie 2025 r). Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym określa zadania, jakie ma do spełnienia Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju.

1. Stworzenie ram dla różnych innych dokumentów i działań.

2. Określenie konkretnych elementów struktury przestrzennej.

Ponadto *Koncepcja* określa wymagania z zakresu ochrony środowiska i zabytków, z uwzględnieniem obszarów podlegających ochronie.

Koncepcja ma także znaczenie informacyjno-edukacyjne oraz postulatywne.

W warstwie postulatywnej *Koncepcja* formułuje zalecenia pod adresem układu instytucjonalnego gospodarki przestrzennej oraz sugestie zmian w systemie prawa określającego zagospodarowanie przestrzenne i planowanie przestrzenne.

Z zadań *Koncepcji* określonych w ustawie wynika, że powinna ona ograniczać się do zagadnień przestrzennych i nie dublować się z innymi dokumentami strategicznymi opracowywanymi na szczeblu ogólnokrajowym, jak narodowe strategie rozwoju regionalnego (długofalowa i średniookresowa) czy Narodowy Plan Rozwoju.

Koncepcja powinna być zgodna z tymi dokumentami, a jej cele i założenia powinny być współbieżne z rozstrzygnięciami tam zawartymi – powinna jednak selektywnie ograniczać się do problematyki przestrzennej, szczególnie w warstwie pozytywnej, wskazującej na przyszłe działania państwa.

5.5. PO Infrastruktura i Środowisko

Głównym celem Programu jest podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej.

Cele szczegółowe Programu:

- *Budowa infrastruktury zapewniającej, że rozwój gospodarczy Polski będzie dokonywał się przy równoczesnym zachowaniu i poprawie stanu środowiska naturalnego.*
- *Zwiększenie dostępności głównych ośrodków gospodarczych w Polsce poprzez powiązanie ich siecią autostrad i dróg ekspresowych oraz alternatywnych wobec transportu drogowego środków transportu.*

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

- Zapewnienie długookresowego bezpieczeństwa energetycznego Polski poprzez dywersyfikację dostaw, zmniejszenie energochłonności gospodarki i rozwój odnawialnych źródeł energii.
- Wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego o znaczeniu światowym i europejskim dla zwiększenia atrakcyjności Polski.
- Wspieranie utrzymania dobrego poziomu zdrowia siły roboczej.

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko realizowanych będzie **15 priorytetów:**

- I. Gospodarka wodno - ściekowa
- II. Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi
- III. Bezpieczeństwo ekologiczne.
- IV. Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska
- V. Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych
- VI. Drogowa i lotnicza sieć TEN-T
- VII. Transport przyjazny środowisku
- VIII. Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe
- IX. Infrastruktura drogowa w Polsce Wschodniej
- X. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku
- XI. Bezpieczeństwo energetyczne
- XII. Kultura i dziedzictwo kulturowe
- XIII. Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia
- XIV. Pomoc techniczna dla wsparcia procesu zarządzania Programem oraz upowszechnienia wiedzy na temat wsparcia ze środków Unii Europejskiej
- XV: Pomoc techniczna dla wsparcia zdolności instytucjonalnych w instytucjach uczestniczących we wdrażaniu priorytetów współfinansowanych z Funduszu Spójności

Finansowanie PO Infrastruktura i Środowisko

Łączna wielkość środków finansowych zaangażowanych w realizację Programu na lata 2007-2015 wyniesie 36 385 320 777 euro, z czego 34 464 497 836 euro stanowić będzie wkład publiczny.

5.6. PO Kapitał Ludzki

Celem Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki jest umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału zasobów ludzkich, poprzez wzrost zatrudnienia i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego oraz wsparcie dla budowy struktur administracyjnych państwa.

Zgodnie z projektem Narodowej Strategii Spójności całość środków Europejskiego Funduszu Społecznego w Polsce na lata 2007 – 2013 (8,1 mld euro) zostanie przeznaczona na PO Kapitał Ludzki.

W ramach Programu wsparciem zostaną objęte następujące obszary: zatrudnienie, edukacja, integracja społeczna, rozwój potencjału adaptacyjnego pracowników i przedsiębiorstw, a także zagadnienia związane z rozwojem zasobów ludzkich na terenach wiejskich, budową sprawnej i skutecznej administracji publicznej wszystkich szczebli oraz promocją zdrowia zasobów pracy. Program Operacyjny Kapitał Ludzki stanowi odpowiedź na wyzwania, jakie przed państwami członkowskimi stawia odnowiona Strategia Lizbońska. Wyzwania te to: uczynienie z Europy bardziej atrakcyjnego miejsca do lokowania inwestycji i podejmowania pracy, rozwijanie wiedzy i innowacji dla wzrostu oraz tworzenie większej liczby trwałych miejsc pracy. Program Operacyjny Kapitał Ludzki składa się z 10 Priorytetów, realizowanych równolegle na poziomie centralnym i regionalnym. Priorytety realizowane centralnie to:

- Zatrudnienie i integracja społeczna
- Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw
- Wysoka jakość edukacji odpowiadająca wymogom rynku pracy
- Dobre państwo
- Profilaktyka, promocja i poprawa stanu zdrowia społeczeństwa

Priorytety realizowane na szczeblu regionalnym to:

- Rynek pracy otwarty dla wszystkich oraz promocja integracji społecznej
- Regionalne kadry gospodarki
- Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach
- Aktywizacja obszarów wiejskich
- Pomoc techniczna

Finansowanie Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

Łączna wielkość środków finansowych zaangażowanych w realizację tego Programu w latach 2007-2015 wyniesie 9 559 882 352 euro.

5.7. PO Innowacyjna Gospodarka

Cel główny Programu zdefiniowano jako:

Rozwój polskiej gospodarki w oparciu o innowacyjne przedsiębiorstwa.

W ramach programu realizowane będą następujące **priorytety**:

Badania i rozwój nowoczesnych technologii:

Celem osi priorytetowej 1 jest zwiększenie znaczenia sektora nauki w gospodarce poprzez realizację prac B+R w najważniejszych kierunkach dla rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, a także zwiększenie zapotrzebowania gospodarki na wysokie technologie bazujące na wynikach prac B+R.

Infrastruktura sfery B+R:

Celem osi priorytetowej 2 jest wzrost konkurencyjności polskiej nauki dzięki konsolidacji oraz modernizacji infrastruktury naukowo-badawczej i informatycznej najlepszych jednostek naukowych działających w Polsce.

Kapitał dla innowacji:

Celem osi priorytetowej 3 jest zwiększenie liczby nowopowstałych przedsiębiorstw innowacyjnych, a także zwiększenie dostępu do zewnętrznych źródeł ich finansowania.

Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia:

Celem osi priorytetowej 4 jest podniesienie poziomu konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez wzmocnienie popytu na nowe lub nowoczesne rozwiązania w gospodarce.

Dyfuzja innowacji:

Celem osi priorytetowej 5 jest zapewnienie przedsiębiorcom wysokiej jakości usług służących wzmocnieniu oraz wykorzystaniu ich potencjału innowacyjnego oraz tworzenie korzystnych warunków współpracy, które przyczynią się do wzmocnienia pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstw.

Polska gospodarka na rynku międzynarodowym:

Celem osi priorytetowej 6 jest wzmocnienie marki „Polska” przez promocję Polski jako kraju atrakcyjnego pod względem inwestycyjnym i turystycznym, a także jako miejsca nawiązywania wartościowych kontaktów gospodarczych.

Budowa i rozwój społeczeństwa informacyjnego:

Celem osi priorytetowej 7 jest rozwój aplikacji informatycznych na potrzeby przedsiębiorców – głównie z zakresu gospodarki, handlu oraz nauki - w celu zwiększenia innowacyjności przedsiębiorstw oraz konkurencyjności polskiej gospodarki.

Finansowanie Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka

Łączna wielkość publicznych środków finansowych zaangażowanych w realizację PO Innowacyjna Gospodarka w latach 2007-2015 wyniesie około 9, 7 mld euro.

5.8. PO Europejskiej Współpracy Terytorialnej

Europejska Współpraca Terytorialna służy wspieraniu, promocji i realizacji wspólnych projektów o charakterze międzynarodowym na terytorium całej Unii Europejskiej. Stanowi kontynuację programów współpracy transgranicznej, transnarodowej i międzyregionalnej realizowanych w ramach Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III 2004-2006.

Europejska Współpraca Terytorialna wdrażana będzie za pomocą **3 typów programów operacyjnych:**

- **współpracy transgranicznej**, której celem jest rozwijanie wspólnych inicjatyw lokalnych i regionalnych,
- **współpracy transnarodowej**, ukierunkowanej na integrację terytorialną Unii Europejskiej poprzez wspieranie dostępności, zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, innowacyjność i ochronę środowiska naturalnego,
- **współpracy międzyregionalnej**, umożliwiającej wymianę doświadczeń i najlepszych praktyk w zakresie m.in. wspierania innowacyjności i gospodarki opartej na wiedzy oraz ochrony środowiska. Polska będzie uczestniczyła w następujących programach operacyjnych w ramach poszczególnych komponentów Europejskiej Współpracy Terytorialnej:

Współpraca transgraniczna:

- Polska (Województwo Zachodniopomorskie) – Niemcy (Meklemburgia/Pomorze Wschodnie – Brandenburgia)
- Polska (Województwo Lubuskie) – Niemcy (Brandenburgia)
- Polska (Województwo Lubuskie i Dolnośląskie) – Niemcy (Saksonia)
- Polska – Republika Czeska
- Polska – Republika Słowacka
- Polska – Litwa
- Polska – Szwecja- Dania – Litwa – Niemcy (Południowy Bałtyk)

Współpraca transnarodowa:

- Region Morza Bałtyckiego – oprócz Polski w programie tym uczestniczą: Dania, Estonia, Finlandia, Litwa, Łotwa, Niemcy (wybrane regiony)), Szwecja oraz 3 państwa spoza Unii Europejskiej: Białoruś (wybrane regiony), Norwegia i Rosja (wybrane regiony)
- Europa Środkowa - oprócz Polski w tym programie uczestniczą: Austria, Czechy, Niemcy (wybrane regiony), Słowacja, Słowenia, Węgry, Włochy (wybrane regiony), Ukraina (wybrane regiony).

Współpraca międzyregionalna:

W nowym okresie programowania 2007-2013 w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej będzie realizowany tylko jeden **Program Operacyjny Współpracy Międzyregionalnej - INTERREG IV C**, który swoim zasięgiem obejmie całe terytorium Unii Europejskiej. Będą w nim uczestniczyli partnerzy z 27 państw członkowskich Unii Europejskiej oraz z Norwegii i Szwajcarii. W ramach tego programu wspierane będą działania zmierzające do poprawy efektywności polityki regionalnej poprzez promowanie innowacyjności i gospodarki opartej na wiedzy oraz ochronę środowiska i zapobieganie zagrożeniom. Budżet programu wynosi **321 mln euro** (wyłącznie środki EFRR). Ze środków tych współfinansowane będą również:

- program wymiany doświadczeń na temat rozwoju obszarów miejskich (w oparciu o dotychczas realizowany program **URBACT**),
- program dotyczący identyfikacji, transferu i rozpowszechniania „dobrych praktyk” w zarządzaniu programami współpracy – **INTERACT II**,
- program z zakresu opracowywania studiów, gromadzenia danych, obserwacji i analizy trendów rozwojowych (kontynuacja programu **ESPON**).

Główne priorytety współpracy międzyregionalnej to:

- **Priorytet 1** dotyczy innowacyjności oraz gospodarki opartej na wiedzy koncentrując się przede wszystkim na kwestiach związanych z innowacyjnością, badaniami i rozwojem technologii, przedsiębiorczością oraz MŚP, społeczeństwem informacyjnym, zatrudnieniem i kwalifikacjami.

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

- **Priorytet 2** dotyczy środowiska naturalnego oraz zapobiegania ryzyku, a w szczególności kwestii związanych z zagrożeniami naturalnymi i technologicznymi, gospodarką wodną, gospodarką odpadami, różnorodnością biologiczną oraz zachowaniem dziedzictwa naturalnego, energetyką, zrównoważonym transportem, dziedzictwem kulturowym i krajobrazem.
- **Priorytet 3** dotyczy technicznego wsparcia dla programu (pomoc techniczna).

Programy operacyjne w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej mają charakter międzynarodowy, w którym udział biorą co najmniej dwa państwa. Ich opracowaniem zajmują się międzynarodowe grupy robocze, składające się z przedstawicieli państw uczestniczących w danym programie. Budżet programu jest wspólny dla wszystkich państw uczestniczących w danym programie (państwa wnoszą do budżetu programu wkład EFRR+środki krajowe). Środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego przekazywane są beneficjentom na zasadzie refundacji poniesionych wydatków. Ponadto każdy program wdrażany jest przez wspólne struktury zarządzające.

5.9. Strategia Długofalowego Rozwoju Sektora Mieszkaniowego (2005- 2025)

Strategia Długofalowego Rozwoju Sektora Mieszkaniowego definiuje długofalowe cele rozwoju sektora mieszkaniowego, podstawowy katalog zasad kreowania polityki mieszkaniowej na poziomach lokalnym i centralnym, priorytety operacyjne oraz kierunki i działania rozwojowe w latach 2005-2013.

Celem strategicznym długofalowego rozwoju mieszkalnictwa jest maksymalne zbliżenie poziomu zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych obywateli do obecnego poziomu średniej całej UE w okresie do 2025 r., przy wykorzystaniu sposobności tkwiących w perspektywie stabilizacji demograficznej, przewidywanym wzroście gospodarczym oraz członkostwie Polski w UE.

Osiągnięcie celu strategicznego będzie przebiegało na płaszczyznach odpowiadających podstawowym obecnie deficytom cywilizacyjnym w mieszkalnictwie, wyznaczających tym samym trzy cele szczegółowe strategii:

- likwidacja zjawiska niedobrowolnego wspólnego zamieszkiwania,
- zbliżenie się do europejskich standardów powierzchniowych,
- likwidacja deficytów w zakresie wyposażenia mieszkań w podstawowe instalacje i istotna poprawa stanu technicznego budynków mieszkalnych.

5.10. Strategia Wdrażania w Polsce Zintegrowanej Polityki Produktowej

Zintegrowana Polityka Produktowa jest inicjatywą Komisji Europejskiej i krajów członkowskich Unii Europejskiej stanowiącą element szerszego procesu wspólnotowego polegającego na tworzeniu w ramach Strategii Lizbońskiej najbardziej konkurencyjnej i dynamicznej w świecie gospodarki opartej na wiedzy. Proces ten zmierza jednocześnie do osiągnięcia większej spójności społecznej w Unii Europejskiej, stworzenia nowych miejsc pracy i wysoko wydajnej gospodarki, której rozwój nie prowadziłby do dalszej degradacji środowiska, lecz sprzyjał zachowaniu jego zasobów dla przyszłych pokoleń. Pozytywna synergia między tymi wyżej wymienionymi elementami jest określana jako rozwój zrównoważony i jako jedna z naczelných wytycznych znalazła swe odbicie w wielu dokumentach wspólnotowych.

Zintegrowana Polityka Produktowa opiera się na instrumentach stosowanych w ramach wdrażania systemu zarządzania środowiskowego (np. EMAS), ekoznakowania i stosowania informacji o oddziaływaniu produktu na środowisko. Innowacją jest koordynacja tych instrumentów i wprowadzenie do systematycznego stosowania metod oceny cyklu życia produktu.

Przedmiotem Zintegrowanej Polityki Produktowej są produkty i usługi. Zintegrowana Polityka Produktowa ma być realizowana na poziomie krajowym i wspólnotowym. Na poziomie krajowym zadania mają być realizowane we współdziałaniu przez przedsiębiorców, organizacje konsumenckie, ekologiczne oraz administrację publiczną. Na poziomie wspólnotowym zadania będzie realizowała Komisja Europejska we współpracy z Europejską Agencją Środowiska i wymienionymi wyżej podmiotami z krajów członkowskich UE.

Główne cele ZPP :

Poprawa efektywności wykorzystania zasobów oraz lepsze zarządzanie surowcami i odpadami. Ma to zapewnić, że o nie zostanie przekroczona odporność środowiska na presję wynikającą z konsumpcji zasobów odnawialnych i nieodnawialnych.

Zintegrowana Polityka Produktowa powinna wpływać na:

- poprawę warunków rynkowych dla produktów przyjaznych środowisku (*greener products*),
- wzmocnienie pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstw oraz całych gałęzi przemysłowych Unii Europejskiej poprzez udział produktów przyjaznych środowisku w tworzeniu nowego rynku.

5.11. Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych 2003-2010

Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych został przygotowany w oparciu o zobowiązania Traktatu o Akcesji Polski do Unii Europejskiej z wykorzystaniem analizy i oceny danych zawartych w przekazanych przez gminy i przedstawicieli wojewodów do Ministerstwa Środowiska informacjach o stanie i zamierzeniach dotyczących realizacji przez gminę przedsięwzięć w zakresie wyposażenia terenów zabudowanych i przeznaczonych pod zabudowę, w zbiorcze sieci kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków komunalnych (wg stanu na koniec 2002r.).

Realizacja Krajowego Programu Ścieków Komunalnych będzie wymagać budowy kanalizacji w 162 aglomeracjach o wielkości od 2 do 15 tys. RLM (równoważna liczba mieszkańców) oraz rozbudowy i modernizacji kanalizacji w 1 216 aglomeracjach (łącznie w Polsce zidentyfikowano 1 378 aglomeracji).

Całkowita długość sieci kanalizacyjnych, niezbędnych do wybudowania, wynosi około 21 000 km. Koszt realizacji systemów kanalizacyjnych oszacowano na 24 mld zł. Zadanie ma być wykonane etapowo do 2015 r.

Do 2015 roku do budowy, rozbudowy lub modernizacji przewidzianych jest 1163 oczyszczalni ścieków komunalnych. Koszt tego zadania wyniesie około 11,3 mld zł.

Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych będzie wymagać wydatkowania, do 2015 r., około 35 mld zł, czyli około 2717,9 mln zł rocznie.

Obecny poziom nakładów szacowany jest na 3535,8 mln zł rocznie, co wskazuje na realność założonych w Programie celów.

5.12. Polityka Ekologiczna Państwa 2003-2010

„Polityka ekologiczna państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010” została sporządzona jako realizacja ustaleń ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska.

Podstawowym warunkiem skutecznej realizacji polityki ekologicznej państwa jest respektowanie zasady zrównoważonego rozwoju w strategiach i politykach w poszczególnych dziedzinach gospodarowania, tj. uwzględnianie przy sporządzaniu tych strategii, polityk oraz ich programów wykonawczych, na równi z celami gospodarczymi i społecznymi właściwymi dla danego sektora, również celów ekologicznych. Dotyczy to energetyki, przemysłu, transportu, gospodarki komunalnej i budownictwa, rolnictwa, leśnictwa, turystyki i innych dziedzin działalności, które okazują presję na środowisko w formie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jego zasobów oraz generowania zanieczyszczeń i/ lub szkodliwych oddziaływań fizycznych. Instrumentem wspierającym lub wymuszającym ekologizację polityk sektorowych będą strategiczne oceny ich oddziaływania na środowisko, wykonywane przede wszystkim dla polityk i programów wymaganych ustawowo.

Wśród metod realizacji celów polityki ekologicznej państwa w ramach polityk sektorowych priorytet będzie miało stosowanie tzw. dobrych praktyk gospodarowania i systemów zarządzania środowiskowego, które pozwalają kojarzyć efekty gospodarcze z efektami ekologicznymi.

5.13. Polityka Leśna Państwa

Przedmiotem polityki leśnej Państwa są lasy wszystkich form własności i ich funkcje, cele i zasady prowadzenia gospodarki leśnej oraz związku leśnictwa ze społeczeństwem z innymi działami gospodarki narodowej i zarządzania, oraz innymi jednostkami organizacyjnymi współdziałającymi z leśnictwem.

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

Nadrzędnym celem polityki leśnej jest wyznaczenie kompleksu działań kształtujących stosunek człowieka do lasu, zmierzających do zachowania w zmieniającej się rzeczywistości przyrodniczej i społeczno-gospodarczej warunków do trwałej w nieograniczonej perspektywie czasowej wielofunkcyjności lasów, ich wszechstronnej użyteczności i ochrony oraz roli w kształtowaniu środowiska przyrodniczego zgodnie z obecnymi i przyszłymi oczekiwaniami społeczeństwa.

Zapewnienie trwałości lasów wraz z ich wielofunkcyjnością będzie osiągnięte przez:

- powiększanie zasobów leśnych kraju,
- polepszenie stanu zasobów leśnych i ich kompleksową ochronę,
- reorientację zarządzania lasami z poprzedniej dominacji modelu surowcowego na model proekologicznej i zrównoważonej ekonomicznie, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej odpowiadającej kryteriom sformułowanym dla Europy w procesie helsińskim z uwzględnieniem specyfiki leśnictwa polskiego.

Partnerami w realizacji polityki leśnej państwa są także administracja lokalna i samorządy w zakresie: bezpośredniej współpracy z nadleśnictwami i wzajemnej partycypacji w procesach planistycznych (plany urządzenia lasów, plany przestrzennego zagospodarowania gmin, plany ochrony parków narodowych, rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych), w programach podnoszenia poziomu wiedzy i świadomości ekologicznej społeczności lokalnej, doskonalenie lokalnych modeli zrównoważonego rozwoju.

5.14. Polityka Energetyczna Polski do 2025

Polityka energetyczna Polski do 2025 roku to dokument, który zawiera pakiet działań, mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego, konkurencyjności gospodarki, jej efektywności energetycznej oraz ochrony środowiska.

Za najistotniejsze zasady polityki energetycznej uważa się: zasadę harmonijnego gospodarowania energią w warunkach społecznej gospodarki rynkowej, pełną integrację polskiej energetyki z europejską i światową, wypełnianie zobowiązań traktatowych Polski, zasadę rynku konkurencyjnego z niezbędną administracyjną regulacją w obszarach, w których mechanizmy rynkowe nie działają oraz wspomaganie rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii (OZE).

Główne cele krajowej polityki energetycznej.

Zasadniczym wyzwaniem dla polskiej polityki energetycznej jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju. Oznacza to: konieczność podejmowania działań gwarantujących zaspokojenie potrzeb odbiorców po jak najniższych kosztach przy równoczesnym uwzględnianiu wymagań bezpieczeństwa energetycznego i ochrony środowiska, a także równoważenie interesów wszystkich podmiotów życia społecznego i gospodarczego.

Za kluczowe elementy polskiej polityki energetycznej uznaje się:

- 1) bezpieczeństwo energetyczne co oznacza pokrycie bieżącego i perspektywicznego zapotrzebowania na paliwo i energię,
- 2) odnawialne źródła energii - celem strategicznym polityki państwa jest wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii i uzyskanie 7,5 proc. udziału energii, pochodzącej z tych źródeł, w bilansie energii pierwotnej do roku 2010. Planuje się przeprowadzenie do 2008 r. systemowej analizy mechanizmów wsparcia wykorzystania odnawialnych źródeł energii, a także podjęcie inicjatywy dotyczącej objęcia nowych krajów członkowskich UE systemem dopłat ze środków unijnych do wszystkich upraw energetycznych,
- 3) efektywność energetyczna gospodarki- zwiększenie efektywności nastąpi poprzez: zmniejszenie energochłonności wyrobów, zwiększenie sprawności wytwarzania energii, zmniejszenie energochłonności procesów przemysłowych, zmniejszenie strat energii w przesyłce i dystrybucji oraz wdrożenie systemów zarządzania popytem na energię,
- 4) poprawę konkurencyjności krajowych podmiotów gospodarczych oraz produktów i usług oferowanych na rynkach międzynarodowych oraz rynku wewnętrznym,
- 5) ochronę środowiska przyrodniczego przed negatywnymi skutkami oddziaływania energetyki.

5.15. Strategia Rozwoju Edukacji Narodowej (2007-2013)

Celem głównym rozwoju edukacji w Polsce jest podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa (tak by wykształcenie co najmniej średnie stało się bardziej powszechne) przy jednoczesnym zapewnieniu wysokiej jakości kształcenia.

Równocześnie konieczne jest stałe podnoszenie poziomu kwalifikacji osób dorosłych, przede wszystkim kwalifikacji zawodowych oraz ogólnych kompetencji niezbędnych do funkcjonowania we współczesnym społeczeństwie.

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

Strategia systemu edukacji na lata 2007-2013 zakłada, że edukacja w Polsce jako integralny system kształcenia (umożliwianie zdobycia wiedzy i umiejętności) oraz wychowania (kształtowanie i promowanie postaw) będzie:

ułatwiać każdemu realizację aspiracji oraz rozwój własny i wykorzystanie możliwości, przygotowywać do aktywnego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu społecznym, kulturalnym i gospodarczym - w wymiarze lokalnym, narodowym i globalnym, skutecznie przeciwdziałać wykluczeniu i marginalizacji osób oraz grup społecznych, reagować na zmiany związane z rozwojem nauki, nowoczesnych technologii i globalizację, szybko i elastycznie dostosowywać się do zmian zachodzących na rynku pracy.

5.16. Strategia Gospodarki Wodnej (do 2020 r.)

Ogólnym celem Strategii jest określenie podstawowych kierunków rozwoju gospodarki wodnej do roku 2020 oraz sprecyzowanie działań umożliwiających realizację konstytucyjnej zasady zrównoważonego rozwoju w gospodarowaniu wodami. Na tym tle można wyodrębnić następujące cele kierunkowe, odnoszące się do obszarów działań zawartych w Strategii:

zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych ludności i gospodarki przy poszanowaniu zasad zrównoważonego użytkowania wód;

osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód, a w szczególności ekosystemów wodnych i od wody zależnych;

podniesienie skuteczności ochrony przed powodzią i skutkami suszy.

CELE KIERUNKOWE GOSPODARKI WODNEJ :

Cel I : Zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych ludności i gospodarki przy poszanowaniu zasad zrównoważonego użytkowania wód.

Cel II : Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód, a w szczególności ekosystemów wodnych i od wody zależnych.

Cel III : Podniesienie skuteczności ochrony przed powodzią i skutkami suszy.

5.17. Krajowa Strategia Ochrony i Umiarkowanego Użytkowania Różnorodności Biologicznej [Dz17]

Przedmiotem Strategii jest cała różnorodność biologiczna na wszystkich poziomach jej organizacji, a więc różnorodność wewnątrzgatunkowa (genetyczna), międzygatunkowa i ponadgatunkowa (ekosystemów i krajobrazów).

Całokształt działań podejmowanych we wszystkich sferach działalności człowieka (gospodarczej, ekonomicznej, naukowo-badawczej, prawnej i edukacyjnej) powinien służyć osiągnięciu celu nadrzędnego, jakim jest zachowanie całego rodzimego bogactwa przyrodniczego oraz zapewnienie trwałości i możliwości rozwoju wszystkich poziomów jego organizacji (wewnątrzgatunkowego, międzygatunkowego i ponadgatunkowego).

Osiągnięcie celu nadrzędnego wymaga realizacji czterech zasadniczych działań strategicznych:

I. Rozpoznawanie i monitorowanie stanu różnorodności biologicznej oraz istniejących i potencjalnych zagrożeń;

II. Usuwanie lub ograniczanie aktualnych i potencjalnych zagrożeń różnorodności biologicznej;

III. Zachowanie i/lub wzbogacanie istniejących oraz odtwarzanie znikłych elementów różnorodności biologicznej;

IV. Integracja działań na rzecz ochrony różnorodności biologicznej z działaniami ważnych dla tej ochrony sektorów gospodarki oraz administracji publicznej i społeczeństwa (w tym organizacji pozarządowych).

5.18. Narodowa Strategia Rozwoju Kultury (2004-2020)

Opracowana przez Ministerstwo Kultury Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004-2020, ma służyć kształtowaniu polityki kulturalnej oraz rozwojowi kultury w regionach.

W ramach prac nad Narodową Strategią Rozwoju Kultury na lata 2004-2020 sformułowano następujący **cel strategiczny:**

ZRÓWNOWAŻENIE ROZWOJU KULTURY W REGIONACH

Cele cząstkowe to:

- Wzrost efektywności zarządzania sferą kultury.

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

- Wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań w systemie organizacji działalności kulturalnej i w systemie upowszechniania kultury.
- Zmniejszenie dysproporcji regionalnych w rozwoju kultury.
- Wzrost uczestnictwa i wyrównanie szans w dostępie do szkolnictwa artystycznego, dóbr i usług kultury.
- Poprawa warunków działalności artystycznej.
- Efektywna promocja twórczości.
- Zachowanie dziedzictwa kulturowego i aktywna ochrona zabytków.
- Zmniejszenie luki cywilizacyjnej poprzez modernizację i rozbudowę infrastruktury kultury.

5.19. Strategia Rozwoju Sportu (2007 -2015)

Strategia Rozwoju Sportu w Polsce do roku 2015, jest dokumentem wytyczającym kierunki działań dla kultury fizycznej i sportu, określa realizację celów i zadań, które mają doprowadzić do znaczącej poprawy stanu polskiego sportu.

Główny cel strategiczny: AKTYWNE I SPRAWNE SPOŁECZEŃSTWO będzie realizowany poprzez zadania ujęte w 3 priorytetach:

I. Priorytet: Popularyzacja sportu dla wszystkich.

Zakres priorytetu obejmuje szeroką problematykę działań mających wpływ na rozwój fizyczny i osobowościowy człowieka, jego zdrowie i jakość życia.

Celem strategii w realizacji tego priorytetu jest osiągnięcie optymalnego poziomu utrwalenia zachowań prozdrowotnych społeczeństwa w różnych grupach wiekowych, środowiskowych i zawodowych.

II Priorytet: Wzrost poziomu wyników sportowych.

Zagadnienia wchodzące w zakres tego priorytetu obejmują swoim zasięgiem szeroko rozumiany sport kwalifikowany, zarówno ten na najwyższym poziomie, jak i sport młodzieżowy, akademicki i paraolimpijski. Sukcesy sportowców na arenach międzynarodowych a w szczególności w rywalizacji olimpijskiej, przyczyniają się do upowszechniania sportu w świadomości społecznej. Podnosi się prestiż państwa na arenie międzynarodowej. Zwiększa się tym samym zainteresowanie dzieci i młodzieży zorganizowanymi formami aktywności fizycznej, co przyczynia się do szybszego rozwoju poszczególnych dyscyplin sportowych.

III. Priorytet: Rozwój infrastruktury sportowo – rekreacyjnej.

Bez nowoczesnej bazy sportowo-rekreacyjnej nie jest możliwe odniesienie pełnego sukcesu sportowego i upowszechnienie sportu. Celem priorytetu jest zmniejszenie dystansu, jaki w tej dziedzinie dzieli Polskę od krajów europejskich. Szczególnie problem ten dotyczy stadionów piłkarskich, pełnowymiarowych basenów pływackich i ogólnodostępnych obiektów rekreacyjnych. Planowane obiekty muszą mieć najwyższy standard wykonawczy, spełniający normy międzynarodowych federacji sportowych. Zakłada się wyrównanie wieloletnich zaniedbań w małych miastach i na wsi. Strategia zakłada wzmocnienie inwestycji strategicznych likwidując zaniedbania i wzmacniając infrastrukturę czołowych dyscyplin olimpijskich.

5.20. Strategia Rozwoju Transportu (2007- 2013)

Przyjmuje się, że jakość systemu transportowego jest jednym z czynników decydujących o warunkach życia mieszkańców, o rozwoju gospodarczym kraju i regionów. Bez dobrze rozwiniętej sieci transportowej nie można mówić o konkurencyjności gospodarki.

Transport jest również warunkiem koniecznym swobodnego przepływu towarów i usług. Jednocześnie, niezbędne jest zapewnienie równowagi w systemie transportowym między aspektami: społecznym, gospodarczym, przestrzennym i ekologicznym.

Strategia podkreśla znaczenie rozbudowanej sieci transportowej na bazie wysokiej jakości jej infrastruktury oraz uwzględniając potrzebę równoważenia różnych aspektów rozwoju transportu. Strategia przyjęła w dziedzinie transportu cele, które powinny zapewniać:

- poprawę bezpieczeństwa drogowego i nadanie temu bezpieczeństwu znaczenia priorytetowego,
- zapobieganie zagęszczaniu dróg i przeniesienie obciążeń transportowych na kolejnictwo i śródlądowe drogi wodne,
- przeciwdziałanie zagęszczeniu dróg powietrznych dzięki urzeczywistnieniu idei stworzenia jednego europejskiego nieba,
- wspieranie praw pasażerów poprzez umiejscowienie potrzeb użytkowników transportu w centrum strategii i zapewnienie skutecznego respektowania praw pasażerów,

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

- realizację dużych inwestycji infrastrukturalnych zgodnych z opracowaną Paneuropejską Siecią Transportową,
- podwyższanie poziomu jakości usług transportowych,
- wprowadzenie nowoczesnych metod zarządzania transportem.

Jako podstawowy cel polityki transportowej państwa przyjmuje się zdecydowaną poprawę jakości systemu transportowego, jego rozbudowę zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Dla jego osiągnięcia sformułowano sześć celów szczegółowych:

Cel 1. Poprawa dostępności transportowej i jakości transportu, jako czynnik poprawy warunków życia i usuwania barier gospodarczych.

Cel 2. Poprawa konkurencyjności gospodarki polskiej, jako kluczowy instrument rozwoju gospodarczego.

Cel 3. Poprawa efektywności funkcjonowania systemu transportowego.

Cel 4. Integracja systemu transportowego w układzie gałęziowym i terytorialnym.

Cel 5. Poprawa bezpieczeństwa prowadząca do radykalnej redukcji liczby wypadków i ograniczenia ich skutków (zabici i ranni) oraz – w rozumieniu społecznym – do poprawy bezpieczeństwa osobistego użytkowników transportu i ochrony ładunków.

Cel 6. Ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko warunków życia.

5.21. Strategia kierunkowa rozwoju informatyzacji Polski do roku 2013

Strategia kierunkowa rozwoju informatyzacji Polski do roku 2013 oraz perspektywiczna prognoza transformacji społeczeństwa informacyjnego do roku 2020 - dokument przyjęty przez Radę Ministrów 29 czerwca 2005 r.

Diagnoza stanu informatyzacji w Polsce wyraźnie pokazuje, że poziom rozwoju usług elektronicznych świadczonych przez sektor publiczny i prywatny znacząco odbiega od wskaźników Unii Europejskiej. Niezbędne jest podjęcie działań wspierających i stymulujących wdrażanie eUsług w administracji publicznej, biznesie i ochronie zdrowia.

Promowane powinny być rozwiązania nowoczesne, innowacyjne w skali europejskiej oparte w szczególności o praktyczne wykorzystanie efektów programów ramowych badań i rozwoju.

Cele procesu informatyzacji Polski w perspektywie roku 2013 można nakreślić następująco:

- zlikwidowanie zjawiska „wykluczenia cyfrowego” w zagrożonych grupach społecznych i obszarach geograficznych – sprowadzenie do poziomu marginalnego,
- wzrost penetracji wielokanałowego dostępu do szerokopasmowego Internetu do poziomu ponad 90 % powierzchni kraju i co najmniej 75% populacji,
- dalsze wzmocnienie infrastruktury teleinformatycznej nauki umożliwiające aktywne uczestnictwo wszystkich jednostek naukowych w nowych formach aktywności jak np. wirtualne organizacje naukowe,
- stworzenie wewnętrznej, bezpiecznej sieci administracji publicznej (centralnej i samorządowej) docierającej do wszystkich jednostek administracji w całym kraju,
- stworzenie ogólnokrajowych, wielokanałowych zintegrowanych platform świadczenia usług elektronicznych administracji wykorzystujących podpis cyfrowy i identyfikator elektroniczny, w tym platform usług specjalizowanych (jak eTurystyka, eTransport),
- wdrożenie systemu identyfikacji obywatela bazującego na wielofunkcyjnych dokumentach osobistych, stworzenie warunków do uruchomienia systemów eDemokracji,
- zapewnienie bezpiecznego i skutecznego dostępu on-line do wszystkich rejestrów państwowych i systemów ewidencyjnych administracji publicznej,
- zwiększenie dostępności do systemu usług elektronicznych w Polsce _świadczonych zarówno przez sektor publiczny, jak i prywatny do poziomu co najmniej 80 % usług – w przypadku administracji 100 % usług świadczonych on-line,
- osiągnięcie 95% wskaźnika dostępności i 90% wskaźnika nasycenia dla telewizji cyfrowej,
- zwiększenie dostępności polskich zasobów cyfrowych w wersji wielojęzycznej w Internecie – minimum 80% zasobów dostępnych dodatkowo w przynajmniej jednym języku oficjalnym UE (obok polskiego),
- stworzenie warunków dla powszechności edukacji teleinformatycznej. Wzrost liczby użytkowników wykorzystujących Internet w celach szkoleniowych i edukacyjnych do poziomu minimum 75 %,
- wzrost liczby przedsiębiorstw wykorzystujących aplikacje eLearning w doskonaleniu zawodowym swoich pracowników do ponad 90 %.

5.22. Regionalny Program Operacyjny (RPO) dla województwa lubelskiego na lata 2007-2013

Lubelski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 – 2013 jest podstawowym dokumentem operacyjnym służącym realizacji polityki rozwoju regionu. Łączy on w sobie założenia Narodowej Strategii Spójności oraz potrzeby i aspiracje mieszkańców wynikające ze specyfiki i wewnętrznego potencjału Województwa Lubelskiego.

Narodowa Strategia Spójności na lata 2007-2013 zawiera opis i uzasadnienie wybranych priorytetów w kontekście celów i kierunków określonych w Strategicznych Wytycznych Wspólnoty dotyczących spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej. Powiązanie Lubelskiego Regionalnego Programu Operacyjnego ze strategicznymi dokumentami zarówno na szczeblu krajowym jak również europejskim jest pewnego rodzaju gwarantem realizacji zawartych w nim zapisów.

Podkreślić należy, że Program koncentruje się na wybranej grupie priorytetów i działań, które są efektem obszernie prowadzonych konsultacji oraz uzgodnień z jednostkami i środowiskami zaangażowanymi w szeroko rozumiany rozwój regionalny i lokalny.

W wyniku ponad rocznych prac nad dokumentem dokonano diagnozy i wyboru tych potrzeb, których zaspokojenie w perspektywie roku 2015 będzie najważniejsze z uwagi na konieczność podniesienia konkurencyjności regionu w skali krajowej i europejskiej.

Zakłada się jednocześnie, że niniejszy dokument będzie podlegał ewaluacji i zmianom. Niezbędne stanie się uwzględnienie procesów zachodzących w sferze społecznej i gospodarczej, których następstw nie można dzisiaj przewidzieć.

Nowa perspektywa finansowa przyjęta dla Unii Europejskiej na lata 2007–2013 będzie wielką szansą i wyzwaniem szczególnie dla regionów nowych państw członkowskich. Zarówno zmiany zachodzące w polityce regionalnej jak i tendencje decentralizacyjne są doskonałą okazją do efektywnego wykorzystania zewnętrznych środków finansowych, które zasilić mają polskie regiony na niespotykaną dotąd skalę. Warunkiem niezbędnym do osiągnięcia sukcesu jest jednak szybkość i celowość działań podejmowanych przez władze samorządowe przy użyciu właściwych narzędzi. Lubelski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007– 2013 będzie pełnił taką właśnie rolę. Główne Priorytety Programu:

- Priorytet 1. Przedsiębiorczość i innowacje.
- Priorytet 2. Infrastruktura ekonomiczna.
- Priorytet 3. Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne.
- Priorytet 4. Społeczeństwo informacyjne.
- Priorytet 5. Transport.
- Priorytet 6. Środowisko i czysta energia.
- Priorytet 7. Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna.
- Priorytet 8. Infrastruktura społeczna.
- Priorytet 9. Pomoc techniczna.

5.23. Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006-2020

Na posiedzeniu w dniu 18 października 2004 r. Sejmik Województwa Lubelskiego podjął Uchwałę o przystąpieniu do opracowania zaktualizowanej "Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006-2020". Konieczność aktualizacji wynikała z takich przesłanek jak:

- kwestie metodologiczne (ujednoczenie horyzontu czasowego i struktury wszystkich strategii wojewódzkich, uzupełnienie nieaktualnych danych statystycznych),
- akceptacja w sprawie zastąpienia dotychczasowego Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego przez 16 Regionalnych Programów Operacyjnych w nowej edycji funduszy strukturalnych 2007-2013, dla których strategie mają być podstawą,
- potrzeba uwzględnienia w strategii obok spójności gospodarczej i społecznej - spójności terytorialnej,
- potrzeba uwzględnienia zapisów Strategii Lizbońskiej na poziomie regionalnym,
- nowe przesłanki prawne realizowania polityki regionalnej ,
- zwiłokrotnione środki finansowe na rozwój regionalny w latach 2007-2013,

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

- konieczność uwzględnienia nowych prognoz,
- konieczność zintegrowania polityk sektorowych (szczególnie rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa) na poziomie regionalnym,
- uwzględnienie problemów między - i ponadregionalnych,
- wyższa ranga współpracy transgranicznej.

5.24. Strategia Rozwoju Powiatu Hrubieszowskiego na lata 1999-2015

Strategia rozwoju dla Powiatu Hrubieszów opracowywana podczas warsztatów odbywających się w Hrubieszowie w dniach 21-23 czerwca została opracowana na lata 1999 - 2015 .

Cel strategiczny

Strategiczny cel rozwoju powiatu hrubieszowskiego określony jako:

„Poprawa warunków życia mieszkańców powiatu hrubieszowskiego poprzez rozwój gospodarczo-społeczny” możliwy jest do osiągnięcia po zrealizowaniu celów operacyjnych.

Cele operacyjne

Cele operacyjne, są to te cele które przyczyniają się do zrealizowania celu głównego:

- Lepsza infrastruktura techniczna,
- Promocja powiatu,
- Infrastruktura społeczna,
- Gospodarka,
- Bezpieczeństwo.

5.25. Strategia Rozwoju Gminy Uchanie.

Cel strategiczny

Strategiczny cel rozwoju gminy Uchanie określony jako:

„Rozwinięta gospodarka rolno-przetwórcza w oparciu o potencjał ludzki oraz istniejącą bazę surowcową i techniczną” możliwy jest do osiągnięcia po zrealizowaniu celów operacyjnych.

Cele operacyjne

Cele operacyjne, są to te cele, które przyczyniają się do zrealizowania celu głównego:

Lepsza infrastruktura techniczna, w tym:

- istnienie możliwości zgazyfikowania gminy,
- dobry stan dróg,
- rozbudowana sieć kanalizacyjna gminy,
- gmina zwodociągowana,
- istnieje wysypisko śmieci,
- melioracja gruntów,
- gmina wyposażona w obiekty sportowe,
- poprawa jakości usług medycznych,
- wprowadzenie nauki języków obcych,
- istnienie grup producenckich,
- promocja gminy,
- aktywność mieszkańców,
- istnieją gospodarstwa agroturystyczne,

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

- większa powierzchnia gospodarstw,
- scalone grunty,
- lepszy dostęp do środków finansowych.

Strategia Rozwoju Gminy Ukeńskie na lata 2007-2015

Matryca logiczna

NAZWA DOKUMENTU	GŁÓWNE CELE, PRIORYTETY	WIZJA	MISJA	CELE STRATEGICZNE			
				I	II	III	IV
Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007 – 2015	Podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców Polski: poszczególnych obywateli i rodzin.	+	+	+			
Narodowa Strategia Spójności 2007-2013	Podjęcie i uruchomienie przedsięwzięć, które zapewnią utrzymanie gospodarki na ścieżce wysokiego wzrostu, w następstwie wzmocnienia konkurencyjności regionów i przedsiębiorstw.	+	+	+			
Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego na lata 2007-2013	Wzrost konkurencyjności polskich regionów, poprzez wsparcie obszarów wymagających aktywizacji i zagrożonych marginalizacją.	+	+	+			+
Koncepcja Polityki Przestrzennej Zagospodarowania Kraju	Wykorzystanie dobrze wykształconej policentrycznej struktury funkcjonalno-przestrzennej kraju do dynamizacji rozwoju Polski i przełamanie w ten sposób jej zapóźnienia cywilizacyjnego.	+					+
PO Infrastruktura i Środowisko	Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej, mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski.	+	+			+	
PO Kapitał Ludzki	Umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału zasobów ludzkich poprzez wzrost zatrudnienia i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego.		+	+			
PO Innowacyjna Gospodarka	Rozwój polskiej gospodarki w oparciu o innowacyjne przedsiębiorstwa.	+	+	+			+
PO Europejskiej Współpracy Terytorialnej	Wspieranie, promocja i realizacja wspólnych projektów o charakterze międzynarodowym na terytorium całej Unii Europejskiej.	+	+				+

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

NAZWA DOKUMENTU	GŁÓWNE CELE, PRIORYTETY	WIZJA	MISJA	CELE STRATEGICZNE			
				I	II	III	IV
Strategia Długofalowego Rozwoju Sektora Mieszkaniowego 2005- 2025	Maksymalne zbliżenie poziomu zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych obywateli do obecnego poziomu średniej całej UE w okresie do 2025 r.	+		+			
Strategia Wdrażania w Polsce Zintegrowanej Polityki Produktowej	Poprawa efektywności wykorzystania zasobów oraz lepsze zarządzanie surowcami i odpadami.	+	+				
Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych 2003-2010	Wprowadzenie w odpowiednich aktach prawnych uproszczonych procedur podejmowania przedsięwzięć inwestycyjnych w zakresie modernizacji oczyszczalni ścieków.	+				+	
Polityka Ekologiczna Państwa 2007-2010	Stosowanie tzw. dobrych praktyk gospodarowania i systemów zarządzania środowiskowego, które pozwalają kojarzyć efekty gospodarce z efektami ekologicznymi.	+				+	
Polityka Leśna Państwa	Wyznaczenie kompleksu działań kształtujących stosunek człowieka do lasu, zmierzających do zachowania w zmieniającej się rzeczywistości wielofunkcyjności lasów.	+				+	
Polityka Energetyczna Polski do 2025 roku	Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju.	+				+	
Strategia Rozwoju Edukacji Narodowej 2007-2013	Podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa.	+				+	
Strategia Gospodarki Wodnej (do 2020r.)	Określenie podstawowych kierunków rozwoju gospodarki wodnej do roku 2020 oraz sprecyzowanie działań umożliwiających realizację konstytucyjnej zasady zrównoważonego rozwoju w gospodarowaniu wodami.		+			+	
Krajowa Strategia Ochrony i Umiarowanego Użytkowania Różnorodności Biologicznej	Zachowanie całego rodzimego bogactwa przyrodniczego oraz zapewnienie trwałości i możliwości rozwoju wszystkich poziomów jego organizacji.						
Narodowa Strategia Rozwoju Kultury 2004-2020	Zrównoważenie rozwoju kultury w regionach.	+	+			+	
Strategia Rozwoju Sportu (2007- 2015 r.)	Aktywne i sprawne społeczeństwo.	+	+			+	

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

NAZWA DOKUMENTU	GŁÓWNE CELE, PRIORYTETY	WIZJA	MISJA	CELE STRATEGICZNE			
				I	II	III	IV
Strategia Rozwoju Transportu (2007 - 2013)	Zdecydowana poprawa jakości systemu transportowego, jego rozbudowa zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.	+					+
Strategia kierunkowa rozwoju informatyzacji Polski do roku 2013	Zlikwidowanie zjawiska „wykluczenia cyfrowego” w zagrożonych grupach społecznych i obszarach geograficznych.	+			+		
Regionalny Program Operacyjny (RPO) dla województwa lubelskiego na lata 2007-2013	Lubelski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 – 2013 jest podstawowym dokumentem operacyjnym służącym realizacji polityki rozwoju regionu. Łączy on w sobie założenia Narodowej Strategii Spójności oraz potrzeby i aspiracje mieszkańców wynikające ze specyfiki i wewnętrznej potencjału Województwa Lubelskiego.	+	+	+	+	+	+
Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego 2007-2020	Na posiedzeniu w dniu 18 października 2004 r. Sejmik Województwa Lubelskiego podjął Uchwałę o przystąpieniu do opracowania zaktualizowanej "Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006-2020".	+	+	+	+	+	+
Strategia Rozwoju Powiatu Hrubieszowskiego na lata 1999-2015	Cel strategiczny Strategiczny cel rozwoju powiatu hrubieszowskiego określony jako: „Poprawa warunków życia mieszkańców powiatu hrubieszowskiego poprzez rozwój gospodarczo-społeczny” możliwy jest do osiągnięcia po zrealizowaniu celów operacyjnych.	+	+	+	+	+	+
Strategia Rozwoju Gminy Uchanie	Cel strategiczny Strategiczny cel rozwoju gminy Uchanie określony jako: „Rozwinięta gospodarka rolno-przetwórcza w oparciu o potencjał ludzki oraz istniejącą bazę surowcową i techniczną” możliwy jest do osiągnięcia po zrealizowaniu celów operacyjnych.	+	+	+	+	+	+

Rozdział VI

Delimitacja obszarów rozwojowych

6.1. Definicja delimitacji

Delimitacja (delimitation), to metoda podziału obszaru rozwojowego gminy Uchanie dla realizacji zadań inwestycyjnych i społecznych w latach 2007 – 2015, przeprowadzona na podstawie analizy dokumentów strategicznych gminy Uchanie, powiatu hrubieszowskiego, województwa lubelskiego i kraju, oceny aktualnej sytuacji społeczno – gospodarczej gminy Uchanie obejmującej zagospodarowanie przestrzenne, infrastrukturę techniczną, gospodarkę i sferę społeczną oraz wskazania możliwości finansowych budżetu gminy i dostępnych funduszy zewnętrznych, w tym UE i EOG.

Delimitacja uwzględnia trzy aspekty:

- aspekt przestrzenno – urbanistyczny,
- aspekt ekonomiczny,
- aspekt społeczny.

Strategia rozwoju gminy swoim zasięgiem obejmuje obszar całej gminy, w jej granicach administracyjnych.

W skład gminy wchodzi sołectwa: Aurelin, Białowody, Bokinia, Czyżowice, Dębina Kol., Drohicznany, Feliksów Kol., Gliniska, Jarosławiec, Lepieszów, Łuszczów, Łuszczów Kol., Marysin, Miedniki, Mojsławice, Mojsławice Kol., Odletajka, Pielaki, Putnowice Górne, Rozkoszówka, Staszic, Teratyn, Uchanie, Uchanie Kol., Wola Uchańska, Wysokie.

6.2. Kryteria wyboru

Kryteria dotyczące delimitacji zostały określone na podstawie Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dn. 8 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Artykuł 45

Przepisy dodatkowe mające zastosowanie do instrumentów inżynierii finansowej innych niż fundusze powiernicze i fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich

Instrumenty inżynierii finansowej inne niż fundusze powiernicze i fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich inwestują w przedsiębiorstwa, przede wszystkim MŚP. Takie

inwestycje mogą być dokonywane tylko na etapie ich powstawania, wczesnej działalności (włącznie z kapitałem na rozruch) lub przy rozszerzaniu działalności tych przedsiębiorstw, i tylko w działania, które osoby zarządzające instrumentami inżynierii finansowej oceniają jako potencjalnie gospodarczo rentowne.

Nie inwestują one w przedsiębiorstwa, które znajdują się w trudnej sytuacji w rozumieniu Wytycznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw od dnia 10 października 2004.

Artykuł 46

Przepisy dodatkowe mające zastosowanie do funduszy na rzecz rozwoju obszarów miejskich

1. W przypadku, gdy fundusze strukturalne finansują fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich, te drugie inwestują w partnerstwa publiczno-prywatne lub inne projekty objęte zintegrowanym planem zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich. Takie partnerstwa publiczno-prywatne lub inne projekty nie obejmują tworzenia i rozwoju instrumentów finansowych, takich jak kapitał podwyższonego ryzyka, fundusze pożyczkowe i gwarancyjne.

2. Do celów ust. 1 fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich inwestują za pomocą kapitału własnego, pożyczek lub gwarancji.

Projekty miejskie otrzymujące dofinansowanie z programu operacyjnego mogą być wspierane również przez fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich.

3. Jeżeli fundusze strukturalne finansują fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich, te drugie nie mogą być wykorzystane do ponownego finansowania wydatków związanych z nabyciem własności lub udziału w już zakończonych projektach.

Artykuł 47

Działania w zakresie mieszkalnictwa

1. Obszary objęte operacjami w zakresie mieszkalnictwa, o których mowa w art. 7 ust. 2 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 spełniają co najmniej trzy z następujących kryteriów, w tym dwa kryteria spośród tych wymienionych w lit. od a) do h):

a) wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia;

b) wysoka stopa długotrwałego bezrobocia;

c) niekorzystne trendy demograficzne;

d) niski poziom wykształcenia, wyraźny deficyt kwalifikacji i wysoki wskaźnik przerywania skolaryzacji;

e) wysoki poziom przestępczości i wykroczeń;

f) szczególnie wysoki stopień degradacji środowiska;

g) niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej;

h) wysoka liczba imigrantów, grup etnicznych i mniejszościowych lub uchodźców;

i) porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego;

j) niski poziom wydajności energetycznej budynków.²

Przy delimitacji obszarów problemowych przyjęto następujące kryteria:

1. stopa bezrobocia,

² Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dn. 8 grudnia 2006 r.

2. poziom wykształcenia,
3. poziom płac,
4. warunki mieszkaniowe,
5. poziom ubóstwa,
6. trendy demograficzne,
7. przedsiębiorczość,
8. infrastruktura techniczna,
9. wskaźniki dochodów podatkowych dla poszczególnych gmin, powiatów i województw na 2007 r.

Porównano ze sobą wskaźniki dla Polski, województwa lubelskiego, powiatu hrubieszowskiego i gminy Uchanie. Trendy opisano za pomocą oznaczeń:

- ↓ - zjawisko negatywne,
- ↑ - zjawisko pozytywne,
- = - zjawisko neutralne.

STOPA BEZROBOCIA

W tabeli nr 6.1. przedstawiono poziom bezrobocia w ostatnich trzech latach tj. w okresie od 2004 do 2006 roku, w podziale na województwa.

W województwie lubelskim na przestrzeni lat 2004 – 2006 bezrobocie zmalało z poziomu: 17,8% w roku 2004, poprzez 17% w roku 2005 do poziomu 15,5% w roku 2006. Pozwoliło to na zajęcie 7 miejsca w Polsce pod względem stopy bezrobocia [gdzie pierwsza pozycja to najniższa stopa bezrobocia w Polsce].

Tab.6.1. KLASYFIKACJA WOJEWÓDZTW WEDŁUG STOPY BEZROBOCIA W LATACH 2004 - 2006³

Województwo	31.12.2006			31.12.2005			31.12.2004		
	Liczba bezrobotnych	Stopa bezrobocia	miejsce wartości stopy bezrobocia licząc od najniższej	Liczba bezrobotnych	Stopa bezrobocia	miejsce wartości stopy bezrobocia licząc od najniższej	Liczba bezrobotnych	Stopa bezrobocia	miejsce wartości stopy bezrobocia licząc od najniższej
POLSKA	2 309 410	14,9		2 773 000	17,6		2 999 601	19,0	
Dolnośląskie	185 417	16,8	11	233 352	20,6	11	257 129	22,4	12
Kujawsko - pomorskie	160 061	19,3	13	188 021	22,3	13	199 566	23,6	13
Lubelskie	141 763	15,5	7	156 832	17,0	6	164 752	17,8	6
Lubuskie	72 816	19,3	13	89 151	23,0	14	99 389	25,6	14

³ <http://www.pup.rzeszów.pl>

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

Województwo	31.12.2006			31.12.2005			31.12.2004		
	Liczba bezrobotnych	Stopa bezrobocia	miejsce wartości stopy bezrobocia licząc od najniższej	Liczba bezrobotnych	Stopa bezrobocia	miejsce wartości stopy bezrobocia licząc od najniższej	Liczba bezrobotnych	Stopa bezrobocia	miejsce wartości stopy bezrobocia licząc od najniższej
Łódzkie	160 698	14,8	6	198 429	17,9	7	218 281	19,5	8
Małopolskie	145 261	11,4	1	178 067	13,8	1	193 579	15,0	2
Mazowieckie	285 612	11,9	3	332 525	13,8	1	352 946	14,7	1
Opolskie	60 058	16,3	9	69 396	18,7	9	74 553	20,0	9
Podkarpackie	145 246	16,5	10	163 956	18,5	8	170 293	19,1	7
Podlaskie	61 773	13,3	5	73 193	15,6	5	76 125	16,1	4
Pomorskie	125 951	15,5	7	159 900	19,2	10	179 658	21,4	10
Śląskie	229 819	12,8	4	281 280	15,5	4	309 704	16,9	5
Świętokrzyskie	99 406	17,8	12	117 754	20,6	11	126 322	22,0	11
Warmińsko - mazurskie	127 574	23,7	16	150 910	27,2	16	162 361	29,2	16
Wielkopolskie	169 089	11,8	2	211 420	14,6	3	232 251	15,9	3
Zachodnio-pomorskie	138 866	21,7	15	168 814	25,6	15	182 692	27,5	15

Jeżeli chodzi o kształtowanie się stopy bezrobocia powiatów w województwie lubelskim, w tym także bezrobocia w powiecie hrubieszowskim, przedstawia tę sytuację tabela nr 6.2.

Jak widać stopa bezrobocia zmniejszyła się o trzy punkty procentowe z poziomu 16,6% do 13,6%.

Tab.6.2. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI ORAZ STOPA BEZROBOCIA⁴

POZIOM BEZROBOCIA W WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM I POSZCZEGÓLNYCH POWIATACH	BEZROBOTNI W TYŚ GRUDZIEŃ 2006	STOPA BEZROBOCIA GRUDZIEŃ 2006	BEZROBOTNI W TYŚ GRUDZIEŃ 2005	STOPA BEZROBOCIA GRUDZIEŃ 2005
LUBELSKIE	141,7	15,5%	156,8	17%
Podregion chełmsko - zamojski	49,677	17,2%	53,131	18,4%
Biłgorajski	7,025	12,2%	5,759	14,6%
Chełmski	7,190	24,5%	8,165	22,3%
Hrubieszowski	5,960	18,8%	5,492	17,5%
Krasnostawski	5,719	13,9%	4,580	16,9%
Tomaszowski	7,591	18,9%	7,268	18,1%
Zamojski	7,987	15,1%	7,250	16,5%
m. Chełm	6,082	23,4%	5,933	24,2%
m. Zamość	5,577	17,6%	5,230	18,9%

⁴ www.stat.gov.pl

Przedstawione powyżej dane z Urzędu Statystycznego w Lublinie pozwoliły na stworzenie matrycy [tab. nr 6.3] porównującej stopę bezrobocia na przestrzeni lat 2005 – 2006 w gminie Uchanie w porównaniu do powiatu hrubieszowskiego, województwa lubelskiego i Polski.

TAB.6.3. STOPA BEZROBOCIA – PORÓWNANIE

R O K	Wskaźnik	Polska	Województwo lubelskie	Powiat hrubieszowski	Gmina Uchanie w stosunku do:		
					Polski	województwa	powiatu
2005	Stopa bezrobocia	17,6	18,5	17,5	↑	↑	↑
	Liczba osób bezrobotnych	2 773 000	163 956	5492	-	-	-
2006	Stopa bezrobocia	14,9	15,5	18,8	↑	↑	↑
	Liczba osób bezrobotnych	2 310 900	141 763	5960	-	-	-

TAB.6.4. STRUKTURA BEZROBOTNYCH W GMINIE UCHANIE

Wyszczególnienie	Kobiety pracujące	Mężczyźni pracujący	Bezrobotni zarejestrowani		
			Kobiety	Mężczyźni	Z prawem do zasiłku
2006	146	148	163	230	20

WYKSZTAŁCENIE

W województwie lubelskim funkcjonują 24 szkoły wyższe (m.in. Katolicki Uniwersytet Lubelski, Akademia Medyczna w Lublinie, Akademia Rolnicza w Lublinie, Politechnika Lubelska, Wyższa Szkoła Oficerska Sił Powietrznych w Dęblinie, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Zamościu). Pomimo tego nadal zauważalny jest deficyt ludności z wykształceniem wyższym i średnim, szczególnie na terenach wiejskich. GUS nie prowadzi rejestru osób z wyższym wykształceniem dla poszczególnych gmin i powiatów (szczegółowe dane pochodzą ze spisu powszechnego z 2002 roku), ale można przyjąć, iż wskaźniki dotyczące wykształcenia, mimo, iż zmieniły swoje wartości, zachowały relacje porównywanymi jednostkami administracyjnymi. Zatem wskaźnik wykształcenia w gminie Uchanie jest w stosunku do średniego poziomu wykształcenia w Polsce i województwie lubelskim niższy na poziomie wykształcenia wyższego, policealnego i średniego. Ten wskaźnik jest również znacznie niższy niż w krajach UE (UE=25), gdzie ilość osób z wyższym i średnim wykształceniem jest zdecydowanie wyższa i wynosi odpowiednio: 24,1% oraz 46,3%, a np. w Irlandii: 39,4% oraz 26,7%, a w Niemczech 25,6% oraz 57,2%⁵.

⁵ Źródło: European Competitiveness Report 2002

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

Tab.6.5. WSKAŹNIK WYKSZTAŁCENIA – STAN NA 2002 ROK.

Wskaźnik wykształcenia	Polska	Województwo lubelskie	Powiat hrubieszowski	Gmina Uchanie ⁶	Gmina Uchanie w stosunku do:	
					Polski	województwa
Wyższe	10,08	9,43	bd	2,93	↓	↓
Policealne	3,22	3,51	bd	1,96	↓	↓
Średnie	28,90	27,72	bd	21,40	↓	↓
Zasadnicze zawodowe	23,72	20,34	bd	19,87	↓	↓
Podstawowe	30,37	33,64	bd	48,82	↑	↑
Niepełne podstawowe i bez wykształcenia	3,71	5,37	bd	5,02	↑	↓

Źródło: Bank Danych Regionalnych

Tab.6.6. LICZBA SZKÓŁ W KRAJU, WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM, POWIECIE HRUBIESZOWSKIM I GMINIE UCHANIE I WSKAŹNIK LICZBY SZKÓŁ NA 1000 MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM – STAN NA 2006 ROK.

SZKOŁY	POLSKA		WOJ. LUBELSKIE		POWIAT HRUBIESZOWSKI		GMINA UCHANIE	
	ilość szkół	wskaźnik liczby szkół na 1000 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym	ilość szkół	wskaźnik liczby szkół na 1000 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym	ilość szkół	wskaźnik liczby szkół na 1000 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym	ilość szkół	wskaźnik liczby szkół na 1000 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym
PODSTAWOWE	13725	2,28	1111	3,11	50	0,73	4	0,80
GIMNAZJA	6256	1,04	420	1,18	18	0,26	1	0,20
ŚREDNIE ZAWODOWE	1394	0,23	94	0,26	4	0,06	0	0
LICEA	2416	0,40	163	0,46	3	0,04	0	0
POLICEALNE	739	0,12	67	0,19	2	0,03	0	0

Źródło: „Województwo lubelskie. Podregiony, powiaty, gminy” Urząd Statystyczny w Lublinie, Lublin 2006, BDR, Urząd Gminy Uchanie.

Wskaźniki liczby wszystkich wymienionych rodzajów szkół na 1000 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym w gminie Uchanie są niższe od odpowiednich wskaźników dotyczących powiatu, województwa i kraju.

⁶ Źródło: Urząd Gminy Uchanie

POZIOM PŁAC

Tab.6.7. ZESTAWIENIE POZIOMU PŁAC W LATACH: 2005, 2006

ROK	Wskaźnik	Polska	Województwo lubelskie	Powiat hrubieszowski	Gmina Uchanie w stosunku do:		
					Polski	województwa	powiatu
2006	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ogółem	2 636,81	2 290,60	2 038,50	↓	↓	=
	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w %	100	86,9	77,3			
2005	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ogółem	2 506,93	2 180,18	1 930,36	↓	↓	=
	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w %	100	87	77,0			

Źródło: Bank Danych Regionalnych

Jak widać, poziom dochodów ludności gminy Uchanie jest niższy w stosunku do przeciętnego poziomu dochodów ludności kraju i do województwa lubelskiego. W porównaniu do powiatu hrubieszowskiego zjawisko ma charakter neutralny.

WARUNKI MIESZKANIOWE

Warunki mieszkaniowe mieszkańców gminy Uchanie w porównaniu do powiatu, województwa i kraju.

Tab.6.8. WARUNKI MIESZKANIOWE

ROK	Wskaźnik ⁷	POLSKA ⁸	Województwo lubelskie	Powiat hrubieszowski	Gmina Uchanie	Gmina Uchanie w stosunku do:		
						Polski	województwa	powiatu
2005	Liczba mieszkań	12 776 140	700 754	22 132	1 634	-	-	-
	Stosunek liczby mieszkań do liczby mieszkańców	0,335	0,32	0,32	0,31	↓	↓	↓
	Izby	47 122 164	2 609 437	80 696	5 872	-	-	-
	Stosunek liczby izb do liczby mieszkańców	1,23	1,19	1,15	1,14	↓	↓	↓
	Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	885 061	51 484	1 663,4	132,7	-	-	-

⁷ www.stat.gov.pl

⁸ Mały Rocznik Statystyczny Polski 2006

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

ROK	Wskaźnik ⁷	POLSKA ⁸	Wojewódz two lubelskie	Powiat hrubieszowski	Gmina Uchanie	Gmina Uchanie w stosunku do:		
						Polski	województwa	powiatu
	Stosunek powierzchni użytkowej mieszkań w tys. m ² do liczby mieszkańców	0,023	0,024	0,023	0,025	↑	↑	↑
	Przeciętna liczba izb w mieszkaniu	3,69	3,72	3,65	3,59	↑	↑	↑
	Przeciętna liczba osób na jedno mieszkanie	2,99	3,12	3,12	3,08	↓	↓	↓
	Przeciętna liczba osób na jedną izbę	0,810	0,838	0,86	0,86	↑	↑	=
	Przeciętna powierzchnia w m ² jednego mieszkania	69,3	73,5	75,2	81,2	↑	↑	↑
	Przeciętna powierzchnia w m ² na 1 osobę	23,2	23,5	24,1	26,4	↑	↑	↑

Przeważająca część wskaźników dotyczących gminy Uchanie w porównaniu do odpowiednich wskaźników charakteryzujących powiat hrubieszowski, województwo lubelskie i Polskę ma wartości pozytywne.

Negatywnie przedstawia się stosunek liczby mieszkań do liczby mieszkańców, stosunek liczby izb do liczby mieszkańców.

UBÓSTWO

Wysoki poziom ubóstwa oraz trudne warunki mieszkaniowe, niska zasobność społeczeństwa, nadal zbyt mała aktywność gospodarcza i chęć poszukiwania nowych źródeł dochodów. Tak w skrócie można opisać sytuację w województwie lubelskim. Poniżej szczegółowa statystyka związana z tym tematem.

Tab.6.9. ODSETEK OSÓB W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM WEDŁUG MIEJSCA ZAMIESZKANIA W 2002 R.

Miejsce zamieszkania	Odsetek osób w gospodarstwach domowych znajdujących się poniżej			
	minimum egzystencji		ustawowej granicy ubóstwa	
	w %	ogółem=100	w %	ogółem=100
Ogółem	11,1	100	18,5	100
Miasta razem	7,0	63	12,2	66
o liczbie mieszkańców:				
500 tys. i więcej	2,5	23	5,0	27
200-500 tys.	5,3	48	9,0	49
100-200 tys.	7,0	63	12,1	65
20-100 tys.	7,5	68	13,9	75
20 tys. i mniej	11,4	103	18,6	101
Wieś	17,4	157	27,9	148
Województwa:				

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

Dolnośląskie	12,1	109	19,5	104
Kujawsko-pomorskie	10,8	97	17,9	95
Lubelskie	13,4	121	21,2	113
Lubuskie	9,8	88	17,2	91
Łódzkie	9,7	87	15,8	84
Małopolskie	10,8	97	18,9	101
Mazowieckie	8,5	77	15,3	83
Opolskie	10,2	92	17,9	97
Podkarpackie	16,3	147	25,4	137
Podlaskie	11,6	105	20,0	108
Pomorskie	13,0	117	19,7	106
Śląskie	8,1	73	14,0	76
Świętokrzyskie	13,4	121	23,1	125
Warmińsko-mazurskie	16,8	151	26,1	141
Wielkopolskie	10,3	93	18,3	99
Zachodniopomorskie	13,0	117	19,1	103

Źródło: BILANS ISTNIEJĄCYCH BADAŃ I ANALIZ OCENIAJĄCYCH POZIOM UBÓSTWA I ZAGROŻENIA WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM ORAZ KIERUNKI DALSZYCH ANALIZ, Raport Grupy nr 1 Zespołu Zadaniowego ds. Reintegracji Społecznej Ministerstwo Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2004

Tab.6.10. STOPA UBÓSTWA SKRAJNEGO W POSZCZEGÓLNYCH WOJEWÓDZTWACH

Województwa:	Stopa ubóstwa skrajnego w 2002 r.	Poziom PKB na jednego mieszkańca*
	Polska ogółem=100	
Dolnośląskie	109	101,7
Kujawsko-pomorskie	98	90,4
Lubelskie	121	70,1
Lubuskie	89	88,8
Łódzkie	88	90,2
Małopolskie	98	86,4
Mazowieckie	77	155,9
Opolskie	92	81,2
Podkarpackie	147	71,4
Podlaskie	105	75,6
Pomorskie	118	99,3
Śląskie	73	109,1
Świętokrzyskie	121	76,4
Warmińsko-mazurskie	152	72,4
Wielkopolskie	93	106,2
Zachodniopomorskie	118	99,2

Źródło: BILANS ISTNIEJĄCYCH BADAŃ I ANALIZ OCENIAJĄCYCH POZIOM UBÓSTWA I ZAGROŻENIA WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM ORAZ KIERUNKI DALSZYCH ANALIZ, Raport Grupy nr 1 Zespołu Zadaniowego ds. Reintegracji Społecznej Ministerstwo Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2004

Analizując dane dotyczące zagrożenia ubóstwem w ujęciu terytorialnym należy pamiętać o dużym zróżnicowaniu sytuacji w obrębie poszczególnych województw, w tym różnic w sytuacji mieszkańców dużych aglomeracji miejskich oraz wsi i małych miasteczek, w tym gminy Uchanie.

Powyższe wskaźniki jednoznacznie wskazują województwo lubelskie, jako jedno z biedniejszych w kraju. Podobna sytuacja ma miejsce w powiecie hrubieszowskim i w samej gminie Uchanie.

TRENDY DEMOGRAFICZNE

Tab.6.11. LUDNOŚĆ W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM, PRODUKCYJNYM I POPRODUKCYJNYM WEDŁUG PŁCI.

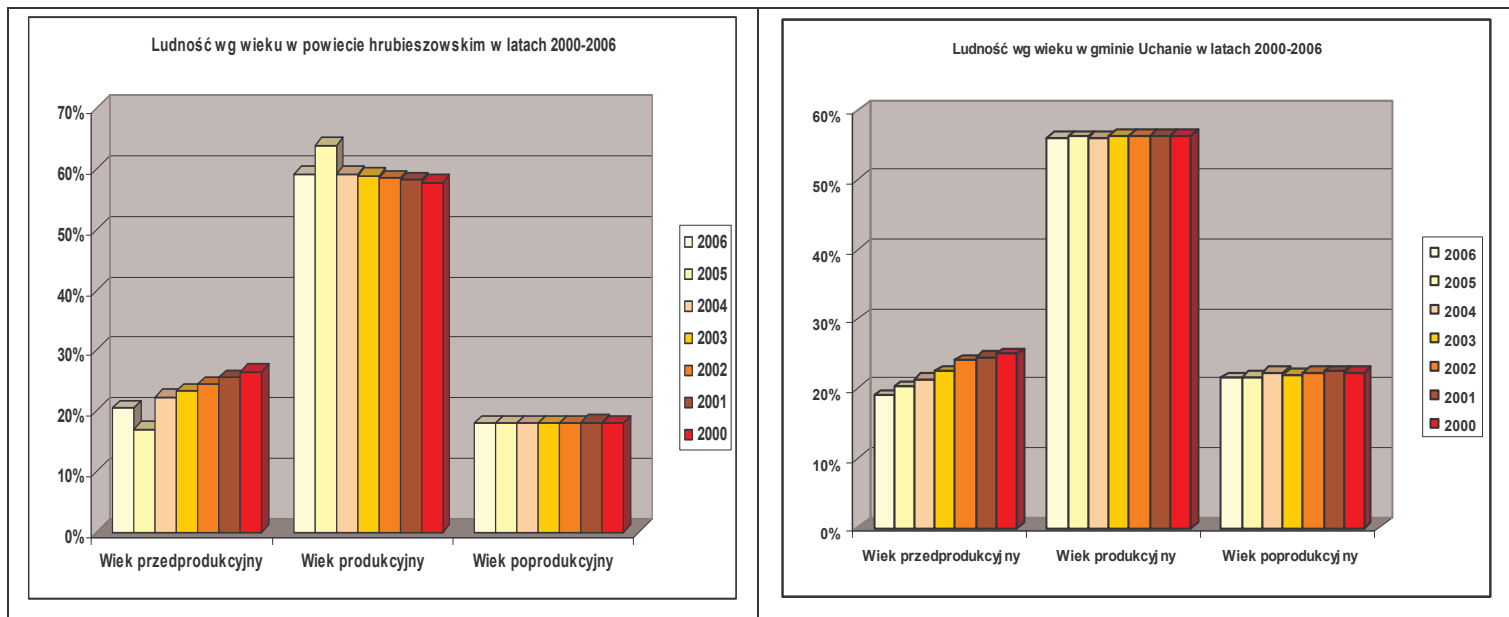
Wyszczególnienie	Kobiety			Mężczyźni			
	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny	
2006	Powiat hrubieszowski ogółem	7 037	19 355	8 440	7 365	21 997	4 204
	Gmina Uchanie ogółem	474	1 294	705	501	1 586	397
2005	Powiat hrubieszowski ogółem	5 822	21 032	8 353	6 061	23 687	4 178
	Gmina Uchanie ogółem	509	1 291	709	532	1 593	398
2004	Powiat hrubieszowski ogółem	7 603	19 325	8 377	7 977	22 036	4 158
	Gmina Uchanie ogółem	537	1 284	727	556	1 592	418
2003	Powiat hrubieszowski ogółem	7 948	19 212	8 414	8 364	22 001	4 153
	Gmina Uchanie ogółem	556	1 299	726	594	1 596	407
2002	Powiat hrubieszowski ogółem	8 302	19 079	8 470	8 785	21 847	4 166
	Gmina Uchanie ogółem	590	1 279	747	641	1 614	401
2001	Powiat hrubieszowski ogółem	8 712	18 988	8 541	9 158	21 754	4 174
	Gmina Uchanie ogółem	606	1 279	752	651	1 618	401
2000	Powiat hrubieszowski ogółem	9 029	18 871	8 506	9 555	21 556	4 133
	Gmina Uchanie ogółem	623	1 276	750	661	1 611	397

Źródło: Bank Danych Regionalnych www.stat.gov.pl, dane z Urzędu Gminy Uchanie

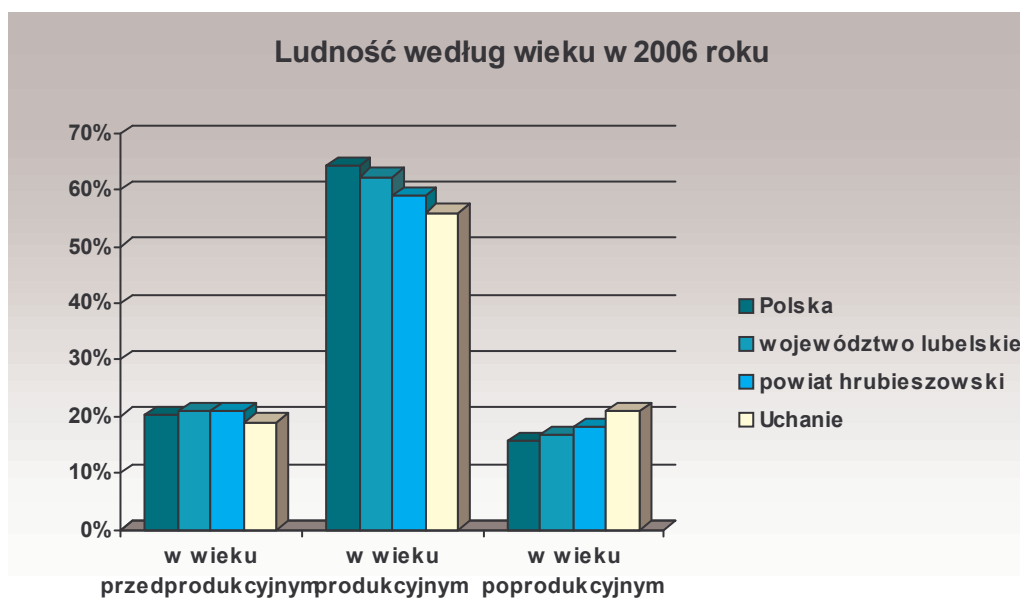
Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

Dane liczbowe z tabeli nr 6.11. zostały przedstawione na poniższych wykresach.

Ludność według wieku w gminie Uchanie w latach 2000-2006 w porównaniu z powiatem hrubieszowskim.

Powyższy wykres ilustruje pozytywne perspektywy dla rozwoju gminy, ponieważ można zauważyć wzrost liczby społeczeństwa gminy Uchanie w wieku przedprodukcyjnym i stagnacją liczby osób w wieku poprodukcyjnym.

Ludność według wieku w gminie Uchanie w porównaniu do powiatu, województwa i kraju.

W gminie Uchanie można zauważyć niższy w porównaniu z krajem, województwem i powiatem odsetek osób w wieku produkcyjnym oraz wyższy w wieku poprodukcyjnym.

Tab.6.12. RUCH NATURALNY W GMINIE UCHANIE

	Wyszczególnienie	Urodzenia żywe	Zgony	Małżeństwa
2006	1. Sołectwo Aurelin	1	2	2
	2. Sołectwo Białowody	2	3	3
	3. Sołectwo Bokinia	2	1	3
	4. Sołectwo Chyżowice	2	3	4
	5. Sołectwo Dębina Kol.	0	1	0
	6. Sołectwo Drohiczano	3	6	7
	7. Sołectwo Feliksów Kol.	0	3	1
	8. Sołectwo Gliniska	2	1	1
	9. Sołectwo Jarosławiec	2	7	8
	10. Sołectwo Lemieszów	0	2	0
	11. Sołectwo Łuszczów	1	0	0
	12. Sołectwo Łuszczów Kol.	1	0	1
	13. Sołectwo Marysin	4	1	1
	14. Sołectwo Miedniki	1	2	1
	15. Sołectwo Mojsławice	2	4	3
	16. Sołectwo Mojsławice Kol.	0	4	0
	17. Sołectwo Odletajka	0	2	1
	18. Sołectwo Pielaki	1	5	3
	19. Sołectwo Putnowice Górne	2	1	1
	20. Sołectwo Rozkoszówka	3	13	5
	21. Sołectwo Staszic	5	1	1
	22. Sołectwo Teratyn	0	4	9
	23. Sołectwo Teratyn Kol.	0	1	2
	24. Sołectwo Uchanie	9	5	6
	25. Sołectwo Uchanie Kol.	0	0	0
	26. Wola Uchańska	1	7	0
	27. Sołectwo Wysokie	1	1	1
	Gmina Uchanie	45	80	64
2005	1. Sołectwo Aurelin	0	3	0
	2. Sołectwo Białowody	3	5	4
	3. Sołectwo Bokinia	3	1	1
	4. Sołectwo Chyżowice	4	10	4
	5. Sołectwo Dębina Kol.	0	0	0
	6. Sołectwo Drohiczano	1	6	3
	7. Sołectwo Feliksów Kol.	1	3	1
	8. Sołectwo Gliniska	3	0	2
	9. Sołectwo Jarosławiec	6	10	3
	10. Sołectwo Lemieszów	0	1	0
	11. Sołectwo Łuszczów	1	0	1
	12. Sołectwo Łuszczów Kol.	0	0	1
	13. Sołectwo Marysin	1	2	2
	14. Sołectwo Miedniki	2	1	0
	15. Sołectwo Mojsławice	3	1	2
	16. Sołectwo Mojsławice Kol.	1	2	0
	17. Sołectwo Odletajka	1	4	2
	18. Sołectwo Pielaki	3	3	2
	19. Sołectwo Putnowice Górne	1	3	2
	20. Sołectwo Rozkoszówka	5	3	9
	21. Sołectwo Staszic	0	1	3
	22. Sołectwo Teratyn	3	6	5
	23. Sołectwo Teratyn Kol.	3	1	0
	24. Sołectwo Uchanie	4	9	6
	25. Sołectwo Uchanie Kol.	0	0	0
	26. Wola Uchańska	0	2	5

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

Wyszczególnienie		Urodzenia żywe	Zgony	Małżeństwa
2004	27. Sołectwo Wysokie	1	2	2
	Gmina Uchanie	50	79	60
2003	1. Sołectwo Aurelin	1	2	0
	2. Sołectwo Białowody	1	2	8
	3. Sołectwo Bokinia	0	3	1
	4. Sołectwo Chyżowice	1	2	5
	5. Sołectwo Dębina Kol.	0	1	0
	6. Sołectwo Drohiczano	2	1	3
	7. Sołectwo Feliksów Kol.	2	0	0
	8. Sołectwo Gliniska	3	0	2
	9. Sołectwo Jarosławiec	3	3	4
	10. Sołectwo Lemieszów	0	1	0
	11. Sołectwo Łuszczów	0	1	1
	12. Sołectwo Łuszczów Kol.	1	0	0
	13. Sołectwo Marysin	2	0	0
	14. Sołectwo Miedniki	0	1	5
	15. Sołectwo Mojsławice	2	0	1
	16. Sołectwo Mojsławice Kol.	1	0	1
	17. Sołectwo Odletajka	2	2	0
	18. Sołectwo Pielaki	1	1	0
	19. Sołectwo Putnowice Górne	0	1	0
	20. Sołectwo Rozkoszówka	3	4	8
	21. Sołectwo Staszic	1	1	1
	22. Sołectwo Teratyn	4	3	2
	23. Sołectwo Teratyn Kol.	1	1	0
	24. Sołectwo Uchanie	5	4	9
	25. Sołectwo Uchanie Kol.	0	2	0
	26. Wola Uchańska	0	1	2
	27. Sołectwo Wysokie	1	1	0
	Gmina Uchanie	37	38	53
2003	1. Sołectwo Aurelin	0	2	0
	2. Sołectwo Białowody	0	0	1
	3. Sołectwo Bokinia	0	3	0
	4. Sołectwo Chyżowice	6	2	4
	5. Sołectwo Dębina Kol.	0	0	0
	6. Sołectwo Drohiczano	4	2	5
	7. Sołectwo Feliksów Kol.	0	4	0
	8. Sołectwo Gliniska	0	3	2
	9. Sołectwo Jarosławiec	3	6	4
	10. Sołectwo Lemieszów	0	1	0
	11. Sołectwo Łuszczów	0	2	1
	12. Sołectwo Łuszczów Kol.	0	0	1
	13. Sołectwo Marysin	1	0	0
	14. Sołectwo Miedniki	3	2	5
	15. Sołectwo Mojsławice	2	2	1
	16. Sołectwo Mojsławice Kol.	2	3	2
	17. Sołectwo Odletajka	3	0	3
	18. Sołectwo Pielaki	1	2	1
	19. Sołectwo Putnowice Górne	0	2	0
	20. Sołectwo Rozkoszówka	4	11	4
	21. Sołectwo Staszic	1	6	3
	22. Sołectwo Teratyn	2	8	5
	23. Sołectwo Teratyn Kol.	2	2	1
	24. Sołectwo Uchanie	3	15	9
	25. Sołectwo Uchanie Kol.	0	0	0
	26. Wola Uchańska	0	2	0

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

Wyszczególnienie		Urodzenia żywe	Zgony	Małżeństwa
	27. Sołectwo Wysokie	0	2	1
	Gmina Uchanie	37	82	53
2002	1. Sołectwo Aurelin	7	6	0
	2. Sołectwo Białowody	2	6	1
	3. Sołectwo Bokinia	2	2	0
	4. Sołectwo Chyżowice	2	5	9
	5. Sołectwo Dębina Kol.	0	0	0
	6. Sołectwo Drohiczano	2	2	1
	7. Sołectwo Feliksów Kol.	0	5	0
	8. Sołectwo Gliniska	1	5	1
	9. Sołectwo Jarosławiec	4	6	5
	10. Sołectwo Lemieszów	0	1	0
	11. Sołectwo Łuszczów	0	0	1
	12. Sołectwo Łuszczów Kol.	1	2	0
	13. Sołectwo Marysin	3	0	4
	14. Sołectwo Miedniki	1	5	4
	15. Sołectwo Mojsławice	0	3	7
	16. Sołectwo Mojsławice Kol.	0	2	1
	17. Sołectwo Odletajka	2	0	2
	18. Sołectwo Pielaki	0	2	0
	19. Sołectwo Putnowice Górne	0	0	1
	20. Sołectwo Rozkoszówka	4	5	1
	21. Sołectwo Staszic	5	1	2
	22. Sołectwo Teratyn	6	4	1
	23. Sołectwo Teratyn Kol.	2	1	3
	24. Sołectwo Uchanie	6	10	6
	25. Sołectwo Uchanie Kol.	0	0	0
	26. Wola Uchańska	1	4	4
	27. Sołectwo Wysokie	1	1	1
	Gmina Uchanie	45	55	61
2001	1. Sołectwo Aurelin	3	1	1
	2. Sołectwo Białowody	2	3	3
	3. Sołectwo Bokinia	2	3	0
	4. Sołectwo Chyżowice	5	5	4
	5. Sołectwo Dębina Kol.	0	1	0
	6. Sołectwo Drohiczano	5	3	1
	7. Sołectwo Feliksów Kol.	2	1	1
	8. Sołectwo Gliniska	2	2	2
	9. Sołectwo Jarosławiec	6	13	6
	10. Sołectwo Lemieszów	1	2	0
	11. Sołectwo Łuszczów	0	3	3
	12. Sołectwo Łuszczów Kol.	2	1	0
	13. Sołectwo Marysin	1	0	0
	14. Sołectwo Miedniki	1	2	3
	15. Sołectwo Mojsławice	0	1	1
	16. Sołectwo Mojsławice Kol.	4	2	0
	17. Sołectwo Odletajka	2	2	0
	18. Sołectwo Pielaki	3	2	4
	19. Sołectwo Putnowice Górne	0	0	0
	20. Sołectwo Rozkoszówka	3	7	5
	21. Sołectwo Staszic	2	1	0
	22. Sołectwo Teratyn	3	5	5
	23. Sołectwo Teratyn Kol.	1	0	0
	24. Sołectwo Uchanie	4	8	3
	25. Sołectwo Uchanie Kol.	0	0	0
	26. Wola Uchańska	2	3	2

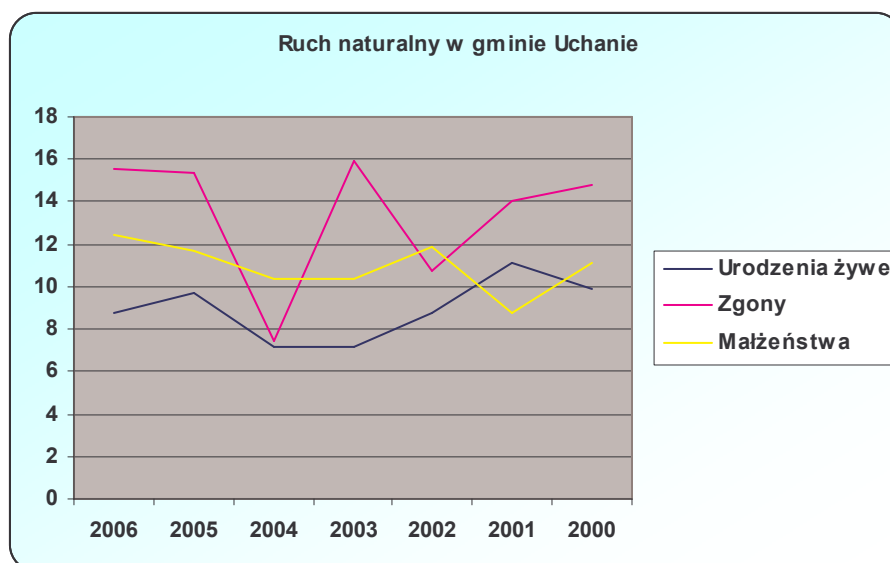

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

Wyszczególnienie		Urodzenia żywe	Zgony	Małżeństwa
	27. Sołectwo Wysokie	1	1	1
	Gmina Uchanie	57	72	45
2000	1. Sołectwo Aurelin	3	2	2
	2. Sołectwo Białowody	1	3	8
	3. Sołectwo Bokinia	5	2	1
	4. Sołectwo Chyżowice	8	3	5
	5. Sołectwo Dębina Kol.	0	0	0
	6. Sołectwo Drohiczano	3	7	8
	7. Sołectwo Feliksów Kol.	0	1	4
	8. Sołectwo Gliniska	0	0	2
	9. Sołectwo Jarosławiec	2	8	3
	10. Sołectwo Lemieszów	2	0	1
	11. Sołectwo Łuszczów	2	0	1
	12. Sołectwo Łuszczów Kol.	0	1	0
	13. Sołectwo Marysin	1	0	0
	14. Sołectwo Miedniki	1	1	1
	15. Sołectwo Mojsławice	5	5	0
	16. Sołectwo Mojsławice Kol.	0	2	0
	17. Sołectwo Odletajka	2	1	0
	18. Sołectwo Pielaki	2	1	1
	19. Sołectwo Putnowice Górne	0	0	1
	20. Sołectwo Rozkoszówka	1	6	8
	21. Sołectwo Staszic	2	6	4
	22. Sołectwo Teratyn	3	10	0
	23. Sołectwo Teratyn Kol.	3	2	2
	24. Sołectwo Uchanie	4	8	2
	25. Sołectwo Uchanie Kol.	0	3	1
	26. Wola Uchańska	1	3	1
	27. Sołectwo Wysokie	0	1	1
	Gmina Uchanie	51	76	57

Źródło: Urząd Gminy Uchanie

Poniższy wykres przedstawia ruch naturalny na 1000 mieszkańców w latach 2000-2006, tzn. urodzenia żywe na 1000 mieszkańców, zgony na 1000 mieszkańców itd.

Ruch naturalny w gminie Uchanie na 1000 mieszkańców.

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

W roku 2006 można zauważyć wzrost liczby zgonów i zawieranych małżeństw, natomiast spadek urodzeń żywych. Z wykresu można wnioskować, iż społeczeństwo w gminie Uchanie starzeje się.

Tab.6.13. MIGRACJE W RUCHU WEWNĘTRZNYM I ZEWNĘTRZNYM W GMINIE UCHANIE.

Wyszczególnienie	Zameldowanie		Wymeldowanie		Saldo migracji	
	W ruchu wewnętrznym	zagranica	W ruchu wewnętrznym	zagranica	W ruchu wewnętrznym	zagranica
1. Sołectwo Aurelin	1		3		-2	
2. Sołectwo Białowody	4		1		3	
3. Sołectwo Bokinia	6		1		5	
4. Sołectwo Chyżowice	7		12		-5	
5. Sołectwo Dębina Kol.	0		0		0	
6. Sołectwo Drohiczano	4		3		1	
7. Sołectwo Feliksów Kol.	12		14		-2	
8. Sołectwo Gliniska	0		3		-3	
9. Sołectwo Jarosławiec	10		5		5	
10. Sołectwo Lemieszów	1		4		-3	
11. Sołectwo Łuszczów	2		4		-2	
12. Sołectwo Łuszczów Kol.	0		5		-5	
13. Sołectwo Marysin	2		6		-4	
14. Sołectwo Miedniki	0		4		-4	
15. Sołectwo Mojsławice	3		3		0	
16. Sołectwo Mojsławice Kol.	0		0		0	
17. Sołectwo Odletajka	2		5		-3	
18. Sołectwo Pielaki	2		2		0	
19. Sołectwo Putnowice Górne	1		1		0	
20. Sołectwo Rozkoszówka	3		8		-5	
21. Sołectwo Staszic	6		5		1	
22. Sołectwo Teratyn	9		4		5	
23. Sołectwo Teratyn Kol.	2		1		1	
24. Sołectwo Uchanie	23		13		10	
25. Sołectwo Uchanie Kol.	0		0		0	
26. Wola Uchańska	9		6		3	
27. Sołectwo Wysokie	1		0		1	
Gmina Uchanie	110		113		-3	
2005 1. Sołectwo Aurelin	3		1		2	
2. Sołectwo Białowody	3		11		-8	
3. Sołectwo Bokinia	1		3		-2	
4. Sołectwo Chyżowice	4		1		3	
5. Sołectwo Dębina Kol.	0		0		0	
6. Sołectwo Drohiczano	1		5		-4	
7. Sołectwo Feliksów Kol.	6		13		-7	
8. Sołectwo Gliniska	1		0		1	
9. Sołectwo Jarosławiec	5		4		1	
10. Sołectwo Lemieszów	0		0		0	
11. Sołectwo Łuszczów	1		0		1	
12. Sołectwo Łuszczów Kol.	0		0		0	
13. Sołectwo Marysin	0		2		-2	
14. Sołectwo Miedniki	3		10		-7	
15. Sołectwo Mojsławice	6		4		2	
16. Sołectwo Mojsławice Kol.	2		11		-9	
17. Sołectwo Odletajka	2		0		2	
18. Sołectwo Pielaki	2		2		0	
19. Sołectwo Putnowice Górne	4		4		0	
20. Sołectwo Rozkoszówka	1		8		-7	

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

Wyszczególnienie	Zameldowanie		Wymeldowanie		Saldo migracji	
	W ruchu wewnętrznym	zagranica	W ruchu wewnętrznym	zagranica	W ruchu wewnętrznym	zagranica
21. Sołectwo Staszic	0		2		-2	
22. Sołectwo Teratyn	8		8		0	
23. Sołectwo Teratyn Kol.	2		6		-4	
24. Sołectwo Uchanie	14		17		-3	
25. Sołectwo Uchanie Kol.	0		0		0	
26. Wola Uchańska	1		2		-1	
27. Sołectwo Wysokie	0		1		-1	
Gmina Uchanie	70		115		-45	
1. Sołectwo Aurelin	0		1		-1	
2. Sołectwo Białowody	7		2		5	
3. Sołectwo Bokinia	3		3		0	
4. Sołectwo Chyżowice	4		10		-6	
5. Sołectwo Dębina Kol.	0		0		0	
6. Sołectwo Drohiczany	2		1		1	
7. Sołectwo Feliksów Kol.	7		7		0	
8. Sołectwo Gliniska	1		4		-3	
9. Sołectwo Jarosławiec	3		10		-7	
10. Sołectwo Lemieszów	0		0		0	
11. Sołectwo Łuszczów	1		0		1	
12. Sołectwo Łuszczów Kol.	0		0		0	
13. Sołectwo Marysin	0		4		-4	
14. Sołectwo Miedniki	1		3		-2	
15. Sołectwo Mojsławice	2		3		-1	
16. Sołectwo Mojsławice Kol.	1		2		-1	
17. Sołectwo Odletajka	0		1		-1	
18. Sołectwo Pielaki	0		2		-2	
19. Sołectwo Putnowice Górne	1		1		0	
20. Sołectwo Rozkoszówka	8		5		3	
21. Sołectwo Staszic	3		4		-1	
22. Sołectwo Teratyn	1		6		-5	
23. Sołectwo Teratyn Kol.	3		8		-5	
24. Sołectwo Uchanie	19		10		9	
25. Sołectwo Uchanie Kol.	0		0		0	
26. Wola Uchańska	0		1		-1	
27. Sołectwo Wysokie	0		0		0	
Gmina Uchanie	44		64		-20	
1. Sołectwo Aurelin	1		0		1	
2. Sołectwo Białowody	0		8		-8	
3. Sołectwo Bokinia	1		1		0	
4. Sołectwo Chyżowice	19		8		11	
5. Sołectwo Dębina Kol.	0		1		-1	
6. Sołectwo Drohiczany	0		1		-1	
7. Sołectwo Feliksów Kol.	1		0		1	
8. Sołectwo Gliniska	1		2		-1	
9. Sołectwo Jarosławiec	9		16		-7	
10. Sołectwo Lemieszów	0		3		-3	
11. Sołectwo Łuszczów	0		1		-1	
12. Sołectwo Łuszczów Kol.	1		0		1	
13. Sołectwo Marysin	0		0		0	
14. Sołectwo Miedniki	4		0		4	
15. Sołectwo Mojsławice	3		1		2	
16. Sołectwo Mojsławice Kol.	3		3		0	
17. Sołectwo Odletajka	2		3		-1	
18. Sołectwo Pielaki	0		1		-1	
19. Sołectwo Putnowice Górne	0		1		-1	

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

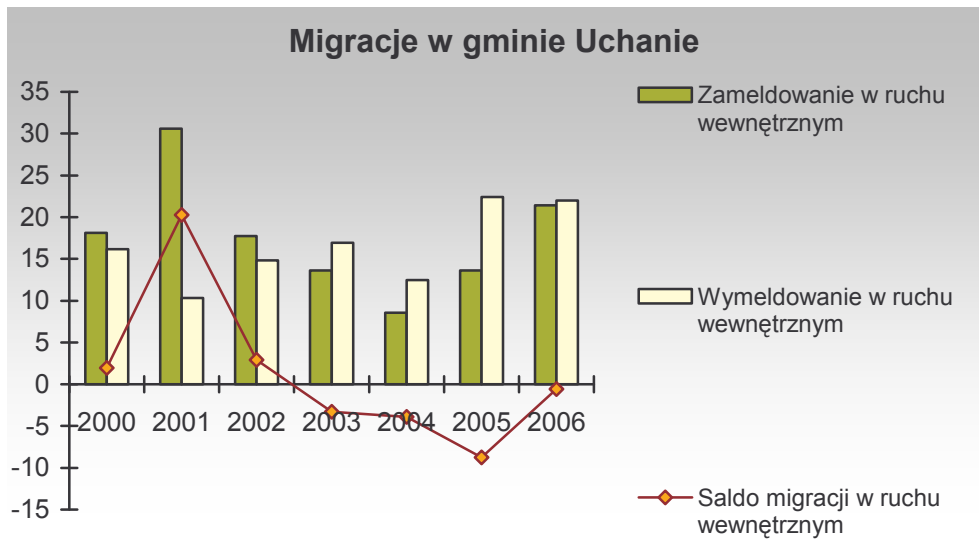
Wyszczególnienie	Zameldowanie		Wymeldowanie		Saldo migracji	
	W ruchu wewnętrznym	zagranica	W ruchu wewnętrznym	zagranica	W ruchu wewnętrznym	zagranica
20. Sołectwo Rozkoszówka	10		5		5	
21. Sołectwo Staszic	1		10		-9	
22. Sołectwo Teratyn	5		10		-5	
23. Sołectwo Teratyn Kol.	1		0		1	
24. Sołectwo Uchanie	8		11		-3	
25. Sołectwo Uchanie Kol.	0		0		0	
26. Wola Uchańska	0		0		0	
27. Sołectwo Wysokie	0		1		-1	
Gmina Uchanie	70		87		-17	
1. Sołectwo Aurelin	12		1		11	
2. Sołectwo Białowody	9		1		8	
3. Sołectwo Bokinia	2		3		-1	
4. Sołectwo Chyżowice	2		2		0	
5. Sołectwo Dębina Kol.	0		0		0	
6. Sołectwo Drohiczany	0		4		-4	
7. Sołectwo Feliksów Kol.	6		5		1	
8. Sołectwo Gliniska	3		0		3	
9. Sołectwo Jarosławiec	4		8		-4	
10. Sołectwo Lemieszów	0		0		0	
11. Sołectwo Łuszczów	0		2		-2	
12. Sołectwo Łuszczów Kol.	0		3		-3	
13. Sołectwo Marysin	1		1		0	
14. Sołectwo Miedniki	5		0		5	
15. Sołectwo Mojsławice	0		2		-2	
16. Sołectwo Mojsławice Kol.	2		1		1	
17. Sołectwo Odletajka	0		0		0	
18. Sołectwo Pielaki	2		0		2	
19. Sołectwo Putnowice Górne	2		0		2	
20. Sołectwo Rozkoszówka	3		4		-1	
21. Sołectwo Staszic	8		15		-7	
22. Sołectwo Teratyn	5		9		-4	
23. Sołectwo Teratyn Kol.	2		2		0	
24. Sołectwo Uchanie	19		9		10	
25. Sołectwo Uchanie Kol.	0		1		-1	
26. Wola Uchańska	4		2		2	
27. Sołectwo Wysokie	0		1		-1	
Gmina Uchanie	91		76		15	
1. Sołectwo Aurelin	1		1		0	
2. Sołectwo Białowody	10		1		9	
3. Sołectwo Bokinia	0		1		-1	
4. Sołectwo Chyżowice	1		4		-3	
5. Sołectwo Dębina Kol.	0		1		-1	
6. Sołectwo Drohiczany	14		2		12	
7. Sołectwo Feliksów Kol.	4		1		3	
8. Sołectwo Gliniska	1		0		1	
9. Sołectwo Jarosławiec	11		9		2	
10. Sołectwo Lemieszów	3		0		3	
11. Sołectwo Łuszczów	1		1		0	
12. Sołectwo Łuszczów Kol.	1		0		1	
13. Sołectwo Marysin	8		0		8	
14. Sołectwo Miedniki	3		4		-1	
15. Sołectwo Mojsławice	11		1		10	
16. Sołectwo Mojsławice Kol.	2		1		1	
17. Sołectwo Odletajka	1		1		0	
18. Sołectwo Pielaki	3		1		2	

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

Wyszczególnienie	Zameldowanie		Wymeldowanie		Saldo migracji	
	W ruchu wewnętrznym	zagranica	W ruchu wewnętrznym	zagranica	W ruchu wewnętrznym	zagranica
19. Sołectwo Putnowice Górne	7		1		6	
20. Sołectwo Rozkoszówka	23		7		16	
21. Sołectwo Staszic	8		4		4	
22. Sołectwo Teratyn	2		7		-5	
23. Sołectwo Teratyn Kol.	9		0		9	
24. Sołectwo Uchanie	31		-		31	
25. Sołectwo Uchanie Kol.	-		-		-	
26. Wola Uchańska	1		5		-4	
27. Sołectwo Wysokie	1		-		1	
Gmina Uchanie	157		53		104	
1. Sołectwo Aurelin	-		-		-	
2. Sołectwo Białowody	5		5		0	
3. Sołectwo Bokinia	-		4		-4	
4. Sołectwo Chyżowice	2		7		-5	
5. Sołectwo Dębina Kol.	-		1		-1	
6. Sołectwo Drohicznany	7		5		2	
7. Sołectwo Feliksów Kol.	4		5		-1	
8. Sołectwo Gliniska	-		5		-5	
9. Sołectwo Jarosławiec	5		5		0	
10. Sołectwo Lemieszów	-		-		-	
11. Sołectwo Łuszczów	-		-		-	
12. Sołectwo Łuszczów Kol.	1		-		1	
13. Sołectwo Marysin	3		4		-1	
14. Sołectwo Miedniki	4		3		1	
15. Sołectwo Mojsławice	8		1		7	
16. Sołectwo Mojsławice Kol.	2		-		2	
17. Sołectwo Odletajka	1		6		-5	
18. Sołectwo Pielaki	1		-		1	
19. Sołectwo Putnowice Górne	1		-		1	
20. Sołectwo Rozkoszówka	17		9		8	
21. Sołectwo Staszic	3		4		-1	
22. Sołectwo Teratyn	9		10		-1	
23. Sołectwo Teratyn Kol.	-		1		-1	
24. Sołectwo Uchanie	20		6		14	
25. Sołectwo Uchanie Kol.	-		1		-1	
26. Wola Uchańska	-		-		-	
27. Sołectwo Wysokie	-		1		-	
Gmina Uchanie	93		83		10	

Źródło: Urząd Gminy Uchanie

Migracje w gminie Uchanie na 1000 mieszkańców.

W 2003, 2004 i 2005 r. zanotowano wzrost wymeldowań i spadek zameldowań w gminie Uchanie w porównaniu poprzednimi latami, a zatem saldo migracji wzrosło i jest dodatnie. Natomiast w 2006 r. można zauważyć tendencje wzrostowe zameldowań, co pokazuje linia salda migracji w ruchu wewnętrznym.

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Ogółem w **Polsce** w dniu 31.12. 2006 r. zarejestrowanych było **3 636 039** podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze regon według sektorów własnościowych, w **województwie lubelskim** - **150 579** podmiotów gospodarczych, w **powiecie hrubieszowskim** - **3 866** podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, a w **gminie Uchanie** - **184**.⁹

Tab.6.14. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH ZAREJESTROWANYCH W 2006 ROKU NA 1000 MIESZKAŃCÓW.

Wskaźnik	Polska	Województwo lubelskie	Powiat hrubieszowski	Gmina Uchanie	Gmina Uchanie w stosunku do:		
					Polski	województwa	powiatu
Liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON na 1000 mieszkańców	95	69	55	36	↓	↓	↓

Źródło: Bank Danych Regionalnych

⁹ Źródło: „Województwo lubelskie. Podregiony, powiaty, gminy” Urząd Statystyczny w Lublinie, Lublin 2006 r

Tab.6.15. LICZBA MIKRO, MAŁYCH, ŚREDNICH I DUŻYCH PRZEDSIĘBIORSTW W GMINIE UCHANIE W LATACH 2000-2006.

Wyszczególnienie	Liczba mikro przedsiębiorstw [zatrudniających do 9 pracowników]	Liczba małych przedsiębiorstw [zatrudniających do 10- 49 pracowników]	Liczba średnich przedsiębiorstw [zatrudniających do 50 – 249 pracowników]	Liczba dużych przedsiębiorstw [zatrudniających powyżej 250 pracowników]	Liczba instytucji wspierających rynek pracy
2006	14	7	1	-	-
2005	14	7	1	-	-
2004	14	7	1	-	-
2003	14	7	1	-	-
2002	14	7	1	-	-
2001	14	7	1	-	-
2000	14	7	1	-	-

Z tabeli powyżej wynika, iż na przestrzeni lat nie zanotowano rozwoju mikro, małych, średnich i dużych przedsiębiorstw.

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Tab.6.16. PARAMETRY DOTYCZĄCE SIECI WODOCIĄGOWEJ I KANALIZACYJNEJ W GMINIE UCHANIE W LATACH 2000-2006.

Wyszczególnienie	Wodociągi			Kanalizacja sanitarna			Liczba oczyszczalni ścieków
	długość czynnej sieci rozdzielczej	Ilość przyłączy	ludność korzystająca z sieci	długość czynnej sieci rozdzielczej	Ilość przyłączy	ludność korzystająca z sieci	
2006	26,2	747	2035	9,1	133		1

Źródło: Urząd Gminy Uchanie

Powyższa tabela ilustruje stosunkowo aktualny sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie gminy Uchanie.

WSKAŹNIKI DOCHODÓW PODATKOWYCH DLA POSZCZEGÓLNYCH GMIN, POWIATÓW I WOJEWÓDZTW NA 2007 R.

Wskaźnik gminny Gg dla kraju = 866,72.

Wskaźnik powiatowy Pp dla kraju = 108,24.

Wskaźnik wojewódzki Ww dla kraju = 103,16.

Wskaźnik dochodów podatkowych dla gminy Uchanie na 2007 r. wynosi 514,14, a więc jest niższy niż średni wskaźnik dla gmin w Polsce, co jest zjawiskiem negatywnym.

6.3. Delimitacja obszarów rozwojowych

Po przeprowadzeniu delimitacji dokonano podziału gminy Uchanie na następujące obszary rozwojowe:

- I. Gospodarka,
- II. Infrastruktura społeczna,
- III. Ochrona środowiska,
- IV. Infrastruktura techniczna.

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

Wszystkie wyznaczone obszary spełniają co najmniej pięć z ośmiu kryteriów:

Obszar \ Kryteria	stopa bezrobocia	poziom wykształcenia	poziom płac	warunki mieszkaniowe	poziom ubóstwa	trendy demograficzne	przedsiębiorczość	Infrastruktura techniczna
I. Gospodarka	+	+		+	+		+	
II. Infrastruktura społeczna	+	+	+	+	+	+		
III. Ochrona środowiska	+	+		+	+			+
IV. Infrastruktura techniczna	+	+		+	+			+

OBSZAR I

Gospodarka

1. Identyfikacja obszaru rozwojowego

Szczególne znaczenie dla rozwoju gospodarczego stanowi turystyka, która jako dziedzina interdyscyplinarna wspomaga rozwój innych gałęzi gospodarki. W skład obszaru wchodzi gmina Uchanie, która ma wiele atutów, by stać się ośrodkiem dla aktywnej turystyki.

Gmina Uchanie położona jest w południowo-wschodniej części województwa lubelskiego przy szlaku handlowym Lublin, Krasnystaw, Hrubieszów, Zosin - Granica Państwa. Obszar gminy umiejscowiony jest w granicach dwóch mezoregionów: Działów Grabowieckich oraz Grzędy Horodelskiej. Teren gminy wchodzi w skład Wyżyn: podprowincji Wyżyny Wschodniomałopolskiej i Wyżyny Zachodniowołyńskiej.

Gmina Uchanie stwarza duże możliwości skoncentrowania w jej obrębie atrakcyjnych form rozwoju turystyki, rekreacji i sportu.

2. Zidentyfikowane problemy

1. Brak aktywności gospodarczej.
2. Niewystarczający stopień wyposażenia technicznego dla przedsiębiorczości.
3. Niedostatecznie rozwinięta turystyka.
4. Niewystarczająca baza gastronomiczna.
5. Brak odpowiedniej bazy noclegowej.
6. Brak gospodarstw agroturystycznych.
7. Niezadawalający stan tras rowerowych.
8. Niski standard obiektów sportowych.
9. Zniszczone i zaniedbane tereny zielone.
10. Brak informacji turystycznej.
11. Mała ilość turystów.

3. Planowane zadania inwestycyjne:

1. Utworzenie bazy agroturystycznej.
2. Uzbrojenie terenów pod inwestycje dla przyszłych inwestorów.

4. Harmonogram

Zadania te będą realizowane w latach 2007-2015.

5. Źródła finansowania

Na pomniejszenie lub sfinansowanie wkładu własnego:

Fundusz	Typy zadań	Forma i wysokość pomocy	Poziom pomocy
Rezerwa celowa budżetu państwa na współfinansowanie wkładu własnego samorządów terytorialnych dla projektów inwestycyjnych finansowanych z funduszy strukturalnych UE, Funduszu Spójności, MF EOG (w budżecie państwa na rok 2007, część 83, poz. 8).	Zadania realizowane w ramach obszaru rozwojowego	Maksymalnie do 25 %	Dotacja bezzwrotna
Promesa Ministra Kultury	Zadania realizowane w ramach obszaru rozwojowego	Maksymalnie do 25 %	Dotacja bezzwrotna
Fundusz Kultury Fizycznej	Zadania realizowane w ramach obszaru rozwojowego	Maksymalnie do 25 %	Dotacja bezzwrotna
Krajowy Fundusz Termomodernizacji	Zadania realizowane w ramach obszaru rozwojowego	Maksymalnie do 25 %	Premia termomodernizacyjna
Krajowy Fundusz Inwestycji Komunalnych	Zadania realizowane w ramach obszaru rozwojowego	Maksymalnie do 25 %	Dotacja bezzwrotna
Fundusz Poręczeń Kredytowych	Zadania realizowane w ramach obszaru rozwojowego	Maksymalnie do 25 %	Kredyt preferencyjny

Dotacja główna:

Oś priorytetowa	Działanie / Spodziewane efekty	Typy zadań	Forma i wysokość pomocy	Poziom pomocy
RPO WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO 2007-2013				
Oś priorytetowa 5: Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna	Zwiększenie udziału sektorów kultury i turystyki w gospodarce województwa lubelskiego oraz wzmocnienie powiązań międzynarodowych regionu.	utrzymaniem i ochroną dziedzictwa kulturowego ochroną historycznego charakteru przestrzeni tworzaniem warunków powszechnej dostępności do obiektów i dóbr kultury oraz obiektów turystycznych rozwijaniem kompleksowego systemu informacji i promocji kulturalnej i turystycznej podniesieniem konkurencyjności regionalnych i lokalnych produktów kulturowych i turystycznych na rynku zagranicznym i krajowym, służących aktywnemu wypoczynkowi oraz łączących funkcje kulturalne i	Dotacja bezzwrotna	Maksymalny poziom pomocy - 85% kosztów kwalifikowanych ¹⁰

¹⁰ Poziom ten nie jest ostateczny i może ulec zmianie

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

Oś priorytetowa	Działanie / Spodziewane efekty	Typy zadań	Forma i wysokość pomocy	Poziom pomocy
PO ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH				
Oś 2. (środowniskowa)	zrównoważone gospodarowanie zasobami gruntów rolnych i leśnych	<ul style="list-style-type: none"> - upowszechnienie świadczeń na rzecz ochrony środowiska i przyjaznych dla przyrody praktyk rolniczych i leśnych; - zachowanie dobrego stanu siedlisk i gatunków o znaczeniu dla Wspólnoty; - promocja zrównoważonego gospodarowania gruntami i zwiększanie lesistości - wzmacnianie funkcji korytarzy ekologicznych i struktury krajobrazu rolniczego; - przeciwdziałanie zmianom klimatycznym; - wzmacnianie pozycji rolnictwa ekologicznego; - promowanie rozwiązań korzystnych zarówno z punktu widzenia ochrony środowiska jak i rachunku ekonomicznego; - zabezpieczenie zasobów wodnych i dobrego ich stanu jako wybitnie wielofunkcyjnego elementu środowiska obszarów wiejskich. 	Dotacja bezzwrotna	Maksymalny poziom pomocy - 85% kosztów kwalifikowanych ¹¹
MF EOG I NMF				
Priorytet 2. Promowanie zrównoważonego rozwoju poprzez lepsze wykorzystanie i zarządzanie zasobami		<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszanie energo-, materiału i wodochłonności produkcji i usług poprzez poprawę efektywności wykorzystania zasobów produkcyjnych, - wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, - wspieranie procesu tworzenia „zielonych” miejsc pracy i „zielonych zamówień” - działania na rzecz poprawy poziomu edukacji ekologicznej, - działania zachęcające do ochrony, poprawy i przywracania różnorodności biologicznej, - działania na rzecz wsparcia gospodarki leśnej, 	Dotacja bezzwrotna	Maksymalny poziom pomocy - 85% kosztów kwalifikowanych ¹²

¹¹ Poziom ten nie jest ostateczny i może ulec zmianie

¹² Poziom ten nie jest ostateczny i może ulec zmianie

OBSZAR II

Infrastruktura społeczna

1. Charakterystyka obszaru rozwojowego

W skład tego obszaru wchodzi obiekty użyteczności publicznej na terenie całej gminy Uchanie, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Przez budynek użyteczności publicznej należy rozumieć budynek przeznaczony na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, opieki zdrowotnej, opieki społecznej i socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym, świadczenia usług pocztowych lub telekomunikacyjnych oraz inny ogólnodostępny budynek przeznaczony na wykonywanie podobnych funkcji, w tym także budynek biurowy i socjalny.

Podniesienie poziomu technicznego i estetycznego budynków użyteczności publicznej i ich bezpośredniego otoczenia przyczyni się do podniesienia poziomu cywilizacyjnego gminy, jej konkurencyjności, a także do ułatwienia mieszkańcom dostępu do usług publicznych w zakresie administracji, oświaty, kultury, spraw socjalnych oraz do podniesienia poziomu bezpieczeństwa publicznego.

2. Zidentyfikowane problemy:

1. Niezadawalający stan techniczny budynków użyteczności publicznej.
2. Brak nowoczesnych obiektów sportowo-rekreacyjnych.
3. Brak poszanowania mienia publicznego.
4. Niedostosowanie szkół do potrzeb uczniów niepełnosprawnych.
5. Zagrożenie patologiami społecznymi, szczególnie wśród dzieci i młodzieży.
6. Niedostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych.

3. Planowane zadania:

1. Budowa hali sportowej przy gimnazjum w Jarosławcu.
2. Budowa boisk sportowych w miejscowości Uchanie.
3. Budowa zaplecza: szatnia wraz z trybunami i parkingami na obiekcie sportowym w miejscowości Uchanie.

4. Harmonogram

Zadania te będą realizowane w latach 2007-2015.

5. Źródła finansowania

Na pomniejszenie lub sfinansowanie wkładu własnego;

Fundusz	Typy zadań	Forma i wysokość pomocy	Poziom pomocy
Rezerwa celowa budżetu państwa na współfinansowanie wkładu własnego samorządów terytorialnych dla projektów inwestycyjnych finansowanych z funduszy strukturalnych UE, Funduszu Spójności, MF EOG (w budżecie państwa na rok 2007, część 83, poz. 8).	Zadania realizowane w ramach obszaru rozwojowego	Maksymalnie do 25 %	Dotacja bezzwrotna
Promesa Ministra Kultury	Zadania realizowane w ramach obszaru rozwojowego	Maksymalnie do 25 %	Dotacja bezzwrotna
Fundusz Kultury Fizycznej	Zadania realizowane w ramach obszaru rozwojowego	Maksymalnie do 25 %	Dotacja bezzwrotna
Krajowy Fundusz Termomodernizacji	Zadania realizowane w ramach obszaru rozwojowego	Maksymalnie do 25 %	Premia termomodernizacyjna
Krajowy Fundusz Inwestycji Komunalnych	Zadania realizowane w ramach obszaru rozwojowego	Maksymalnie do 25 %	Dotacja bezzwrotna
Fundusz Poręczeń Kredytowych	Zadania realizowane w ramach obszaru rozwojowego	Maksymalnie do 25 %	Kredyt preferencyjny

Dotacja główna:

Oś priorytetowa	Działanie/Spodziewane efekty	Typy zadań	Forma i wysokość pomocy	Poziom pomocy
RPO WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO 2007-2013				
Oś 2. Infrastruktura społeczna	Poprawa warunków kształcenia oraz dostępu do wiedzy i usług medycznych, a także zwiększenie aktywności społeczności lokalnych.	- działania dotyczące rozbudowy infrastruktury sportowej o znaczeniu rekreacyjno-widowiskowym, zarówno małe o znaczeniu lokalnym, jak i większe, przeznaczone do uprawiania sportu wyczynowego, - zadbanie o infrastrukturę ochrony zdrowia i pomocy społecznej oraz o małą infrastrukturę służącą wspieraniu sfery kulturalnej i społecznej mieszkańców regionu, dla poprawy jakości życia społeczności lokalnych oraz tworzenia nowych miejsc	Dotacja bezzwrotna	Maksymalny poziom pomocy - 85% kosztów kwalifikowanych ¹³

¹³ Poziom ten nie jest ostateczny i może ulec zmianie

Strategia Rozwoju Gminy Ukeńskie na lata 2007-2015

Oś priorytetowa	Działanie/Spodziewane efekty	Typy zadań	Forma i wysokość pomocy	Poziom pomocy
INICJATYWA WSPÓLNOTOWA JESSICA				
Wspólne europejskie wsparcie na rzecz trwałych inwestycji w obszarach miejskich	Połączenie dotacji w ramach programów na rzecz rozwoju i odnowy obszarów miejskich lub budownictwa socjalnego z kredytami i wiedzą specjalistyczną banków w tej dziedzinie.			
PO KAPITAŁ LUDZKI				
Priorytet I: Zatrudnienie i integracja społeczna	<ul style="list-style-type: none">- podniesienie potencjału instytucji działających w obszarze rynku pracy, integracji i polityki społecznej,- upowszechnienie nowych ogólnopolskich i ponadregionalnych programów wspierających zatrudnienie i integrację społeczną.	<ul style="list-style-type: none">- wprowadzanie nowoczesnych rozwiązań organizacyjnych i mechanizmów zwiększających efektywność instytucji rynku pracy oraz instytucji integracji i pomocy społecznej,- rozwój systemu informacji, promocji i monitorowania w obszarze zatrudnienia i integracji społecznej,- upowszechnianie ogólnopolskich i ponadregionalnych grup wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, które nie mogą być objęte skutecznie pomocą na poziomie regionalnym,- projekty i partnerstwa ponadnarodowe i innowacyjne z udziałem administracji publicznej, partnerów społecznych i organizacji pozarządowych.	Dotacja bezzwrotna	Maksymalny poziom pomocy - 85% kosztów kwalifikowanych ch ¹⁴
Priorytet III: Wysoka jakość edukacji	Podwyższenie jakości i efektywności kształcenia i szkolenia odpowiadających warunkom gospodarki opartej na wiedzy	<ul style="list-style-type: none">- Efektywne zarządzanie systemem edukacji - wysoka jakość kształcenia,- Dostosowanie programów i kierunków nauczania do wymogów rynku pracy i nowoczesnej gospodarki,- Efektywny system kształcenia i zatrudniania kadr edukacji,- podnoszenie kwalifikacji kadr systemu B+R w zakresie zarządzania badaniami oraz komercjalizacji wyników prac B+R,	Dotacja bezzwrotna	Maksymalny poziom pomocy - 85% kosztów kwalifikowanych ch ¹⁵

¹⁴ Poziom ten nie jest ostateczny i może ulec zmianie

¹⁵ Poziom ten nie jest ostateczny i może ulec zmianie

Strategia Rozwoju Gminy Uchwanie na lata 2007-2015

Oś priorytetowa	Działanie/Spodziewane efekty	Typy zadań	Forma i wysokość pomocy	Poziom pomocy
Priorytet VIII: Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach	<ul style="list-style-type: none"> - wyrównywanie szans edukacyjnych, edukacyjnych, - zwiększanie potencjału zasobów ludzkich na wszystkich poziomach kształcenia. 	<ul style="list-style-type: none"> - Projekty innowacyjne i współpraca ponadnarodowa. - wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów i studentów pochodzących z grup społecznych zagrożonych marginalizacją lub napotykających inne bariery w dostępie do edukacji, - wzmocnienie potencjału innowacyjnego i rozwojowego szkół, - podnoszenie kwalifikacji kadr instytucji funkcjonujących w systemie kształcenia (nauczyciele, kadra akademicka, kadra administracyjna i zarządzająca systemem edukacji), - upowszechnienie kształcenia ustawicznego, 	Dotacja bezzwrotna	Maksymalny poziom pomocy - 85% kosztów kwalifikowanych ch ¹⁶
MF EOG I NMF				
Priorytet 1. Ochrona środowiska, w tym środowiska ludzkiego, poprzez między innymi redukcję zanieczyszczeń i promowanie odnawialnych źródeł energii		<ul style="list-style-type: none"> rozbudowa miejskich systemów ciepłowniczych w celu eliminowania źródeł niskiej emisji, - zastąpienie przestarzałych źródeł energii cieplnej nowoczesnymi (w tym likwidacja przestarzałych kotłowni węglowych), - termomodernizacja budynków użyteczności publicznej, - budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków, - budowa sieci kanalizacyjnych. 	Dotacja bezzwrotna	Maksymalny poziom pomocy - 85% kosztów kwalifikowanych ch ¹⁷
Priorytet 4. Rozwój zasobów ludzkich poprzez m.in. promowanie wykształcenia i szkoleń, wzmacnianie w samorządzie i jego		<ul style="list-style-type: none"> - promowanie szkoleń zawodowych dla pracowników administracji samorządowej, - opracowanie i przeprowadzenie programów szkoleniowych w oparciu o zidentyfikowane zadania administracji samorządowej, - sporządzenie standardów kompetencyjnych w zakresie integracji z UE, 	Dotacja bezzwrotna	Maksymalny poziom pomocy - 85% kosztów kwalifikowanych ch ¹⁸

¹⁶ Poziom ten nie jest ostateczny i może ulec zmianie

¹⁷ Poziom ten nie jest ostateczny i może ulec zmianie

¹⁸ Poziom ten nie jest ostateczny i może ulec zmianie

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

Oś priorytetowa	Działanie/Spodziewane efekty	Typy zadań	Forma i wysokość pomocy	Poziom pomocy
instytucjach potencjału z zakresu administracji lub służby publicznej, a także wspierających go procesów demokratycznych		<ul style="list-style-type: none">- wspieranie doradztwa i informacji dla jednostek samorządu terytorialnego oraz sektora pozarządowego,- opracowanie odpowiednich instrumentów edukacyjnych oraz promowanie partnerstw lokalnych,- modernizacja usług administracji centralnej i samorządowej przy wykorzystaniu technologii informatycznych,- wspieranie współpracy władz samorządowych z organizacjami pozarządowymi,- promocja zdrowia i programów profilaktyki,<ul style="list-style-type: none">- poprawa opieki perinatalnej,- podnoszenie stanu wiedzy o nowoczesnych metodach planowania rodziny,- integracja środowisk zagrożonych patologią oraz zapobieganie przestępczości nieletnich,- integracja dzieci niepełnosprawnych z pełnosprawnymi,- tworzenie ogólnodostępnych stref rekreacji dziecięcej,- terapeutyczne systemy telemedyczne i medyczne internetowe systemy edukacyjne,- podnoszenie dostępności i jakości usług medycznych,	Dotacja bezzwrotna	Maksymalny poziom pomocy - 85% kosztów kwalifikowanych ¹⁹
Priorytet 5. Opieka zdrowotna i opieka nad dzieckiem				

¹⁹ Poziom ten nie jest ostateczny i może ulec zmianie

OBSZAR III

Ochrona środowiska

1. Charakterystyka obszaru rozwojowego

Na obszarze gminy Uchanie i jej sąsiedztwie nie ma obiektów szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi. Gmina ma rolniczy charakter, z rozwiniętymi funkcjami obsługi rolnictwa, usług dla ludności oraz elementami rzemiosła, o małej uciążliwości dla środowiska. Jednak rozwój działalności gospodarczej, komunikacji oraz osadnictwa ma wpływ na stan i funkcjonowanie środowiska przyrodniczego.

Wyszczególnienie	Ludność obsługiwana przez oczyszczalnię	Zmieszane odpady komunalne zebrane w ciągu roku (w tonach)		
		ogółem	Z gospodarstw domowych	Odpady zdeponowane na składowiskach w % zebranych
2006	912	1200	1200	3,3
2005	911	1193	1193	3,4
2004	914	1181	1181	3,4
2003	909			
2002	907			

2. Zidentyfikowane problemy:

1. Niewystarczająca ilość systemów odprowadzania ścieków – kanalizacji sanitarnej na niektórych obszarach gminy.
2. Istniejące zanieczyszczenia wód powierzchniowych.
3. Występujące zanieczyszczenie powietrza.
4. Brak ochrony przed hałasem.

3. Planowane zadania inwestycyjne:

1. Budowa wodociągów: Terat, Oletajka, Miedniki, Łuszczów Kol. Łuszczów, Jarosławiec, Wysokie i Felików.

4. Harmonogram

Ze względu na szeroki i kosztowny zakres zadań inwestycyjnych, realizację tych zadań zaplanowano na lata 2007-2015.

5. Źródła finansowania

Na pomniejszenie lub sfinansowanie wkładu własnego:

Fundusz	Typy zadań	Forma i wysokość pomocy	Poziom pomocy
Rezerwa celowa budżetu państwa na współfinansowanie wkładu własnego samorządów terytorialnych dla projektów inwestycyjnych finansowanych z funduszy strukturalnych UE, Funduszu Spójności, MF EOG (w budżecie państwa na rok 2007, część 83, poz. 8).	Zadania realizowane w ramach obszaru rozwojowego	Maksymalnie do 25 %	Dotacja bezzwrotna
Krajowy Fundusz Termomodernizacji	Zadania realizowane w ramach obszaru rozwojowego	Maksymalnie do 25 %	Premia termomodernizacyjna
Krajowy Fundusz Inwestycji Komunalnych	Zadania realizowane w ramach obszaru rozwojowego	Maksymalnie do 25 %	Dotacja bezzwrotna
Fundusz Poręczeń Kredytowych	Zadania realizowane w ramach obszaru rozwojowego	Maksymalnie do 25 %	Kredyt preferencyjny

Dotacja główna

Oś priorytetowa	Działanie/Spodziewane efekty	Typy zadań	Forma i wysokość pomocy	Poziom pomocy
Oś 4. Środowisko i czysta energia	Poprawa stanu, zachowanie bioróżnorodności oraz zapobieganie degradacji środowiska naturalnego	RPO WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO 2007-2013		
		- realizowane będą projekty przyczyniające się do poprawy stanu środowiska naturalnego oraz projekty przeciwdziałające jego degradacji m. in. z zakresu infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, gospodarki odpadami, czy dotyczącej przeciwdziałania zagrożeniom naturalnym. Ponadto wspierane będą przedsięwzięcia związane z ochroną przyrody mające na celu zachowanie bioróżnorodności, - realizowane będą projekty dotyczące rozwoju infrastruktury służącej produkcji energii ze źródeł odnawialnych oraz dystrybucji gazu ziemnego. Realizacja działań przyczyni się do zwiększenia wykorzystania źródeł energii odnawialnej, zwiększenia sprawności ich wykorzystania, zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych oraz w konsekwencji do zapobiegania degradacji środowiska naturalnego.		
		PO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO		
			Dotacja bezzwrotna	Maksymalny poziom pomocy - 85% kosztów kwalifikowanych ²⁰

²⁰ Poziom ten nie jest ostateczny i może ulec zmianie

Strategia Rozwoju Gminy Ukeńskie na lata 2007-2015

Oś priorytetowa	Działanie/Spodziewane efekty	Typy zadań	Forma i wysokość pomocy	Poziom pomocy
Oś 1. Gospodarka wodno-ściekowa	Rozbudowa infrastruktury wodno-ściekowej warunkującej rozwój gospodarczy.	- Wyposażenie (do końca 2013 r.) aglomeracji powyżej 15 tys. RLM w systemy kanalizacji, oczyszczalnie ścieków oraz zapewnienie odpowiedniej jakości wody pitnej, - Zmniejszenie całkowitego ładunku zanieczyszczeń w ściekach komunalnych poprzez wyposażenie aglomeracji pomiędzy 2 tys., a 15 tys. RLM w systemy kanalizacji i oczyszczalnie ścieków oraz zapewnienie odpowiedniej jakości wody pitnej.	Dotacja bezzwrotna	Maksymalny poziom pomocy - 85% kosztów kwalifikowanych ²¹
Oś 2. Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	Zwiększenie korzyści gospodarczych poprzez zmniejszenie udziału odpadów komunalnych składowanych i rekultywację terenów zdegradowanych oraz ochronę brzegów morskich.	Zwiększenie ilości terenów przywróconych do właściwego stanu poprzez rekultywację terenów zdegradowanych i składowisk na cele przyrodnicze oraz zabezpieczenie brzegów morskich przed zjawiskiem erozji.	Dotacja bezzwrotna	Maksymalny poziom pomocy - 85% kosztów kwalifikowanych ²²
Oś 3. Bezpieczeństwo ekologiczne	Zapewnienie odpowiedniej ilości zasobów wodnych na potrzeby ludności i gospodarki kraju oraz minimalizacja skutków negatywnych zjawisk naturalnych oraz przeciwdziałanie poważnym awariom.	- Zwiększenie ilości zasobów dyspozycyjnych niezbędnych dla ludności i gospodarki kraju oraz stopnia bezpieczeństwa przeciwpowodziowego i przeciwdziałania skutkom suszy, - Zwiększenie naturalnej retencji dolin rzecznych z zachowaniem dobrego stanu ekologicznego, - Zwiększenie ochrony przed skutkami zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałanie poważnym awariom, usuwanie ich skutków i przywracanie środowiska do stanu właściwego oraz wzmocnienie wybranych elementów systemu zarządzania środowiskiem, - Usprawnienie monitoringu stanu środowiska	Dotacja bezzwrotna	Maksymalny poziom pomocy - 85% kosztów kwalifikowanych ²³
Oś 4. Prześiąwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska	Ograniczenie negatywnego wpływu istniejącej działalności przemysłowej na środowisko i dostosowanie przedsiębiorstw do wymogów prawa wspólnotowego.	- Rozpowszechnienie systemów zarządzania środowiskowego objętych certyfikacją, - Racjonalizacja gospodarki zasobami naturalnymi i odpadami, w tym zmniejszenie ilości odpadów innych niż komunalne i zwiększenie poziomu odzysku tych odpadów, - Zapobieganie powstawaniu i redukcja zanieczyszczeń różnych komponentów środowiska poprzez dostosowanie istniejących instalacji do wymogów najlepszych dostępnych technik (BAT),		Zgodnie z projektami nowych rozporządzeń UE maksymalny poziom dofinansowania zostanie ograniczony poprzez limity

²¹ Poziom ten nie jest ostateczny i może ulec zmianie

²² Poziom ten nie jest ostateczny i może ulec zmianie

²³ Poziom ten nie jest ostateczny i może ulec zmianie

Strategia Rozwoju Gminy Uchwalenie na lata 2007-2015

Oś priorytetowa	Działanie/Spodziewane efekty	Typy zadań	Forma i wysokość pomocy	Poziom pomocy
Oś 5. Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska	<ul style="list-style-type: none">- wspieranie kompleksowych projektów z zakresu ochrony siedlisk przyrodniczych (ekosystemów) na obszarach chronionych oraz zachowanie różnorodności gatunkowej- zwiększenie drożności korytarzy ekologicznych- opracowanie planów ochrony	<ul style="list-style-type: none">- Ograniczenie ładunku zanieczyszczeń (w szczególności substancji niebezpiecznych) odprowadzanych przez przemysł do środowiska wodnego oraz zmniejszenie ilości nieoczyszczonych ścieków przemysłowych odprowadzanych do wód lub do ziemi,- Poprawa jakości powietrza poprzez obniżenie wielkości emisji substancji zanieczyszczających z obiektów spalania paliw o mocy większej od 50 MW,- Zwiększenie udziału odpadów użytkowych i niebezpiecznych podlegających odzyskowi i prawidłowemu unieszkodliwianiu.- Przywrócenie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych (ekosystemów) i ostoj gatunków na obszarach chronionych wraz zachowaniem zagrożonych wyginieciem gatunków oraz różnorodności genetycznej roślin, zwierząt i grzybów.- Przywrócenie drożności korytarzy ekologicznych umożliwiających przemieszczanie się zwierząt i funkcjonowanie populacji w skali kraju.- Wsparcie procesu opracowania planów ochrony dla obszarów chronionych	<ul style="list-style-type: none">- Minimalna wartość projektu to 100 tys. euro.- Minimalna wartość projektu to 0,5 mln euro.- Minimalna wartość projektu to 0,1 mln euro.	<p>wynikające z pomocy publicznej.</p> <p>Dofinansowanie wynosi maksymalnie 85% kwalifikujących się wydatków.</p>
Oś 6. Drogowa i lotnicza sieć TEN-T	<ul style="list-style-type: none">- rozwój sieci drogowej ten-t	<ul style="list-style-type: none">- Poprawa płynności ruchu, skrócenie czasu przejazdu w ruchu tranzytowym i w połączeniach między dużymi miastami kraju, poprawa stanu bezpieczeństwa ruchu oraz przejrzystości przez miasta w ramach sieci TEN-T.	<ul style="list-style-type: none">- Wartość projektu nie może być mniejsza niż 10 mln euro.	<p>Dofinansowanie projektów wynosi maksymalnie 85% kwalifikujących się wydatków. (w przypadku zakupu i modernizacji taboru kolejowego – 50%)</p>

Strategia Rozwoju Gminy Ukeńskie na lata 2007-2015

Oś priorytetowa	Działanie/Spodziewane efekty	Typy zadań	Forma i wysokość pomocy	Poziom pomocy
Oś 7. Transport przyjazny środowisku	<ul style="list-style-type: none">- rozwój transportu kolejowego	<ul style="list-style-type: none">- Poprawa stanu połączeń kolejowych wchodzących w skład sieci TEN-T, a także wybranych odcinków znajdujących się poza tą siecią, oraz poprawa obsługi pasażerów w międzyregionalnym i międzyregionalnym transporcie kolejowym.	<ul style="list-style-type: none">- Wartość projektu nie może być mniejsza niż 10 mln euro.	Dofinansowanie projektów wynosi maksymalnie 85% kwalifikujących się wydatków. (w przypadku zakupu i modernizacji taboru kolejowego – 50%)
Oś 8. Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe	<ul style="list-style-type: none">- bezpieczeństwo ruchu drogowego- drogi krajowe poza siecią ten-t- rozwój inteligentnych systemów transportowych	<ul style="list-style-type: none">- Poprawa stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym.- Poprawa stanu dróg krajowych położonych poza siecią TEN-T- Usprawnienie zarządzania ruchem.	<ul style="list-style-type: none">- dla projektów inwestycyjnych na drogach krajowych ponad 5 mln euro, dla zakupu sprzętu i projektów- dla projektów inwestycyjnych ponad 1 mln euro.- Całkowita wartość projektu wynosi nie mniej niż 10 mln euro.- dla projektów studiów wykonalności ponad 0,5 mln euro, dla projektów pilotażowych i wdrożeniowych ponad 2 mln euro.	Dofinansowanie wynosi maksymalnie 85% kwalifikujących się wydatków.
Oś 10. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku	<ul style="list-style-type: none">- zwiększenie stopnia wykorzystania energii pierwotnej w sektorze energetycznym i obniżenie energochłonności sektora publicznego- zwiększenie wytwarzania energii	<ul style="list-style-type: none">- Podwyższenie sprawności wytwarzania, przesyłania, dystrybucji i użytkowania energii.- Rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii w tym biopaliw.	<ul style="list-style-type: none">- Minimalna wartość projektu 5 mln euro.	Poziom dofinansowania wynosi maksymalnie 85% kwalifikujących się wydatków lub

Strategia Rozwoju Gminy Ukeńskie na lata 2007-2015

Oś priorytetowa	Działanie/Spodziewane efekty	Typy zadań	Forma i wysokość pomocy	Poziom pomocy
Oś 1.1. Bezpieczeństwo energetyczne	ze źródeł odnawialnych, w tym biopaliw - rozwój systemów przesyłowych energii elektrycznej, gazu ziemnego i ropy naftowej oraz budowa i rozbudowa magazynów gazu ziemnego	- Poprawa bezpieczeństwa energetycznego państwa poprzez tworzenie nowych zdolności przesyłowych i transportowych energii elektrycznej, gazu ziemnego i ropy naftowej oraz rozbudowa podziemnych magazynów gazu ziemnego.	- Minimalna wartość projektu 5 mln euro.	- Poziom dofinansowania ustalany będzie zgodnie z dopuszczalnymi pułapami pomocy publicznej.
EKOFUNDUSZ				
Oś 3. Ochrona klimatu	Ograniczenie emisji gazów powodujących zmiany klimatu Ziemi	- oszczędność energii w miejskich systemach zaopatrzenia w ciepło; - wykorzystanie biomasy do celów energetycznych w sektorze komunalno-bytowym i w zakładach przemysłowych; - gospodarcze wykorzystanie biogazu z odpadów pochodzenia rolniczego, z wysypisk odpadów komunalnych i z oczyszczalni ścieków oraz gazu odpadowego z procesów przemysłowych; - produkcja biopaliwa z rzepaku; - wykorzystanie energii solarnej (kolektory słoneczne i panele fotowoltaiczne); - wykorzystanie energii wiatru; - wykorzystanie energii geotermalnej w zakresie naziemnej części cieplowniczej wraz z centralą geotermalną; - wykorzystanie płytkiej geotermii (pompy ciepła); - promocja technologii ogniw paliwowych; - wykorzystanie energii odpadowej z procesów przemysłowych i z procesów spalania.		
Oś 4. Ochrona przyrody	Ochrona różnorodności biologicznej	- ochrona gatunków fauny i flory zagrożonych wyginięciem; - ochrona cennych przyrodniczo obszarów wodno-błotnych; - czynna ochrona przyrody w parkach narodowych i krajobrazowych; - ochrona obszarów Europejskiej Sieci Ekologicznej „Natura 2000”; - budowa infrastruktury edukacji ekologicznej w parkach		

Strategia Rozwoju Gminy Uchwanie na lata 2007-2015

Oś priorytetowa	Działanie/Spodziewane efekty	Typy zadań	Forma i wysokość pomocy	Poziom pomocy
Oś 5. Gospodarka odpadami	Racjonalizacja gospodarki odpadami i rekultywacja gleb zanieczyszczonych	<p>narodowych;</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostosowanie składu gatunkowego lasu do siedlisk w parkach narodowych i w ich otulinach. 	EkoFundusz może wspierać finansowo zarówno projekty dopiero rozpoczynane, jak i będące w fazie realizacji, jeżeli ich zaawansowanie finansowe nie przekracza 60% w dniu złożenia wniosku do EkoFunduszu. Odstępstwo od tej zasady jest traktowane jako wyjątkowe i wymaga odrębnego uzasadnienia.	Dotacja EkoFunduszu dla pojedynczego projektu nie może być niższa niż 50 tys. zł.
		<ul style="list-style-type: none"> - organizacja kompleksowych systemów zbiórki, recyklingu i zagospodarowania odpadów komunalnych obsługujących 50 - 250 tys. mieszkańców; - unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych; - budowa instalacji do recyklingu odpadów komunalnych i niebezpiecznych; - modernizacja technologii przemysłowych prowadzące do eliminacji powstawania odpadów niebezpiecznych (tzw. „czyste technologie”). 		
Mechanizmy finansowe EOG i NMF				
Oś1. Ochrona środowiska, w tym środowiska ludzkiego	Redukcja zanieczyszczeń i promowanie odnawialnych źródeł energii	<ul style="list-style-type: none"> - rozbudowa miejskich systemów ciepłowniczych w celu eliminowania źródeł niskiej emisji, - zastąpienie przestarzałych źródeł energii ciepłej nowocześniejszymi (w tym likwidacja przestarzałych kotłowni węglowych), - termomodernizacja budynków użyteczności publicznej, - budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków, - budowa sieci kanalizacyjnych 		Maksymalna wartość dofinansowania dla tego priorytetu wynosi 2.000.000 Euro

OBSZAR VI

Infrastruktura techniczna

1. Charakterystyka obszaru rozwojowego

Infrastruktura techniczna przestrzeni publicznej na terenie gminy Uchanie obejmuje: drogi, chodniki, oświetlenie, parkingi oraz wszelkiego rodzaju instalacje np. sanitarne, elektryczne, ciepłownicze itp.

Stan infrastruktury technicznej na terenie gminy Uchanie jest niezadowolający. Ogranicza to zainteresowanie inwestorów, którzy chcieliby inwestować w gminie, a także zmniejsza atrakcyjność turystyczną i usługową gminy. Wpływa to także na zmniejszenie wartości nieruchomości na terenie gminy.

2. Zidentyfikowane problemy:

1. Niedobór środków finansowych na bieżące remonty i naprawy dróg, chodników, oświetlenia, parkingów itp.
2. Niewystarczające warunki do tworzenia nowych miejsc pracy.
3. Niski stopień bezpieczeństwa na drogach.
4. Obniżone walory estetyczne gminy.

3. Planowane zadania inwestycyjne:

1. Remont istniejących i budowa nowych dróg na terenie gminy Uchanie.
2. Połączenie istniejącej sieci wodociągowej w jeden układ zaopatrzeniowy.
3. Budowa nowych oraz wymiana nawierzchni istniejących ulic i chodników w gminie Uchanie.

4. Harmonogram

Zadania te będą realizowane w latach 2007-2015.

5. Źródła finansowania

Na pomniejszenie lub sfinansowanie wkładu własnego:

Fundusz	Typy zadań	Forma i wysokość pomocy	Poziom pomocy
Rezerwa celowa budżetu państwa na współfinansowanie wkładu własnego samorządów terytorialnych dla projektów inwestycyjnych finansowanych z funduszy strukturalnych UE, Funduszu Spójności, MF EOG (w budżecie państwa na rok 2007, część 83, poz. 8).	Zadania realizowane w ramach obszaru rozwojowego	Maksymalnie do 25 %	Dotacja bezzwrotna
Promesa Ministra Kultury	Zadania realizowane w ramach obszaru rozwojowego	Maksymalnie do 25 %	Dotacja bezzwrotna
Fundusz Kultury Fizycznej	Zadania realizowane w ramach obszaru rozwojowego	Maksymalnie do 25 %	Dotacja bezzwrotna
Krajowy Fundusz Termomodernizacji	Zadania realizowane w ramach obszaru rozwojowego	Maksymalnie do 25 %	Premia termomodernizacyjna
Krajowy Fundusz Inwestycji Komunalnych	Zadania realizowane w ramach obszaru rozwojowego	Maksymalnie do 25 %	Dotacja bezzwrotna
Fundusz Poręczeń Kredytowych	Zadania realizowane w ramach obszaru rozwojowego	Maksymalnie do 25 %	Kredyt preferencyjny

Dotacja główna:

Oś priorytetowa	Działanie / Spodziewane efekty	Typy zadań	Forma i wysokość pomocy	Poziom pomocy
RPO WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO 2007-2013				
Oś 2. Infrastruktura ekonomiczna	Stworzenie przyjaznego otoczenia dla inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej w regionie, poprawę jakości życia mieszkańców w regionie.	- w dziedzinach wysokich technologii oraz inkubatory akademickie, parki przemysłowe, technologiczne, naukowe, naukowo-technologiczne, strefy gospodarcze) skierowane	Dotacja bezzwrotna	Maksymalny poziom pomocy - 85% kosztów

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

Oś priorytetowa	Działanie/Spodziewane efekty	Typy zadań	Forma i wysokość pomocy	Poziom pomocy
	Jednocześnie zapewni utrzymanie unikatowego w skali kraju charakteru wielu gmin (w tym także U), co przyczyni się do wzrostu ich atrakcyjności i konkurencyjności.	na infrastrukturę, wyposażenie, szkolenia dla kadry i usługi doradcze; - rewitalizacji terenów przemysłowych z przeznaczeniem na strefy przemysłowousługowe i rekreacyjne; - kompleksowej rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich, której celem jest przywrócenie obszarowi jego funkcji gospodarczych, turystycznych i społecznych. Projekty te mogą obejmować zadania z zakresu mieszkalnictwa i muszą wynikać z aktualnych programów rewitalizacji miast i być zgodne z Programem Rozwoju i Rewitalizacji Miast Województwa Lubelskiego; - kompleksowego zarządzania terenów inwestycyjnych, obejmujące m.in. infrastrukturę drogową, wodną, kanalizacyjną, gazową, energetyczną, teleinformatyczną; - wsparcia potencjału instytucji otoczenia biznesu, wzmocnienia powiązań kooperacyjnych i współpracy międzyregionalnej przedsiębiorstw i wspierających je organizacji; - rozbudowy infrastruktury informatycznej i powiązanych z nią usług (m.in. usług publicznych, edukacyjnych); - rozwoju specjalistycznych usług szkoleniowych, doradczych oraz pomocy eksperckiej dla przedsiębiorstw; - prowadzenia kampanii promujących region, których celem jest poprawa wizerunku gospodarczego regionu w kraju i za granicą; - utworzenia i rozwoju systemu obsługi inwestorów;		kwalfikowanyc h ²⁴

²⁴ Poziom ten nie jest ostateczny i może ulec zmianie

Strategia Rozwoju Gminy Ukehanie na lata 2007-2015

Oś priorytetowa	Działanie/Spodziewane efekty	Typy zadań	Forma i wysokość pomocy	Poziom pomocy
INICJATYWA WSPÓLNOTOWA JASPERS				
Wspólne wsparcie dla projektów w europejskich regionach	<ul style="list-style-type: none"> - wsparcie przygotowania dużych projektów inwestycyjnych, - przyspieszenie przygotowania projektów umożliwiających wykorzystanie środków unijnych przyznanych Polsce, - polepszenie jakości wniosków o dofinansowanie zatwierdzanych przez Komisję Europejską. 	<ul style="list-style-type: none"> - współpracy międzyregionalnej w zakresie promocji przedsiębiorczości, rozwoju innowacyjności i nowych technologii; <p>Inicjatywa JASPERS dotyczy wsparcia dużych projektów od 25 mln euro w sektorze śródowniska oraz od 50 mln w sektorze transportu i innych sektorach, które kwalifikują się do wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Funduszu Spójności. Wsparcie nie ma charakteru finansowego, ale doradczy.</p>	Przedmiotem wsparcia JASPERS jest pomoc techniczna w przygotowaniu dużych projektów inwestycyjnych	
INICJATYWA WSPÓLNOTOWA JESSICA				
Wspólne europejskie wsparcie na rzecz trwałych inwestycji w obszarach miejskich	Połączenie dotacji w ramach programów na rzecz rozwoju i odnowy obszarów miejskich lub budownictwa socjalnego z kredytami i wiedzą specjalistyczną banków w tej dziedzinie.			
PO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO				
Oś 1. Gospodarka wodno – ściekowa	Rozbudowa infrastruktury wodno-ściekowej warunkującej rozwój gospodarczy.	<ul style="list-style-type: none"> - Wyposażenie (do końca 2013 r.) aglomeracji powyżej 15 tys. RLM w systemy kanalizacji, oczyszczalnie ścieków oraz zapewnienie odpowiedniej jakości wody pitnej, - Zmniejszenie całkowitego ładunku zanieczyszczeń w ściekach komunalnych poprzez wyposażenie aglomeracji pomiędzy 2 tys., a 15 tys. RLM w systemy kanalizacji i oczyszczalnia ścieków oraz zapewnienie odpowiedniej jakości wody pitnej. 		
Oś 2. Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	Zwiększenie korzyści gospodarczych poprzez zmniejszenie udziału odpadów komunalnych składowanych i rekultywację terenów zdegradowanych	Zwiększenie ilości terenów przywróconych do właściwego stanu poprzez rekultywację terenów zdegradowanych i składowisk na cele przyrodnicze oraz		

Strategia Rozwoju Gminy Ukehanie na lata 2007-2015

Oś priorytetowa	Działanie/Spodziewane efekty	Typy zadań	Forma i wysokość pomocy	Poziom pomocy
Oś 3. Bezpieczeństwo ekologiczne	oraz ochronę brzegów morskich. Zapewnienie odpowiedniej ilości zasobów wodnych na potrzeby ludności i gospodarki kraju oraz minimalizacja skutków negatywnych zjawisk naturalnych oraz przeciwdziałanie poważnym awariom.	zabezpieczenie brzegów morskich przed zjawiskiem erozji. - Zwiększenie ilości zasobów dyspozycyjnych niezbędných dla ludności i gospodarki kraju oraz stopnia bezpieczeństwa przeciwpowodziowego i przeciwdziałania skutkom suszy, - Zwiększenie naturalnej retencji dolin rzecznych z zachowaniem dobrego stanu ekologicznego, - Zwiększenie ochrony przed skutkami zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałanie poważnym awariom, usuwanie ich skutków i przywracanie środowiska do stanu właściwego oraz wzmocnienie wybranych elementów systemu zarządzania środowiskiem, - Usprawnienie monitoringu stanu środowiska - Rozpowszechnienie systemów zarządzania środowiskowego objętych certyfikacją, - Racjonalizacja gospodarki zasobami naturalnymi i odpadami, w tym zmniejszenie ilości odpadów innych niż komunalne i zwiększenie poziomu odzysku tych odpadów, - Zapobieganie powstawaniu i redukcja zanieczyszczeń różnych komponentów środowiska poprzez dostosowanie istniejących instalacji do wymogów najlepszych dostępnych technik (BAT), - Ograniczenie ładunku zanieczyszczeń (w szczególności substancji niebezpiecznych) odprowadzanych przez przemysł do środowiska wodnego oraz zmniejszenie ilości nieoczyszczonych ścieków przemysłowych odprowadzanych do wód lub do ziemi, - Poprawa jakości powietrza poprzez obniżenie		
Oś 4. Przepięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska	Ograniczanie negatywnego wpływu istniejącej działalności przemysłowej na środowisko i dostosowanie przedsiębiorstw do wymogów prawa wspólnotowego.			Zgodnie z projektami nowych rozporządzeń UE maksymalny poziom dofinansowania zostanie ograniczony poprzez limity wynikające z pomocy publicznej.

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

Oś priorytetowa	Działanie/Spodziewane efekty	Typy zadań	Forma i wysokość pomocy	Poziom pomocy
Oś 5. Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska	- wspieranie kompleksowych projektów z zakresu ochrony siedlisk przyrodniczych (ekosystemów) na obszarach chronionych oraz zachowanie różnorodności gatunkowej - zwiększenie drożności korytarzy ekologicznych - opracowanie planów ochrony	wielkości emisji substancji zanieczyszczających z obiektów spalania paliw o mocy większej od 50 MW, - Zwiększenie udziału odpadów poużytkowych i niebezpiecznych podlegających odzyskowi i prawidłowemu unieszkodliwianiu. - Przywrócenie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych (ekosystemów) i ostoi gatunków na obszarach chronionych wraz zachowaniem zagrożonych wyginięciem gatunków oraz różnorodności genetycznej roślin, zwierząt i grzybów. - Przywrócenie drożności korytarzy ekologicznych umożliwiających przemieszczanie się zwierząt i funkcjonowanie populacji w skali kraju. - Wsparcie procesu opracowania planów ochrony dla obszarów chronionych	- Minimalna wartość projektu to 100 tys. euro. - Minimalna wartość projektu to 0,5 mln euro. - Minimalna wartość projektu to 0,1 mln euro.	Dofinansowani e wynosi maksymalnie 85% kwalifikujących się wydatków.
	Oś 6. Drogowa i lotnicza sieć TEN-T	- rozwój sieci drogowej ten-t	- Poprawa płynności ruchu, skrócenie czasu przejazdu w ruchu tranzytowym i w połączeniach między dużymi miastami kraju, poprawa stanu bezpieczeństwa ruchu oraz przejezdności przez miasta w ramach sieci TEN-T.	- Wartość projektu nie może być mniejsza niż 10 mln euro.

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

Oś priorytetowa	Działanie/Spodziewane efekty	Typy zadań	Forma i wysokość pomocy	Poziom pomocy
Oś 7. Transport przyjazny środowisku	- rozwój transportu kolejowego	- Poprawa stanu połączeń kolejowych wchodzących w skład sieci TEN-T, a także wybranych odcinków znajdujących się poza tą siecią, oraz poprawa obsługi pasażerów w międzynarodowym i międzyregionalnym transporcie kolejowym.	- Wartość projektu nie może być mniejsza niż 10 mln euro.	kolejowego – 50%) Dofinansowanie projektów wynosi maksymalnie 85% kwalifikujących się wydatków. (w przypadku zakupu i modernizacji taboru kolejowego – 50%)
Oś 8. Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe	- bezpieczeństwo ruchu drogowego - drogi krajowe poza siecią ten-t - rozwój inteligentnych systemów transportowych	- Poprawa stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym. - Poprawa stanu dróg krajowych położonych poza siecią TEN-T - Usprawnienie zarządzania ruchem.	- dla projektów inwestycyjnych na drogach krajowych ponad 5 mln euro, dla zakupu sprzętu i projektów nieinwestycyjnych ponad 1 mln euro. - Całkowita wartość projektu wynosi nie mniej niż 10 mln euro. - dla projektów studiów wykonalności ponad 0,5 mln	Dofinansowanie wynosi maksymalnie 85% kwalifikujących się wydatków.

Strategia Rozwoju Gminy Uchwanie na lata 2007-2015

Oś priorytetowa	Działanie/Spodziewane efekty	Typy zadań	Forma i wysokość pomocy	Poziom pomocy
Oś 10. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku	- zwiększenie stopnia wykorzystania energii pierwotnej w sektorze energetycznym i obniżenie energochłonności sektora publicznego - zwiększenie wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych, w tym biopaliw	- Podwyższenie sprawności wytwarzania, przesyłania, dystrybucji i użytkowania energii. - Rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii w tym biopaliw.	euro, dla projektów pilotażowych i wdrożeniowych ponad 2 mln euro. - Minimalna wartość projektu 5 mln euro.	Poziom dofinansowani a wynosi maksymalnie 85% kwalifikujących się wydatków lub zgodny z dopuszczalnym i pułapami pomocy publicznej
Oś 11. Bezpieczeństwo energetyczne	- rozwój systemów przesyłowych energii elektrycznej, gazu ziemnego i ropy naftowej oraz budowa i rozbudowa magazynów gazu ziemnego	- Poprawa bezpieczeństwa energetycznego państwa poprzez tworzenie nowych zdolności przesyłowych i transportowych energii elektrycznej, gazu ziemnego i ropy naftowej oraz rozbudowa podziemnych magazynów gazu ziemnego.	- Minimalna wartość projektu 5 mln euro.	- Poziom dofinansowani a ustalany będzie zgodnie z dopuszczalnym i pułapami pomocy publicznej.
PO ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH 2007-2013				
Oś 1. (gospodarcza)	wsparcie konkurencyjności sektora rolnego i leśnego,	- wspieranie wprowadzania innowacji oraz działania na rzecz badań i rozwoju; - poprawa zintegrowania sektora rolno-spożywczego (w całym procesie produkcji); - zachęcanie do podejmowania i		

Strategia Rozwoju Gminy Ukeńskie na lata 2007-2015

Oś priorytetowa	Działanie/Spodziewane efekty	Typy zadań	Forma i wysokość pomocy	Poziom pomocy
Oś 2. (środkowiskowa)	zrównoważone gospodarowanie zasobami gruntów rolnych i leśnych	<ul style="list-style-type: none">- rozpozszczenie;- wsparcie aktywnej przedsiębiorczości; a- rozwój nowych możliwości zbytu dla produktów rolniczych;- restrukturyzacja sektora rolniczego.- upowszechnienie świadczeń na rzecz ochrony środowiska i przyjaznych dla przyrody praktyk rolniczych i leśnych;- zachowanie dobrego stanu siedlisk i gatunków o znaczeniu dla Wspólnoty;- promocja zrównoważonego gospodarowania gruntami i zwiększanie lesistości- wzmacnianie funkcji korytarzy ekologicznych i struktury krajobrazu rolniczego;- przeciwdziałanie zmianom klimatycznym;- wzmacnianie pozycji rolnictwa ekologicznego;- promowanie rozwiązań korzystnych zarówno z punktu widzenia ochrony środowiska jak i rachunku ekonomicznego;- zabezpieczenie zasobów wodnych i dobrego ich stanu jako wybitnie wielofunkcyjnego elementu środowiska obszarów wiejskich.		
Oś 3. (społeczna)	podniesienie jakości życia na obszarach wiejskich i dywersyfikacja ekonomiczna obszarów wiejskich	<ul style="list-style-type: none">- podwyższenie aktywności gospodarczej i zatrudnienia w szeroko pojętej gospodarce wiejskiej- zachęcanie kobiet do wchodzenia na rynek pracy;- rozwój mikroprzedsiębiorstw;- szkolenia młodych osób w zakresie tradycyjnych wiejskich umiejętności;- zachęcanie do podejmowania i rozpowszechniania;- wspieranie rozwoju turystyki;- modernizacja lokalnej infrastruktury.		
Oś 4. Leader		<ul style="list-style-type: none">- budowanie lokalnych możliwości samoorganizacji (building local capacity);- promocja partnerstwa prywatno-publicznego;- promocja współpracy i innowacyjności;		

Strategia Rozwoju Gminy Ukehanie na lata 2007-2015

Oś priorytetowa	Działanie/Spodziewane efekty	Typy zadań	Forma i wysokość pomocy	Poziom pomocy
EKOFUNDUSZ				
Oś 3. Ochrona klimatu	Ograniczenie emisji gazów powodujących zmiany klimatu Ziemi	<ul style="list-style-type: none"> - oszczędność energii w miejskich systemach zaopatrzenia w ciepło; - wykorzystanie biomasy do celów energetycznych w sektorze komunalno-bytowym i w zakładach przemysłowych; - gospodarce wykorzystanie biogazu z odpadów pochodzenia rolniczego, z wysypisk odpadów komunalnych i z oczyszczalni ścieków oraz gazu odpadowego z procesów przemysłowych; - produkcja biopaliwa z rzepaku; - wykorzystanie energii solarnej (kolektory słoneczne i panele fotowoltaiczne); - wykorzystanie energii wiatru; - wykorzystanie energii geotermalnej w zakresie naziemnej części ciepłowniczej wraz z centralą geotermalną; - wykorzystanie płytkiej geotermii (pompy ciepła); - promocja technologii ogniw paliwowych; - wykorzystanie energii odpadowej z procesów przemysłowych i z procesów spalania. 		
Oś 4. Ochrona przyrody	Ochrona różnorodności biologicznej	<ul style="list-style-type: none"> - ochrona gatunków fauny i flory zagrożonych wyginięciem; - ochrona cennych przyrodniczo obszarów wodno-błotnych; - czynna ochrona przyrody w parkach narodowych i krajobrazowych; - ochrona obszarów Europejskiej Sieci Ekologicznej „Natura 2000”; - budowa infrastruktury edukacji ekologicznej w parkach narodowych; - dostosowanie składu gatunkowego lasu do siedlisk w parkach narodowych i w ich otulinach. - organizacja kompleksowych systemów zbiórki, recyklingu i zagospodarowania odpadów komunalnych obsługujących 50 - 250 tys. mieszkańców; - unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych; 		
Oś 5. Gospodarka odpadami	Racjonalizacja gospodarki odpadami i rekultywacja gleb zanieczyszczonych		EkoFundusz może wspierać finansowo zarówno projekty	Dotacja EkoFunduszu dla pojedynczego projektu nie

Strategia Rozwoju Gminy Ukehanie na lata 2007-2015

Oś priorytetowa	Działanie/Spodziewane efekty	Typy zadań	Forma i wysokość pomocy	Poziom pomocy
		<ul style="list-style-type: none">- budowa instalacji do recyklingu odpadów komunalnych i niebezpiecznych;- modernizacja technologii przemysłowych prowadzące do eliminacji powstawania odpadów niebezpiecznych (tzw. „czyste technologie”).	dopiero rozpoczynane, jak i będące w fazie realizacji, jeżeli ich zaawansowanie finansowe nie przekracza 60% w dniu złożenia wniosku do EkoFunduszu. Odstępstwo od tej zasady jest traktowane jako wyjątkowe i wymaga odrębnego uzasadnienia.	może być niższa niż 50 tys. zł.
Mechanizmy finansowe EOG i NMF				
Oś1. Ochrona środowiska, w tym środowiska ludzkiego	Redukcja zanieczyszczeń i promowanie odnawialnych źródeł energii	<ul style="list-style-type: none">- rozbudowa miejskich systemów ciepłowniczych w celu eliminowania źródeł niskiej emisji,- zastąpienie przestarzałych źródeł energii ciepłej nowoczesnymi (w tym likwidacja przestarzałych kotłowni węglowych),- termomodernizacja budynków użyteczności publicznej,- budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków,- budowa sieci kanalizacyjnych		Maksymalna wartość dofinansowania dla tego priorytetu wynosi 2.000.000 Euro
Oś 2. Promowanie zrównoważonego rozwoju	Lepsze wykorzystanie i zarządzanie zasobami	<ul style="list-style-type: none">- zmniejszanie energo-, materiału i wodochłonności produkcji i usług poprzez poprawę efektywności wykorzystania zasobów produkcyjnych,- wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,- wspieranie procesów tworzenia „zielonych” miejsc pracy i „zielonych zamówień”		
Oś 3. Ochrona kulturowego	- rewitalizacja i adaptacja na cele kulturalne obiektów historycznych i zespólów	<ul style="list-style-type: none">- działania zachęcające do ochrony, poprawy i przywracania różnorodności biologicznej,- działania na rzecz wsparcia gospodarki leśnej		Wartość dofinansowania dla tego

Strategia Rozwoju Gminy Ukeń na lata 2007-2015

Oś priorytetowa	Działanie/Spodziewane efekty	Typy zadań	Forma i wysokość pomocy	Poziom pomocy
dziedzictwa europejskiego, w tym transport publiczny i odnowa miast	<ul style="list-style-type: none">- zabytkowych,- rewitalizacja historycznych obszarów miejskich,- rewitalizacja obiektów przemysłowych o wysokiej wartości historycznej na cele kulturalne,- renowacja, ochrona i zachowanie miejsc pamięci i martyrologii		prioritytu wynosi powyżej 1.000.000 Euro	
Oś 5. Opieka zdrowotna i opieka nad dzieckiem	<ul style="list-style-type: none">- promocji zdrowia i programów profilaktyki,- poprawy opieki perinatalnej,- podnoszenia stanu wiedzy o nowoczesnych metodach planowania rodziny,- integracji środowisk zagrożonych patologią oraz zapobieganie przestępczości nieletnich,- integracji dzieci niepełnosprawnych z pełnosprawnymi,- tworzenia ogólnodostępnych stref rekreacji dziecięcej,- terapeutycznych systemów telemedycznych i medycznych internetowych systemów edukacyjnych,- podnoszenia dostępności i jakości usług medycznych,			

Rozdział VII

Wieloletni Plan Inwestycyjny

7.1. Podstawa opracowania WPI

Wieloletni Program Inwestycyjny został opracowany na podstawie „Metodologii opracowywania i realizacji Wieloletniego Programu Inwestycyjnego”, przedstawionej poniżej [rozdział 7.6.], oraz na podstawie dokumentów strategicznych gminy Uchanie przedstawionych w rozdziale 5 niniejszego opracowania.

7.2. Założenia prognozy finansowej będącej podstawą określenia poziomu inwestowania dla gminy Uchanie w poszczególnych latach WPI

7.2.1. Wstęp do prognozy finansowej

W niniejszym dokumencie zaprezentowano wyniki prognozy finansowej gminy Uchanie na lata 2007 – 2020.

Prognoza finansowa została przygotowana w oparciu o szczegółową analizę poszczególnych źródeł dochodów i wydatków budżetowych w wykonaniu budżetów gminy.

W toku prac nad prognozą finansową przebadano wiele scenariuszy, prezentowany materiał przedstawia wariant, który stanowił podstawę konstrukcji Wieloletniego Programu Inwestycyjnego.

Wariant ten jest oparty na założeniu wzrostu gospodarczego związanego z wejściem do Unii Europejskiej oraz absorpcji jak największej ilości środków na inwestycje z budżetu Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

7.2.2. Założenia makroekonomiczne

Na potrzeby prognozy finansowej ujętej w WPI gminy do roku 2020 przyjęto zaprezentowane poniżej założenia makroekonomiczne. Podstawą tych założeń były dostępne analizy i prognozy rynkowe. Dane dotyczące inflacji i PKB przyjęte zostały na podstawie założeń do Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007-2015.

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

Tab. 7.1. Przyjęte założenia makroekonomiczne SRK 2007-2015

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Wskaźniki makroekonomiczne											
inflacja CPI [%]	3,1	3,0	2,5	2,9	3,9	3,8	3,6	3,7	3,6	3,5	3,5
roczny wzrost PKB [%]	4,7	4,5	4,3	4,2	4,7	4,9	5,3	4,5	5,7	5,8	5,8
Założone stopy procentowe dla PLN											
WIBOR 1M	6,1	5,9	5,9	5,9	5,9	5,9	5,9	5,9	5,9	5,9	5,9
WIBOR 3M	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Oprocentowanie kredytów komercyjnych przyjęte w Prognozie (podrozdział 8.6)	6,5	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0

7.2.3. Założenia do dochodów i wydatków budżetowych oraz przychodów i rozchodów

Poniżej przedstawiono jedynie najważniejsze założenia dotyczące kształtowania się dochodów i wydatków budżetowych na kolejne lata prognozy.

(1) Prognoza dochodów i wydatków

Przy prognozowaniu dochodów budżetowych gminy Uchanie uwzględniono m.in. roczne wykonanie planu dochodów budżetowych w roku 2005 i 2006. Poszczególne pozycje dochodów w kolejnych latach prognozy, wynikające z klasyfikacji budżetowej, zostały skorygowane o odpowiednie współczynniki oparte na prognozie średniorocznej inflacji i PKB, stanowiące założenia do Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007-2015 (SRK 2007-2015), opracowywanej przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

Podobne założenia zastosowane zostały przy prognozowaniu wydatków budżetowych gminy Uchanie. Dane historyczne z roku 2005 i 2006 zostały również skorygowane o współczynniki wynikające z prognozy średniorocznej inflacji i PKB, będące podstawą przy opracowywaniu SRK 2007-2015.

Założono również wprowadzanie niezbędnego programu oszczędności w wydatkach bieżących gminy Uchanie przy opracowywaniu uchwał budżetowych w następnych latach.

7.3. Wieloletni Program Inwestycyjny – charakterystyka

Wieloletni Program Inwestycyjny na lata 2007 – 2015 zawiera zestawienie przedsięwzięć inwestycyjnych we wszystkich aspektach funkcjonowania gminy, których realizacja przewidywana jest przez gminę Uchanie i jego jednostki organizacyjne.

Punktem wyjścia przy sporządzaniu Wieloletniego Programu Inwestycyjnego był budżet gminy na rok 2006.

Zadania przedstawione w WPI są w ujęciu rzeczowym i finansowym. Wysokość nakładów w kolejnych latach przyjęto na podstawie danych z rozstrzygniętych już przetargów lub kosztorysów inwestorskich. W wielu przypadkach wielkości prognozowanych nakładów finansowych są jedynie wartościami szacunkowymi.

W zakresie realizacji Wieloletniego Programu Inwestycyjnego stosowana będzie szeroko polityka poszukiwania dodatkowych źródeł finansowania inwestycji gminnych. Możliwości pokrywania wydatków z innych źródeł finansowania; dostępnych funduszy do najważniejszych należą:

- Fundusze Strukturalne Unii Europejskiej,
- Mechanizmy Finansowe EOG,

- Inicjatywy Wspólnotowe Jessica,
- Inicjatywy Wspólnotowe Jeremie,
- Inicjatywy Wspólnotowe Jaspers,
- PO Innowacyjna Gospodarka,
- PO Kapitał Ludzki,
- PO pomoc Techniczna,
- PO Infrastruktura i Środowisko
- PO Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
- Ekofundusz,
- Fundusz Inicjatyw Obywatelskich,
- Fundusz Rozwoju Kultury Społecznej,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego,
- rezerwa celowa budżetu państwa na współfinansowanie wkładu własnego samorządów terytorialnych dla projektów inwestycyjnych finansowanych z funduszy strukturalnych UE, Funduszu Spójności, MF EOG (w budżecie państwa na rok 2007, część 83, poz. 8),
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Bank Ochrony Środowiska,
- Bank Gospodarstwa Krajowego,
- Krajowy Fundusz Mieszkaniowy ,
- Europejski Bank Inwestycyjny,
- Bank PKO BP,
- Bank PKO S.A.,
- Bank BPH,
- Kredyt Bank,
- Bank Gospodarki Żywnościowej,
- Bank Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych BISE,
- BRE Bank,
- Bank Współpracy Europejskiej BWE,
- CitiBank Handlowy,
- Deutsche Bank PBC S.A.,
- Getin Bank,
- Gospodarczy Bank Wielkopolski.

Fundusze te w istotny sposób zdecydowały o ujęciu proponowanych zadań do realizacji.

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

7.4. Wieloletni Program Inwestycyjny Gminy Uchanie na lata 2007 – 2015

Lp	Nazwa zadania	Nakłady inwestycyjne									
		Łączna wartość	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
	Łączna kwota inwestycji	27 970 210	1 060 000	13 819 210	6 395 000	4 194 000	4 222 000	3 455 000	4 735 000	2 535 000	2 595 000
	środkami gminnymi	4 677 115	201 500	2 365 728	1 105 488	629 100	633 300	518 250	710 250	380 250	389 250
	środkami z UE (priefinansowanie)	23 293 094	908 500	11 453 482	5 289 512	3 564 900	3 588 700	2 936 750	4 024 750	2 154 750	2 205 750
	środkami inne										
	Przebudowa drogi, km. Nr.111000L w Bokinia-Jarodawiec na odcinku Bokinia-Wysokie.2004-2007	680 194		680 194							
1	środkami gminnymi	188 911		188 911							
	środkami z UE (priefinansowanie)	491 283		491 283							
	środkami inne										
2	Bud. linii kablowej wraz z liniami oświetlenia ulicznego w Teratybuzie 2005-2009	220 000	50 000	120 000	50 000						
	środkami gminnymi	220 000	50 000	120 000	50 000						
	środkami z UE (priefinansowanie)										
	środkami inne										
3	Remont i modernizacja Wilejskiego Domu Kultury wraz z zagospodarowaniem otoczenia.	491 516		151 516	340 000						
	środkami gminnymi	202 360		63 402	138 958						
	środkami z UE (priefinansowanie)	289 155		88 113	201 042						
	środkami inne										
4	Rehabilitacja domnika ks. Stanisława Słazicza wraz z przyległym otoczeniem	47 500	47 500								
	środkami gminnymi	20 892	20 892								
	środkami z UE (priefinansowanie)	26 609	26 609								
	środkami inne										
5	Trakt pieszy od Wilejskiego Domu Kultury do Spidlerza wraz z oświetleniem	42 500	42 500								
	środkami gminnymi	18 848	18 848								
	środkami z UE (priefinansowanie)	23 652	23 652								
	środkami inne										
6	Renowacja spichlerza wraz z oświetleniem i zagospodarowaniem otoczenia	198 500		137 500	61 000						
	środkami gminnymi	82 605		57 675	24 931						
	środkami z UE (priefinansowanie)	115 895		79 825	36 070						
	środkami inne										
	Remont i modernizacja obiektów po byłym TRH wraz z ich otoczeniem oraz przystosowanie do potrzeb pełnienia funkcji centra kulturalnego wsi. (Dom Ludowy, Izba Pamięci TRH itp.)	3 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000						
7	środkami gminnymi	450 000	150 000	150 000	150 000						
	środkami z UE (priefinansowanie)	2 550 000	850 000	850 000	850 000						
	środkami inne										
8	Budowa hali sportowej przy Gimnazjum w Jarosławcu	4 300 000		1 075 000	1 075 000	1 075 000	1 075 000				
	środkami gminnymi	645 000		161 250	161 250	161 250	161 250				
	środkami z UE (priefinansowanie)	3 655 000		913 750	913 750	913 750	913 750				
	środkami inne										
9	Budowa kompleksu sportowego w Uchaniach	800 000				160 000	160 000	160 000	160 000		
	środkami gminnymi	120 000				24 000	24 000	24 000	24 000		
	środkami z UE (priefinansowanie)	680 000				136 000	136 000	136 000	136 000		
	środkami inne										
10	Budowa zaplecza, szatni wraz z trybunami na obiekcie sportowym w miejscowości Uchanie	820 000		114 000	114 000	142 000	150 000	150 000	150 000		
	środkami gminnymi	123 000		17 100	17 100	21 300	22 500	22 500	22 500		
	środkami z UE (priefinansowanie)	697 000		96 900	96 900	120 700	127 500	127 500	127 500		
	środkami inne										
11	Budowa stacji hydroturbowej i sieci wodociągowej w miejscowościach: Teratybuz, Odlejtajka, Mielnik, Luszczów, Jarosławiec, Wysokie, Faliszów, Chyżówiec	6 500 000		1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 500 000	2 000 000		
	środkami gminnymi	975 000		150 000	150 000	150 000	150 000	225 000	300 000		
	środkami z UE (priefinansowanie)	5 525 000		850 000	850 000	850 000	850 000	1 275 000	1 700 000		
	środkami inne										

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

Lp.	Nazwa zadania	Łączna wartość	Nakłady inwestycyjne																	
			Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015									
12	Zaplanowanie tryku w centrum Uchania z uwzględnieniem układu kompozycyjno – przestrzennego dla potrzeb Gminy	2 000 000																		
	środki gminne	300 000																		
	środki z UE (priefinansowanie)	1 700 000																		
13	Budowa oczyszczalni ścieków wraz z siecią kanalizacyjną w miejscowościach: Kol. Mojalawice, Mojalawice, Terabyn, Odleciajka, Łuszczów, Kol. Łuszczów, Rozkoszówka, Plełski, Chyżowice.	7 000 000																		
	środki gminne	1 050 000																		
	środki z UE (priefinansowanie)	5 950 000																		
	środki inne	800 000	875 000	875 000	875 000	875 000	875 000	875 000	875 000	875 000	875 000	875 000	875 000	875 000	875 000	875 000	875 000	875 000	875 000	875 000
	środki gminne	120 000																		
	środki z UE (priefinansowanie)	680 000																		
14	Termomodernizacja szkoły – Gimnazjum w Jarosławcu	900 000																		
	środki gminne	135 000																		
	środki z UE (priefinansowanie)	765 000																		
	środki inne	1 000 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
	środki gminne	150 000																		
	środki z UE (priefinansowanie)	850 000																		
16	Budowa drogi Terabyn – Wójciewo – Mojalawice	2 000 000																		
	środki gminne	300 000																		
	środki z UE (priefinansowanie)	1 700 000																		
17	Budowa zbiornika malej retencji Pulnowice – Buśno na rzeka Wełniance	2 000 000																		
	środki gminne	300 000																		
	środki z UE (priefinansowanie)	1 700 000																		
	środki inne	750 000																		
	środki gminne	112 500																		
	środki z UE (priefinansowanie)	637 500																		
19	Budowa chodników przy trasach komunikacyjnych na terenie gminy Uchanie	100 000																		
	środki gminne	15 000																		
	środki z UE (priefinansowanie)	85 000																		
20	Budowa drogi gminnej Białowody - Dębina	900 000																		
	środki gminne	135 000																		
	środki z UE (priefinansowanie)	765 000																		
21	Modernizacja drogi Borkinia – przysiółek „Wieża”	500 000																		
	środki gminne	75 000																		
	środki z UE (priefinansowanie)	425 000																		
23	Remont i modernizacja dworcu w miejscowości Borkinia	40 000																		
	środki gminne	6 000																		
	środki z UE (priefinansowanie)	34 000																		
24	Budowa drogi Jarosławiec – „Bundysz”	500 000																		
	środki gminne	75 000																		
	środki z UE (priefinansowanie)	425 000																		

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

LP	Nazwa zadania	Łączna wartość	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Niekładny/inwestycyjne Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
	Środki Inne										
	Modernizacja nawierzchni dróg w miejscowościach Białewdy oraz Gliniska	300 000			300 000						
25	Środki gminne	45 000			45 000						
	Środki z UE (priefinansowanie)	255 000			255 000						
	Środki Inne										
	Modernizacja budynku kulturalno-administracyjnego w Uchaniach	500 000			90 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	120 000
26	Środki gminne	75 000			13 500	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	18 000
	Środki z UE (priefinansowanie)	425 000			76 500	85 000	85 000	85 000	85 000	85 000	102 000
	Środki Inne										

7.5. Możliwości inwestycyjne gminy Uchanie na lata 2007 – 2020

7.5.1. Prognoza możliwości finansowych gminy Uchanie na lata 2007 – 2020 wraz z prognozą wolnych środków w budżecie gminy

7.5.1.1. Ogólna prognoza możliwości finansowych gminy Uchanie na lata 2007 – 2020.

Poniżej przedstawiono możliwości finansowania inwestycji w dwóch wariantach pozyskiwania środków finansowych:

A.

WARIANT	MOŻLIWOŚCI ZADŁUŻENIA	WIELKOŚĆ ŚRODKÓW PRZEZNACZONYCH NA INWESTYCJE Z BUDŻETU	FINANSOWANIE INWESTYCJI
WARIANT 1	60%	+50% Z BUDŻETU PRZEZNACZONEGO NA INWESTYCJE	Jako 100% kosztów inwestycji
WARIANT 2	50%		
WARIANT 3	40%		
WARIANT 4	30%		

B.

WARIANT	MOŻLIWOŚCI ZADŁUŻENIA	WIELKOŚĆ ŚRODKÓW PRZEZNACZONYCH NA INWESTYCJE Z BUDŻETU	FINANSOWANIE INWESTYCJI
WARIANT 1	60%	+50% Z BUDŻETU PRZEZNACZONEGO NA INWESTYCJE	Jako 15% kosztów inwestycji
WARIANT 2	50%		
WARIANT 3	40%		
WARIANT 4	30%		

Strategia Rozwoju Gminy Uchwalona na lata 2007-2015

l.p.	Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1. WARIANT I															
1.1.	60% - możliwości zadłużenia budżetu	5 349 403,20	5 509 885,30	5 675 181,85	5 845 437,31	6 020 800,43	6 201 424,44	6 387 467,18	6 579 091,19	6 776 463,93	6 979 757,84	7 189 150,58	7 404 825,10	7 626 969,85	7 855 778,95
1.2	Zaplanowane wydatki majątkowe (50% z budżetu przeznaczanego na inwestycje)	49 500	367 218	370 890	374 599	378 345	382 128	385 950	389 809	393 707	397 644	401 621	405 637	409 693	413 790
1.3.	Rozdwożenie inwestycyjne bez dotacji zewnętrznych/100 % wartości inwestycji/	5 398 903,20	5 877 103,04	6 046 071,77	6 220 036,13	6 399 445,23	6 583 552,69	6 773 416,71	6 968 900,22	7 170 171,05	7 377 402,04	7 590 771,21	7 810 461,94	8 036 663,06	8 269 569,09
1.4.	Rozdwożenie inwestycyjne/ 1.3. jako 30%-wkład własny+ wysokość dotacji zewnętrznych 70%	17 996 344,00	19 590 343,45	20 153 572,57	20 733 453,75	21 330 484,11	21 945 175,65	22 578 055,70	23 229 667,40	23 900 570,16	24 591 340,12	25 302 570,71	26 034 873,12	26 788 876,86	27 565 230,29
1.4.1.	Wysokość pozyskanych środków zewnętrznych (70% wartości inwestycji)	12 597 440,80	13 713 240,42	14 107 500,80	14 513 417,63	14 931 338,88	15 361 622,95	15 804 638,99	16 260 767,18	16 730 399,11	17 213 938,08	17 711 799,50	18 224 411,19	18 752 213,80	19 295 661,20
2. WARIANT II															
2.1.	50% - możliwości zadłużenia budżetu	4 457 836,00	4 591 571,08	4 729 318,21	4 871 197,76	5 017 333,69	5 167 853,70	5 322 889,31	5 482 575,99	5 647 053,27	5 816 464,87	5 990 958,82	6 170 687,58	6 355 808,21	6 546 482,46
2.2	Zaplanowane wydatki majątkowe (50% z budżetu przeznaczanego na inwestycje)	49 500	367 218	370 890	374 599	378 345	382 128	385 950	389 809	393 707	397 644	401 621	405 637	409 693	413 790
2.3.	Rozdwożenie inwestycyjne bez dotacji zewnętrznych/100 % wartości inwestycji/	4 507 336,00	4 958 788,82	5 100 208,13	5 245 796,57	5 395 678,50	5 549 981,95	5 708 638,85	5 872 385,02	6 040 760,39	6 214 109,06	6 392 579,45	6 576 324,42	6 765 501,42	6 960 272,60
2.4.	Rozdwożenie inwestycyjne/ 2.3. jako 30%-wkład własny/- wysokość dotacji zewnętrznych 70%	15 024 453,33	16 529 296,06	17 000 693,76	17 485 988,58	17 985 594,98	18 499 939,85	19 029 463,83	19 574 616,74	20 135 867,98	20 713 696,87	21 308 598,17	21 921 081,40	22 551 671,39	23 200 908,85
2.4.1.	Wysokość pozyskanych środków zewnętrznych (70% wartości inwestycji)	10 517 117,33	11 570 507,24	11 900 485,63	12 240 192,01	12 589 916,49	12 949 957,89	13 320 623,98	13 702 231,72	14 095 107,58	14 499 587,81	14 916 018,72	15 344 756,98	15 786 169,97	16 240 636,06
3. WARIANT III															
3.1.	40% - możliwości zadłużenia budżetu	3 566 268,80	3 673 256,86	3 783 454,57	3 896 958,21	4 013 866,95	4 134 382,96	4 258 311,45	4 386 060,79	4 517 642,62	4 653 171,90	4 792 767,05	4 936 550,07	5 084 646,57	5 237 185,96
3.2.	Zaplanowane wydatki majątkowe (50% z budżetu przeznaczanego na inwestycje)	49 500	367 218	370 890	374 599	378 345	382 128	385 950	389 809	393 707	397 644	401 621	405 637	409 693	413 790
3.3.	Rozdwożenie inwestycyjne bez dotacji zewnętrznych/100 % wartości inwestycji/	3 615 768,80	4 040 474,60	4 154 344,49	4 271 557,02	4 392 211,76	4 516 411,21	4 644 260,99	4 775 869,82	4 911 349,74	5 050 816,09	5 194 387,69	5 342 186,90	5 494 339,77	5 650 976,10
3.4.	Rozdwożenie inwestycyjne/ 3.3. jako 30%-wkład własny/- wysokość dotacji zewnętrznych 70%	12 052 562,67	13 468 248,68	13 847 814,96	14 238 323,41	14 640 705,86	15 054 704,05	15 480 869,95	15 919 566,08	16 371 165,79	16 836 053,63	17 314 625,62	17 807 289,68	18 314 465,92	18 836 587,01
3.4.1.	Wysokość pozyskanych środków zewnętrznych (70% wartości inwestycji)	8 436 793,87	9 427 774,07	9 693 470,47	9 966 986,39	10 248 494,10	10 538 492,83	10 836 608,97	11 143 696,26	11 459 816,06	11 785 237,54	12 120 237,94	12 465 102,78	12 820 126,14	13 185 610,91
4. WARIANT IV															
4.1.	50% - możliwości zadłużenia budżetu	2 674 701,60	2 754 942,65	2 837 590,93	2 922 218,66	3 010 400,21	3 100 712,22	3 193 733,59	3 289 545,60	3 388 231,96	3 489 878,92	3 594 575,29	3 702 412,55	3 813 484,93	3 927 889,47
4.2.	Zaplanowane wydatki majątkowe (50% z budżetu przeznaczanego na inwestycje)	49 500	367 218	370 890	374 599	378 345	382 128	385 950	389 809	393 707	397 644	401 621	405 637	409 693	413 790
4.3.	Rozdwożenie inwestycyjne bez dotacji zewnętrznych/100 % wartości inwestycji/	2 724 201,60	3 122 160,39	3 208 480,84	3 297 317,47	3 388 745,02	3 482 840,47	3 579 683,12	3 679 354,63	3 781 939,08	3 887 523,11	3 996 195,92	4 108 049,39	4 223 178,13	4 341 679,61
4.4.	Rozdwożenie inwestycyjne/ 4.3. jako 30%-wkład własny + wysokość dotacji zewnętrznych 70%	9 080 672,00	10 407 201,29	10 694 936,15	10 991 058,24	11 295 816,73	11 609 468,24	11 932 277,07	12 264 515,42	12 606 463,61	12 958 410,38	13 320 653,08	13 693 497,96	14 077 260,44	14 472 265,38
4.4.1.	Wysokość pozyskanych środków zewnętrznych (70% wartości inwestycji)	6 356 470,40	7 285 040,90	7 486 455,30	7 693 740,77	7 907 071,71	8 126 627,77	8 352 593,95	8 585 160,79	8 824 524,53	9 070 887,27	9 324 457,15	9 585 448,57	9 854 082,31	10 130 585,76

Strategia Rozwoju Gminy Uchalcie na lata 2007-2015

7.5.1.2. Prognoza możliwości finansowych gminy Uchalcie na lata 2007 – 2020, z uwzględnieniem zadań inwestycyjnych ujętych w WPI i pokazaniem wolnych środków na inwestycje.

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2012	2012	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1.	WARIANT I															
1.1.	60% - możliwości zadłużenia budżetu	5 349 403	5 509 885	5 675 182	5 845 437	6 020 800	6 201 424	6 387 467	6 579 091	6 776 464	6 979 758	7 189 151	7 404 825	7 626 970	7 855 779	
1.2.	Zaplanowane wydatki majątkowe(50% z budżetu przeznaczanego na inwestycje)	49 500	367 218	370 890	374 599	378 345	382 128	385 950	389 809	393 707	397 644	401 621	405 637	409 693	413 790	
1.3.	Możliwość inwestycyjne bez dotacji zewnętrznych(100% wartości inwestycji)	5 398 903	5 877 103	6 046 072	6 220 036	6 399 145	6 583 533	6 773 417	6 968 900	7 170 171	7 377 402	7 590 771	7 810 462	8 036 663	8 269 569	
1.4.	Możliwość inwestycyjne/ 1.3. jako 30%-wkład własny+ wysokość dotacji zewnętrznych 70%	17 996 344	19 590 343	20 153 573	20 733 454	21 330 484	21 945 176	22 578 056	23 229 667	23 900 570	24 591 340	25 302 571	26 034 873	26 788 877	27 565 230	
1.4.1.	Wysokość pozyskanych środków zewnętrznych (70% wartości inwestycji)	12 597 441	13 713 240	14 107 501	14 513 418	14 931 339	15 361 623	15 804 639	16 260 767	16 730 999	17 213 938	17 711 800	18 224 411	18 752 214	19 295 661	
1.5.	Całkowite nakłady inwestycyjne przewidziane do realizacji w WPI	2 038 194	19 344 016	10 234 220	4 194 000	4 222 000	3 455 000	4 735 000	2 535 000	2 535 000	2 595 000					
1.6.	Kwota wolnych środków [l. 4. -1.5.]	10 559 247	5 630 776	3 873 281	10 319 418	10 709 339	11 906 623	11 069 639	13 725 767	14 135 999	17 213 938	17 711 800	18 224 411	18 752 214	19 295 661	
2.	WARIANT II															
2.1.	50% - możliwości zadłużenia budżetu	4 457 836	4 591 571	4 729 318	4 871 198	5 017 334	5 167 854	5 322 889	5 482 576	5 647 053	5 816 465	5 990 959	6 170 688	6 355 808	6 546 482	
2.2.	Zaplanowane wydatki majątkowe(50% z budżetu przeznaczanego na inwestycje)	49 500	367 218	370 890	374 599	378 345	382 128	385 950	389 809	393 707	397 644	401 621	405 637	409 693	413 790	
2.3.	Możliwość inwestycyjne bez dotacji zewnętrznych(100% wartości inwestycji)	4 507 336	4 958 789	5 100 208	5 245 797	5 395 679	5 546 982	5 708 839	5 872 385	6 040 760	6 214 109	6 392 579	6 576 324	6 765 501	6 960 273	
2.4.	Możliwość inwestycyjne/ 2.3. jako 30%-wkład własny+ wysokość dotacji zewnętrznych 70%	15 024 453	16 529 296	17 000 694	17 485 989	17 985 595	18 499 940	19 029 463	19 574 617	20 135 668	20 713 697	21 308 938	21 921 081	22 551 671	23 200 909	
2.4.1.	Wysokość pozyskanych środków zewnętrznych (70% wartości inwestycji)	10 517 117	11 570 507	11 900 486	12 240 192	12 589 916	12 949 938	13 320 624	13 702 232	14 095 108	14 499 588	14 916 019	15 344 757	15 786 170	16 240 636	
2.5.	Całkowite nakłady inwestycyjne przewidziane do realizacji w WPI	2 038 194	19 344 016	10 234 220	4 194 000	4 222 000	3 455 000	4 735 000	2 535 000	2 535 000	2 595 000					
2.6.	Kwota wolnych środków [2.4. -2.5.]	8 478 923	7 773 509	1 666 266	8 046 192	8 367 916	9 494 938	8 585 624	11 167 232	11 500 108	14 499 588	14 916 019	15 344 757	15 786 170	16 240 636	
3.	WARIANT III															
3.1.	40% - możliwości zadłużenia budżetu	3 566 269	3 673 257	3 783 455	3 895 958	4 013 867	4 134 283	4 258 311	4 386 061	4 517 643	4 653 172	4 792 767	4 936 550	5 084 647	5 237 186	
3.2.	Zaplanowane wydatki majątkowe (50% z budżetu przeznaczanego na inwestycje)	49 500	367 218	370 890	374 599	378 345	382 128	385 950	389 809	393 707	397 644	401 621	405 637	409 693	413 790	
3.3.	Możliwość inwestycyjne bez dotacji zewnętrznych(100% wartości inwestycji)	3 615 769	4 040 475	4 154 344	4 271 557	4 392 212	4 516 411	4 644 261	4 775 870	4 911 350	5 050 816	5 194 388	5 342 187	5 494 340	5 650 976	

7.6. Metodyka opracowywania i wdrażania Wieloletniego Programu Inwestycyjnego

7.6.1. Przedmiot WPI

Wieloletni Program Inwestycyjny (WPI) jest obok Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, Strategii Rozwoju Społeczno - Gospodarczego i Wieloletniego Planu Finansowego jednym z podstawowych dokumentów w systemie planowania strategicznego gminy.

Wieloletni Program Inwestycyjny jest średniookresowym dokumentem planistycznym, porządkującym i dookreślającym zamierzenia inwestycyjne na lata 2007 – 2015.

WPI stanowi ważną funkcję w procesie programowania rozwoju, jest podstawą ubiegania się o zewnętrzne środki finansowe, ułatwia podejmowanie bieżących decyzji w zgodności z celami rozwoju. Jest instrumentem wspomagającym zarządzanie finansowe gminy. Wiąże on kompleksowy plan rozwoju gminy i plan finansowy z rozwojem przestrzennym i polityką inwestycyjną gminy.

Celem głównym Wieloletniego Programu Inwestycyjnego jest wprowadzenie nowego systemu planowania inwestycji gminnych.

Celami szczegółowymi są:

- **CSZ 1** - racjonalizacja i uporządkowanie procesu podejmowania decyzji o kształcie programu inwestycyjnego i części inwestycyjnej budżetu gminy,
- **CSZ 2** - utrzymanie kontroli nad jakością techniczną, terminowością wykonania i kosztami inwestycji umieszczonych w programie inwestycyjnym gminy,
- **CSZ 3** - wzrost trafności i efektywności procesu decyzyjnego na wszystkich etapach,
- **CSZ 4** - umożliwienie pozyskiwania środków zewnętrznych służących finansowaniu inwestycji gminy,
- **CSZ 5** - Zaplanowanie realizacji inwestycji na terenie gminy w zależności od przyjętego po analizie możliwości finansowania inwestycji wariantu pozyskiwania środków finansowych:

A.

WARIANT	MOŻLIWOŚCI ZADŁUŻENIA	WIELKOŚĆ ŚRODKÓW PRZEZNACZONYCH NA INWESTYCJE Z BUDŻETU	FINANSOWANIE INWESTYCJI
WARIANT 1	60%	+50% Z BUDŻETU PRZEZNACZONEGO NA INWESTYCJE	Jako 100% kosztów inwestycji
WARIANT 2	50%		
WARIANT 3	40%		
WARIANT 4	30%		

B.

WARIANT	MOŻLIWOŚCI ZADŁUŻENIA	WIELKOŚĆ ŚRODKÓW PRZEZNACZONYCH NA INWESTYCJE Z BUDŻETU	FINANSOWANIE INWESTYCJI
WARIANTT 1	60%	+50% Z BUDŻETU PRZEZNACZONEGO NA INWESTYCJE	Jako 15% kosztów inwestycji
WARIANT 2	50%		
WARIANT 3	40%		
WARIANT 4	30%		

Wieloletni Program Inwestycyjny jest dokumentem krocącym w horyzoncie 9 – letnim, co oznacza jego coroczną aktualizację i przesuwanie horyzontu czasowego o 1 rok.

Wieloletni Program Inwestycyjny opracowany został dla zadań planowanych przez gminę i jej jednostki organizacyjne w powiązaniu z szacowanymi możliwościami finansowymi wynikającymi z przygotowanych prognoz finansowych.

WPI przedstawia nakłady inwestycyjne na poszczególne projekty o wieloletnim horyzoncie czasowym.

WPI ustala hierarchię ważności i wynikającą z niej kolejność realizacji zadań inwestycyjnych. Zadania wchodzi do realizacji w ramach WPI zgodnie z finansowymi możliwościami gminy. Zadania, które zostały umieszczone w WPI, a ich realizacja nie rozpoczęła się, podlegają w kolejnych latach weryfikacji i sprawdzeniu, z kolei zadania już rozpoczęte nie podlegają weryfikacji w kolejnych latach.

WPI obejmuje listę zadań inwestycyjnych, finansowanych w całości lub w części ze środków budżetu gminy.

Podstawowym założeniem WPI, jest zintegrowanie go ze Strategią Rozwoju Gminy Uchanie, którego to WPI jest integralną i jednocześnie autonomiczną częścią.

7.6.2. Funkcje WPI

Wdrożenie zapisów Wieloletniego Programu Inwestycyjnego (WPI) umożliwia gminie lepsze zarządzanie projektami inwestycyjnymi, co w konsekwencji przyczyni się do:

- do pobudzania rozwoju gospodarczego,
- sprawniejszego i efektywniejszego zarządzania oraz wdrażania w gminie strategii i lokalnego planu rozwoju.

WPI w szczególności pozwala na **zdyscyplinowanie, skoordynowanie i planowe przygotowywanie nowych inwestycji** w tempie możliwie jak najbardziej dopasowanym do możliwości budżetu gminy Uchanie. Dokument ten zapewnia też ciągłą gotowość do rozpoczynania następnych zadań w przypadku pojawienia się dodatkowych możliwości finansowych lub braku możliwości realizacji któregoś z zadań z przyczyn innych niż finansowe. Jest to bardzo istotne choćby z uwagi na fakt, że średni cykl przygotowania nowego zadania wynosi około 90 tygodni [niecałe dwa lata].

WPI pełni również funkcję informacyjną o:

- kierunkach inwestycji,
- planowanym terminie ich realizacji,
- kosztach dla społeczności lokalnej,

dla pracowników administracji oraz inwestorów, dając im kompleksowy, teraźniejszy i przyszły obraz gminy.

WPI jest także wyznacznikiem kierunków podejmowanych działań i ich weryfikatorem, umożliwia prognozowanie, nie tylko potrzebnych zasobów finansowych, ale także źródeł ich pozyskania. Ma to szczególnie znaczenie w sytuacji, gdy pozyskanie środków musi być poprzedzone czasochłonną procedurą np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, czy też z Mechanizmów Finansowych Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Szwajcarskiego Mechanizmu Finansowego.

WPI pozwala również na zmniejszenie ryzyka braku płynności finansowej oraz wybór optymalnych sposobów finansowania, tym samym dyscyplinując politykę finansową gminy.

Kolejną ważną korzyścią, bezspornie wynikającą ze stosowania procedury WPI jest to, że gminy ma możliwość starania się o przyznanie środków z funduszy Unii Europejskiej, z tych funduszy w których warunkiem podstawowym jest posiadanie takiego dokumentu.

Prosty i jasny system wyłaniania nowych zadań inwestycyjnych, uwzględniający opinie mieszkańców gminy i dający im szansę w uporządkowany sposób uczestniczyć w tym procesie jest pożądanym w aspekcie umacniania samorządności i rozwoju demokracji lokalnej.

7.6.3. Fazy i etapy tworzenia WPI

Wszystkie działania związane z **Wieloletnim Programem Inwestycyjnym**, należy podzielić na dwie fazy.

Pierwsza faza to faza organizacji procesu. Faza druga, to faza realizacji WPI.

Każda z faz dzieli się na poszczególne etapy.

– Faza organizacji:

1. Utworzenie podstaw formalnych WPI, np. zarządzenia, uchwały;
2. Utworzenie struktur organizacyjnych dla realizacji procesu WPI;
 - a/ Powołanie Koordynatorów WPI z ramienia gminy,
 - b/ Wyłonienie Firmy opracowującej dokument.
3. Opracowanie procedur, przyjęcie kryterium oceny zgłoszonych zadań oraz harmonogramu procesu;
4. Opracowanie stosownych formularzy wykorzystywanych podczas planowania inwestycji w gminie;

– Faza realizacji:

1. Zebranie propozycji zadań inwestycyjnych wnioskowanych do WPI;
2. Ocena i klasyfikacja przyjętych zadań;
3. Wykonanie analizy finansowej gminy:
 - a/ Analiza sytuacji finansowej,
 - b/ Analiza zdolności kredytowej,
 - c/ Ustalenie wolnych środków na inwestycje;
4. Przydział i zatwierdzenie środków na realizację zadań wynikających z WPI;
5. Realizacja planowanych zadań WPI.

7.6.4. Zespół realizujący

Wójt zarządzeniem powołuje koordynatora[ów] oraz zespół realizujący (firma powołana do opracowania) Wieloletniego Programu Inwestycyjnego.

Osoby te odpowiedzialne są za koordynację całokształtu prac oraz za spójność powstającego dokumentu z dokumentami strategicznymi gminy, wytyczającymi jego kierunki rozwoju oraz ustalonymi założeniami kierunków inwestowania. Taka struktura zespołu realizującego ma na celu usprawnienie przepływu informacji pomiędzy wydziałami i jednostkami współpracującymi, a także zapewnienie komplementarności pomiędzy etapami planowania i realizacji inwestycji.

7.6.5. Wnioskodawcy, tryb składania i oceny wniosków

(1) Podmioty uprawnione do składania wniosków:

- wydziały merytoryczne Gminy Uchanie,
- komisje rady,
- podmioty, dla których organem tworzącym i prowadzącym jest gmina, w tym: spółki, zakłady budżetowe, jednostki budżetowe, samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, samorządowe instytucje kultury, itp.

Rozpatrzeniu podlegają tylko i wyłącznie wnioski złożone w trybie określonym w procedurze. Niezwłocznie po zawiadomieniu przez koordynatorów WPI o przystąpieniu do prac nad WPI kierownicy wydziałów merytorycznych rozsyłają do nadzorowanych przez siebie jednostek organizacyjnych gminy oraz podmiotów, z którymi Wydziały te prowadzą merytoryczną współpracę wzory formularzy do wypełnienia.

(2) Niniejszą procedurą określa się następujący tryb składania wniosków:

1. Wnioski składane są przez uprawnione podmioty bezpośrednio w Wydziałach merytorycznych, z wyjątkiem Komisji Rady Gminy, która składa wnioski za pośrednictwem Przewodniczącego Rady Gminy.
2. Wydziały merytoryczne składają wnioski do koordynatora WPI.

7.6.6. Formularz, instrukcje ich wypełniania

Wydziały merytoryczne odpowiedzialne są za złożenie do Koordynatora WPI kompletnych wniosków do WPI, sporządzonych na obowiązujących formularzach, zgodnie z instrukcją oraz w terminach i trybie określonych w procedurze.

Wniosek powinien zawierać wiarygodny kosztorys zadania inwestycyjnego. Warto nadmienić, iż złożenie wniosku nie jest równoznaczne z wprowadzeniem go do WPI, ani z rozpoczęciem realizacji inwestycji.

Określa się formularz do składania wniosków o umieszczenie zadania w WPI :

WNIOSEK O UMIESZCZENIE ZADANIA W LPR I WPI								
1.	Nazwa zadania							
2.	Beneficjent końcowy (pełna nazwa i adres)							
3.	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu (pełna nazwa podmiotów i rodzaj współpracy – jej zakres)							
4.	Lokalizacja zadania							
5.	Charakterystyka zadania							
6.	Uzasadnienie wyboru zadania							
7.	Zgodność z dokumentami planistycznymi							
8.	Harmonogram realizacji	Nazwa etapu (fazy) realizacji zadania					Okres realizacji	
							od	do
9.	Oczekiwane rezultaty realizacji zadania:							
	- wskaźniki produktu							
	- wskaźniki rezultatu							
10.	Przewidywane nakłady do poniesienia w okresie 2007 – 2015 [w tys. PLN]							
	lata	Całkowity koszt projektu	W tym [w tys. PLN]					
			Budżet gminy	Budżet państwa	Środki	Środki UE	Inne	
	2007							

WNIOSEK O UMIESZCZENIE ZADANIA W LPR I WPI							
	2008						
	2009						
	2010						
	2011						
	2012						
	2013						
	2014						
	2015						
	RAZEM						
11.	Osoba do kontaktu w sprawie wniosku						
12.	Telefon, e - mail, strona www						
13.	Uwagi						

7.6.7. Kryteria wyłaniania priorytetów inwestycyjnych i ustalanie hierarchii ważności zadań

Kryteria oceny poszczególnych zadań inwestycyjnych zmierzać będą do zobiektywizowania czynników określających:

- zgodność z przyjętą strategią rozwoju gminy,
- ważność,
- pilność,
- przydatność,
- stopień przygotowania,
- możliwość finansowania,
- efekty społeczne, ekonomiczne czy ekologiczne.

Zasadnicze kryteria wyboru zadań w postępowaniu weryfikującym złożone wnioski:

- potrzeba i pilność realizacji zadania dla uzyskania lub zachowania funkcji gminy Uchanie,
- zgodność zadania z dokumentami i programami sektorowymi, warunkującymi rozwój gminy,
- efekty realizacji zadania inwestycyjnego, efektywność i pozytywne oddziaływanie w skali gminy,
- możliwość pozyskania środków z funduszy zewnętrznych,
- komplementarność i powiązanie zadania z innymi zadaniami inwestycyjnymi, obiektami, bądź funkcjami,
- wpływ realizacji zadania na przyszłe budżety gminy,
- źródła finansowania,
- dodatni wpływ finansowy inwestycji na budżet gminy powodujący zwiększenie dochodów i / lub oszczędności,
- poprawa funkcjonowania gminy,
- poprawa jakości życia mieszkańców gminy,
- przewidywane efekty ekonomiczne, społeczne i ekologiczne.

7.6.8. Sposób określania i weryfikacji kosztów projektów

Poniżej przedstawiono określania i weryfikacji kosztów zadania inwestycyjnego [procedurę].

1. Wnioskodawca zobowiązany jest na etapie składania wniosku do określenia w nim sporządzonego z należytą starannością kosztorysu realizacji zadania.
2. Na etapie złożenia wniosku do WPI, wstępna analiza wniosku i ocena realności załączonego do wniosku kosztorysu należy do właściwego wydziału merytorycznego.
3. Niezależnie od wymogów przedstawionych w p. 2. właściwy wydział merytoryczny jest zobowiązany do okresowej, corocznej weryfikacji wartości planowanej inwestycji umieszczonej w WPI w terminie umożliwiającym weryfikację możliwości finansowych WPI. Będzie to mieć zastosowanie w przypadku zadań planowanych do realizacji w późniejszych okresach objętych WPI.

7.6.9. Monitoring zadań kontynuowanych

W celu optymalizacji środków finansowych przewidzianych na realizację inwestycji, zgodnie z przyjętą hierarchizacją zadań, niezbędne jest przedstawienie sprawozdania z wykorzystania środków przewidzianych na inwestycje, które zostały umieszczone w WPI i są realizowane.

Informacje o postępach prac inwestycyjnych w bieżącym roku budżetowym oraz o prognozach, co do planowanego na koniec roku wykorzystania przewidzianych na nie środków, wydziały odpowiedzialne za realizację danej inwestycji zobowiązane są złożyć u **koordynatora WPI**, w terminie do dnia 30 kwietnia. W informacjach tych należy umieścić wykaz inwestycji, których realizacja odbiega od harmonogramu, wykazać różnice oraz przedstawić przyczyny ich powstania.

Informacje zawierające ostateczne rozliczenie inwestycji realizowanych w minionym roku budżetowym wydziały odpowiedzialne za ich przebieg składają u koordynatora WPI niezwłocznie po ogłoszeniu o przystąpieniu prac nad kolejną edycją WPI.

7.7. Podsumowania i wnioski

Efektom planowania zadań inwestycyjnych w wymiarze wieloletnim jest możliwość konsekwentnej realizacji założeń „**Strategii Rozwoju Gminy Uchanie**”.

Do wymiernych efektów wdrożenia WPI należy:

- » utworzenie bazy danych o potrzebach inwestycyjnych gminy Uchanie,
- » wprowadzenie dłuższego niż 3 lata okresu planowania i prognozowania finansów, co wydaje się konieczne biorąc pod uwagę cykl inwestycyjny,
- » konfrontacja potrzeb z rzeczywistymi możliwościami finansowymi gminy w kilku najbliższych latach,
- » wzmożenie starań o pozyskanie środków finansowych ze źródeł zewnętrznych na działalność inwestycyjną.

Wieloletni Program Inwestycyjny opracowany został dla zadań planowanych przez gminę i jej jednostki organizacyjne w powiązaniu z szacowanymi możliwościami finansowymi wynikającymi z przygotowanych prognoz finansowych.

WPI przedstawia nakłady inwestycyjne na poszczególne projekty o wieloletnim horyzoncie czasowym.

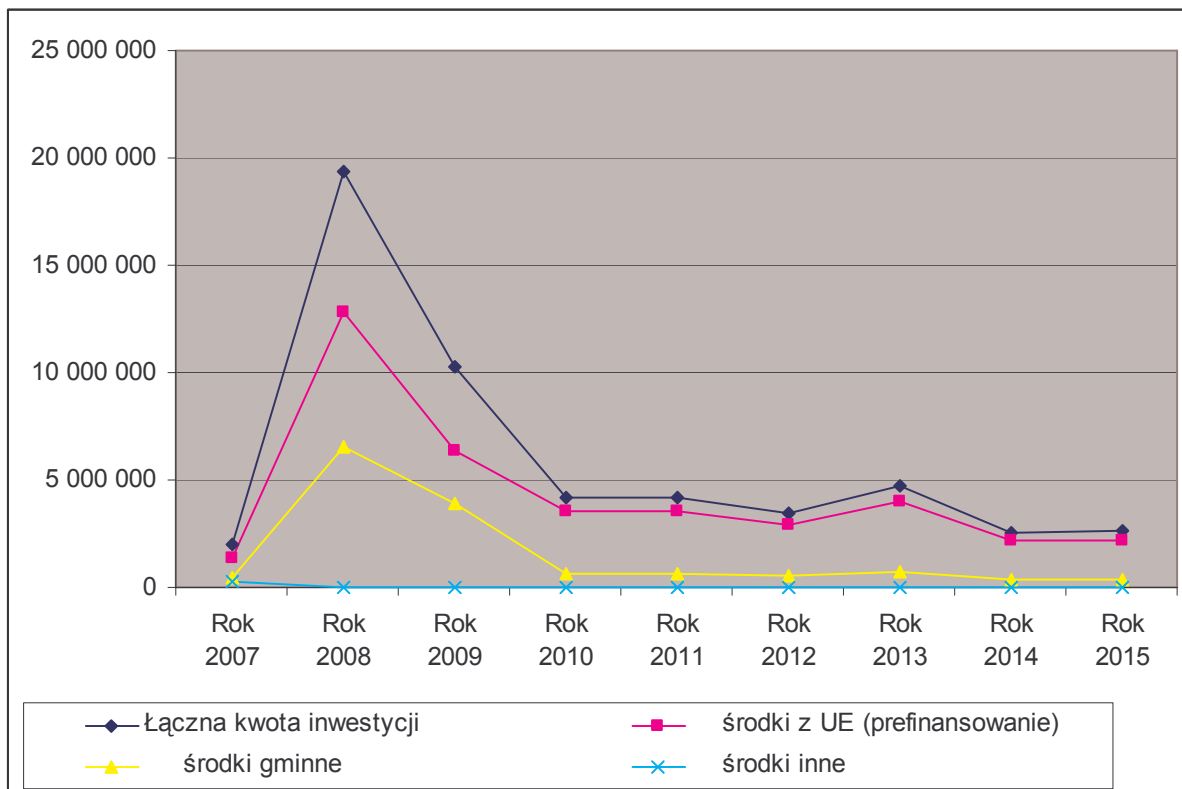
Rozkład nakładów finansowych na przestrzeni lat 2007 – 2015, został uzależniony od cyklu realizacji inwestycji oraz od przewidywanej dostępności bezzwrotnych środków pieniężnych pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, gdyż podstawowym założeniem

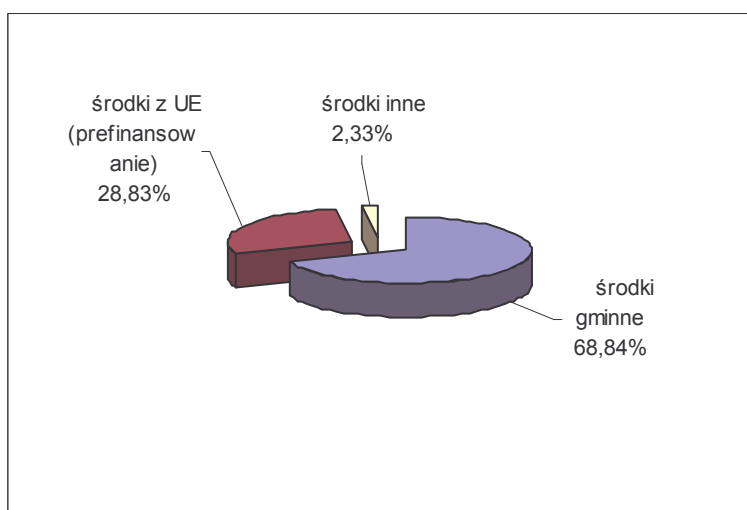
Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

WPI jest realizacją inwestycji, które będą mogły uzyskać wsparcie finansowe w postaci środków bezwrotnych.

Jeżeli chodzi o rozkład środków na zadania inwestycyjne gminy Uchanie, to wyglądają one następująco:

Poniżej przedstawiono ogólne nakłady WPI w rozbiściu na główne grupy finansowania. Łączne nakłady inwestycyjne gminy Uchanie wynoszą **38 312 430 PLN**. Z pokazanego zestawienia jasno wynika, iż nakłady jakie musi zgromadzić gmina Uchanie na przestrzeni lat 2007 – 2015 wynoszą **11 886 032 PLN**, tj. **31,02%** ogółu nakładów. Środki zewnętrzne, w tym także środki Unii Europejskiej wynoszą **26 160 894** tj. **68,28 %** ogółu wydatków. Środki inne wynoszą łącznie na przestrzeni lat 2007 – 2015 **265 505 PLN** tj. **0,69 %** ogółu środków.

Rozdział VIII

Zarządzanie Strategią

8.1. Przebieg prac nad Strategią – system komunikacji i udział mieszkańców w realizacji Strategii, konsultacje społeczne

Strategię opracowano przyjmując za podstawę wyniki badań ankietowych liderów opinii publicznej i konsultacji społecznych oraz „burzy mózgów” wśród pracowników Urzędu Gminy i autorów opracowujących strategię, organizowanych metodą aktywnego planowania strategicznego.

Przeprowadzono jedno spotkanie konsultacyjne - z udziałem liderów lokalnych: radnych, przedstawicieli organizacji pozarządowych i jednostek organizacyjnych gminy oraz pracownicy Urzędu Gminy.

Ich zadaniem było zidentyfikowanie celów i kierunków działania w poszczególnych, przyjętych teoretycznie, obszarach życia społeczno – gospodarczego. Podjęto pierwsze próby ustalenia celów strategicznych, operacyjnych i szczegółowych oraz obszarów rozwojowych strategii. Zakreślono ogólne założenia wizji i misji strategii.

Konsultacje społeczne odbyły się 31 października 2007 r. Na spotkanie zostali zaproszeni:

- pracownicy Urzędu Gminy Uchanie: przedstawiciele referatów zainteresowanych dokumentami,
- radni gminy Uchanie,
- sołtysi,
- jednostki organizacyjne gminy w tym, instytucje edukacji, kultury i sportu, spółki, komunalne,
- podmioty wybrane w wyniku postępowania przeprowadzonego na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych, wykonujące usługi użyteczności publicznej na podstawie umowy z jednostką samorządu terytorialnego pod warunkiem przestrzegania zasad pomocy publicznej określonych w odrębnych przepisach,
- instytucje użyteczności publicznej (m.in. straż pożarna, policja, itp),
- przedstawiciele instytucji non – profit działających na terenie gminy,
- przedstawiciele kościołów i związków wyznaniowych znajdujących się na terenie gminy.

Łącznie w konsultacjach społecznych i badaniach ankietowych wzięło udział 37 osób. Efektem było określenie misji, wizji i celów strategicznych. Na podstawie celów strategicznych możliwe było wyznaczenie wskaźników dla poszczególnych celów.

CS1. Wspieranie wszelkich form aktywności gospodarczej na terenie gminy oraz promocja przedsiębiorczości

- ✓ **CO.1.1.** Wspieranie sektora MSP.
 - Liczba przedsiębiorstw
 - Liczba nowopowstałych przedsiębiorstw
 - Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą
 - Nowo zarejestrowane w rejestrze REGON podmioty gospodarki narodowej
 - Podmioty zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 000 ludności
- ✓ **CO.1.2.** Kompleksowy rozwój bazy i usług turystycznych, zwłaszcza agroturystycznych oraz szersze wykorzystanie walorów turystycznych gminy.
 - Liczba gospodarstw agroturystycznych
 - Liczba obiektów gastronomicznych wzdłuż dróg tranzytowych
 - Długość ścieżek rowerowych/ szlaków turystycznych/ścieżek dydaktycznych
 - Liczba turystów, w tym zagranicznych
 - Liczba obiektów zbiorowego zakwaterowania
 - Obiekty zbiorowego zakwaterowania na 1 000 ludności
 - Liczba miejsc noclegowych
 - Liczba udzielonych noclegów
- ✓ **CO.1.3.** Budowa nowoczesnego rynku pracy.
 - Stopa bezrobocia
 - Udział długotrwale bezrobotnych w ilości bezrobotnych ogółem
 - Stopa zatrudnienia
 - Udział zatrudnionych w sektorze przemysłowym w ilości zatrudnionych ogółem
 - Udział zatrudnionych w sektorze usług rynkowych w ilości zatrudnionych ogółem
 - Udział zatrudnionych w sektorze usług nierynkowych w ilości zatrudnionych ogółem
 - Liczba przedsiębiorstw
 - Liczba przedsiębiorstw w sektorze publicznym/prywatnym
 - Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą
 - Nowo zarejestrowane w rejestrze REGON podmioty gospodarki narodowej
 - Udział średnich/dużych przedsiębiorstw w liczbie przedsiębiorstw ogółem
 - Podmioty zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 000 ludności

CS.2. Poprawa życia społecznego w gminie poprzez rozbudowę infrastruktury społecznej

- ✓ **CO.2.1.** Wzmacnianie systemu edukacyjnego gminy, poprzez zwiększenie nakładów na oświatę.
 - Średnia punktacja z testów szóstoklasistów
 - Średnia punktacja z testów gimnazjalnych
 - Liczba zajęć pozalekcyjnych organizowanych przez szkoły oraz procent uczniów korzystających z zajęć pozalekcyjnych w liczbie uczniów ogółem
 - Liczba uczniów uczestniczących w wymianach międzyszkolnych

- **Udział uczniów uczestniczących w konkursach i olimpiadach przedmiotowych w liczbie uczniów ogółem**
 - **Liczba uczniów korzystających z wycieczek szkolnych organizowanych przez szkołę**
 - **Udział dzieci w wieku 3-5 lat w ogóle dzieci w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych**
 - **Liczba uczniów przypadających na 1 komputer dostępny w szkole, w tym komputer z dostępem do Internetu**
- ✓ **CO.2.2.** Poprawa stanu infrastruktury społecznej oraz jej wyposażenia.
- **Powierzchnia budynków poddanych termomodernizacji**
 - **Liczba osób korzystająca z budynków infrastruktury społecznej**
 - **Liczba szkół**
 - **Liczba uczniów przypadających na 1 oddział szkolny**
 - **Liczba uczniów przypadających na 1 komputer z dostępem do Internetu**
 - **Udział szkół wyposażonych komputery z dostępem do Internetu**
 - **Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach**
 - **Ludność na 1 placówkę biblioteczną**
 - **Księgozbiór bibliotek na 1 000 ludności**
 - **Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności**
- ✓ **CO.2.3.** Wzmacnianie zaplecza sportowo – rekreacyjnego oraz kulturalnego gminy.
- **Liczba i kubatura infrastruktury sportowej**
 - **Ilość ogólnodostępnych boisk sportowych**
 - **Liczba członków klubów/sekcji sportowych**
 - **Uczestnicy zawodów sportowych.**
- ✓ **CO.2.4.** Poprawa stanu zdrowia mieszkańców, poprzez zapewnienie im łatwiejszego dostępu do infrastruktury medycznej.
- **Liczba ludności na ogólnodostępną poradnię zdrowia**
 - **Liczba ludności na aptekę ogólnodostępną**
 - **Liczba lekarzy na 1 000 mieszkańców**
 - **Liczba pielęgniarek na 1 000 mieszkańców**
 - **Liczba stomatologów na 1 000 mieszkańców**
 - **Liczba porad lekarskich/stomatologicznych**
 - **Średnia liczba porad lekarskich na mieszkańca (100 mieszkańców)**
 - **Mieszkańcy placówek stacjonarnej opieki społecznej**
- ✓ **CO.2.5.** Przeciwdziałanie patologiom społecznym oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji osób.
- **Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców (w ‰)**
 - **Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w ogólnej liczbie osób korzystających z pomocy społecznej**
 - **Średnia wysokość świadczenia pomocy społecznej w gminie**
 - **Udział wydatków na pomoc społeczną w ogólnych wydatkach budżetu**
 - **Liczba miejsc w placówkach zapobiegających marginalizacji społecznej (domy pomocy społecznej, mieszkania chronione, placówki opiekuńczo-wychowawcze i itp.)**

CS.3. Rozwój i unowocześnienie infrastruktury ochrony środowiskowej.

- ✓ **CO.3.1.** Rozwój infrastruktury sanitarno – ściekowej.
 - **Przepustowość oczyszczalni ścieków**
 - **Liczba mieszkańców obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków**
 - **Liczba ścieków oczyszczonych**
 - **Udział mieszkań podłączonych do kanalizacji w liczbie mieszkań ogółem**
 - **Długość czynnej sieci kanalizacyjnej**
 - **Połączenia kanalizacyjne prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania**
 - **Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w ludności ogółem**

CS.4. Lepsze ukształtowanie ładu urbanistycznego przestrzennego gminy Uchanie poprzez rozwój i unowocześnienie infrastruktury technicznej

- ✓ **CO.4.1.** Poprawa stanu infrastruktury drogowej.
 - **Udział dróg o nawierzchni twardej (twardej ulepszonej) w długości dróg ogółem**
 - **Długość dróg**
 - **Długość dróg zmodernizowanych**
 - **Liczba zmodernizowanych skrzyżowań**
 - **Liczba zmodernizowanych obiektów mostowych**
 - **Nakłady na utrzymanie dróg**
 - **Nakłady inwestycyjne na remont i budowę dróg**
- ✓ **CO.4.3.** Poprawa zagospodarowania i estetyki gminy.
 - **Powierzchnia wybudowanych chodników**
 - **Powierzchnia terenów zielonych w miejscowości Uchanie**

8.2. Harmonogram realizacji Strategii

Wdrażanie strategii jest procesem ciągłym. Kolejny etap prac to weryfikacja istniejących i przygotowanie brakujących programów realizacyjnych, stanowiących zręby przyszłego, zadaniowego systemu pracy struktur samorządu gminy. Równolegle zostanie wdrożony mechanizm pomiaru (za pomocą wskaźników) i oceny postępów we wdrażaniu strategii. Przygotowanie narzędzi do realizacji strategii i mechanizmów jej weryfikacji pozwoli podmiotom uczestniczącym w tym procesie skutecznie go realizować.

Harmonogram realizacji strategii obejmuje następujące etapy:

ETAP I:

Pierwsze konsultacje społeczne z mieszkańcami gminy, organizacjami, instytucjami, które zgłosiły swój udział w realizacji strategii.

W trakcie konsultacji zostały przeprowadzone badania ankietowe na temat opracowywanej strategii.

ETAP II:

Podjęcie uchwały przez Radę Gminy przyjmującą strategię oraz wskazanie zespołu odpowiedzialnego za jego koordynację i realizację. W skład zespołu wchodzić powinni pracownicy gminy oraz lokalni eksperci.

ETAP III:

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

Realizacja poszczególnych celów objętych strategią.

ETAP IV:

Monitoring i ewaluacja realizacji strategii, zgodnie z harmonogramami opracowywania, składania, realizacji i rozliczenia celów strategicznych, operacyjnych i szczegółowych.

ETAP V:

Public Relations strategii w całym okresie jego realizacji.

ETAP VI:

Uzupełnienia i rozszerzanie strategii o nowe cele zgłaszane przez instytucje, organizacje i firmy działające na obszarze objętym strategią będzie odbywało się co dwa lata.

Proponuje się przyjąć, aby uzupełnienia i rozszerzenia Strategii o nowe zadania były w razie konieczności dokonywane raz w roku na sesji przyjmującej budżet na dany rok. System wdrażania strategii będzie realizowany według następującego harmonogramu:

Tab.8.1. Harmonogram realizacji poszczególnych etapów strategii

ETAPY	TERMIN REALIZACJI								
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
I	X								
II	X								
III	X	X	X	X	X	X	X	X	X
IV	X	X	X	X	X	X	X	X	X
V	X	X	X	X	X	X	X	X	X
VI			X		X		X		X

8.3. Monitoring i ewaluacja Strategii

Monitoring to obserwacja procesów rozwoju gminy, prowadzona w celu możliwie szybkiego podejmowania aktywnych działań, stanowiących reakcję na rozwój zjawisk, zwłaszcza zjawisk negatywnych. System monitoringu musi opierać się na efektywnej sprawozdawczości. Muszą tu zostać konkretnie określone rodzaje potrzebnych raportów i ich częstotliwości, w zależności od analizowanej problematyki (w okresach półrocznych i rocznych). Samorząd gminy odpowiada za kreowanie i realizację polityki rozwoju gminy. Odpowiada również za monitorowanie i nadzór nad całością spraw dotyczących rozwoju gminy.

Jednym z ważnych problemów w realizacji strategii jest realna możliwość jej skutecznego wdrażania. Kadencyjność władz samorządu gminnego sprawia, że zawsze występuje niebezpieczeństwo zaniechania realizacji strategii przez kolejne władze lokalne.

Monitorowanie jest procesem, który ma na celu analizowanie stanu zaawansowania projektu i jego zgodności z postawionymi celami. Istotą monitorowania jest wyciąganie wniosków z tego, co zostało i nie zostało zrobione. Jest nią także modyfikowanie dalszych poczynań w taki sposób, aby osiągnąć zakładany cel w przyszłości. Istotnym elementem monitorowania jest wypracowanie technik zbierania informacji oraz opracowanie

odpowiednich wskaźników, które będą odzwierciedlały efektywność prowadzonych działań.

Zasady monitorowania:

Monitorowanie, by stać się skutecznym narzędziem w procesie wdrażania strategii, powinno charakteryzować się następującymi zasadami:

- ❑ **Wiarygodność** - Informacja musi być bardzo wiarygodna i musi opierać się na niepodważalnych danych. Niedokładne dane systemu monitorowania mogą spowodować podjęcie niewłaściwych działań korygujących.
- ❑ **Aktualność** - Informacje muszą być zbierane, przekazywane i oceniane w sposób ciągły, który umożliwi podjęcie na czas działań korygujących oraz stosownych korekt w momencie aktualizacji strategii.

Należy podkreślić znaczącą rolę lokalnych mediów w kontrolowaniu i pobudzaniu jednostek odpowiedzialnych za realizację strategii. Warte rozważenia wydaje się być włączenie do **Zespołu Wdrażającego Strategię** przedstawicieli lokalnej prasy i innych mediów. W ten sposób, społeczność lokalna będzie uczestnikiem realizacji i wdrażania „Strategii Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015”.

Ewaluacja

W ramach zarządzania strategią całościowa ewaluacja działań prowadzona będzie w układzie standardowym i składa się z trzech faz:

- ❑ **Ewaluacja ex ante**, na koniec każdego roku kalendarzowego – koncentrująca się na ocenie strategii lub jej znaczącej aktualizacji według kryterium trafności i odpowiedniości oraz kryterium wewnętrznej spójności i zgodności programowej.
- ❑ **Ewaluacja mid-term**, w trakcie realizacji strategii – przeprowadzana w układzie kadencyjnym w ostatnim roku każdej kolejnej kadencji samorządu, koncentrująca się na ocenie czy i na ile przyjęta strategia jest faktycznie realizowana oraz jakie są jej efekty krótko- i średnioterminowe, według kryterium skuteczności działań, a także efektywności, koordynacji i zgodności działań z zasadami i założeniami ustalonymi w dokumencie strategii.
- ❑ **Ewaluacja ex post**, po zakończeniu realizacji strategii – w zakresie podobnym do ewaluacji mid-term, poszerzonym o ocenę (przewidywanych) efektów długoterminowych związanych z osiągnięciem założonej wizji, misji oraz celów strategicznych.

Ponadto prowadzone mogą być dodatkowe ewaluacje częściowe, odnoszące się do szczegółowych zagadnień, takich, jak na przykład poszczególne zasady realizacji strategii, grupy docelowe, zasady horyzontalne funduszy strukturalnych itp.

Ewaluacja realizacji strategii na lata 2007 – 2015 obejmować będzie okresową ocenę odpowiedzialności, efektywności, skuteczności, realności ekonomicznej i finansowej oraz trwałości strategii w kontekście ustalonych celów. Celem ewaluacji jest przegląd osiągnięć strategii w stosunku do planowanych oczekiwań oraz wykorzystanie doświadczeń płynących z realizacji strategii w przyszłości.

Ważną kwestią, która wywiera wpływ na każdą ewaluację jest wybór kryteriów. Komisja Europejska stosuje następujące kryteria:

- 1) **Odpowiedniość** – odpowiedniość celów strategii w stosunku do problemów, jakie strategia miała rozwiązać.
- 2) **Przygotowanie strategii** – logika i kompletność procesu planowania strategii oraz wewnętrzna logika i spójność dokumentu.

- 3) **Efektywność** – koszty, szybkość i efektywność zarządzania, przy wykorzystaniu, których wkład i działania zostały przekształcone w wyniki.
- 4) **Skuteczność** – ocena wkładu osiągniętego dzięki wynikom w stosunku do osiągnięcia celów strategii, oraz tego, jaki wpływ miały założenia na osiągnięcia strategii.
- 5) **Wpływ** – skutek, jaki wywiera strategia w szerszym środowisku, oraz jej wkład w rozwój i podniesienie konkurencyjności.
- 6) **Trwałość** – prawdopodobieństwo, że strumień korzyści wynikających ze strategii będzie „płynął” nadal, szczególnie kontynuacja działań w ramach strategii i osiąganie wyników, ze szczególnym uwzględnieniem czynników rozwojowych wsparcia ze strony polityki, czynników ekonomicznych i finansowych, aspektów społeczno-kulturowych oraz zdolności instytucjonalnych.

8.4. Wdrażanie Strategii

Jednym z elementów wdrażania kierunków strategicznych jest aktualizacja strategii do zmieniających się realiów życia społeczno-gospodarczego gminy. W praktyce sprowadza się ona do:

- realizacji założonych celów strategii,
- rejestracji nowych celów strategicznych, operacyjnych i szczegółowych oraz rezygnacji z celów uprzednio ustalonych lecz w danym okresie już nierealnych,
- hierarchizacji realizacji celów strategicznych, celów operacyjnych i szczegółowych. Hierarchizacji tej dokonuje się z reguły dwubiegunowo tzn. określając najpilniejsze cele oraz te cele których realizacja nie jest (w danym momencie) istotna dla funkcjonowania gminy,
- monitoringu realizacji celów pod kątem terminu realizacji zadań lub określenia nowych terminów realizacji.

Aktualność każdej strategii jest sprawą niezwykle ważną, zwłaszcza w aspekcie długoterminowości opracowania niniejszej strategii.

Proponuje się przyjąć, aby uzupełnienia i rozszerzenia strategii o nowe zadania było dokonywane raz na rok, na sesji przyjmującej budżet powiatu na dany rok.

Wnioski dotyczące uaktualnienia strategii będą zgłaszane przez zespół koordynujący lub koordynatora Strategii, powołanych przez Wójta. Wnioski aktualizujące strategię opierać się będą na wynikach monitoringu i ewaluacji zadań objętych dokumentem, po uwzględnieniu zmian zachodzących w otoczeniu gospodarczym i społecznym gminy.

Konieczne jest także uzupełnianie diagnozy gminy oraz ewaluację osiąganych postępów w realizacji celów strategicznych, operacyjnych i szczegółowych, przy wykorzystaniu obszarów strategicznych oraz w celu osiągnięcia założonej wizji i misji strategii.

Rozdział IX

Marketing terytorialny

9.1. Promocja Strategii

„Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015” posiada bardzo duże znaczenie zarówno dla władz, jak i społeczności lokalnej. Proces jej wdrażania powinien być procesem upublicznionym i to nie tylko na szczeblu gminy, ale również w jej bliższym i dalszym otoczeniu. Szeroka akcja informacyjna na temat Strategii jest jednym z podstawowych gwarantów jej skutecznego wdrożenia. W ten sposób społeczność lokalna kontrolować będzie terminowość osiągnięcia poszczególnych celów i realizacji poszczególnych zadań. Poza tym Strategia, jako element promocji gminy Uchanie, sprzyjać będzie doskonaleniu jej wizerunku zarówno z punktu widzenia potencjalnych: inwestorów, mieszkańców, partnerów współpracy strategicznej, jak i osób korzystających z jej walorów turystyczno-rekreacyjnych.

Integralną częścią Strategii gminy Uchanie powinna być strategia promocji, odnosząca się do wszystkich jej elementów wymagających działań promocyjnych. Jednym z takich elementów może być promocja „Strategii Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015” dla przyciągnięcia inwestorów zewnętrznych.

Różne są definicje rozwoju lokalnego, ale wszystkie podkreślają zgodnie, że jest to "proces zróżnicowania i wzbogacania działalności ekonomicznych i społecznych na określonym terytorium, polegający na mobilizacji i koordynacji własnych zasobów i energii". Zarządzanie lokalnymi zasobami w sposób umożliwiający maksymalizację osiągniętych korzyści, z których najcenniejszymi staje się zwykle stymulowanie miejscowej działalności gospodarczej oraz utrzymanie zadowalającego poziomu zatrudnienia - są to dwa najważniejsze cele gospodarcze polityki lokalnej.

Wskazuje się na dwie fazy w schemacie konstruowania „Strategii Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015”: fazę diagnostyczną (charakterystyka terenu, identyfikacja jego podstawowych cech, określenie listy czynników strategicznych - siły, słabości, szans i zagrożeń oraz wynikających z tego wizji rozwoju i odpowiadających im celów) i projektową (tworzenie, wdrażanie, modyfikowanie i kontrolowanie propozycji działań realizujących cele strategiczne i przyjętych przez wszystkich aktorów lokalnych). Konstruowanie strategii rozwoju gminy składa się z analizy czynników strategicznych, określenia celów, wyznaczenia wariantów, dokonania wyboru, konstruowania programów, ich wdrażania, monitoringu oraz ewoluowania. Niestety w wielu polskich gminach działalność promocyjna ma ciągle jeszcze charakter działań raczej nieskoordynowanych i sprowadza się do przygotowywania i popularyzowania materiałów promocyjnych. Służy to w większości informowaniu o gminie - marginalnie, często w sposób nieświadomy - i pozycjonowaniu gminy Uchanie, upowszechniając nie do końca dopracowany jej wizerunek. Wyraz "promocja" pochodzi od łacińskiego słowa "promovere" - pobudzać, lansować. Źródłem powstania działalności promocyjnej są potrzeby informacji, występujące po obu stronach wymiany rynkowej - podaży i popytu. Klient potrzebuje informacji, aby zdawać sobie sprawę z istnienia różnych produktów, alternatywnych wobec siebie. Informacja taka pozwala mu na dokonanie wyboru.

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

Do celów promocji gminy Uchanie można zaliczyć głównie informowanie o gminie (o jego lokalizacji, dostępności komunikacyjnej, dostępnych zasobach i atrakcjach):

- przekonywanie o zaletach oferty gminnej (wskazywanie unikalnych korzyści związanych z nabyciem oferty oraz przez porównanie z innymi gminami, innymi ofertami lokalnymi);
- pozycjonowanie - kształtowanie i utrwalanie wizerunku gminy Uchanie, tworzenie sprzyjającego klimatu dla działań lokalnych liderów, podmiotów promocji.

Produktem gminy Uchanie są rezultaty każdej działalności, jaka odbywa się na jej obszarze, podejmowanej z myślą o zaspokojeniu czyichś potrzeb, dostarczaniu komuś korzyści. Specyficzny produkt, jakim jest oferta gminy Uchanie, a co za tym idzie sołectw tej gminy, charakteryzuje się indywidualnością cech, co zwykle utrudnia zastosowanie znanych i sprawdzonych technik marketingowych. Ich wykorzystanie pozostaje w ścisłym związku z celami rozwoju gminy, wśród których za najważniejszy przyjmuje się stałe zaspokajanie potrzeb lokalnej społeczności poprzez poprawę warunków życia w gminie.

Szczegółowe cele marketingowe, to przede wszystkim:

- znalezienie nabywców oferty,
- nadanie istniejącym produktom gminy cech pożądanym na rynku docelowym,
- poznanie potrzeb i preferencji mieszkańców gminy,
- poznanie potrzeb, preferencji potencjalnych zewnętrznych nabywców oferty gminy, w tym identyfikacja czynników wpływających na decyzje inwestorów, turystów, potencjalnych mieszkańców gminy,
- przewidywanie zmian postaw i zachowań segmentów nabywców,
- podnoszenie użyteczności oferty gminy,
- poprawa warunków życia mieszkańców poprzez tworzenie zysku rozumianego jako kategoria społeczna, tj. warunków i środków do rozwoju gminy.

9.2. Wizerunek gminy Uchanie

Wizerunek jest kluczem do rozwoju gminy. Każda gmina chce przyciągać turystów, inwestorów i nowych mieszkańców, bo to oni poprawiają lokalną koniunkturę, ożywiają miejscowy rynek pracy.

Aby wykreować pożądaną wizerunek potrzebne jest znalezienie i wypromowanie unikalnej cechy, która wyróżnia gminę na tle innych.

Bezpośredni przedmiot promocji jest zawsze elementem składającym się na szeroko pojęty wizerunek gminy Uchanie. Pojęcie "wizerunku gminy Uchanie" jest kategorią subiektywną. Podstawą jego określenia są cechy obszaru, identyfikowane i składane według zamierzonych proporcji w obraz gminy, zgodnie z subiektywnymi odczuciami użytkownika przestrzeni i jej zagospodarowania.

Określenie cech gminy Uchanie, mających na celu rozpoznanie jego silnych i słabych stron, a tym samym atrakcyjności dla klientów, obejmować powinno informacje dotyczące:

- mieszkańców gminy, sytuacji demograficznej, sławnych osobistości żyjących lub wywodzących się z gminy,
- kultury i tradycji lokalnej społeczności, zachowanych do dziś zwyczajów i obrzędów,
- opisu szczególnych atrakcji gminy, jego zabytków, walorów przyrody.

Wykreowanie wirtualnego wizerunku gminy będzie zadaniem strony internetowej gminy. Obecnie jest to źródło informacji najszybciej i najszerzej docierające do wybranego odbiorcy.

Przyszły wizerunek gminy określany został przez wizję gminy.

W przyszłości gmina będzie ośrodkiem gospodarczym o zróżnicowanej bazie ekonomicznej. Stanie się atrakcyjnym rynkiem pracy oraz miejscem świadczenia usług dla własnych mieszkańców. Będzie miejscem pracy młodych wykształconych ludzi. Będzie stabilny ekonomicznie i społecznie oraz czysty ekologicznie. Gmina Uchanie będzie zdolna do konkurencyjności z pozostałymi gminami. Stanie się ośrodkiem o społeczności legitymującej się wysokim poziomem wykształcenia z dobrze rozwiniętym szkolnictwem. Nastąpi ukształtowanie się nowej tożsamości gminy Uchanie jako ośrodka, którego społeczność cechuje wysoki stopień identyfikacji z miejscem pracy i zamieszkania.

9.3. Uczestnicy promocji

Postrzegany obraz kreuje pozytywny lub negatywny odbiór cech gminy, tym samym podnosi lub obniża wiarygodność oferty gminy. 'Publicity' gminy, czyli całość opinii o niej, tworzona jest głównie przez jej mieszkańców. Tak więc mieszkańcy powinni być traktowani, jako zbiór jednostek oddziałujących na realizację funkcji promocyjnych gminy.

Spółeczeństwo gminy jest zarówno podmiotem, jak i przedmiotem działań promocyjnych. Przedmiotowy charakter mieszkańców gminy sprowadza się do stanowienia przez nich jednego z elementów "klimatu" gminy, rozumianego jako "zbiór warunków charakterystycznych dla danej społeczności, wynikających z wieloletniego procesu jej tworzenia, związanych z kulturą, poziomem i profilem wykształcenia itp. będących produktami gminy oraz przyczyniających się jednocześnie do powstania i ukształtowania innych produktów". W tym znaczeniu mieszkańcy stanowią składnik oferty promocyjnej. Jednocześnie są jednym z podmiotów promocji gminy. Świadomie podejmują działania przyczyniające się do tworzenia public relations na jej obszarze oraz jej 'publicity'. Tworząc mniej lub bardziej sformalizowane grupy, czy działając indywidualnie, informują o gminie, przedstawiają jej atrakcje, przekonują do zalet lokalizacji na jej obszarze, tworzą jej pozytywny wizerunek.

Samoidentyfikacja lokalnej społeczności z zamierzeniami podmiotów promocji jest już produktem gminy, gdyż niesie ze sobą autentyczne wartości, będące częścią poszukiwanych cech zasobów ludzkich. Rodzaj przekazu promocyjnego jaki tworzą mieszkańcy jest wynikiem ich percepcji przestrzeni gminy. Ich działania promocyjne są najczęściej niezamierzone i nieuświadomione. Mieszkańcy budują wizerunek gminy w świadomości odbiorców poprzez zwykłe kontakty międzyludzkie. Dzięki temu gmina zdobywa nowych obywateli, pozyskuje kapitał, jest odwiedzana przez turystów.

Niebagatelne znaczenie w promocji gminy może mieć działalność "miejscowego bohatera", "lokalnej osobistości". Osoby takie niejednokrotnie prowadzą działalność promocyjną jako hobby, wynikające z lokalnego patriotyzmu. Również stowarzyszenia miłośników gminy, zajmujące się m.in. studiowaniem lokalnych dziejów i kronik, organizowaniem wystaw starych fotografii, popularyzowaniem gminy w wywiadach, artykułach i książkach, mogą wpływać na odbiór oferty gminnej. Nierzadko różne imprezy kulturalne, sportowe i okolicznościowe inicjowane przez organizacje mieszkańców mają wpływ na obraz gminy, zwłaszcza w gminach sąsiednich.

Promocja gminy jest zadaniem własnym władz lokalnych, zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym. Jest to indywidualny cel gminy. Przyjęta została zasada "kompetencji generalnej w zakresie spraw lokalnych". Indywidualne, publiczne

wystąpienia przedstawicieli władz gminy czy innych liderów procesu promocji pomagają wpłynąć na opinię lokalnej społeczności. W trakcie takich prezentacji powstaje możliwość dyskusji i konfrontacji poglądów dotyczących poszczególnych działań promocyjnych, zamierzeń strategicznych władz, ogólnie rozważanej przyszłości gminy itp.

9.4. Strona internetowa

Niezbędnym elementem promocji Strategii, nawiązującym do marketingu terytorialnego dla promowania gminy jest posiadanie profesjonalnej strony internetowej www, na której zamieszczone będą informacje dotyczące Strategii. Gmina, dzięki ogólnodostępnym stronom www może nie tylko promować strategię, ale także realizować jej wizję, misję oraz cele strategiczne, operacyjne i szczegółowe, zachęcać podmioty prawne i prywatne do inwestowania na ich terenie, może promować turystykę w swoim regionie, kraju, Europie i w świecie, a także reklamować wszelkie imprezy okolicznościowe.

Na stronach www powinny znaleźć się informacje dotyczące wszelkich jednostek naukowych, oświatowych i kulturalnych istniejących na terenie gminy. Ponadto właściwym wydaje się być promowanie wszelkich imprez o charakterze dydaktyczno-kulturalnym, które mogą podnosić poziom wykształcenia i wszelkich wartości obywatelskich mieszkańców gminy.

Firmy, świadczące usługi między innymi dla gminy, mogą w porozumieniu z gminą (odpłatnie) reklamować swoje usługi również poza własnym terenem, na jej stronach internetowych www.

Dzięki przetargom organizowanym za pośrednictwem Internetu, zamiast przedstawiać tradycyjne "papierowe" oferty, konkurenci coraz częściej licytują w sieci, kto dostarczy zamówiony towar lub wykona usługę po niższej cenie. W Unii Europejskiej przetargi internetowe można przeprowadzać przy każdym zamówieniu publicznym.

Ustawa o podpisie elektronicznym umożliwia załatwienie wielu spraw bez konieczności obsługi klientów na miejscu w urzędzie. Taka możliwość stwarza ogromne ułatwienie dla osób korzystających z usług urzędu, a także stanowi dodatkową sposobność do redukcji kosztów dla urzędów gminnych.

Służby ratunkowe oraz służby interwencyjne mogą aktywnie uczestniczyć w systemie informacyjnym gminy poprzez udostępnianie niepoufnych informacji w wyznaczonych działach portalu wirtualnej gminy.

Aby strona internetowa przyciągała potencjalnych inwestorów i turystów należy:

Wyznaczyć cel jaki powinna spełniać strona internetowa

Podstawowym celem strony internetowej jest przedstawienie informacji o gminie. Strona powinna zawierać dane teleadresowe, plan gminy. Powinna przedstawiać aktualności kulturalne i gospodarcze. Funkcje te może spełniać **wizytówka internetowa** - jest to najprostsza strona www.

Wykonać profesjonalną stronę www

Gmina będzie postrzegany przez pryzmat jego witryny www. Profesjonalna strona www jest ważnym elementem kampanii promocyjnej gminy i jej walorów, zwłaszcza turystyczno – wypoczynkowych i inwestycyjnych.

Kupić domenę, która będzie łatwa do zapamiętania

Właściwy adres strony - domena - jest ważnym składnikiem kampanii reklamowej.

Uatrakcyjnianie strony internetowej jest możliwe m.in. poprzez:

- ❑ **Tematyczność witryny.** Użytkownicy Internetu często szukają dodatkowych informacji zakomunikowanych w wiadomościach. Utworzenie łącza między witryną gminy, a najnowszymi wiadomościami może być świetnym sposobem przyciągnięcia gości do witryny.
- ❑ **Regularna aktualizacja informacji.** Utrzymywanie aktualności informacji jest dla odwiedzających sygnałem, że gmina poważnie podchodzi do tematu i zainteresowanych.
Rozsyłanie biuletynu e-mail. Ta popularna taktyka promocyjna jest bardzo efektywna. Przy wysyłaniu biuletynu należy zadbać o jego zwięzłość i poziom informacji.
Wiele gmin popełnia poważny błąd: raz wykonana strona nigdy się nie zmienia.
Powoduje to zmniejszenie ilości wizyt internautów na stronie. Internauta szybko się taką stroną znudzi. Tylko aktualizowanie strony - dodawanie nowych zdjęć, informacji o gminie, o imprezach - może zapewnić duże zainteresowanie stroną www i spowodować wzrost liczby turystów i inwestorów.

Aktualizowanie strony internetowej gminy powinno dokonywać się przynajmniej raz w tygodniu. Na stronie www. musi znaleźć się część przeznaczona dla potencjalnych inwestorów uwzględniająca np. zasady nabywania nieruchomości w kraju (ewentualnie wskazanie miejsca, gdzie taką wiedzę można uzyskać), uchwały dotyczące inwestorów, ogłoszenia i adresy internetowe instytucji otoczenia biznesu – m.in. regionalna agencja rozwoju, urząd marszałkowski, wojewódzki, powiatowy.

9.5. Public Relations

Realizacja zadań zawartych w „Strategii Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007 – 2015” wymaga akceptacji społecznej. Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że również skuteczność działań zapisanych w tym dokumencie zależy w dużym stopniu od reakcji społeczności lokalnej na proponowane działania.

W związku z tym public relations Strategii powinno w przystępny sposób prezentować:

- ❑ przyczyny podjęcia działań,
- ❑ spodziewane wskaźniki osiągnięć: produkty i rezultaty,
- ❑ zalety wybranych wariantów działania.

Należy zaznaczyć, że public relations, to nie są jedynie kontakty z prasą i mediami. W grę wchodzi również sposób wprowadzania projektów, spotkania z grupami, których Strategia dotyczy, minimalizacja ewentualnych negatywnych efektów planowanych działań.

W rezultacie powinno zostać utrzymane zainteresowanie realizacją działań objętych Strategią (kontrola społeczna), a w jego konsekwencji - ustanowienie i utrzymanie wzajemnego zrozumienia między beneficjentami Strategii, a odbiorcami poszczególnych projektów oraz polepszenie społecznego stosunku do działań i ukształtowanie mechanizmów poparcia społecznego dla realizacji Strategii.

Public relations to także ważny instrument informacji o sukcesach realizacji Strategii i jego wpływie na podniesienie standardów zamieszkania dla mieszkańców gminy oraz jej rozwoju.

9.6. Nawiązanie do marketingu terytorialnego

Marketing terytorialny, jest celową i systematyczną działalnością administracji samorządowej zmierzającą poprzez procesy wymiany i oddziaływania do rozpoznania, kształtowania i zaspokojenia potrzeb oraz pragnień społeczności lokalnej gminy Uchanie.

Głównym celem marketingu terytorialnego jest wpływanie na opinie, postawy i sposoby zachowywania się „zewnętrznych” (adresaci poza granicami gminy) i „wewnętrznych” (adresaci w granicach gminy) grup zainteresowanych klientów przez kształtowanie właściwego zestawu środków oraz instrumentów stymulowania kontaktów wymiennych. Inaczej mówiąc podmioty marketingu terytorialnego – organy administracji samorządowej, przedsiębiorstwa komunalne, firmy prywatne (działające na zlecenie władz samorządowych) oraz specjalnie powołane instytucje powinni zabezpieczać byt mieszkańców oraz zaspokoić ich potrzeby. Podmioty te także zwane „grupą planistyczną” są pierwszym poziomem w marketingu terytorialnym i są odpowiedzialnie za efekty programów marketingowych. Można to wyrazić także w postaci trzech celów kierunkowych:

- rozwijanie i umacnianie usług świadczonych przez instytucje publiczne, z których korzystanie jest utrudnione dla mieszkańców gminy oraz jej podmiotów gospodarczych,
- kształtowanie pozytywnego wizerunku gminy,
- podnoszenie atrakcyjności oraz pozycji gminy.

Drugim poziomem marketingu terytorialnego gminy są „czynniki – narzędzia marketingowe” – instrumenty przez które podmioty mogą oddziaływać na konkretny segment rynku. Do podstawowych należą:

- infrastruktura gminy,
- image,
- jakość życia,
- ludzie,
- atrakcje.

Na pytanie „Komu?” lub „Dla kogo?” odpowiada poziom drugi, w którym przedstawione są rynki docelowe dla marketingu terytorialnego (turyści, eksporterzy, inwestorzy, przedsiębiorcy itp.). To właśnie podmioty marketingu terytorialnego zabiegają o ich korzystne opinie, postawy oraz sposoby zachowywania się, które zapewniają lepsze warunki rozwoju.

Największy wpływ na marketing terytorialny miały i mają nadal procesy przeobrażeń społeczno – ekonomicznych, wśród nich można zaliczyć m.in. wzrost konkurencji i współzawodnictwa między różnymi regionami, wzrost świadomości społecznej i ekonomicznej społeczeństwa. Dzięki temu rozwija się on coraz bardziej dynamicznie i niedługo będzie jednym z ważniejszych zagadnień przyszłych specjalistów.

W celu zaprojektowania i zbudowania nowoczesnej bazy dla jednostek samorządu terytorialnego gminy wykorzystując przy tym marketing terytorialny, należy najpierw poddać analizie system informacji marketingowej.

System informacji marketingowej gminy (SIM) jest zbiorem procedur i metod ciągłego planowania, zbierania, przechowywania i analizy danych oraz otrzymywania informacji przydatnych do podejmowania decyzji marketingowej. Jest on częścią składową systemu informatycznego zarządzania, częścią, która dostarcza informacji potrzebnych do podjęcia odpowiednich decyzji finansowych, organizacyjnych, a przede wszystkim strategicznych dla gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Uchanie na lata 2007-2015

Po poddaniu analizie struktury organizacyjnej gminy, koncepcja terytorialnego marketingu i systemu informacji marketingowej, można przystąpić do budowy interaktywnej bazy danych gminy.

Spis treści

WSTĘP

6

1. ZAŁOŻENIA OGÓLNE I METODOLOGICZNE 8

1.1. Podstawowe definicje

1.2. Założenia wyjściowe

1.3. Horyzont czasowy

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA 10

2.1. Przestrzeń i środowisko

2.2. Sfera społeczna

2.3. Sfera gospodarcza

2.4. Infrastruktura techniczna

2.5. Infrastruktura społeczna

2.6. Zarządzanie

3. ANALIZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJOWYCH

33

3.1. Analiza SWOT

3.2. Identyfikacja problemów

3.3. Badania ankietowe liderów opinii publicznej,
konsultacje społeczne, wizja lokalna.

4. PODSTAWOWE ELEMENTY STRATEGII ROZWOJU 61

4.1 Wizja

4.2. Misja

4.3. Cele rozwoju

5. POWIĄZANIE CELÓW I OBSZARÓW ROZWOJOWYCH 64

STRATEGII Z CELAMI I KIERUNKAMI ROZWOJU

DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

NA POZIOMIE KRAJU, WOJEWÓDZTWA, POWIATU.

6. DELIMITACJA OBSZARÓW ROZWOJOWYCH

82

- 6.1. Definicja delimitacji
- 6.2. Kryteria wyboru
- 6.3. Delimitacji
- 6.4. Pozycjonowanie źródeł finansowania zadań wpisanych do Strategii.

7. WIELOLETNI PROGRAM INWESTYCYJNY

130

- 7.1. Podstawa opracowania WPI
- 7.2. Założenia prognozy finansowej będącej podstawą określenia poziomu inwestowania w poszczególnych latach WPI
 - 7.2.1 Wstęp do prognozy finansowej
 - 7.2.2 Założenia makroekonomiczne
 - 7.2.3 Założenia do dochodów i wydatków budżetowych oraz przychodów i rozchodów
- 7.3. Wieloletni Plan Inwestycyjny na lata 2007-2015- charakterystyka
- 7.4. Wieloletni Plan Inwestycyjny na lata 2007-2015 (ewentualnie z poszerzoną prognozą do roku 2020)
- 7.5. Możliwości inwestycyjne na lata 2007-2015
- 7.6. Metodyka opracowania i wdrażania WPI
 - 7.6.1. *Przedmiot Wieloletniego Planu Inwestycyjnego*
 - 7.6.2. *Funkcje Wieloletniego Planu Inwestycyjnego*
 - 7.6.3. *Fazy i etapy tworzenia Wieloletniego Planu Inwestycyjnego*
 - 7.6.4. *Zespół realizujący*
 - 7.6.5. *Wnioskodawcy, tryb składania i oceny wniosków*
 - 7.6.6. *Formularz, instrukcje ich wypełniania*
 - 7.6.7. *Kryteria wyłaniania priorytetów inwestycyjnych i ustalanie hierarchii ważności zadań*
 - 7.6.8. *Sposób określania i weryfikacji kosztów projektów*
 - 7.6.9. *Monitoring zadań.*
- 7.7. Podsumowanie i wnioski

8. ZARZĄDZANIE STRATEGIĄ

145

- 8.1. Przebieg prac nad Strategią – system komunikacji i udział mieszkańców w realizacji Strategii, konsultacje społeczne
- 8.2. Harmonogram realizacji Strategii
- 8.3. Monitoring i ewaluacja Strategii
- 8.4. Wdrażanie strategii.

9. MARKETING TERYTORIALNY

152

- 9.1. Promocja Strategii
- 9.2. Wizerunek gminy
- 9.3. Uczestnicy promocji
- 9.4. Strona internetowa,
- 9.5. Public Relations,
- 9.6. Nawiązanie do marketingu terytorialnego.